

**KONGRESS
2025**

DAGSORDEN
PKT. 8, DEL 1

LOs HANDLINGS- PROGRAM

Forslag og innstillinger

LOs 36. ordinære kongress
Oslo Kongressenter,
Folkets hus
5.-9. mai 2025

Dagsordenen pkt. 8 del 1

LOs handlingsprogram

Forslag og innstillinger

Innhold

1. Den norske modellen

Forslag og innstillinger

3

2. Hvem vi er, og hva vi er til for

Forslag og innstillinger

59

3. Strategiske satsningsområder

Forslag og innstillinger

75

Forslagstekstene er ikke gjennomgått korrektur og gjengis slik de er mottatt fra forslagsstiller.

1. Den norske modellen

Forslag og innstillinger

Forslagsnummer: 8000 fra Fagforbundet

1. Den norske modellen, Linje 31

Arbeiderbevegelsen skal arbeide for et likestilt og rettferdig samfunn der alle kan leve trygge og frie liv.

Begrunnelse

Bedre og tydeligere enn opprinnelig tekst, og det er spesielt viktig siden det er første setning i programmet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8001 fra LO region Troms

1. Den norske modellen, Linje 32

Legge til i setning

Arbeiderbevegelsens visjon er et samfunn der alle kan leve gode og frie liv i et ansvarlig fellesskap, og der alle har lik verdi. Samfunnet, økonomien og boligpolitikken må reguleres og organiseres slik at denne visjonen ikke bare er et uoppnåelig ideal, men noe som kan oppnås gjennom praktisk politikk.

Begrunnelse

Gode og frie liv = egen bolig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8002 fra Fagforbundet

1. Den norske modellen, Linje 33

Linje 33-34 styrkes

Begrunnelse

Oversendes som redaksjonell endring.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8003 fra Fagforbundet

1. Den norske modellen, Linje 35

Linjen strykes

Begrunnelse

Oversendes som redaksjonell endring.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8004 fra Fagforbundet

1. Den norske modellen, Linje 36

Arbeiderbevegelsen skal være drivkraften, med klare mål.....

Begrunnelse

Oversendes som redaksjonell endring

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8005 fra Fagforbundet

1. Den norske modellen, Linje 42

etter "Det er gjennom den faglige styrken [...]": ,basert på høy organisasjonsgrad og streikeretten,...

Begrunnelse

Streikeretten er selvsagt et sentral og legitim del av fagbevegelsens evne til å påvirke og vinne gjennomslag, og er viktig med hensyn til maktbalansen i arbeidslivet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8006 fra LO region Telemark

1. Den norske modellen, Linje 46

Det faglige og politiske arbeidet er gjensidig avhengig av hverandre, og det er behov for et utvidet samarbeid med venstresiden i norsk politikk.

Begrunnelse

Det er behov for å formalisere samarbeid med flere partier på venstresiden i norsk politikk. I handlingsprogrammet står det at: "LO skal være en konstruktiv samarbeidspartner både for arbeidsgiverne og myndighetene, uavhengig av politisk flertall" (se linje 204-205). LO interesser favner bredere enn Ap og dette bør gjenspeiles i alle dokumenter som omtaler fagpolitisk samarbeid.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8007 fra LO region Trøndelag

1. Den norske modellen, Linje 48

Tilleggsforslag: LO og forbundene må jobbe med å styrke arbeiderkollektiv og tillitsvalgte i klubbene med økt bruk av ressurser til opplæring, frikjøp og nettverksbygging på tvers av fagforeninger for å kunne dele erfaringer om å fremme organisasjonsbygging, aktive medlemmer og partssamarbeid.

Begrunnelse

Gjennom fellesskap skal vi styrke de tilitsvalgte. Vi har mye å lære av hverandre på tvers.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8008 fra Fagforbundet

1. Den norske modellen, Linje 48

Endre: for medlemmene til for alle

Begrunnelse

Oversendes som redaksjonell endring.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8009 fra LO region Troms

1. Den norske modellen, Linje 49

Forslag

Stryke ligger fast i mer enn et halvt århundre, er den ikke statistisk. Ny setning: Selv om den norske modellen har vært stabil i over femti år, er den fortsatt dynamisk.

Begrunnelse

Bedre språk

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8010 fra LO region Innlandet

1. Den norske modellen, Linje 54

Tilleggsforslag:

LO avviser en samfunnsutvikling med økt arbeidsløshet, angrep på faglige rettigheter, skattekutt for de rike, trygdekutt og økte forskjeller. Vi krever et brudd med den markedsliberale politikken som fører til at den norske modellen angripes fra toppen og undergraves og forvitrer i bønn.

Begrunnelse

Dersom vi skal kunne forsvare den norske modellen, så må vi få bukt med det som gjør at den forvitrer. Når folk mister jobben, har så lave trygder at de ikke kan leve et anstendig liv, og opplever at de på toppen stikker av med mer og mer samtidig som de blir avspist med smuler, så funker ikke denne fordelingen for de, og da vil den tilliten vi er avhengige av i samfunnet bli borte.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8011 fra LO region Trøndelag

1. Den norske modellen, Linje 54

Tillegg til linje 54: Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for et sosialistisk samfunn der arbeiderklassen, flertallet av folket, har demokratisk kontroll over produksjon og verdiskaping, med et styrket bedriftsdemokrati. LO mener et første skritt for å styrke arbeiderklassens innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken er å sørge for demokratisk styring over infrastruktur. Politiske myndigheter og fagbevegelse gis innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken som kan overprøve eierklassens vedtak om nedleggelse eller flytting av lønnsomme bedrifter til utlandet.

Begrunnelse

Det er viktig at LO sier noe om egne verdier og vi lever i en tid der trua på at alt skal løses av markedet er for høy. Vi må derfor si noe om at vi skal tilbake til en politikk der vi skal styre utviklinga gjennom demokratiske vedtak.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8012 fra Dramatikerforbundet

1. Den norske modellen, Linje 54

Slik har LO blitt en av Norges største og viktigste kulturbærere.

Begrunnelse

I en verden med stadig raskere skifter i trender og politiske vinder, så er verdiene som ligger til grunn for denne kulturen, grunnfjellet, urokkelig. LO bør være stolt av alt de har fått til og dette kan vise at LO er bevisst sin rolle som kulturbærer.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8013 fra Forfatterforbundet

1. Den norske modellen, Linje 54

Linje 54 –

Slik har LO blitt en av Norges største og viktigste kulturbærere.

Begrunnelse

I en verden med stadig raskere skifter i trender og politiske vinder, så er verdiene som ligger til grunn for denne kulturen, grunnfjellet, urokkelig. LO bør være stolt av alt de har fått til og dette kan vise at LO er bevisst sin rolle som kulturbærer.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8014 fra Fellesforbundet

1. Den norske modellen, Linje 55

Endringer fra linje 55

Linje 55: Det er ingen selvfølge at den norske modellen vil bestå gjennom det århundret vi nå er inne i. Den kan utfordres både politisk av krefter som vil svekke fagbevegelsen og det organiserte arbeidslivs rolle, og gjennom endringer i arbeidslivet som svekker fellesskapet på arbeidsplassene. For å sikre modellen, kreves enighet om målene og virkemidlene, og forståelse av sammenhengen mellom disse. Det krever at LO og resten av arbeiderbevegelsen har kraft og vilje til å sette den norske modellen i førersetet for politikken. LO ser det som sin viktigste samfunnspolitiske oppgave å styrke, forsvare og utvikle den norske modellen for på den måten ivareta arbeidstakernes interesser.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8015 fra LO region Trøndelag

1. Den norske modellen, Linje 59

Tilleggsforslag: Mange tillitsvalgte har de seinere år blir stående i en utsatt situasjon som forsvarere av arbeids-kamerater mot vilkårlig behandling, forsøk på å pulverisere arbeiderkollektiv gjennom nye selskapsstrukturer, innleie og oppsplitting av bedrifter. Arbeidskraftkjøpere utvikler en mer arrogant og amerikanisert lederkultur med trakassering av tillitsvalgte og motarbeiding av fagorganisering. Det fordrer at fagbevegelsen utvikler sosialt orienterte grunnorganisasjoner med aktive klubber basert på velfungerende arbeiderkollektiver.

Begrunnelse

Med stadig mer hard HR, må vi styrke grunnplanet og de tillitsvalgte hvis vi skal lykkes med vårt arbeid.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8016 fra LO region Trøndelag

1. Den norske modellen, Linje 59

Tilleggsforslaget på linje 59: Etter siste setning: Sykelønnsordningen er også en del av partssamarbeidet. Vi ser en stadig økende trend blandt arbeidsgivere som motstrider sykemeldinger til de ansatte. Dette oppfatter fagbevegelsen som et brudd på partssamarbeidet og tilliten til det norske helsevesenet. Større konsekvenser for arbeidsgivere som blir dømt for feilaktig motstridelse.

Begrunnelse

Vi ser at NHO angriper sykelønnsordningen, LO må fortsette å være tydelig her.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8017 fra Styrke**1. Den norske modellen, Linje 59**

..., herunder å sikre faglige rettigheter.

Begrunnelse

De faglige rettighetene må også sikres

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8018 fra Styrke**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 68**

Ny setning etter linje 68.

Dersom avtalen om et Inkluderende Arbeidsliv blir realisert må vi også akseptere et høyere sykefravær. Et høyere sykefravær kan arbeidsgiver få kompensert via NAV.

Begrunnelse

Forslaget er utfyllende.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8019 fra NNN**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 68**

Tilføyning etter linje 68: Det må stilles strengere krav til arbeidsgivere når det gjelder tilrettelegging for arbeidstakere med redusert arbeidsevne.

Begrunnelse

Styrking av tekst.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8020 fra LO region Troms**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 70**

Forslag

Stryke betale for velferden og erstatte med finansiere velferdssystemet. Ny setning: Uten nok folk i arbeid kan vi ikke finansiere velferdssystemet

Begrunnelse

Bedre språk

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8021 fra Fellesorganisasjonen (FO)**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 73**

Tilleggsforslag: Det er arbeidslivet som må endres slik at folk kan stå i jobb, samtidig....

Begrunnelse

Tydeliggjør at dette også er arbeidsgivers ansvar.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8022 fra LO region Troms**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 80**

Forslag

Tilføy ordet og: Ny setning: Det produseres varer og/eller tjenester som har verdi for andre mennesker.

Begrunnelse

Bedre språk

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8023 fra LO region Vestfold**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 87**

Tilleggsforslag til linje 87: Innskutt setning etter ...som mulig.: Dette betyr at man må ha en livsfasepolitikk i norsk arbeidsliv.

Begrunnelse

Det bør tilrettelegges for ulike livsfaser i arbeidslivet, og da må man ha en politikk for det.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8024 fra LO region Telemark**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 87**

Tilleggsforslag til linje 87: Innskutt setning etter ...som mulig.: Dette betyr at man må ha en livsfasepolitikk i norsk arbeidsliv.

Begrunnelse

Det bør tilrettelegges for ulike livsfaser i arbeidslivet, og da må man ha en politikk for det.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8025 fra Styrke**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 90**

Arbeid til alle gir også høy verdiskaping.

Begrunnelse

Dette perspektivet mangler i teksten.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8026 fra Fellesorganisasjonen (FO)**1.1 Målene for den norske modellen, Linje 91**

Endringsforslag: Endre siste del av setningen fra «(...) å øke produktiviteten» til «(...) en nødvendig grønn omstillingsprosess samtidig som vi øker ressursutnyttelsen».

Begrunnelse

Tydeliggjøre klima- og miljøforpliktelsene som Norge har.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8027 fra LO region Vestfold
1.1 Målene for den norske modellen, Linje 102

Endring av punkt/tilføyelse: Dette må gjøres ved å innføre kronetillegg og ikke prosenttillegg i tariffoppgjøret.

Begrunnelse

Ved prosenttillegg øker ulikheten i samfunnet. Skal det være noen mening med intensjonen er dette et minimum.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8028 fra LO region Telemark
1.1 Målene for den norske modellen, Linje 102

Linje 102-103

Endring av punkt/tilføyelse: Dette må gjøres ved å innføre kronetillegg og ikke prosenttillegg i tariffoppgjøret.

Begrunnelse

Ved prosenttillegg øker ulikheten i samfunnet. Skal det være noen mening med intensjonen er dette et minimum.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8029 fra Skolenes Landsforbund
1.1 Målene for den norske modellen, Linje 104

Tillegg linje 104:

LO ønsker derfor å avvikle lokale forhandlinger i offentlig sektor.

Begrunnelse

Skolenes landsforbund mener at lokale lønnsforhandlinger gir ingen rettferdig fordeling. Tillitsvalgte som er med på lokale lønnsforhandlinger opplever ulik praksis i kommunene. Det foregår en skjevfordeling og «trynetillegg», der alt er avhengig av hvor gode de tillitsvalgte er i forhandlingene. Det finnes ikke felles kriterier, og det oppleves at de største forbundene sitter med styringen. Derfor mener Skolenes landsforbund at lokale lønnsforhandlinger må avvikles, og fram mot en avvikling må man finne fram til felles kriterier for forhandlinger som gjelder for hele landet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8030 fra LO region Østfold
1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 119

Statlige støtteordninger til bedrifter bør fortrinnsvis beholdes de som forholder seg til den norske arbeidslivsmodellen. Dette bør kvalitetssikres gjennom at bedriftene er omfattet av tariffavtaler med fagforeninger med innstillingsrett og minst 66,7% organisasjonsgrad med tillitsvalgte som kan dokumentere tillitsvalgtopplæring.

Begrunnelse

Det er viktig for å få best mulige omstillinger, produktutvikling, opplæring og så videre at arbeidstakerne og arbeidsgiverne bidrar med sine idéer og tanker i en åpen prosess slik at alle blir godt involvert og har forståelse for det som skjer. Det er denne måten å jobbe som har vist seg å gjøre Norge til et av verdens beste land å bo og arbeide i samt gjør oss konkurransedyktige på verdensmarkedet til tross for høye lønns- og velferds kostnader.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8031 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 143

For LO er det derfor en viktig oppgave å øke organisasjonsgraden i norsk arbeidsliv, og å inngå tariffavtaler med flere bedrifter

Begrunnelse

Det er en presisering av teksten. Det bør ikke være et mål å øke antallet forskjellige tariffavtaler slik ordlyden i original tekst kan tolkes, men heller søke å omfatte flere nye bedrifter med samme tariffavtaler som allerede finnes med andre bedrifter

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8032 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 146

De regionale verneombudene må få utvidet mandatet slik at de kan informere om arbeidslivets parter samt hvilken rolle arbeidslivets parter har i arbeidslivet.

Begrunnelse

Den norske arbeidslivsmodellen er helt avgjørende – også i framtida – for å få et velfungerende arbeidsliv som er fullt forsvarlig og helsefremmende som Arbeidsmiljøloven slår fast at arbeidslivet skal være. De regionale verneombudene skal ikke organisere verken til arbeidstaker- eller arbeidsgiversiden, kun informere om at det er 2 parter og hvilke roller de har og opplyse om kontaktinformasjon.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8033 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 148

Legge til på slutten etter «utvikling.» Alle offentlige tilbud må ha et krav om en landsdekkende tariffavtale, lærlinger og fagarbeidere.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8034 fra LO region Buskerud

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 153

Styrke sanksjonsmulighetene og ressursene til Arbeidstilsynet.

Begrunnelse

Arbeidstilsynet har i dag altfor lite ressurser og har altfor milde sanksjoner ved brudd på arbeidsmiljøloven. Dette fører til at useriøse aktører ikke blir stoppet og at det blir vanskeligere for seriøse bedrifter å konkurrere på like vilkår.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8035 fra Norsk Tjenestemannslag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 161

"gir rettfærdig" erstattes med "legger føringer for", slik at setningen lyder "Frontfagsmodellen ivaretar konkurranseutsatte næringer, legger føringer for fordeling både mellom arbeid og kapital og mellom yrkesgrupper, støtter opp under samfunnsøkonomien og bremser arbeidsledigheten"

Begrunnelse

Frontfagsmodellen gir ikke alene en rettferdig fordeling mellom arbeid – og kapital, men legger føringer for denne fordelingen.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8036 fra NNN**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 166**

Tilføying etter linje 166: De fire kriteriene skal ligge til grunn i lokale forhandlinger.

Begrunnelse

Frontfagsmodellen skal ligge til grunn i oppgjørsformen. Ved lokale forhandlinger må de fire kriteriene ligge til grunn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8037 fra LO i Oslo**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 183**

Tillegg inn på linje 183:

Streikeretten må utvides til å gjelde lokale forhandlinger i privat sektor. Uten lokal streikerett er det vanskelig å ha reelle lokale forhandlinger.

Begrunnelse

Ved å utvide streikeretten til lokale forhandlinger kan det bli mer balanse i forhandlingene og større gjennomslagskraft for de organiserte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8038 fra Styrke**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 184**

Stryke "kan" i setningen.

Begrunnelse

Det er en realitet at økte bonuser og topplederlønninger utfordrer den samordnede lønnsdannelsen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8039 fra LO region Trøndelag**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 185**

Legge til en ny setning etter "...bonuser og topplederlønningene øker mer enn andre lønninger" "Vi vet at et samfunn med mindre økonomiske forskjeller mellom klassene fører til mer sosial kapital, toleranse og tillit, samt mindre konflikter på sikt."

Begrunnelse

Land med store forskjeller har kortere forventet levealder, mer kriminalitet, mer psykisk uhelse og større sosiale problemer.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8040 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 190

Nytt avsnitt – Økonomisk demokrati: Økonomisk demokrati: Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for en demokratisk sosialisme.

Begrunnelse

Vi ønsker den demokratisk sosialisme

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8041 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 190

Nytt avsnitt – Økonomisk demokrati: Økonomisk demokrati: Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for en demokratisk sosialisme.

Begrunnelse

Setningene "Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for en demokratisk sosialisme. "legges til det opprinnelige avsnittet for å forsterke innholdet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8042 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 190

Nytt avsnitt – Økonomisk demokrati: Økonomisk demokrati: Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for en demokratisk sosialisme.

Begrunnelse

Setningene "Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for en demokratisk sosialisme. " legges til det opprinnelige avsnittet for å forsterke innholdet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8043 fra NNN

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 197

Tilføyning etter punktum linje 197: Begge parter forplikter seg til å sikre partssamarbeid.

Begrunnelse

Partene er gjensidig forpliktet til å forholde seg til den norske modellen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8044 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 207

Endre setningslutt: ...ansvarlig økonomisk styring og en sterk, fellesfinansiert og fremtidsrettet velferdsstat.

Begrunnelse

Vi må slutte å overlate alt til markedet og heller styrke fellesskapet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8045 fra NNN

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 211

(endre tekst): Arbeidsgivere må forpliktes i bærekraftarbeid gjennom tariffavtalene og det lokale partssamarbeidet.

Begrunnelse

Styrking av tekst og at mange lokale tillitsvalgte ikke blir tatt med i dette arbeidet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8046 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 221

Tilføyelse etter psykisk arbeidsmiljø. Dette gjelder også retten til å få dekket nødvendig arbeidstøy.

Begrunnelse

Det er forskjeller fra ulike arbeidsplasser og ulike tariffområder om man får dekket nødvendig arbeidstøy. Litt generelt kan man si at det er skille mellom mannsdominert og kvinnedominert sektor. Det er viktig at LO har et fokus på dette under tariffoppgjørene.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8047 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 221

Dette gjelder også retten til å få dekket nødvendig arbeidstøy.

Begrunnelse

Ansatte i kommunene skal ha tilstrekkelig temperaturregulerende tøy/sko til å utføre jobben sin uavhengig av sektor, kjønn eller geografi.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8048 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 226

ILOs kjernekonvensjoner skal være bunnplanken i det norske arbeidsliv og LO vil kreve at ILOs kjernekonvensjoner samt ILO 94 tas inn i Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser, inklusive EØS-avtalen.

Begrunnelse

Dette for å sikre at det ikke er mulig å omgå eller å si at andre avtaler eller EØS-avtalen har større betydning enn ILOs kjernekonvensjoner, og at disse er overordnet andre avtaler Norge mener seg forpliktet av.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8049 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 226

Ny setning innledes slik: Kjernekonvensjonene til FNs internasjonale arbeidslivsorganisasjon (ILO) skal være...

Begrunnelse

Ny formulering

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8050 fra LO region Troms

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 226

Forslag

Endre ordet bunnplanke til grunnmuren og ordet forrang til prioritert. Ny setning blir: ILOs kjernekonvensjon skal være grunnmuren i det norske arbeidsliv og LO vil arbeide for at ILOs kjernekonvensjoner tas inn i Menneskerettsloven og gis prioritet for annen lovgivning.

Begrunnelse

Bytte av ord til noe bedre

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8051 fra LO region Buskerud

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 234

Vannet i norske kraftmagasiner skal forvaltes slik at det sikres forsyningssikkerhet og gunstige priser for strømkunder i Norge.

Begrunnelse

Vannet i norske kraftmagasiner skal forvaltes slik at det sikres forsyningssikkerhet og gunstige priser for strømkunder i Norge.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8052 fra Fellesorganisasjonen (FO)

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 237

Strykning- og endringsforslag: Stryke «høy etterspørsel» og erstatte siste del av setningen med «bærekraftig vekst og verdiskapning». Ny setning blir da «Da er det viktigste virkemiddelet å føre en økonomisk politikk for bærekraftig vekst og verdiskapning.

Begrunnelse

Tydeliggjøre klima- og miljøforpliktelsene som Norge har.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8053 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 241

Endre fra: En aktiv arbeidsmarkedspolitikk er en viktig for å understøtte dette

Endre til: En aktiv arbeidsmarkedspolitikk er viktig for å understøtte dette

Begrunnelse

Språkvask, rettskriving

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8054 fra Norsk Tjenestemannslag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 241

Linje 241 En aktiv arbeidsmarkedspolitikk er en viktig for å understøtte dette.

Endres til En aktiv arbeidsmarkedspolitikk er viktig for å understøtte dette.

Begrunnelse

Dårlig språk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8055 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 249

En vellykket blandingsøkonomi gir full sysselsetting og et konkurransedyktig næringsliv.

Begrunnelse

Forslaget tydeliggjør at staten skal spille en aktiv rolle for å bidra til en best mulig samfunnsutvikling. Utviklingen kan ikke ensidig overlates til markedet. Det innsnevrer fagbevegelsens mulighet til å påvirke samfunnsutviklingen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8056 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 255

Flyttes til linje 2190: Det må ses på ordninger som gjør at uføretrygdede og AFP-mottakere kan motta godtgjøring for å være folkevalgte eller ha organisatoriske verv uten at det påvirker størrelsen på utbetaling av trygd eller AFP.

Begrunnelse

De som mottar uføretrygd kan ha pensjonsgivende inntekt på opptil 0,4 G uten at det får konsekvenser for utbetaling av uføretrygd. Hvis man har delvis/gradert uføretrygd må man forholde seg til en individuelt fastsatt inntektsgrense. Inntekter over disse grensene medfører redusert uføretrygd. For AFP-mottakere vil inntekt over 0,26 G redusere størrelsen på AFP. I et demokratisk perspektiv er det viktig å sikre en bred deltakelse i folkevalgte organer og i organisasjonslivet. Regler som gjør at godtgjøringer medfører avkortning for mottakere av uføretrygd eller AFP som har folkevalgte eller organisatoriske verv må endres, slik at de ikke fungerer som et hinder for at disse gruppene påtar seg slike verv.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8057 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 255

Et mer solidarisk skattesystem.

Begrunnelse

Vi må ha et skattesystem som gir sterke skattecutt for de som lever under fattigdomsgrensa. Norge skal være et land for alle, ikke bare de med størst lommebok. Ved å gi sterke skattecutt for de med minst, gjør vi det lettere for de å leve bedre liv, mer forutsigbar hverdag. Dette vil også etter vår mening bidra til at færre havner utenfor i samfunnet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8058 fra LO region Buskerud

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 256

Skattepolitikken.

Del av setning : Et effektivt og omfordelende skattesystem (er avgjørende både for -)

Byttes ut med: Et mer solidarisk skattesystem (er avgjørende både for -)

Begrunnelse

Vi må ha et skattesystem som gir sterke skattecutt for de som lever under fattigdomsgrensa. Norge skal være et land for alle, ikke bare de med størst lommebok. Ved å gi sterke skattecutt for de med

minst, gjør vi det lettere for de å leve bedre liv, mer forutsigbar hverdag. Dette vil også etter vår mening bidra til at færre havner utenfor i samfunnet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8059 fra LO region Buskerud

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 256

LO må jobbe for et mer rettferdig skattesystem

Begrunnelse

Vi må ha et skattesystem som gir skattelettelse for de som lever under fattigdomsgrensa. Norge skal være et land for alle, ikke bare de med størst lommebok. Ved å gi skattelettelse for de med minst, gjør vi det lettere for de å leve bedre liv, mer forutsigbar hverdag. Dette vil også etter vår mening bidra til at færre havner utenfor i samfunnet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8060 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 256

Loven om land-for-land-rapportering (rapportering av skattebetalinger for regnskapsformål) er nødvendig for å synliggjøre mulig korrupsjon, men er ikke tilstrekkelig for å synliggjøre mulig skattetilpasning. Selskapene kan flytte signifikant profitt ut fra et land før den beskattes, og fordi tilpasningen skjer før selskapet betaler skatt, holder det ikke å vite hvilke skattebetalinger et selskap har gjort. Finansdepartementet tok i 2017 inn flere av kravene i utvidet-land-for-land-rapportering inn i Regnskapsloven, men utformet forskriften slik at den fikk motsatt effekt; forskriften ble koblet plikten til å gi opplysninger i de landene selskaper betaler skatt – noe de ikke gjør i skatteparadis. Åpenhetslovgivningen må styrkes gjennom å innføre reell utvidet-land-for-land-rapportering (ULLR), der rapportering av skatt settes i kontekst med særlig investeringer, inntekter og kostnader for alle land. Hensikten er at ULLR kan synliggjøre uønsket skattetilpasning ved at selskaper må oppgi: reviderte regnskapstall for investeringer, produksjon, inntekter, kostnader og skatt for alle land.

Begrunnelse

Teksten rundt uønsket skattetilpasning må skjerpes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8061 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 258

Legge til i setning: Skatt på formue og arv er viktig for å...

Begrunnelse

Skatt på formue og arv gir mindre forskjeller.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8062 fra Handel og Kontor i Norge

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 258

Legge til i setning: Skatt på formue og arv er viktig for å...

Begrunnelse

En arveavgift med høyt bunnfradrag som sikter seg inn mot de rike arvingene vil også være med å utjevne forskjeller. Kanskje også å hindre de å overføre formuen sin til barna sine som så flytter til Sveits...?

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8063 fra NNN

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 260

Tilførsel av tekst: og reduksjon av grensehandel.

Begrunnelse

Grensehandel påvirkes og av avgiftspolitikken.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8064 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 260

Et mer solidarisk skattesystem

Begrunnelse

Vi må ha et skattesystem som gir sterke skattelett for de som lever under fattigdomsgrensa. Norge skal være et land for alle, ikke bare de med størst lommebok. Ved å gi sterke skattelett for de med minst, gjør vi det lettere for de å leve bedre liv, mer forutsigbar hverdag. Dette vil også etter vår mening bidra til at færre havner utenfor i samfunnet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8065 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 262

sette inn «sikrer vekst, utvikling, innovasjon og» etter «....samtidig som man»

Begrunnelse

Forslaget er utdypende. Skattepolitikken må ikke bare fokusere på beskatningen i seg selv, men også være med å bidra til utvikling av arbeidsplasser og verdiskaping for land og folk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8066 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 265

Endring av punkt/tilføyelse: ..., skatteunndragelser, skatteparadiser og skatteflukt,...

Begrunnelse

Teksten skjerpes ved å nevne skatteparadiser i oppramsingen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8067 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 265

Endring av punkt/tilføyelse: ..., skatteunndragelser, skatteparadiser og skatteflukt,...

Begrunnelse

Teksten skjerpes ved å nevne skatteparadiser i oppramsingen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8068 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 268

Sannsynlig underskudd på kraft i perioder framover tilsier behov for å prioritere bruk ut fra overordnede samfunnshensyn. Bruk av kraft til utvinning av kryptovaluta må forbys.

Begrunnelse

Vår næringsutvikling bygger på skuldrene til dagens bedrifter. Eksisterende arbeidsplasser og virksomheter må gis forrang ved nettutvikling og tildeling av kraft. Vi må derfor ha kriterier for nettilknytning hvor vi prioriterer eksisterende industri, sikrer fremveksten av ny grønn industri og samfunnsnyttig datalagring og sier nei til kryptovaluta.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8069 fra LO region Innlandet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 268

Forslag – Tilleggsforslag mellom setningene på linje 268:

Dersom vi vil unngå underskudd på kraft i perioder framover betyr det at vi har et behov for å prioritere bruk ut fra overordnede samfunnshensyn. Bruk av kraft til utvinning av kryptovaluta må forbys.

Begrunnelse

Unødvendig kraftforbruk kan ikke tillates i en tid der vi skal elektrifisere samfunnet. Vi må prioritere strengt, slik at bruk av kraft kommer samfunnet mest mulig til gode.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8070 fra LO i Oslo

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 268

Tillegg inn på linje 268:

Sannsynlig underskudd på kraft i perioder framover tilsier behov for å prioritere bruk ut fra overordnede samfunnshensyn. Utvinning av kryptovaluta er en type virksomhet som må nedprioriteres.

Begrunnelse

Det må planlegges for mulig kraftunderskudd nå. Samfunnsnyttige formål må prioriteres. Kryptovalutautvinning bruker store mengder energi, men gir liten verdi til samfunnet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8071 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 268

Tillegg i linje 268: Sannsynlig underskudd på kraft i perioder framover tilsier behov for å prioritere bruk ut fra overordnede samfunnshensyn. Bruk av kraft til utvinning av kryptovaluta må forbys. Datasentre som ikke bidrar direkte til samfunnsnyttien eller kritisk infrastruktur må nedprioriteres fremfor å etablere ny industri.

Begrunnelse

Vi må ha en styrt industripolitikk, inspirert av de 10 oljebudene. Kraft er et knapphetsgode, vi må derfor ha regulering som gjør at vi ikke får en førstemann til mølla prinsippet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8072 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 280

Redaksjonell endring av siste setning i avsnittet: Arbeidstakerne har også interesse av at bedriftene går godt.

Begrunnelse

Det kan leses som at LO mener arbeidstakerne er mer avhengige av at bedriftene går godt enn eiersiden. Det vil være litt spesielt om vi som arbeidstakerorganisasjon skulle hevde det. Vi bør stå for at det skal være et gjensidighetsforhold (skjebnefellesskap), men ikke et avhengighetsforhold. Det siste kan eksisterende formulering i verste fall leses som.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8073 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og LO vil derfor kreve overfor de politiske myndigheter at konsesjonsloven og en ny og forsterket ervervslov gjeninnføres.

Begrunnelse

Dette styrker demokratiet i arbeidslivet. Politiske myndigheter og fagbevegelse gis innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken som kan overprøve eierklassens vedtak om nedleggelse eller flytting av lønnsomme bedrifter til utlandet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8074 fra LO region Innlandet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

Linje - 281

Forslag – Tilleggsforslag:

LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og vil derfor kreve overfor de politiske myndighetene at konsesjonsloven og en ny og forsterket ervervslov gjeninnføres.

Begrunnelse

Med Knut Boddings ord: Det er nødvendig at samfunnet har kontroll med større eieroverdragelser i næringslivet. Det var beklagelig at lov om erverv ble opphevet, fordi et viktig virkemiddel i næringspolitikken ble fjernet, bl.a. mulighetene for å kunne sette vilkår for konsesjon ved større eierskifter. Dette var et godt verktøy for å sikre de ansatte informasjon og rett til å uttale seg i forbindelse med eierskifter. Ervervsloven hadde bestemmelser som tvang de nye eierne til å involvere de ansatte ved eierskiftet. Daværende næringsminister Ansgar Gabrielsen presiserte da han foreslo at loven skulle fjernes, at den ikke var i strid med EØS-avtalen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8075 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

Tilleggsforslag linje 281: LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og LO vil derfor kreve overfor politiske myndigheter at de har en aktiv industripolitikk, og at myndighetenes mål er å hindre nedlegging eller utflugging av lønnsomme arbeidsplasser.

Begrunnelse

Norske myndigheter må ha en aktiv industripolitikk og ikke bare overlate dette til markedskreftene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8076 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

Tillegg: LO vil derfor arbeide for å innføre en ny og forsterket omstillingslov.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8077 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og LO vil derfor kreve overfor de politiske myndigheter at konsesjonsloven og en ny og forsterket ervervslov gjeninnføres.

Begrunnelse

Setningen legges til for å forsterke innholdet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8078 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og LO vil derfor kreve overfor de politiske myndigheter at konsesjonsloven og en ny og forsterket ervervslov gjeninnføres.

Begrunnelse

Fagbevegelsen må ha innflytelse på næringspolitikken.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8079 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

Tilleggsforslag på linje 281: LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og LO vil derfor kreve overfor de politiske myndigheter at konsesjonsloven og en ny og forsterket ervervslov gjeninnføres.

Begrunnelse

Setningen legges til for å forsterke innholdet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8080 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 281

LO vil styrke fagbevegelsens demokratiske innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken, og LO vil derfor kreve overfor de politiske myndigheter at konsesjonsloven og en ny og forsterket ervervslov gjeninnføres.

Begrunnelse

Fagbevegelsen må ha innflytelse på næringspolitikken.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8081 fra LO region Buskerud

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 292

LO må jobbe for å sikre norsk industri de muligheter som finnes for økt verdiskapning og sikre norsk innhold i fremtidige anskaffelser.

Begrunnelse

For å sikre Norske arbeidsplasser, norsk teknologi og ivareta beredskapen vår.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8082 fra LO region Vestland

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 299

Tillegg linje 299: ...vannkraft...

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Den viktigaste energikjelda i Norge vil framleis vere vannkrafta. Regionrådets vurdering: Vannkraft er en stor ressurs som må nemnest sammen med andre naturressurser. Innstilling: Tiltres.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8083 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 299

Sette inn "vannressurser" etter "gass" før "vind"

Begrunnelse

Den norske vannkraften er en betydelig og svært viktig ressurs i tillegg er rent vann en ressurs i seg selv.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8084 fra EL og IT Forbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 301

Legge til forslagstekst;

Dette bør styres av statlige kontrollorganer.

Begrunnelse

Selvråderetten må opprettholdes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8085 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 301

Følgende setning foreslås inn på linje 301: At vi har sikret nasjonal kontroll over viktige naturressurser har også vært en viktig faktor, og må være det også i framtiden.

Begrunnelse

Kontroll viktige naturressurser er både viktig i lys av mulighetene for å utvikle og bevare arbeidsplasser i Norge, og av andre strategiske hensyn.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8086 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 301

Ny setning: "Nye næringer skal utvikles med norske lønns- og arbeidsvilkår."

Begrunnelse

Norske lønns- og arbeidsvilkår skal være en forutsetning for aktivitet i Norge.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8087 fra LO region Rogaland

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 304

Opprette et statlig mineralselskap for å sikre nasjonale interesser.

Begrunnelse

For å ivareta norske interesser så de ikke havner i utenlandske hender. Viktig for norsk næringsliv at vi har styring på våre egne ressurser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8088 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 304

Tilføye en setning etter linje 304:

Opprette et statlig mineralselskap for å sikre nasjonale interesser.

Begrunnelse

For å ivareta norske interesser så de ikke havner i utenlandske hender. Viktig for norsk næringsliv at vi har styring på våre egne ressurser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8089 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfonds enorme verdier må brukes til å investere i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt og bidrar til globale klimaløsninger.

Begrunnelse

Industrien er løsningen på det grønne skiftet. Viktig at dette ikke kun blir noe man sier i festtaler, men faktisk viser at man mener det. Dermed trengs det store investeringer fremover, som kan finansieres av Statens pensjonsfond.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8090 fra LO region Møre og Romsdal

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfonds enorme verdier må brukes til å investere i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger.

(Tillegg til linje 314)

Begrunnelse

Forslaget vil bidra til globale klimaløsninger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8091 fra LO region Innlandet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

Forslag – Tilleggsforslag:

LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfond Utlands enorme verdier må brukes til å investere i industri og infrastruktur. Investeringene skal bidra til høyteknologisk industriutvikling nasjonalt, og bidra til globale klimaløsninger.

Begrunnelse

I stedet for at SPU investeres i bl.a. handlegater i London og norsk industris konkurrenter, bør en bruke en andel til å sikre nåværende og framtidige arbeidsplasser for våre innbyggere hjemme.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8092 fra LO region Vestland

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

Tilleggsforslag linje 314:

LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfonds enorme verdier må brukes til å investere i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller. Regionrådets vurdering: Støtter intensjonen i forslaget, og det er gjeldende politikk i LO at staten må bidra mer med risikoavlastning for investeringer i det grønne skiftet. Statens pensjonsfond er allment kjent som oljefondet. Formålet med Statens pensjonsfond er statlig sparing for finansiering av folketrygdens pensjonsutgifter og å sikre langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter. Finansdepartementet har ansvaret for forvaltningen av Statens pensjonsfond. Statens Pensjonfond skal bl.a. sikre de fremtidige pensjonene våre. Forvaltningen skjer etter regelverk gitt av Storting og Regjering. Kan oppnå det en ønsker med andre virkemidler t.d. gjennom regler for innkjøp og virkemidler gjennom det grønne skiftet. Innstilling: Ny setning på linje 304, «LO vil arbeide for at det brukes tilstrekkelig midler til investeringer i industri og infrastruktur som vil gi høyteknologisk industriutvikling nasjonalt og bidrag til globale klimaløysningar.»

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8093 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfonds enorme verdier må brukes til å investere i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger.

Begrunnelse

Tilleggsforslaget presiserer at Statens Pensjonsfond kan brukes som et virkemiddel.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8094 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

LO må arbeide aktivt for at staten bidrar med lån og garantier som gjør at vår landbaserte industri får rammevilkår på linje med våre konkurrenter og som innebærer investeringer i milliarder av kroner.

Begrunnelse

En nødvendig forsterkning av kapittelet Næringspolitikken.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8095 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

Tilleggsforslag linje 314: LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfonds enorme verdier må brukes til å investere i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger.

Begrunnelse

Tilleggsforslaget presiserer at Statens Pensjonsfond kan brukes som et virkemiddel.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8096 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 314

LO må arbeide aktivt for at staten bidrar med lån og garantier som gjør at vår landbaserte industri får rammevilkår på linje med våre konkurrenter og som innebærer investeringer i milliarder av kroner

Begrunnelse

En nødvendig forsterkning av kapittelet Næringspolitikken

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8097 fra EL og IT Forbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 316

Forslag til nytt avsnitt mellom linje 316 til 332:

LO vil jobbe for at velferdsstaten styrkes. Velferdsstaten er et viktig ledd i å skape trygghet og å hindre sosial nød for innbyggere i Norge. De som av ulike årsaker ikke kan delta i arbeidslivet, skal oppleve et samfunn som tar godt vare på dem uavhengig av om de er midlertidig eller varig ute av arbeidslivet. Velferdsstaten har tidligere hatt målsettinger om å skape trygghet. Men, blant annet for å finansiere skattelettelse til de rikeste, har derimot ytelsene blitt satt under press eller blitt redusert. Arbeidslinja, som står sterkt i enkelte partier, har hovedsakelig bidratt til mistenkeliggjøring av mottakere av trygdeytelser og tanker om at de skal bli motivert av å få lavere ytelser. Trygghet, derimot, bidrar til at de som mottar ytelsene kan bruke sin energi på å komme tilbake til, eller ta del i arbeidslivet uten å bruke opp energien på å bekymre seg i forhold til egen økonomi. Trygghet betyr at man kan være sikker på å bli tatt godt vare på når helsa skranter, at barna sikres en god skolegang og oppvekst. Trygghet betyr også at man kan se frem mot en tilværelse som pensjonist. Ytelsene fra folketrygden må derfor være på minimum 66 % av tidligere arbeidsinntekt i tillegg til at garantiytelsene må opp på et nivå som sikrer et godt og verdig liv. Ostehøvelkutt og underfinansiering av velferdsstaten har ført til at ressursituasjonen i offentlig sektor er anstrengt. Det er behov for en tillitsreform i tillegg til at tjenestene fra velferdsstaten må finansieres tilstrekkelig til at oppdraget løses. En sterk velferdsstat bygger tillit samfunnsmedlemmene imellom og mellom samfunnsmedlemmene og institusjonene. Tillit

reduserer konflikter, kriminalitet og utrygghet. En sterk velferdsstat er også en viktig forutsetning for et velfungrende arbeids- og næringsliv, blant annet gjennom utdanningssystemet.

Begrunnelse

I de siste tiårene har velferdsstaten blitt satt under press. Målsettinger fra partiene på høyresiden om å redusere skattene for næringsliv og de som har mest fra før har ført til en underfinansiering av en rekke velferdstjenester som blant annet har ført til et stort etterslep i forhold til vedlikehold. I tillegg har dette presset bidratt til at ytelser fra folketrygden også har fått lide. Enten i form av direkte reduksjoner, som ved pensjonsreformen, eller ved at det har blitt vanskeligere å få tilgang til ytelsene, godt hjulpet av en retorikk om mistenkeligjøring av mottakere av disse ytelsene. Som følge av dette er det nå et behov for å ta tilbake det som har vært intensjonen med velferdsstaten og at fagbevegelsen igjen stiller krav til politikerne om at de må bidra til å igjen oppnå målsettingene om trygghet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8098 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 316

Tillegg til linjen: Vi trenger en sterk sosialdemokratisk velferdsstat for å sikre...

Begrunnelse

Ved å legge til ordet sosialdemokratisk så legges det større vekt på likhetsprinsipp og generøse og universelle tjenester og ytelser, og et skattesystem som omfordeler (jfr Gøsta Esping-Andersen typologi).

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8099 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 316

Vi trenger en sterk sosialdemokratisk velferdsstat for å sikre...

Begrunnelse

Ved å legge til ordet sosialdemokratisk så legges det større vekt på likhetsprinsipp og generøse og universelle tjenester og ytelser, og et skattesystem som omfordeler (jfr Gøsta Esping-Andersen typologi).

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8100 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 318

Innskutt setning etter:i alle livets faser. Stadig flere mennesker bor alene i kortere eller lengre perioder i livet. Aleneboere må ivaretas spesielt.

Begrunnelse

Stadig flere arbeidstakere er aleneboere (19,1 % av befolkningen, SSB 2022). Det er utfordrende å leve på ei inntekt. Dette gjør seg særskilt gjeldende når man skal etablere seg på boligmarkedet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8101 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 318

Innskutt setning etter:i alle livets faser. Stadig flere mennesker bor alene i kortere eller lengre perioder i livet, disse må også ivaretas.

Begrunnelse

Stadig flere arbeidstakere er aleneboere (19,1 % av befolkningen, SSB 2022). Det er utfordrende å leve på ei inntekt. Dette gjør seg særskilt gjeldende når man skal etablere seg på boligmarkedet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8102 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 327

Endre fra: Det forutsetter tilstrekkelig økonomiske rammer, og at velferdstjenestene er godt organisert. Endre setning til: Det forutsetter tilstrekkelige økonomiske rammer slik at bemanningen økes, og at velferdstjenestene er godt organisert.

Begrunnelse

Belyse bemanning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8103 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 327

Det forutsetter tilstrekkelige økonomiske rammer, og at velferdstjenestene er godt organisert med riktig og tilstrekkelig bemanning.

Begrunnelse

Tydeliggjør problemstillinger som bare bli viktigere i årene som kommer, jf. for eksempel pågående prosesser med å få til en bedre oppgavedeling mellom ulike yrkesgrupper.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8104 fra LO region Akershus

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 328

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: "LO mener at det er behov for en helhetlig gjennomgang av NAV der man ser på sammensetning av kompetanse, organisering, styringsmodell, samhandling og tilgjengelighet.

Begrunnelse

Begrunnelse: Dagens Nav ble opprettet for å gi helhetlig hjelp, men fokuset på å bistå helhetlig har fått stadig mindre plass. Det må gjennomføres en helhetlig gjennomgang av Nav, der man ser på sammensetning av kompetanse, organisering, styringsmodell, samhandling og tilgjengelighet. Alle som henvender seg til Nav skal møte ansatte med tilstrekkelig kompetanse til å identifisere og løse sosiale problemer. Det er viktig at styringslinjene i NAV er en del av den helhetlige gjennomgangen, slik at man ser velferdstjenestene i sammenheng og kan hjelpe den enkelte på tvers av styringslinjer. Den kommunale delen av NAV utformes ulikt på grunn av det kommunale selvstyret, men det gjør også at det ikke gis like velferdstjenester.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8105 fra LO region Akershus

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 328

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: "LO mener at det er behov for en helhetlig gjennomgang av Nav der man ser på sammensetning av kompetanse, organisering, styringsmodell, samhandling og tilgjengelighet.

Begrunnelse

Dagens Nav ble opprettet for å gi helhetlig hjelp, men fokuset på å bistå helhetlig har fått stadig mindre plass. Det må gjennomføres en helhetlig gjennomgang av Nav, der man ser på sammensetning av kompetanse, organisering, styringsmodell, samhandling og tilgjengelighet. Alle som henvender seg til Nav skal møte ansatte med tilstrekkelig kompetanse til å identifisere og løse sosiale problemer. Det er viktig at styringslinjene i NAV er en del av den helhetlige gjennomgangen, slik at man ser velferdstjenestene i sammenheng og kan hjelpe den enkelte på tvers av styringslinjer. Den kommunale delen av Nav utformes ulikt på grunn av det kommunale selvstyret, men det gjør også at det ikke gis like velferdstjenester.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8106 fra Fellesorganisasjonen (FO)

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 330

Strykningsforslag: Stryke «under borgerlige regjeringer» slik at ny setning blir «Ostehøvelkutt og underfinansiering av velferdsstaten har ført til at ressursituasjonen i offentlig sektor er anstrengt».

Begrunnelse

Ostehøvelkutt har forekommet under alle regjeringer, uavhengig av «farge»

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8107 fra Norsk Tjenestemannslag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 331

Det er behov for en tillitsreform og økte ressurser for at sektoren skal kunne oppfylle samfunnsoppdraget sitt på en god måte.

Endres til:

Det er behov for en tillitsreform for å sikre økt autonomi for de ansatte, styrket medbestemmelse og økte ressurser for at sektoren skal kunne oppfylle samfunnsoppdraget sitt på en god måte.

Begrunnelse

Autonomi er en grunnleggende forutsetning for tillitsreformen og bør derfor fremheves i handlingsprogrammet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8108 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 331

Det er behov for en tillitsreform og økte ressurser til kommunene for at sektoren skal kunne oppfylle samfunnsoppdraget sitt på en god måte.

Begrunnelse

Behov for presisering av at kommunene trenger økte ressurser/midler for å ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8109 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 332

De ikke-kommersielle og ideelle aktørene har også en plass i dette bildet.

Begrunnelse

Ideelle og ikke-kommersielle aktører (kommunale og fylkeskommunale) spiller en viktig rolle i velferdssamfunnet. De kan fungere som supplement eller alternativ til velferdstjenester i statlig regi.

De ideelle aktørene kan, i følge avkommersialiseringsutvalget, tilby ideelt særpreg som tillit, sosial innovasjon, frivillighet, mangfold og valgfrihet. Det samme gjelder de ikke-kommersielle.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8110 fra LO region Innlandet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 334

Forslag – Endringsforslag:

Markedskreftene er viktige redskaper for produksjon og utveksling av varer og tjenester. Men markedskreftene har begrensninger.

Endres til:

Markedskreftene er menneskeskapte strukturer for produksjon og utveksling av varer og tjenester. Men markedet fordeler skjevt, og har sine begrensninger, spesielt når vi snakker om levering av tjenester fra det offentlige som skal dekke behov ulike mennesker har.

Begrunnelse

I et kapitalistisk system fungerer markedskreftene som et redskap, men å si at det er viktig for «produksjon og utveksling av varer og tjenester», er kanskje å dra det litt langt unna der LO kom fra? Skal ikke behovet for produkter og tjenester være styrende for hva vi skal produsere, og hvilke tjenester vi skal levere? I konteksten til «velferd, ikke marked», er det vel drøyt å si at markedskreftene er et viktig redskap, når vi ønsker oss behovsstyrt velferd i det offentlige, ikke konkurransebaserte, markedsstyrte tjenester.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8111 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 337

...arbeide for at alle velferdstjenester som helse, tannhelse, utdanning/skole, barnevern, barnehage og omsorg skal være fellesfinansiert og eies og drives av det offentlige.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8112 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 337

Endring av punkt/tilføyelser: ...arbeide for at alle velferdstjenester som helse, tannhelse, utdanning/skoler, barnevern, barnehage og omsorg skal være fellesfinansiert og.....

Begrunnelse

En presisering og forbedring av setningen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8113 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 337

Endring av punkt/tilføyelser: ...arbeide for at alle velferdstjenester som helse, tannhelse, utdanning/skoler, barnevern, barnehage og omsorg skal være fellesfinansiert og

Begrunnelse

Presisering

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8114 fra EL og IT Forbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 338

Legge til tekst etter linje 338:

LO vil da arbeide for at private tilbydere forbys med unntak av de tilbudene som drives av ideelle organisasjoner.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8115 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 338

Tillegg etter linje 338:

LO skal motarbeide ytterligere anbudsutsetting av tiltak innen Vekst-, arbeids- og inkluderingsbransjen. Ved tildeling av anbud på tiltak som allerede er anbudsutsatt, skal tildelingen skje etter Arbeidsmiljølovens regler for virksomhetsoverdragelse. Kriteriene i anbudene må stille krav om tariffavtaler og sikre likeverdige pensjonsordninger i bransjen. Ideelle eller ikke-kommersielle tiltaksleverandører skal prioriteres. Anbudene må tildeles minimum 1 år før oppstart og anbudsperioden må være betydelig lengere enn i dag.

(Forslaget kan eventuelt også innarbeides i kapittel 3.2 Inkludering i arbeidslivet).

Begrunnelse

Det må bli bedre vilkår i vekst, arbeids- og inkluderingsbransjen. Vekst-, arbeids- og inkluderingsbransjen er en svært viktig del av vårt velferdssystem. Tidligere ble tiltak innen bransjen tildelt forhåndsgodkjente bedrifter. Tradisjonelt har mange bedrifter innen bransjen vært eid av kommunale, fylkeskommunale eller ideelle aktører. Høyre-regjeringen satte mange av tiltakene ut på anbud. I dag har mange rent kommersielle aktører vunnet anbud.

Anbudsutsettingen innen denne bransjen har ført til usikre og uholdbare forhold både for de ordinært ansatte i bedriftene og de som er på inne på ulike tiltak. Anbudsprosessene skjer ikke etter reglene for virksomhetsoverdragelse, noe som skaper en svært usikker og helt uholdbar situasjon for de ansatte i bransjen. Anbudene tildeles ofte med kun få måneders frist for avvikling / oppstart, og anbudsperioden er oftest kun 3 år men mulighet for forlengelse i 1 eller 2 år. Samlet fører dette til at bedriftene har et svært kortsiktig perspektiv i sine disposisjoner, ansatte vet ikke mer enn ca. 3 år fram i tid om de har jobb, og mange søker seg over i annet arbeid i god tid før anbudsperioden er over. Det er få som vil bygge kompetanse og karriere i en slik bransje. Dette fører også til at det blir vanskelig å bygge opp tillitsvalgte med erfaring i bransjen. De økonomiske rammevilkårene og kvalitetskravene i anbudene fører til at i realiteten har bedriftene lite annet å konkurrere på enn de ansattes lønns- og pensjonsvilkår.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8116 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 338

Endring av punkt/tilføyelser:av det offentlige. Ved privat eierskap må det offentlige få tilbakeført alle midlene som det offentlige har tilført selskapet ved et eventuelt salg av bedriften..

Begrunnelse

Offentlige midler skal brukes til samfunnets beste og ikke til å berike privatpersoner. Verdioppbygging og verdiskapningen er foretatt med offentlige midler. Det offentlige må derfor få tilbakeført alle midlene som det offentlige har tilført selskapet dersom eier velger å selge. Eventuelt overskudd ut over det som er mottatt i offentlig støtte, beholdes av selger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8117 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 338

Endring av punkt/tilføyelser:av det offentlige. Ved privat eierskap må det offentlige få tilbakeført alle midlene som det offentlige har tilført selskapet ved et eventuelt salg av bedriften..

Begrunnelse

Offentlige midler skal brukes til samfunnets beste og ikke til å berike privatpersoner. Verdioppbygging og verdiskapningen er foretatt med offentlige midler. Det offentlige må derfor få tilbakeført alle midlene som det offentlige har tilført selskapet dersom eier velger å selge. Eventuelt overskudd ut over det som er mottatt i offentlig støtte, beholdes av selger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8118 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 340

De felles velferdsordningene utfordres av en økende privat rikdom som gjør at mange kan snike i køa og kjøpe seg raskere tjenester i det kommersielle markedet.

Begrunnelse

Opprinnelig ordlyd kunne misforstås som å indikere at LO oppfatter private helsetjenester som kvalitativt bedre enn offentlige.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8119 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 347

Ressursknapphet i offentlig sektor vil kunne presse frem private løsninger.

Begrunnelse

Det er viktig med finansiering av offentlig sektor for god velferd til alle.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8120 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 349

Offentlig sektor skal være underlagt politisk styring og forvaltningsprinsipper, med basis i faglighet og tillit til de ansatte og i reell medbestemmelse.

Begrunnelse

Mye i det offentlige styres etter regnskaps- og styringsprinsipper fra privat sektor. Vi må legge forvaltning til grunn for styringen av offentlige oppgaver, der formålet er likeverdige tjenester.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8121 fra LO region Innlandet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 350

Linje – 350 Forslag – Endringsforslag:

Offentlig sektor skal være underlagt politisk styring, med basis i faglighet og tillit til de ansatte og i reell medbestemmelse. Mål- og resultatstyring har ført til målforskyvning, unødig byråkrati, fragmentering av ansvar og detaljstyring. Styringssystemene i offentlig sektor må endres for å styrke medbestemmelse og medvirkning. Det er derfor behov for å utvikle tillitsreformen i offentlig sektor. Dette vil føre til bedre kvalitet på tjenester enn dagens markedsstyringsprinsipper. LO vil derfor arbeide for at tillitsreformen gjennomføres, slik at de ansatte får tid og mulighet til å yte gode tjenester til alle innbyggerne.

Endres til:

Offentlig sektor skal være underlagt politisk styring og forvaltningsprinsipper, med basis i faglighet og tillit til de ansatte og i reell medbestemmelse. Styringen av offentlig sektor domineres av administrative ledersjikt som benytter målstyring, kontrollregimer og lønnsomhetstenkning. Dette har ført til målforskyvning, unødig byråkrati, fragmentering av ansvar og detaljstyring, og dette svekker tjenestens kvalitet. LO vil jobbe for en reform der ansatte gis økt tillit, medbestemmelse og mulighet til å bruke sin kompetanse og sine erfaringer til å gjøre tjenesten bedre. Partssamarbeid har ingen hensikt uten at de ansatte og tillitsvalgte blir hørt, noe som er nødvendig for redusert sykefravær, heltid og et bedre arbeidsmiljø. LO vil derfor arbeide for at tillitsreformen gjennomføres.

Begrunnelse

Omformuleringen mener vi setter bedre fingeren på hva tillitsreformen er, og sier noe om hvordan New Public Management har endret fokuset i offentlig sektor, fra en behovsstyrt offentlig tjeneste, til et inntjeningsfokus. Dette endrer måten man tenker om tjenesteyting på, fra å tenke at man skal dekke et behov, til å tenke hvordan man kan spare inn på alle prosesser. Å ha med hvilke bidrag ansatte og tillitsvalgte kan komme med, er også viktig for å synliggjøre hvorfor det trengs en tillitsreform, som skal være basert på et reelt partssamarbeid.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8122 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 350

Tillegg til setning: New Public Management, med sin mål- og resultatstyring har ført til målforskyvning...

Begrunnelse

Vi må drive offentlig sektor på tillit, ikke målstyring.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8123 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 352

Det er derfor behov for å bryte med New Public Management og utvikle tillitsreformen i offentlig sektor. Dette vil føre til bedre kvalitet på offentlige tjenester.

Begrunnelse

LO mener det er viktig å jobbe for å gjennomføre en tillitsreform, men det er samtidig viktig å lokalisere problemet i sektoren, og hvilken styringsideologi vi ønsker å bli kvitt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8124 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 360

Endret setning:

Samtidig som de som ikke er i stand til å arbeide sikres et anstendig livsopphold.

Begrunnelse

Det må jobbes for mer en minimum eksistensnivå.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8125 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 362

Tillegg: Det forutsetter også at Navs saksbehandlingstid reduseres, slik at ytelsene utbetales raskt.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8126 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 372

Tilføy ny setning: Arbeidstaker må sikres sykepenger under behandlingstiden frem til vedtak er gjort i de tilfellene arbeidsgiver bestriker sykemeldinger.

Begrunnelse

Det er viktig å jobbe for at arbeidstakere ikke blir stående uten noen form for økonomisk støtte i disse tilfellene.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8127 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 373

Legge til på slutten etter «Sykelønnsordningen består.» LO godtar ikke en forringing av sykelønnsordningen.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8128 fra EL og IT Forbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 373

Legge til;

LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, med samme proSENTSATS som for feriepenger opparbeidet i arbeid.

Begrunnelse

De som er syke får svært redusert feriepengeutbetaling året etter.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8129 fra EL og IT Forbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 373

Legge til;

Mulighetene som arbeidsgiverne har til å bestride en sykemelding må fjernes.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8130 fra Norsk Tjenestemannslag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 373

Tillegg linje 373. LO vil jobbe for at arbeidsgivere skal forskuttere sykepenger i hele sykepengeperioden.

Begrunnelse

Ansatte i bedrifter uten tariffavtale kan bli stående uten inntekt på grunn av arbeidsgivers sendrektighet knyttet til innsending av lønns- og trekkoppgave. LO bør jobbe for at alle arbeidsgivere pålegges å forskuttere sykepenger under hele sykepengeperioden.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8131 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 373

Tillegg gjeldende sykelønnsordningen består. Videre vil LO jobbe for at retten til forskuttering av sykepenger skal omfatte alle arbeidstakere samt at arbeidsgivere må legge legens sykemelding til grunn som dokumentasjon på sykdom.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8132 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 374

Sette inn «Pensjon» først i setningen.

Begrunnelse

Setningen blir riktigere. Pensjonsordninger består både av folketrygd og tjenestepensjonsordninger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8133 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 375

Tillegg: Samtidig er det viktig å se de ulike velferdsytelsene i sammenheng

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8134 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 376

Det er også viktig å se de ulike velferdsytelsene i sammenheng.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8135 fra LO region Akershus

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 377

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Etter siste linje: Nav forvalter både kommunale og statlige ytelser, og dette må samordnes bedre og sees på helhetlig. Ved å samordne kommunale og statlige ytelser vil ressursene brukes bedre ved at det gis målrettet hjelp. Lange saksbehandlingstider kan for eksempel føre til at den enkelte må søke økonomisk sosialhjelp i påvente av svar på en søknad om arbeidsavklaringspenger eller dagpenger.

Begrunnelse

Når man skriver at velferdsytelsene må sees i sammenheng er det vesentlig å få frem at det er to styringslinjer i velferdstjenestene, både stat og kommune. Familie- og likestillingsutvalget i LO Oslo og Akershus mener saksbehandlingstidene i NAV er for lange, noe som fører til at sparepenger og formue blir brukt opp og den enkelte må oppsøke en annen del av NAV – sosialtjenesten i NAV mens man venter på svar.

Saksbehandlingstidene på arbeidsavklaringspenger er nå 15 uker, og vi får tilbakemeldinger fra medlemmer og tillitsvalgte om at situasjonen er kritisk. Lang saksbehandlingstid fører til økonomisk utrygghet og økt stressnivå hos den enkelte, men også økt press på den kommunale delen av NAV ettersom de har ansvar for sosialhjelp.

Økonomisk sosialhjelp er det siste sikkerhetsnettet vi har i velferdsstaten, men det er også en ressurskrevende tjeneste fordi behandlingen av søknader er manuell og det kreves en individuell kartlegging av hver enkelt søknad. Det bør ikke brukes ressurser i den kommunale delen for å dekke opp om manglende ressurser til å behandle søknadene raskere i den statlige delen av av.

Det er begrenset med ressurser i både kommune og stat, derfor er det vesentlig at de ressursene vi har brukes klokt og riktig. Ikke minst er dette viktig for den som søker ytelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8136 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 377

Tillegg: I tillegg er egenandelen i dagpengeordningen for høy, særlig i de tilfellene der det fastsettes en forlenget ventetid. Det er ikke alltid mulig for arbeidstaker å dokumentere at en stilling er sagt opp «uten rimelig grunn», slik kravet er etter folketrygdloven. Da oppleves ventetiden urimelig. En forlenget ventetid på 18 uker er for lang og må reduseres. Ytelser som kommer i stedet for inntekt, må regnes med i grunnlaget for feriepenger

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8137 fra Fellesforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 385

Tillegg: LO vil jobbe for at tannhelsetjeneste må dekkes av folketrygden på lik linje med øvrige helsetjenester.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8138 fra LO region Vestfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 385

Endring av punkt/tilføyelse: ...som har lite. LO vil jobbe for at tannhelsetjenester må dekkes av Folketrygden på lik linje med øvrige helsetjenester.

Begrunnelse

Viktig velferdstiltak da tenna er en del av kroppen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8139 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 385

Endring av punkt/tilføyelse: ...som har lite. LO vil jobbe for at tannhelsetjenester må dekkes av Folketrygden på lik linje med øvrige helsetjenester.

Begrunnelse

Tenna er en del av kroppen

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8140 fra Fellesorganisasjonen (FO)

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 386

Erstatter linje 386 – 393

Norge trenger en boligpolitikk som reduserer, og ikke øker, de sosiale og geografiske forskjellene. Boligpolitikken må bli en del av fordelings- og velferdspolitikken, hindre segregering i pressområder og tilrettelegge for utvikling i hele landet. I dag har vi et av de minst regulerte boligmarkedene i Europa, noe som bidrar til økende forskjeller og gjør det vanskelig å ivareta viktige samfunnshensyn. Høye boligpriser i byene gjør at stadig flere unge og tilflyttere ikke har råd til å kjøpe bolig, og at bolig i de større byene i økende grad er forbeholdt kun de med høy inntekt og formue. I deler av distriktene er derimot boligprisene så lave at boligbyggingen har stoppet opp. Dette har skapt boligmangel, svekket mobilitet i arbeidsmarkedet og en sterk formuesulikhet mellom by og bygd.

Flere må få mulighet til å eie egen bolig, og skattepolitikken må bidra til å motvirke boligspekulasjon. Sosial bærekraft må sikres bedre i kommunale planprosesser, leietakeres rettigheter må styrkes, og de økonomiske forskjellene mellom de som eier og leier bolig må reduseres. Konesjonsregulering av profesjonell boligutleie bør vurderes. Det offentlige kan spille en større og mer aktiv rolle gjennom bruk av tomteselskaper. LO vil arbeide for opprettelse av et statlig boligselskap som i samarbeid med kommunene kan sørge for boligløsninger som i dag ikke dekkes av det kommunale botilbudet eller kommersielle boligutviklere. Husbankens rolle må utvides når det gjelder å gi flere mulighet til å kjøpe sin egen bolig, sikre egnede boliger for uføre og eldre, og en bedre boligforsyning i mindre sentrale områder.

Stadig flere mennesker bor alene i kortere eller lengre perioder i livet. Aleneboere må ivaretas spesielt. Også de aller mest (utsatte) vanskeligstilte på boligmarkedet, inkludert bostedsløse, må ivaretas. Akuttovernattingstilbudet må styrkes.

Begrunnelse

LO må ta et større ansvar for å utvikle en god boligpolitikk.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8141 fra LO i Oslo

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 386

Ny tekst som erstatter teksten på linjene 386 til 392 i debattefttet:

Å bo trygt enten en eier eller leier er vesentlig for et godt liv

Å bo trygt enten en eier eller leier er vesentlig for et godt liv. Boligsaken har vært viktig for fagbevegelsen fra starten. Alle trenger et trygt hjem, uavhengig av inntekt og livsfaser. Fagbevegelsen har derfor startet det som senere ble boligkooperativer og borettslag. Bolig som en del av velferden var styrende tanker da vi gjenoppbygde landet etter krigen. Husbanken var et viktig verktøy som bidro til at mange kunne bli boligeiere i by og bygd. På 1980-tallet ble mye som handler om bolig deregulert og bolig begynte å bli den største ulikhetsdriveren i landet.

Både kjøpepriser og leiepriser er nå markedsbasert. I storbyene er det flere som blir ute av stand til å kjøpe og betaler høye leier. Leiene er like dyre som en ville betalt på lån, om en hadde fått det, så en har ikke mulighet til å spare til egenandel for banklån for senere kjøp. Store deler av arbeiderklassen som jobber i de store byene bor utenfor bykjernen med lange pendlerveier og dette er ikke bærekraftig hverken for helse eller miljø. Byene våre mister innbyggerne i de yrkene som aller mest trenger kort vei til arbeidet. Det er også framover et mål at flest mulig skal kunne eie, men vi må erkjenne at det er urealistisk for mange. Vi må derfor utvikle flere alternativer. Det er ikke et mål at de som har best råd skal spekulere i bolig og en må derfor vurdere skatteregler som motvirker spekulasjon. 1 million i Norge er leietakere og tallet er økende. De som leier må også ha muligheter til å bo trygt.

Vi trenger at det bygges mer for både eie og leie, og Husbanken må revitaliseres for formålet. Stat og kommune må se hvilke arealer en kan gjøre tilgjengelige for å bygge allmennboliger eller ikke-kommersielle leieboliger. Det må settes grenser for hvor lenge en utbygger kan sitte på eiendommer som er regulert til boligformål. Det må settes krav til at en del av et område gjøres tilgjengelige til regulerte leiepriser, slik vi ser i Danmark og andre land. Det må tildeles støtte fra stat og kommune til smarte energiløsninger som kan brukes i eksisterende boligmasse som ikke har dette, slik at eldre, tomme boliger lønner seg å pusse opp og er gode å bo i.

En kan registrere tomme boliger som kan brukes til å møte bolignøden i et utleierregister. Det kan settes et tak på hva en god bolig skal koste å leie, utfra hva det koster å bygge og hva som er rimelig profitt, slik flere arkitekter tar til orde for. Det må bygges langt flere studentboliger, i byer og tettsteder. Her må også Husbanken være viktig verktøy. I dag tvinges mange inn i dyre og dårlige leieboliger. Et mål for fagbevegelsen er at alle mennesker sikres tilgang til en bolig å bo trygt i.

Begrunnelse

LOs fagarbeiderindeks viser tydelig hvor få boliger folk i normale jobber klarer å kjøpe i byer og ellers. I for eksempel Oslo er det slik at foreldre bidrar når 2 av 3 boliger kjøpes av en som etablerer seg på boligmarkedet.

Den største urettferdigheten er at arbeidsfolk i de tyngste yrkene ikke kan bo nær jobben, som ofte pågår utenfor normalarbeidsdagen. Om lag 200 000 av de som arbeider i de viktige serviceyrkene i Oslo bor langt utenfor.

De siste årene har leieprisene steget i rekordfart. I 2022 og 2023 steg leieprisene med til sammen 15,2 prosent. Det tilsvarer nesten en like stor økning som de ni foregående årene. Fra 2013 til 2021 økte leieprisene med 15,8 prosent.

Lønnsveksten har ikke holdt tritt. Fra 2015 til i dag har det knapt vært reallønnsvekst i Norge. I København har en boplikt, et eksempel på at det er mulig å innføre her.

På Tjuvholmen i Oslo er det for eksempel registret av Transparency Norge at om lag 10 % av boligene er investeringer i fra skatteparadiser. I en del andre land er det kun borgere registrert i landet som kan eie bolig. Det gjør det vanskeligere å bruke boligeiendom som «bank med gode renter» og hvitvasking.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8142 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 386

Bytte ut ordet trenger med må.

Begrunnelse

Oversendes som redaksjonelt.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8143 fra Fagforbundet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 386

Helhetlig forslag til erstatning for linje 386-393: Boligpolitikk Norge trenger en boligpolitikk som reduserer, og ikke øker, de sosiale og geografiske forskjellene. Boligpolitikken må bli en del av fordelings- og velferdspolitikken, hindre segregering i pressområder og tilrettelegge for utvikling i hele landet. I dag har vi et av de minst regulerte boligmarkedene i Europa, noe som bidrar til økende forskjeller og gjør det vanskelig å ivareta viktige samfunnshensyn. Høye boligpriser i byene gjør at stadig flere unge og tilflyttere ikke har råd til å kjøpe bolig, og at bolig i de større byene i økende grad er forbeholdt kun de med høy inntekt og formue. I deler av distriktene er derimot boligprisene så lave at boligbyggingen har stoppet opp. Dette har skapt boligmangel, svekket mobilitet i arbeidsmarkedet og en sterk formuesulikhet mellom by og bygd.

Flere må få mulighet til å eie egen bolig, og skattepolitikken må bidra til å motvirke boligspekulasjon. Sosial bærekraft må sikres bedre i kommunale planprosesser, leietakers rettigheter må styrkes, og de økonomiske forskjellene mellom de som eier og leier bolig må reduseres. Konesjonsregulering av profesjonelt boligutleie bør vurderes. Det offentlige kan spille en større og mer aktiv rolle gjennom bruk av tomteselskaper. LO vil arbeide for opprettelse av et statlig boligselskap som i samarbeid med kommunene kan sørge for boligløsninger som i dag ikke dekkes av det kommunale botilbudet eller kommersielle boligutviklere. Husbankens rolle må utvides når det gjelder å gi flere mulighet til å kjøpe sin egen bolig, sikre egnede boliger for uføre og eldre, og en bedre boligforsyning i mindre sentrale områder. Også de aller mest utsatte må ivaretas. Akuttovernattingstilbudet må styrkes.

Begrunnelse

Arbeiderbevegelsen må ta en ledende rolle i utvikle en offensiv politikk som adresserer de kroniske strukturelle problemene i det norske boligmarkedet. Vi opplever stort engasjement i vår organisasjon om boligpolitiske spørsmål.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8144 fra Norsk Tjenestemannslag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 386

Endring.

Det er fellesskapets ansvar å sikre alle mennesker tak over hodet. Norge trenger en boligpolitikk som reduserer, og ikke øker, de sosiale og geografiske forskjellene. Boligpolitikken må bli en del av fordelings- og velferdspolitikken. Boligpolitikk ble tidligere brukt til å utjevne forskjeller i Norge, boligsituasjonen i dag er med på å skape og forsterke ulikheter, der bolig er et lukrativt spekulasjonsobjekt for de med mest kapital. Med mindre det gjøres tiltak for å bedre situasjonen vil denne situasjonen gå løpsk all den tid 70 prosent av privat formue i Norge er bolig. Dagens

boligpolitikk er for svak, og har medført høye boligpriser i byene, som gjør at vanlige folk ikke har råd til å kjøpe bolig. Høye boligpriser i byene gjør at stadig flere unge og tilflyttere ikke har råd til å kjøpe bolig. I store deler av distriktene er derimot boligprisene så lave at boligbyggingen har stoppet opp. Det er derfor nødvendig med en innskjerping av skattereglene som reduserer lønnsomheten med å investere i bolig utover eget hjem samt å styrke Husbanken for å gjøre veien inn på boligmarkedet mulig for flere. For dagens situasjon med boligmangel, svekket mobilitet i arbeidsmarkedet og en sterk formuesulikhet mellom by og bygder uholdbar.

Begrunnelse

Forslaget viser til behovet for bedre institusjonelle rammer for å øke tilgangen på bolig gjennom en styrking av Husbanken og øke tilfanget av boliger gjennom endret skatteregler for sekundærboliger.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8145 fra LO region Troms

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 386

Erstatte avsnitt med nytt kapittel

Sosial boligpolitikk

Norge trenger en boligpolitikk som reduserer, og ikke øker, de sosiale og geografiske forskjellene. Boligpolitikken må bli en del av fordelings- og velferdspolitikken. Boligpolitikken har tidligere vært et verktøy for å utjevne forskjeller, men nå er det blitt til Norges største forskjellsmaskin. Bolig utgjør 70 prosent av privat formue i dag, dette er verdier som går i arv og vil bli konsentrert på stadig færre hender. Dette presser prisene opp og ekskluderer mennesker med vanlig inntekt fra boligmarkedet.

Husbanken

Husbanken har historisk vært en av de viktigste verktøyene i Norges velferdsstat, men er blitt bygd ned over år. Nålovet for hvem som kan få lån er minsket, og det er strenge krav til livssituasjonen til de som får lån. Vi må ta Husbanken tilbake til vanlige folk og arbeidere. Vi har overlatt boligpolitikken vår til markedskreftene, noe som har ført til kraftig prisvekst, boligmangel og vanskeligheter med å få innpass på boligmarkedet. Bolig har gått fra å være et hjem til å bli en handelsvare og et spekulasjonsobjekt. Staten må ta kontroll på boligpolitikken gjennom å styrke Husbanken med tilstrekkelig finansiering. Kravene må senkes og søknadsprosessen må forenkles.

Kortidsleieutplattformer

Spekulanter kjøper opp boliger og leier ut disse på kortidsutleieplattformer, da det finnes store økonomiske intensiver for å drive med kortidsutleie. Dette skaper en kunstig prisvekst og boligmangel. Vi må derfor jobbe for en regulering av kortidsutleien, og minske de økonomiske insentivene slik at vi unngår den kunstige bolig mangelen. Reguleringer som tar ned de økonomiske insentiver for næringsdrivende vil være en nødvendighet.

Samtidig må vi også anerkjenne at for mange boligeiere er kortidsutleie blitt en nødvendighet for å få økonomien i balanse. Egne reguleringer for privatpersoner som leier ut deler av egen bolig vil være nødvendig.

Kommunale boliger

I dag har mange kommuner problemer med å oppfylle sin plikt til å stille med boliger til utsatte mennesker i sin kommune. Dette fører til dyr innleie fra privat boligsektor, herunder leie av private boliger og i noen tilfeller hotell. Det påvirker leiemarkedet negativt ved å bidra til boligmangel og kunstig prisvekst. I tillegg skapes en unødvendig stor utgiftspost hos kommunene. Det må stilles krav til at kommunene må bygge flere kommunale boliger. LO mener at staten må øke finansieringen til bygging av kommunale boliger.

Bolig – en del av beredskapen

Norge er et langstrakt land. Det er derfor nødvendig at vi har industri, næring og strategiske forsvarsanlegg over hele landet. Mange av disse arbeidsplassene er plassert i områder med lite beboelse og infrastruktur. Det er kjent problem at det ikke finnes tilgang på permanente boliger

rundt mange av disse arbeidsplassene, både grunnet få boliger, fritidsboliger og korttidsutleie. Det før er til at vi får en rekke pendler-arbeidere for å drifte tjenestene og anleggene. Dette går utover handlingsrommet vi har til å respondere i krisesituasjoner, og livskvaliteten til de som pendler. Videre fører det til at disse arbeidsplassene ikke skaper fast bosettelse i distriktene.

LO mener at nøkkelen for dette ligger i en regulering av korttidsutleieplattformene, økte tilskudd til Husbanken og andre tiltak for å øke tilgjengeligheten på boliger i distriktene.

Begrunnelse

Ikke gitt.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8146 fra LO region Innlandet

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 387

Linje - 387

Forslag – Tilleggsforslag etter setningen som slutter på linje 387:

Et sted å bo er et grunnleggende behov og boliger kan derfor ikke være en vare som alle andre. Når markedet styrer alt, bygges det for få boliger fordi profitten går foran behovet.

LO krever nytenking og handling i boligpolitikken. Staten må legge til rette for kommunale boligselskaper som erverver tomter og oppfører boliger til selvkost. Langsiktig finansiering av ikke-kommersielle utleieboliger i regi av kommuner og boligkooperasjoner må bli et satsingsområde, og en tredje boligsektor må utredes for å skaffe boliger til en rimelig pris. Det må bygges boliger som er tilpasset de ulike situasjonene og fasene vi er i gjennom hele livet. Derfor må Husbankens rolle gjenreises.

Begrunnelse

Avsnittet som står i handlingsprogrammet beskriver bare problemet, og sier ikke noe om hvordan vi kan løse det.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8147 fra LO region Rogaland

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Tilføy et nytt avsnitt etter linje 393:

LO vil jobbe for et boligmarked som ikke gir rom for spekulasjon, verken ved kjøp eller utleie. Egenkapitalkravet må holdes på et realistisk nivå. LO må arbeide for at det bygges boliger med fornuftig standard for både eie og utleie, og jobbe for prosjekt "leie for eie". Et virkemiddel må være en aktiv husbank som kan gi muligheter både for den enkelte, kommuner og borettslag. Husbanken må tilføres mer midler som prioriteres til bygging av boliger for ungdom i utdannings- og etableringsfasen, samt enslige, eneforsørgere, familier med lav inntekt og ungdom. Personer som har og kan dokumentere betalingsvevne skal Husbanken kunne tilby 100 % lånefinansiering.

Begrunnelse

Prisene på boligmarkedet særlig i byområdene er i dag høye. Økonomisk støtte fra foreldre er ofte en forutsetning for å oppnå egen bolig. Dette medfører at mange ikke har råd, og må leie dyrt. De betaler leie som kunne blitt brukt til å betjene boliglån. Dette rammer i stor grad enslige, eneforsørgere, familier med lav inntekt og ungdom.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8148 fra LO region Østfold

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Den markedsstyrte boligpolitikken er blitt en uverdigg, farlig forskjells maskin. LO må jobbe for at Husbanken gjenreises som boligbank, på samme vilkår som nordmenn fikk fra etter krigen, til langt ut på 80-tallet. Vanlige arbeidsfolk, ungdommer, folk i distriktene og alle andre som nå sliter på boligmarkedet må kunne henvende seg til den statlige Husbanken for boligfinansiering. LO må gå foran og nå ta denne kampen mot finanskapitalen, på vegne av vanlige folk her i landet.

Begrunnelse

Gjenreis husbanken som boligbank for vanlige folk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8149 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Den markedsstyrte boligpolitikken er blitt en uverdigg, farlig forskjellsmaskin. LO må jobbe for at Husbanken gjenreises som "boligbank" på vilkår som etter krigen. Vanlige arbeidsfolk, ungdommer, folk i distriktene og alle andre som nå sliter på boligmarkedet må kunne henvende seg til den statlige Husbanken for boligfinansiering. Grensene som her er satt er så høye/lave at få "vanlige folk" ikke kan benytte seg av ordningen.

Begrunnelse

Gjenreis Husbanken som boligbank for vanlige folk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8150 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Tilføy et nytt avsnitt etter linje 393:

LO vil jobbe for et boligmarked som ikke gir rom for spekulasjon, verken ved kjøp eller utleie. Egenkapitalkravet må holdes på et realistisk nivå. LO må arbeide for at det bygges boliger med fornuftig standard for både eie og utleie, og jobbe for prosjekt "leie for eie". Et virkemiddel må være en aktiv husbank som kan gi muligheter både for den enkelte, kommuner og borettslag. Husbanken må tilføres mer midler som prioriteres til bygging av boliger for ungdom i utdannings- og etableringsfasen, samt enslige, eneforsørgere, familier med lav inntekt og ungdom.

Begrunnelse

Prisene på boligmarkedet særlig i byområdene er i dag høye. Økonomisk støtte fra foreldre er ofte en forutsetning for å oppnå egen bolig. Dette medfører at mange ikke har råd, og må leie dyrt. De betaler leie som kunne blitt brukt til å betjene boliglån. Dette rammer i stor grad enslige, eneforsørgere, familier med lav inntekt og ungdom.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8151 fra Handel og Kontor i Norge

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Etter punktum linje 393

Derfor vil LO jobbe for en mer aktiv boligpolitikk, slik at alle får mulighet til å eie egen bolig. Dette ved å øke reguleringen av nye boliger, sikre at det bygges billigere boliger lavtlønte kan ha råd til, samt arbeide for en tredje boligsektor.

Begrunnelse

Avsnittet forplikter LO for lite. Tillegget gjør at LO faktisk må arbeide inn mot politikken for å endre nåværende, uholdbare situasjon.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8152 fra Handel og Kontor i Norge

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Nytt avsnitt etter linje 393:

LO skal i den kommende perioden utrede å stifte eget boligbyggerlag som skal bygge boliger på en måte som er forankret i arbeiderbevegelsen verdier og interesser. LOssekretariat får i oppgave å utrede og forberede denne stiftelsen av laget, hvis endeligform skal fattes på et av LOs representantskap i kongressperioden. Dette boligbyggerlaget skal ha som formål å ivareta og sørge for at arbeidstakere som er tilsluttet laget skal få tilgang på rimelige boliger, i hele landet.

Begrunnelse

Siden 2015 har priskostnadene ved å bygge for eksempel boligblokker økt med 30%, samtidig som salgsprisen har økt med 60%, ifølge SSB.

Det er åpenbart at utbyggerne har tjent gode penger på boligens generelle prisvekst i Norge, og at vi nå trenger en ny aktør på markedet som har en annen tankegang enn profittmaksimering for å selge et produkt, men heller å bygge hjem til landets innbyggere. Vi ser også at utleiemarkedet består av for mange useriøse aktører. Det leies ut for mange leiligheter til arbeidstakere som er i for dårlig stand, til en altfor dyr pris. Boligbyggerlaget bør også inneha en utleiefunksjon, eventuelt som en separat organisasjon, for å bidra til at markedet blir mer seriøst. Dette laget vil ta tid å starte, bygge og vil trenge tålmodighet fra bevegelsen før resultatene kommer. Det finnes mange forskjellige modeller for boligbyggerlag, vedtekter for laget, hvordan medlemmer skal være tilsluttet organisasjonen og hvilke demokratiske organer den skal inneha. Dette må LOs ledelse få tilliten til å utarbeide og legge frem for LOs representantskap for endelig beslutning på form, dersom utredningen viser at man bør stifte et boligbyggerlag i kongressperioden.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8153 fra LO region Trøndelag

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Tillegg linje 393: Tillegg til avsnitt: LO vil arbeide for en mer aktiv boligpolitikk med strengere regulering av nybygg, sikring av at det bygges rimelige boliger for alle og utvikling av en tredje/allmenn boligsektor. Bolig skal ikke være et spekulasjonsobjekt. Det må bygges flere rimelige studentboliger i regi av studentsamskipnadene. Fritak fra eiendomsskatt for studentsamskipnader må være likt i alle kommuner og det må gis støtte til renovering av eksisterende studentboliger. Dette for å sikre at overskudd fra drift og utleie av studentboliger går tilbake til studentene i form av økte velferdstilbud og lav husleie.

Begrunnelse

Boligmarkedet fungerer ikke. Vi må ha på plass flere ordninger for å skaffe seg et hjem, uten det koster for mye for de som skal bo der.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8154 fra LO region Troms

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, nytt avsnitt etter linje 393

Den markedsstyrte boligpolitikken er blitt en uverdigg, farlig forskjellsmaskin. LO må jobbe for at Husbanken gjenreises som boligbank, på samme vilkår som nordmenn fikk fra etter krigen, til langt ut på 80-tallet. Vanlige arbeidsfolk, ungdommer, folk i distriktene og alle andre som nå sliter på boligmarkedet må kunne henvende seg til den statlige Husbanken for boligfinansiering. LO må gå foran og nå ta denne kampen mot finanskapitalen, på vegne av vanlige folk her i landet.

Begrunnelse

Gjenreis husbanken som boligbank for vanlige folk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8155 fra Fellesforbundet**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393**

Tillegg: LO bør bidra til å sikre gode spareordninger gjennom BSU for ungdom. Årlig sparing bør heves fra 27 500 kr til 30 000 kr. Total sparing frem til du fyller 33 år bør heves fra 300 000 kr til 400 000 kr. Dette for å bedre sikre at ungdom og enslige har mulighet til å komme inn på boligmarkedet for å eie sin egen bolig.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8156 fra LO region Vestfold**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393**

LO vil jobbe for å stoppe boligspekulasjon

Begrunnelse

Boligpolitikken må underbygge at boliger ikke først og fremst er et spekulasjonsobjekt. Det handler om et grunnleggende behov for et sted å bo.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8157 fra LO region Vestfold**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393**

Det må gis fritak av dokumentavgift ved førstegangskjøp av egen bolig.

Begrunnelse

Vi vet at unge i dag sliter med å komme inn i boligmarkedet. Ved å ta bort dokumentavgiften staten skal ha ved boligkjøp, vil dette senke terskelen for at også unge har mulighet uten hjelp av foreldre til å få kjøpt sin egen bolig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8158 fra LO region Vestfold**1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393**

Tilleggsforslag : Den markedsstyrte boligpolitikken er blitt en uverdigg, farlig forskjells maskin. LO må jobbe for at Husbanken gjenreises som «boligbank», på vilkår som etter krigen. Vanlige arbeidsfolk, ungdommer, folk i distriktene og alle andre som nå sliter på boligmarkedet må kunne henvende seg til den statlige Husbanken for boligfinansiering. Grensene som her er satt er så høye/lave at få «vanlig folk» ikke kan benytte seg av ordningen.

Begrunnelse

Gjenreis husbanken som boligbank for vanlige folk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8159 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

LO vil jobbe for å stoppe boligspekulasjon

Begrunnelse

Boligpolitikken må underbygge at boliger ikke først og fremst er et spekulasjonsobjekt. Det handler om et grunnleggende behov for et sted å bo.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8160 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Fritak av dokumentavgift ved førstegangskjøp av egen bolig.

Begrunnelse

Vi vet at unge i dag sliter med å komme inn i boligmarkedet.

Ved å ta bort dokumentavgiften staten skal ha ved boligkjøp, vil dette senke terskelen for at også unge har mulighet uten hjelp av foreldre til å få kjøpt sin egen bolig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8161 fra LO region Telemark

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 393

Gjenreis husbanken som boligbank for vanlige folk

Begrunnelse

Den markedsstyrte boligpolitikken er blitt en uverdigg, farlig forskjells maskin. LO må jobbe for at Husbanken gjenreises som «boligbank», på vilkår som etter krigen. Vanlige arbeidsfolk, ungdommer, folk i distriktene og alle andre som nå sliter på boligmarkedet må kunne henvende seg til den statlige Husbanken for boligfinansiering. Grensene som her er satt er så høye/lave at få «vanlig folk» ikke kan benytte seg av ordningen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8162 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 418

Norge bør innføre sorgmelding med lønn i f.eks. 14 dager når en mister et nært familiemedlem.

Begrunnelse

Sykelønnsordningen er under press i Norge med høyere sykefravær enn våre naboland. Er nordmenn sykere enn våre naboer? Har vi gode nok velferdsordninger til at regnskapet blir korrekt?

Sverige, Danmark og Finland har sorgmelding, i Norge må en sykemelde seg på egen helse hvis noen i nær familie dør, og sorgen ikke gjør deg egnet til å utføre arbeidet ditt. Det er normalt og helt menneskelig å ha en sorgreaksjon etter en har mistet noen nær oss. I Norge får du da en diagnose som ligger under psykisk helse, en P-diagose. Dette spiller både inn på registrering av sykefravær i bedriften og det norske samfunnet. Det gir også konsekvenser ved inngåelse og forsikringsutbetaling av helse- og livsforsikringer fordi en har en sykdomshistorikk med psykisk diagnose. Det samme kan gjelde sikkerhetsklareringer.

Vedlegg: Norsk Hydro og de ansattes fagforening har i fellesskap laget et skriv om gjennomgang av velferdspermisjoner. Det er vanskelig å ta slike permisjoner inn i tariffavtaler og særavtaler siden arbeidstidsbilaget blir benyttet i større grad.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8163 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 418

Norge bør innføre omsorgspermisjon med lønn for å ivareta eldre og syke foreldre i inntil 10 dager.

Begrunnelse

Eldrebølgen er over oss og sykelønnsordningen er under press i Norge med høyere sykefravær enn våre naboland. Er nordmenn sykere enn våre naboer? Har vi gode nok velferdsordninger til at regnskapet blir korrekt?

Forskere ved Velferdsforskingsinstituttet NOVA på Oslo Met og Høgskolen i Innlandet har i en studie om hvordan norske arbeidstakere innretter seg for å hjelpe gamle foreldre med omsorgsbehov. Her kom det frem til at sykelønnsordningen er blant hvilke type fravær som dette blir registrert på, i tillegg til ferie, avspasering, betalt og ulønnet permisjon.

En har i dag rett til inntil 10 dager ulønnet permisjon i året for å gi nødvendig omsorg til foreldre. Nå står vi overfor en stor økning i antall eldre og samfunnet er lagt opp til at de eldre skal bo hjemme lengre. Dette gir samfunnsmessig press på arbeidstakere til å vise omsorg til eldre og syke foreldre på egen bekostning med ulønnet permisjon. Det vil også gi et mer korrekt bilde av sykefraværet i Norge å få det under korrekt kategori.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8164 fra Styrke

1.2 Virkemidlene i den norske modellen, Linje 418

Tennene er en del av kroppen vår og tannhelse må bli en del av den offentlige helsetjenesten.

Begrunnelse

De siste årene er offentlig tannhelse blitt utvidet. Den offentlige tannhelsen må utvides ytterligere i årene som kommer. Tenner er en del av kroppen vår og målet må være å få full offentlig tannhelse på lik linje som andre helsetjenester.

Tenner er en del av helsen vår og burde være ivaretatt på lik linje som et brukket bein eller annen sykdom. Dårlig tannhelse påvirker den øvrige helsetilstanden og livskvaliteten vår. Det kan bli et klasseskille som viser seg i tannhelsen i den dyrtiden vi er inne i. De med nok penger kan ivareta sin tannhelse, mens de med strammere økonomi vil måtte prioritere dette vekk.

Få ting forteller mer om sosial ulikhet enn tennene våre. Ifølge SSB er sammenhengen klar: Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig tannhelse og færre tannlegebesøk, mens høy inntekt øker sannsynligheten for god tannhelse og hyppige tannlegebesøk.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8165 fra Norsk Tjenestemannslag

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 427

Endre til:

Klimaendringer og tap av natur er en trussel mot menneskenes muligheter for å leve gode liv i hele verden,

Begrunnelse

Naturmangfold er ikke tilstrekkelig ivaretatt i debatteftet. Det for eksempel ingen referanser til naturavtalen (det globale Kunming-Montreal rammeverket for naturmangfold).

Naturen er grunnlaget for alt liv og at måten vi bruker arealene på er avgjørende for om vi lykkes i å skape robuste samfunn i framtida. Vi er avhengige av de godene som naturen gir oss som frisk

luft, rent vann, mat og et stabilt klima. Når naturen ødelegges og forsvinner rundt oss, går det utover økonomi og arbeidsplasser, helse og livskvalitet.

LO må derfor sette hensynet til klimaet, naturen og miljøet både vi og kommende generasjoner skal leve i, med og av, foran kortsiktige ønsker om økonomisk vekst.

Regjeringen har i sin politiske plattform lagt til grunn at klima og natur skal være en ramme rundt all politikk. Erkjennelsen av at natur- og klimakrisen også må løses sammen er et premiss for å gjennomføre riktige og effektive tiltak for å stanse naturtap og bekjempe klimaendringer.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8166 fra LO region Rogaland

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 432

Nytt avsnitt under linje 432:

CO-2 fangst og lagring er avgjørende for å nå klimamålene. Norge er i fremste rekke i utviklingen av teknologien. Utviklingen krever store investeringer. Det er avgjørende at Staten bidrar ytterligere.

Begrunnelse

For å hindre klimautslipp samt å gi et avgjørende bidrag til håndteringen av klimakrisen og samtidig skape nye arbeidsplasser.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8167 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 432

Nytt avsnitt under linje 432:

CO2-fangst og lagring er avgjørende for å nå klimamålene. Norge er i fremste rekke i utviklingen av teknologien. Utviklingen krever store investeringer. Det er avgjørende at Staten bidrar ytterligere. Mulighetene for å gi et avgjørende bidrag til håndteringen av klimakrisen og samtidig skape nye arbeidsplasser er store.

Begrunnelse

For å hindre klimautslipp

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8168 fra Fagforbundet

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 433

Stryke "har alltid hatt potensial for å" til kan. Ny setning: Innføringen av ny teknologi kan skape økte forskjeller og sosial uro.

Begrunnelse

Oversendes som redaksjonell endring.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8169 fra LO region Troms

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 433

Forslag

Stryke "har alltid hatt potensial for å" til kan. Ny setning: Innføringen av ny teknologi kan skape økte forskjeller og sosial uro.

Begrunnelse

Bedre setning

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8170 fra NNN**1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 434**

Forslag til tilførsel av tekst: Innføringen av ny teknologi har alltid hatt potensiale for å skape økte forskjeller, sosial uro og mindre skille mellom arbeidstid og fritid.

Begrunnelse

Det er blitt større krav/forventning til tilgjengelighet på fritiden.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8171 fra Fagforbundet**1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 448**

Stryke setningen: Særlig de med lave ferdigheter gis mye opplæring.

Begrunnelse

Vi forstår intensjonen i opprinnelig tekst (internasjonalt perspektiv), men i form kan den oppfattes arrogant overfor blant annet yrkestakere som primært har realkompetanse. Dessuten kan den oppleves uriktig sett fra for eksempel ståstedet til ansatte i opplæringssektoren, der erfaringen gjerne er at Matteus-prinsippet rå: Yrkesgrupper med lang akademisk utdanning får også ofte flest og best muligheter for etter- og videreutdanning.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8172 fra LO region Troms**1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 448**

Forslag

Stryke setningen: Særlig de med lave ferdigheter gis mye opplæring.

Begrunnelse

Vil stryke hele setningen. Den er nedlatende.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8173 fra Styrke**1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 448**

Endret setning 'Særlig de med...':

De med lavest ferdigheter trenger mye opplæring for å kunne fylle sine stillinger. Ved at arbeidsgiver har et sterkere fokus på dette vil det hindre utstøting fra arbeidslivet.

Begrunnelse

Forslaget er utdypende.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8174 fra EL og IT Forbundet

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 453

Endre tekst i nevnte linje til;

Likestillingen

Begrunnelse

Vi har i dag fått også et tredje kjønn, det blir derfor dumt å ha mellom Kvinner og Menn. Derfor ønsker vi å ta bort mellom kvinner og menn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8175 fra LO region Vestland

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 464

«LO skal i løpet av neste kongress-periode se på muligheten for å flytte tidspunktet for LO Kongressen med mål om å kunne avholde den før de politiske partiene sine landsmøter.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Politikken som utvikles på LO kongressen vil få større sjanse for gjennomslag når kongressen finner sted før de politiske partiene sine landsmøter, siden man kan ta med seg uttalelser og vedtak fra kongressen inn på landsmøtene. Regionrådets vurdering: Kongressperioden er fire år, mens landsmøteperioder for de politiske partiene er to år. Imidlertid er kongressvalg hvert fjerde år, og det kan være hensiktsmessig med en god vurdering av dette spørsmålet. Innstilling: Tiltres

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8176 fra Styrke

1.3 Den norske modellens evne til å håndtere utfordringer, Linje 464

Mange opplever manglende forståelse for partssamarbeidet i sin bedrift/organisasjon. Manglende kunnskap kan føre til konflikt mellom partene som kunne vært unngått dersom en hadde skolering i dette viktige arbeidet. LO bør ta initiativ til å bidra til at tillitsvalgte har de verktøyene opplæring i og forståelse for det norske partssamarbeidet.

Begrunnelse

Mange opplever manglende forståelse for partssamarbeidet i sin bedrift/organisasjon der eierskap og ledelse har en annen forståelse for partenes medvirkning enn det vi er vant med i arbeidslivet. Dette fører til konflikter mellom partene som kunne vært unngått. Det må møtes med kunnskap om partssamarbeidet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8177 fra LO i Oslo

1.4 Norge i verden, Linje 468

Setningen på linje 468 endres til:

«Vi har oppnådd dette samtidig som, og til dels fordi, vi har valgt åpenhet mot andre land gjennom utstrakt handel.»

Det foreslås en ny setning etter denne, inn på linje 469:

«En klok forvaltning av naturressursene som vannkraft, olje og gass, har ytterligere bidratt til høy velstand. Dette gir oss et stort ansvar til å være solidariske med andre mindre privilegerte land.»

Begrunnelse

Statkraft og Equinor må ta ansvar for miljø og natur, og respektere menneskerettigheter, i sin virksomhet ute i verden.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8178 fra LO i Oslo

1.4 Norge i verden, Linje 471

Avsnittet på linjene 471 til 476 foreslås endret til:

«I vår globaliserte verden med stor oppmerksomhet rettet mot økonomisk vekst skapes store og alvorlige økonomiske forskjeller. Det dominerende økonomiske systemet prioriterer fortjeneste for de få og skaper stor ulikhet i verden. Å redusere denne ulikheten er en grunnleggende forutsetning for at vi skal kunne ha et demokratisk og trygt verdenssamfunn. Skal vi nå FNs bærekraftsmål innen 2030, må ulikheten aktivt bekjempes og reduseres.

Det er 120 millioner flyktninger og internt fordrevne i verden. Norske myndigheter må bistå folk i nød internasjonalt og arbeide for økt trygghet under flukt. Norge må føre en verdig asyl- og flyktningpolitikk i tråd med rådene fra FNs høykommissær for flyktninger og legge barnekonvensjonen til grunn for asylbarns opphold i landet. Norsk Folkehjelp er LOs humanitære solidaritetsorganisasjon. LOs forbund og lokale ledd er viktige aktører i gjennomføringen av solidaritetsarbeidet. Sammen må vi sikre at Norge ikke senker ambisjonsnivået i det internasjonale solidaritetsarbeidet, og sørge for at det opprettholdes et høyt bistandsnivå som et bidrag til å redusere ulikhet i verden.»

Begrunnelse

Økende ulikhet skaper utrygghet globalt. For å sikre demokrati og stabilitet må Norge opprettholde høy bistand og føre en verdig asylpolitikk basert på FNs råd.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8179 fra EL og IT Forbundet

1.4 Norge i verden, Linje 486

Endre tekst i nevnte linjer;

Ny tekst erstatter linjer 486 til 506:

EØS-avtalen er, sammen med en rekke andre avtaler, Norge sitt regulerte forhold til EU, vår viktigste handelspartner. Denne avtalen har i dag en langt større innvirkning på norsk arbeids- og samfunnsliv enn forutsatt på tidspunktet den ble inngått. Gjennom stadig nye direktiv, dommer og forordninger bindes Norge til beslutninger i EU. Handlingsrommet for nasjonal politikktutvikling og beslutninger blir stadig mindre, samtidig som reservasjonsretten ikke blir benyttet.

LO er særlig bekymret for utviklingen innenfor arbeidsliv og arbeidsrett. EU-domstolen har flere ganger vist at hensynet til fri flyt av varer, arbeid, tjenester og kapital gis forrang foran hensynet til kampen mot sosial dumping, for trygge ansettelse og faglige rettigheter. Det viser seg at EU-regler gis forrang framfor ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning. Også offentlig styring og offentlig eierskap trues av utviklingen i EU. Retten til profitt uten noen hindringer er storselskapenes drøm. LO krever at norske myndigheter går mot EU-begrensninger i retten til kollektive kampmidler, det kollektive forhandlingssystemet og retten til nasjonal lønnsdannelse.

Å hindre sosial dumping og arbeidslivskriminalitet skal være høyt prioritert. Utviklingen har gått i motsatt retning. Nasjonal lønnsdannelse, kollektive forhandlinger og grunnleggende arbeidstakerrettigheter er under press i flere europeiske land. Norge må bruke handlingsrommet i EØS-avtalen både for å påvirke utformingen av nytt regelverk og ved gjennomføring i norsk rett. Politiske myndigheter må gjennom økt kunnskap og forskning, en slagkraftig og kompetent forvaltning og samarbeid med fagbevegelsen sikre at norske interesser ivaretas, både i prosessene i EU/EØS og i forbindelse med innføring og forvaltning av EU-lovgivning i norsk rett. Reservasjonsmuligheten må brukes dersom EUs regler innskrenker nasjonale virkemidler mot sosial dumping og reduserer faglige rettigheter og velferdsordninger.

LO er imot handelsavtaler som utfordrer politisk styring og svekker stateres beslutningsmyndighet til fordel for ikke-statlige aktører. EØS-avtalen utfordrer dette prinsippet, og LO mener derfor det må utredes om det finnes et bedre alternativ til dagens avtale, som i større grad ivaretar nasjonal selvstyring og sikrer arbeidstakeres rettigheter. NOU 2024:7 'Norge og EØS: Utvikling og erfaringer' svarer ikke godt nok på alternativer til EØS. LOs målsetting er at EØS-avtalen sies opp og erstattes av en handelsavtale med EU.

Begrunnelse

EØS-avtalen er noe som begrenser Norges selvråderett og den norske demokratiets mulighet til å ta selvstendige beslutninger. EØS avtalen er motorvei for høyrepolitikk inn i Norge, og har bidratt å svekke seriositeten til det norske arbeidslivet på en rekke områder.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8180 fra Norsk Tjenestemannslag

1.4 Norge i verden, Linje 492

Linje 492: Stryk: EØS-avtalen er derfor grunnlaget for LOs faglige europapolitikk

Begrunnelse

Det fremstår som en absurditet at LO skal ha EØS-avtalen som sitt grunnlag all den tid LO stadig vekk må føre kamper mot virkninger og ordninger i norsk arbeidsliv som kommer på grunn av EØS-avtalen. Dette er også omtalt i andre deler av dokumentet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8181 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 493

, og næringspolitikken.

Begrunnelse

Det er ikke bare den faglige europapolitikken som er viktig i forhold til EØS avtalen. Avtalen er også viktig for næringspolitikken, og det bør fremheves.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8182 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 504

Intensjonen ivaretas med et nytt tillegg til linje 506: Nasjonal kontroll og tilsynsvirksomhet over aktiviteter som må tilpasses norske forhold og infrastruktur må sikres.

Norske interesser må sikres innenfor området der vi særlig skiller oss ut fra det europeiske næringslivet. Dette er viktig for å sikre god HMS på norske industriarbeidsplasser, særlig offshore.

Begrunnelse

EU presser på for å få Norge til å innføre det felleseuropeiske offshore helikopterregelverket HOFO. Det europeiske helikopterregelverket vil åpne for utenlandske tilsyn, utenlandsk driftstillatelse (AOC).

Dette vil medføre at vi mister nasjonal kontroll og tilsyn med helikopteroperasjonene på sokkelen, innenfor et område vi er verdensledende. Det kan vi ikke akseptere.

HOFO = Forordningen om felleseuropeiske offshore helikopterregler

AOC = Driftstillatelse – Air operator's certificate

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8183 fra LO i Oslo

1.4 Norge i verden, Linje 506

Etter linje 506 (der det skrives om reservasjonsmuligheter etc.) foreslås det en ny setning:

Dersom vi opplever at lov- og avtaleverk forringes av EU-regler og opplever at viktige skranker mot sosial dumping trues vil vi aktivt arbeide for et alternativ til EØS-avtalen.

Begrunnelse

LO bør ikke låse seg til EØS-avtalen for all framtid. Det må være mulig å vurdere alternativer hvis vi anser at vi er bedre tjent med det.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8184 fra EL og IT Forbundet

1.4 Norge i verden, Linje 506

Legge til følgende tekst;

EU-regler må ikke overstyre nasjonale lover.

Begrunnelse

Nasjonale interesser må komme først

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8185 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 506

Norge må fortsatt være medlem i EØS.

Begrunnelse

For industrier som eksporterer sine produkter til Europa er det viktig at Norge fortsatt er medlem i EØS, dette blir bare viktigere og viktigere for å opprettholde konkurransevilkår og videreutvikle salg til Europa.

Det er viktig at handlingsrommet innenfor EØS-avtalen blir brukt for å ivareta norske interesser.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8186 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 506

Norge må ikke innføre det felleseuropeiske offshore helikopterregelverket HOFØ. HOFØ vil medføre at vi mister nasjonal kontroll og tilsyn med helikopteroperasjonene på sokkelen, innenfor et område vi er verdensledende. Det kan LO ikke akseptere.

Begrunnelse

Forslaget er viktig for å kunne opprettholde den høye sikkerheten på sokkelen. Det er viktig for forbundets medlemmer som jobber på sokkelen.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8187 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 506

Tillegg linje: 506: Nasjonal kontroll og tilsynsvirksomhet over aktiviteter som må tilpasses norske forhold og infrastruktur må sikres.

Begrunnelse

Norske interesser må sikres innenfor området der vi særlig skiller oss ut fram det europeiske næringslivet. Dette er viktig for å sikre god HMS på norske industriarbeidsplasser, særlig offshore.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8188 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 506

Tillegg til linje 506: Norge må ikke innføre det felleseuropeiske offshore helikopterregelverket HOF0. HOF0 vil medføre at vi mister nasjonal kontroll og tilsyn med helikopteroperasjonene på sokkelen, innenfor et område vi er verdensledende. Det kan LO ikke akseptere.

Begrunnelse

Forslaget er viktig for å kunne opprettholde den høye sikkerheten på sokkelen. Det er viktig for forbundets medlemmer som jobber på sokkelen.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8189 fra LO region Trøndelag

1.4 Norge i verden, Linje 531

Tilleggsforslag: LO skal stå sammen med våre nordiske naboer i kampen mot aktører som har til hensikt å undergrave den nordiske modellen, og vår rett til et organisert arbeidsliv.

Begrunnelse

Vi må stå sammen i Norden for et organisert arbeidsliv.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8190 fra Norsk Tjenestemannslag

1.4 Norge i verden, Linje 536

Legge til følgende avsnitt:

I internasjonalt klimasamarbeid må Norge være en pådriver for forpliktende avtaler om utslippskutt. For å ivareta solidaritet med utviklingsland og de landene som rammes hardest av klimaendringer bør verdenssamfunnet bidra til klimatilpasning og grønn utvikling.

Begrunnelse

Under «Norge i verden» så savner vi et avsnitt eller en setning med fokus på klimarettferdighet og solidaritet med sør: At Norge har et moralsk og historisk ansvar for klimaendringene og derfor må vi støtte de landene som er hardest rammet av klimaendringene.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8191 fra LO region Akershus

1.4 Norge i verden, Linje 545

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Legge til setning: LO skal jobbe for en full boikott av selskaper som tjener penger på folkerettsbrudd og/eller som opererer på okkupert land.

Begrunnelse

Begrunnelse: LO må jobbe for at det får konsekvenser for selskaper som bidrar til folkerettsbrudd. Vi mener derfor at vi legge noen konsekvenser bak kravene våre.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8192 fra LO region Trøndelag

1.4 Norge i verden, Linje 547

Legge til: Utvikling dreier seg ikke bare om økonomisk vekst, kunnskap eller de rette tekniske løsningene. Det avgjørende spørsmålet er hvordan ressursene kontrolleres og fordeles. For å oppnå en rettferdig utvikling er det avgjørende at undertrykte grupper kan styrke sin makt, delta og påvirke makthavere og beslutningstakere.

Begrunnelse

For å oppnå en rettferdig utvikling er det avgjørende at undertrykte grupper kan styrke sin makt, delta og påvirke makthavere og beslutningstakere.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8193 fra LO i Oslo

1.4 Norge i verden, Linje 548

Teksten på linjene 548 til 554 endres til:

«LO vil arbeide for at norske bedrifter med virksomhet i utlandet blir pålagt å ta større samfunnsansvar. Åpenhetsloven må omfatte både menneskerettigheter, miljø og korrupsjon, og lovgivningen må være gjeldende for alle sektorer. Bedrifter må kunne holdes ansvarlige når de direkte eller indirekte bryter menneskerettighetene, og mennesker får sine liv eller livsgrunnlag ødelagt. Staten må sikre etterlevelse gjennom assistanse, tydelige krav og strenge sanksjonsmuligheter. Statens eierskapsmelding må bevares.»

Setningen på linjene 554 til 556 om globale rammeavtaler og samarbeidsutvalg blir stående.

Begrunnelse

Åpenhetsloven bør utvides slik at norske selskaper som driver virksomhet i utlandet tar et større ansvar for denne virksomheten.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8194 fra LO region Trøndelag

1.4 Norge i verden, Linje 556

Legge til: På Vestbredden rapporteres det om en markant økning i folkerettsstridig bosettingsaktivitet. Bosettervold og menneskerettighetsbrudd mot den palestinske befolkningen er på et høyere nivå enn på lenge. Samtidig har Statens pensjonsfond utland sine beholdninger i selskaper som er tilknyttet bosettingene og bruddene på humanitærretten og menneskerettigheter som følger av bosettingenes eksistens holdt seg på et stabilt høyt nivå. LO skal arbeide for at Oljefondet trekker ut investeringene i våpenselskaper som selger våpen til Israel og selskaper med folkerettsstridig virksomhet på okkuperte palestinske områder.

Begrunnelse

Oljefondet må trekke ut investeringene i våpenselskaper som selger våpen til Israel og selskaper med folkerettsstridig virksomhet på okkuperte palestinske områder.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8195 fra Handel og Kontor i Norge

1.4 Norge i verden, Linje 565

Tillegg etter punktum:

LO skal arbeide for at Oljefondet trekker ut investeringene i våpenselskaper som selger våpen til Israel og selskaper med folkerettsstridig virksomhet på okkuperte palestinske områder.

Begrunnelse

Undersøkelser gjennomført av Norsk Folkehjelp og Fagforbundet viser at Oljefondet har investert over 319 milliarder i 65 selskaper som direkte bidrar til okkupasjonen. Det er over 70 000 kroner per innbygger i Norge, som kan bidra direkte til beslaglegning av jord og naturressurser, rivning av hjem, tvangsflytting, skade på eiendom og livsgrunnlag, innskrenket bevegelsesfrihet, drap, voldelige angrep og trakassering.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8196 fra LO region Trøndelag

1.4 Norge i verden, Linje 565

tilleggsforslag på slutten av setningen "..og Ukraina"

Begrunnelse

vi bør nevne begge konfliktene

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8197 fra Fagforbundet

1.4 Norge i verden, Linje 565

Ny setning:

LO vil tydeliggjøre sin motstand mot israelsk okkupasjon ved å jobbe for at Norge avslutter all handel med Israel fram til okkupasjonen opphører.

Begrunnelse

Fagforbundet mener det bør jobbes for en internasjonal boikott av Israel for å ramme Israel økonomisk, og tydeliggjøre motstanden mot Israels folkerettsstridige okkupasjon av Palestina.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8198 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 565

.. og Ukraina

Begrunnelse

Forbundet Styrke ønsker at LO sine uttalelser og programmer også omhandler Russlands angrepskrig mot Ukraina, og at det er viktig å styrke fagbevegelse og sivilsamfunn også i Ukraina.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8199 fra Norsk Tjenestemannslag

1.4 Norge i verden, Linje 567

Endringsforslag linje 567–569:

Norge skal ha en langsiktig forsvars- og sikkerhetspolitikk som bidrar til stabilitet og forutsigbarhet. LO støtter styrkingen av Forsvaret gjennom langtidsplanen og vil arbeide for at forsvarssektoren skal ha tilstrekkelig og nødvendig finansiering for å løse oppgavene sine framover.

Begrunnelse

To-prosentmålet er allerede nådd, endringsforslaget er en omformulering som understreker behovet for en dimensjonering som er nødvendig, tilstrekkelig og langsiktig.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8200 fra Norges Offisersforbund

1.4 Norge i verden, Linje 567

Til punktet om forsvar og sikkerhetspolitikken, tas følgende setning inn: Linje 567 - erstatte setning to etter komma med ny følgende: «LO støtter Stortingets enstemmige vedtak om langtidsplan for forsvaret i perioden 2025-2036. Det er viktig at denne ressusettes for å kunne realiseres i tråd med forutsetningene i planen.»

Begrunnelse

Ingen begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8201 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 568

LO er for Norges medlemskap i NATO.

Begrunnelse

Det står ikke i teksten at LO støtter Norges medlemskap i NATO. Norsk fred og sikkerhet ivaretas best gjennom et forutsigbart internasjonalt samarbeid basert på folkeretten. NATO er ankerfestet for norsk sikkerhetspolitikk innenfor den overordnede rammen av FN.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8202 fra LO region Akershus

1.4 Norge i verden, Linje 578

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Forsvaret må få vilkår som tar vare på de ansatte med en pensjon som gjenspeiler den utbetalte lønna.

Begrunnelse

Forsvaret er ingenting uten soldatene, vi må derfor investere mer i disse så de faktisk ønsker å fortsette i forsvaret ut arbeidslivet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8203 fra LO region Trøndelag

1.4 Norge i verden, Linje 583

Tilleggsforslag etter linje 583: I en beredskapsmessig sammenheng spiller både forsvarets egne kapasiteter og industriens rolle og produksjonskapasitet inn. LO mener det statlige eierskapet i forsvarsindustrien er en avgjørende faktor. Derfor bør industriell støtte til forsvarets materiell og våpensystemer også skje i regi av norsk forsvarsindustri. Ved anskaffelser av forsvarsmateriell er det en forutsetning at materialet kan vedlikeholdes og driftes av nasjonale kapasiteter, i et samarbeid mellom forsvarsindustrien og Forsvaret selv.

Begrunnelse

Statlig kontroll er viktig beredskapsstrategi ved en konflikt, for å kunne forsvare seg.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8204 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 583

Forsvarsindustrien i Norge er avhengig av strategiske kontrakter med lengre tidshorisont enn det som gjelder i et tradisjonelle anbudsregimet. Norge skal benytte seg av rommet i EØS avtalen som tillater denne typen kontrakter for forsvarsindustrien.

Begrunnelse

Forsvarsindustrien er avhengige av strategiske kontrakter for å beholde og utvikle kompetanse, og sikre industri i Norge.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8205 fra Fellesforbundet

1.4 Norge i verden, Linje 583

Tillegg: Norsk forsvarsindustri er en viktig del av totalforsvaret. Industrien bidrar med selvforsyning av forsvarsmateriell og staten bidrar med deleierskap samt langsiktig forskning og kontrakter.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8206 fra Fagforbundet

1.4 Norge i verden, Linje 591

Stryk "Vi må også legge grunnsteinene for kontakt og samarbeid med vår russiske nabo igjen på sikt"

Begrunnelse

Situasjonen tilsier ikke at det nå er tidspunkt for i det hele tatt å snakke om samarbeid med Russland nå.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8207 fra Fagforbundet

1.4 Norge i verden, Linje 592

FORSLAG INN I SETNING 592 ETTER ORDET NABORELASJONER:

LO vil bygge opp dette samarbeidet i Norden.

Begrunnelse

Setningen som eksplisitt nevner Russland strykes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8208 fra LO region Trøndelag

1.4 Norge i verden, Linje 598

Legge til: Kunstig intelligens er på full fart inn i forsvarsindustrien. Vi står nå overfor et dramatisk skifte, hvor teknologiutvikling kan muliggjøre våpensystemer som har autonomi i kritiske funksjoner og kan velge ut og angripe mål uten meningsfull menneskelig kontroll. LO må jobbe for at Norge arbeider målrettet og aktivt for en internasjonal traktat som setter klare grenser for autonome våpensystemer.

Begrunnelse

Også i krig må vi ha regler for hva som kan brukes av våpen. Autonome våpen øker sjangsen for en mer brutal krigføring.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8209 fra LO i Oslo**1.4 Norge i verden, Linje 599**

Avsnittet på linjene 599 til 601 endres til:

«I en usikker tid må Norge gå vekk fra en atomvåpenstrategi som ikke er troverdig og øker faren for bruk. Norge må signere og ratifisere FNs forbud mot atomvåpen, og samarbeide med likesinnede NATO-land for å løfte konkrete initiativ for nedrustning av atomvåpen.»

Begrunnelse

Etter Russlands trusler om å bruke atomvåpen, og NATOs signaler om å sette hardt mot hardt, gjør at risikoen for at atomvåpen kan bli brukt er større nå enn noen gang tidligere. Derfor haster det med å redusere atomvåpenlagrene så mye som mulig så snart som mulig.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8210 fra Styrke**1.4 Norge i verden, Linje 599**

I en usikker tid må Norge gå vekk fra en atomvåpenstrategi som ikke er troverdig og som øker faren for bruk av atomvåpen. Norge må signere og ratifisere FNs forbud mot atomvåpen, og samarbeide med andre NATO-land for å løfte konkrete initiativ for nedrustning av atomvåpen.

Begrunnelse

Mer presist og konkret forslag

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8211 fra Norges Offisersforbund**1.4 Norge i verden, Linje 599**

Følgende punkt STRYKES i sin helhet, linje 599 til og med 601 strykes. «Norge må, sammen med de andre nordiske landene, arbeide for at NATO innlemmer FN-traktaten som forbyr atomvåpen i alliansens nedrustningsstrategi. Norge må ratifisere det internasjonale forbudet mot atomvåpen.»

Begrunnelse

Ingen begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8212 fra Norsk Tjenestemannslag**1.4 Norge i verden, Linje 601**

Tillegg linje 601: LO vil arbeide for at Norge jobber for et internasjonalt forbud mot atomvåpen og avskaffelse av kjemiske og biologiske våpen.

Begrunnelse

God politikk som har falt ut fra gjeldende handlingsprogram.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8213 fra Styrke

1.4 Norge i verden, Linje 602

Vi trenger konkrete, juridisk bindende avtaler om hvor grensene går for autonome våpensystemer.

Begrunnelse

Lover, regler og normer må fange opp den teknologiske utviklingen også når det gjelder våpen og krigføring. Dette gjelder både nasjonalt og internasjonalt. Forbundet Styrke er bekymret over misforholdet mellom en svært rask teknologisk utvikling, bruk og testing av autonome systemer i pågående krigføring, og at det ikke finnes spesifikke regler rundt autonomi i våpensystemer.

Selv om utvikling og bruk av autonome våpensystemer ikke skjer i et juridisk tomrom (vi har jo alltid de generelle reglene i krigens folkerett), trengs det styrking av regelverket.

Vi trenger konkrete, juridisk bindende avtaler om hvor grensene går for autonome våpensystemer. Den internasjonale røde kors-komiteen har tydelig anbefalt stater å utvikle internasjonal humanitær lov om autonome våpensystemer (<https://www.icrc.org/en/document/joint-call-un-and-icrc-establish-prohibitions-and-restrictions-autonomous-weapons-systems>). Det samme har Norsk Folkehjelps generalsekretær.[1] Over 120 stater, deriblant Norge, har uttalt at et juridisk bindende instrument er ønskelig. Det er altså bred enighet internasjonalt om at det er behov for klarere rettsregler på området.

Norge bør tydeliggjøre egen politikk og aktivt arbeide for å få gjennomslag for norske posisjoner.

Selv om regulering av autonome våpen har mange tekniske og juridiske sider, er det grunnleggende sett et politisk spørsmål om hvor omfattende og effektiv IHR på dette området skal være.

Autonome våpen utfordrer allerede grunnleggende prinsipper i krigens folkerett, stiller oss overfor moralske og etiske dilemmaer og kan ha ekstremt mye å si for internasjonal fred og sikkerhet framover. Dette er et av vårt tids store temaer. Ingen tror på totalforbud mot alle autonome systemer, men grensene må settes i felleskap nå. Dette er det stor enighet om, og Norge er blant mange stater som mener at regulering og forbud er nødvendige.

Regjeringen har vist politisk vilje og ambisjon i både Hurdalsplattformen og i den oppdaterte humanitær strategien til å arbeide for beskyttelse av sivile i konflikt og å videreutvikle IHR.

Uten nye regler vil videre utvikling av teknologi og bruk av autonome våpensystemer dramatisk kunne svekke humanitære prinsipper og eksisterende beskyttelse av ikke-stridende parter i krig. Så raskt som den teknologiske utviklingen går nå, haster det med å få fortgang i arbeidet med å regulere autonome våpensystemer.

[1] <https://www.icrc.org/en/document/joint-call-un-and-icrc-establish-prohibitions-and-restrictions-autonomous-weapons-systems>

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8214 fra Fagforbundet

1.4 Norge i verden, Linje 606

Norske myndigheter må kreve sluttbrukererklæringer, også på deler til våpen og krigsmateriell som norske selskaper selger til våre allierte land inklusive USA.

Begrunnelse

Det er behov for et regelverk som sikrer at norske våpen aldri kan bli brukt i strid med folkeretten og menneskerettighetene, og Norge bør gå foran for å arbeide for at det også blir en felles norm blant NATO-landene.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8215 fra EL og IT Forbundet

1.4 Norge i verden, Linje 607

Endre nåværende tekst: 607 Norge skal jobbe aktivt for at alle lands militære utslipp telles med i de nasjonale klima- og 608 miljøregnskapene.

Endre til;

Norge skal jobbe aktivt for at alle lands militære utslipp føres i separat statistikk for utslipp og klima slik at dette kan legges til grunn for videre utvikling og omstilling til det grønne skiftet samt arbeide for elektrifisering av forsvaret.

Begrunnelse

Det bør ikke medregnes i det nasjonale utslippet på nåværende tidspunkt mens det jobbes med elektrifisering og fokus på omstilling til miljøvennlig og det grønne skiftet slik at den operative evne ikke går på bekostning av miljøkvoter, da spesielt i de anspente tidene vi er i sikkerhetspolitisk på hjemmebane meg også i våre nærområder ettersom vi nå er mer avhengig av ett velfungerende forsvar som må kunne forflytte seg der en må for å opprettholde den operative evne og sikre vår nasjon og interesser, både nasjonalt, men også internasjonalt.

Det norske forsvaret fører allerede statistikk for utslipp samt at det arbeides med elektrifisering for å gjøre landets forsvar mer miljøvennlig uten at dette skal gå på bekostning av operativ evne men dette vil ta tid og det må utredes før en fører alt over ett i total regnskap.

«Utslippene av klimagasser fra forsvarssektoren var på 257.084 tonn CO₂-ekvivalenter i 2022, ifølge FFI. Størst økning på drivstoff som gir en total økning på 3% mot 2021.

Dette tallet inkluderer blant annet utslippene fra kjøretøy, fly og båter, samt utslipp knyttet til produksjon av elektrisitet og fjernvarme/kjøling.

Når utslippene i forbindelse med slikt som tjenestereiser, innkjøp av varer og tjenester og avfall inkluderes, øker forsvarssektorens utslipp i fjor til 1.279.607 tonn CO₂-ekvivalenter, ifølge FFI.

Altså nær 1,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

Til sammenligning var de samlede utslippene av klimagasser i Norge i fjor på 48,9 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, ifølge SSB.»

<https://www.ssb.no/natur-og-miljo/forurensning-og-klima/statistikk/utslipp-til-luft/artikler/liten-nedgang-i-utslipp-av-klimagasser-i-2022>

https://www.forsvaret.no/om-forsvaret/miljo/Forsvarssektorens-miljo-og-klimaregnskap_2022.pdf/_attachment/inline/990a7ec1-d8b1-4258-879a-0AU130899955AU16:28d84a682e33AU124c54541002820c3186e63f04c1/Forsvarssektorens-miljo-og-klimaregnskap_2022.pdf

Innstilling

Tiltres ikke

2. Hvem vi er, og hva vi er til for

Forslag og innstillinger

Forslagsnummer: 8216 fra Styrke

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 628

, rekruttere,

Begrunnelse

Styrken til LO og forbundene er også avhengig av medlemmer.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8217 fra LO region Innlandet

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 629

Forslag – Endringsforslag:

Det er et mål for LOs arbeid at medlemmene ikke bare skal føle seg ivaretatt gjennom et sterkt LO, men at de selv skal føle seg sterke gjennom å tilhøre LO-fellesskapet.

Endres til:

Det er et mål for LOs arbeid at medlemmene skal engasjere seg i sterke klubber og fagforeninger, og bidra til politikktviklingen nedenfra og opp. Sammen med sine kollegaer og fagforeningskamerater, skal medlemmene være sterke gjennom å tilhøre LO-fellesskapet.

Begrunnelse

Det er litt tamt at medlemmer skal føle seg «ivaretatt» gjennom å være medlem i LO. Hverken arbeiderne, klubben eller fagforeninga blir sterkere gjennom at man skal «ivareta» medlemmer. Involvering og engasjement gjør alle sterkere.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8218 fra Fellesforbundet

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 629

Det er et mål for LOs arbeid at medlemmene ikke bare skal føle seg ivaretatt gjennom et sterkt LO, men at de selv skal føle seg sterke gjennom å tilhøre LO-fellesskapet skal engasjere seg i sterke klubber og fagforeninger og gjennom et sterkt LO føle stor tilhørighet til LO-familien.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8219 fra EL og IT Forbundet

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 635

Endre tekst i nevnte linjer til

LO er bekymret over utviklingen til partssamarbeidet i næringslivet, hvor stadig flere tillitsvalgte i bedriftene møter en svært aggressiv arbeidsgiver. LO vil sette alle krefter inn på å gi de tillitsvalgte den støtten de trenger og å hindre at useriøse arbeidsgivere har noen plass i norsk arbeidsliv.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8220 fra Fagforbundet

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 635

bytte ordet syn med interesser

Begrunnelse

Ordet "interesse" kan positivt tolkes som mer forpliktende enn at medlemmenes syn skal komme frem i beslutningsprosesser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8221 fra LO region Trøndelag

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 641

Ny linje 642: «LO skal legge til rette for at det blir en selvfølge for klubbene og de tillitsvalgte å ta opp og drøfte politiske spørsmål med medlemmene og de øvrige ansatte.»

Begrunnelse

LO må være et stort politisk verksted som utvikler politikk.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8222 fra Fellesforbundet

2.1 Arbeidsfolks stemme i samfunnet – og på arbeidsplassene, Linje 641

Nytt avsnitt: Arbeidsfolks innflytelse har satt viktige spor i samfunnet og LO vil arbeide aktivt for å ta vare på og synliggjøre norsk arbeiderkultur og dens historie, blant annet gjennom økt engasjement og kulturminnevern sentralt og lokalt.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8223 fra LO region Trøndelag

2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 802

Tilleggsforslag linje 802: LO er på et selvstendig grunnlag åpen for å samarbeide med politiske partier, inkludert å gi støtte ved valg, til de som deler vårt grunnleggende verdisyn.

Begrunnelse

LO er en viktig politisk kraft i seg selv, og vi må samarbeide med de partiene som er enig med vårt verdigrunnlag.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8224 fra LO region Østfold

2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 805

Senest 5. januar hvert partallsår utarbeides en detaljert oversikt over hva de ulike politiske partier har i sine sentrale/lokale partiprogrammer som samsvarer med det Kongressvedtatte LOs handlingsprogram.

Begrunnelse

Dette vil være et godt verktøy for at LO samlet kan påvirke og forbedre partiprogrammene gjennom programprosessen. Et større samlet engasjement fra LO-familien vil også gi en langt større sannsynlighet for å gi kandidater fra våre rekker plass i besluttede organer som storting og kommunestyre.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8225 fra LO region Østfold**2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 805**

Endring

Gjennom partier på venstresiden som deler LOs verdier utøver arbeidstakere i Norge politisk makt.

Begrunnelse

Det er viktig at LO er tydelige på at LO støtter opp om partiene på venstresiden, og ikke kun Arbeiderpartiet. At LO i større grad er tydelige på å støtte de som er enige i LOs viktigste saker og den samfunnsutviklingen LOs medlemmer ønsker.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8226 fra Fellesorganisasjonen (FO)**2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 805**

Til linjenummer 805-806 endringsforslag:

«Samarbeidet mellom LO og Ap har vært avgjørende for at våre verdier har preget det norske samfunnet. Det er viktig at vi videreutvikler et samarbeid med andre partier som støtter vår ideologi.»

Begrunnelse

FO ønsker å breie ut samarbeidet til å gjelde andre partier enn Ap. Dette kan bidra til at flere føler seg hjemme i LO.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8227 fra LO region Trøndelag**2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 805**

Endret setning i linje 805: Gjennom partier på venstresiden og de partiene som er enig i vår politikk utøver arbeidstakere i Norge politisk makt.

Begrunnelse

Vi må samarbeide med alle partiene på venstresiden.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8228 fra EL og IT Forbundet**2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 805**

Setning i linje 805 - 806 endres til:

Gjennom partier på venstresiden utøver arbeidstakere i Norge politisk makt.

Begrunnelse

Arbeidstakere utøver politisk makt gjennom alle partier på venstresiden, Arbeiderpartiet trenger ikke å fremheves.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8229 fra Handel og Kontor i Norge

2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 807

Tillegg etter punktum:

Det må etableres fagligpolitiske samarbeidsplattformer mellom LO, forbundene og partiene på venstresiden.

Begrunnelse

Ønsker et bredere, fagligpolitisk samarbeid på venstresiden.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8230 fra LO region Trøndelag

2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 808

Endring i setning: Målet er å sikre god flyt av informasjon og synspunkter, med gjensidig respekt for de andre partenes demokratiske beslutningsprosesser.

Begrunnelse

Bedre formulering enn eksisterende.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8231 fra LO region Østfold

2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 811

LO må legge om hvordan det bevilges økonomisk støtte til politiske partier, og heller bevilge mer penger inn lokalt til lokalorganisasjoner som driver aktiv valgkamp.

Begrunnelse

LO bør vedta som hovedprinsipp å ikke bevilge penger til politiske partier, men i stedet drive aktiv og synlig valgkamp for de partiene som støtter våre verdier og vår politikk på områder som arbeidsliv, fordeling, velferd, næring og energi. Den økonomiske støtten bør da heller gå til lokalorganisasjonene, for å drive aktiv valgkamp. En slik innretning vil gjøre at det blir et tettere og bedre fagligpolitisk samarbeid lokalt og regionalt med de politiske partiene som støtter våre kjerneverdier, og partiene vil i større grad må inngå forpliktende samarbeid lokalt og regionalt for å få bistand i kommende valgkamper. Ved å gi nasjonal støtte til de rødgrønne partiene, vil vi enkelte steder også støtte opp om at det i noen kommuner er rødgrønne partier som støtter opp om borgerlig politikk. Dette er spesielt aktuelt rundt partiet Senterpartiet. I en del kommuner er dette partiet mørkeblått, og det blir veldig feil å indirekte ha støttet opp om slik politikk, gjennom nasjonal pengestøtte i fra LO.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8232 fra LO region Troms

2.8 Fagligpolitisk samarbeid, Linje 811

2.8 Fagpolitisk samarbeid, tillegg etter linje 811

Setning

et slikt samarbeid må også forplikte politikerne til å sette seg inn i mekanismene i arbeidslivet og hvordan det hele henger sammen.

Begrunnelse

Sikre at politikerne vi samarbeidet tett med er en del av grasrota.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8233 fra LO region Østfold**2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 821**

Endre fra: er færre, særlig blant yngre og personer med innvandringsbakgrunn, som kjenner til LO og

Endre til: er færre, særlig blant yngre og personer med minoritetsbakgrunn, som kjenner til LO og

Begrunnelse

Språkvask, rettskriving

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8234 fra LO region Østfold**2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 825**

Endre fra: nås med tradisjonell kommunikasjon. Det må også prege fagbevegelsens,

Endre til: nås med tradisjonell kommunikasjon. Det må synliggjøres gjennom fagbevegelsens

Begrunnelse

Språkvask/ordlyd

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8235 fra LO region Buskerud**2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 826**

LO må bli tydeligere på overenskomstenes omfangsbestemmelser.

Begrunnelse

Det er altfor mye krangling om medlemmer mellom de ulike forbundene i LO familien i dag. Dette taper vi alle medlemmer på.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8236 fra LO region Akershus**2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 826**

Forslagstype: Endring

Fra: «Det er et stort behov for koordinering ...»

Til: «Det er et økende behov for en planmessig og styrket koordinering ...»

Begrunnelse

Det er mye jobb fra hvert enkelt forbund på dette allerede. Vi ønsker presisering på hvem som skal ha det overordnede koordineringsansvaret, spesielt når det gjelder formidlingsansvar.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8237 fra LO region Østfold

2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 827

Endre fra: mellom LO og forbudene for å styrke formidlingsarbeidet.

Endre til: mellom LO og forbundene for å styrke formidlingsarbeidet.

Begrunnelse

Språkvask, rettskriving

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8238 fra LO region Vestland

2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 827

Tilleggsforslag linje 827

LO vil kreve overfor myndighetene at fagbevegelsenshistorien kommer inn i pensum på ungdomskolene og videregående skole, dette fordi det er få ungdommer/lærlinger så vet noe om fagbevegelsens sentrale rolle i oppbyggingen av vår velferdsstat og kamp for bedre arbeidsvilkår.

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Skal fagbevegelsen vinne den tidløse ideologiske og samfunnspolitiske kampen om organiseringen av framtidens arbeidsliv, må dagens elever få innsikt i og kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen og om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Elever lærer i dag lite om fagbevegelsen og sine plikter og rettigheter i arbeidslivet. I læreplanen for samfunnsfag for ungdomsskolen er det fastslått at elevene skal kjenne sine rettigheter som forbrukere, men ingenting om at de skal kjenne sine rettigheter som arbeidere. De lærer altså hva de skal gjøre hvis de kjøper en ødelagt vare i butikken, men ikke hva de skal gjøre hvis noe er feil på jobben. Resultatet er at mange unge er sårbare for å bli utnyttet av kyniske arbeidskjøpere. Fagbevegelsen må ta grep for å sørge for at alle elever lærer om sine plikter og rettigheter og vet hvor viktig det er å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold. (I tillegg må man sørge for at fagbevegelsen reiser på faste skolebesøk til alle ungdomsskoler. Ingen er bedre til å lære elever om arbeidsrettigheter og -plikter enn fagbevegelsen selv. NHO er allerede til stede i skolen, gjennom elevbedrifter og gründerkurs i Ungt Entreprenørskap. Da kan ikke fagbevegelsen ta sjansen på å stå på sidelinja.) Regionrådets vurdering: Regionrådet støtter intensjonen, og mener at dette er delvis ivaretatt i kapittel 3.11, linje 2297-2301. Men foreslår å forsterke dagens tekst som det fremgår under Innstilling: Linje 2301, forlengelse av siste setning «... arbeidslivet, og dette bør være en del av grunnopplæringen.»

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8239 fra Styrke

2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 827

«Forbudene» endres til «forbundene».

Begrunnelse

Skrivefeil.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8240 fra Styrke

2.9 Informasjonsarbeid og kunnskapsspredning, Linje 827

Det skal jobbes med å få inn mer om fagforeningenes kamper og hvilken betydning den har hatt på samfunnet. Mange kamper er kjempet over mange år for å få det samfunnet man lever i. Dette er bakgrunn til den Norske modell og partsamarbeidet som er så viktig i dagens Norge.

Begrunnelse

LO må jobbe for å få mer fokus på hvordan samfunnet har kommet ditt vi er i dag. Arbeiderbevegelsen har tatt mange tøffe kamper for å få et trygt og godt arbeidsliv, og en velferd Norge vi kan være stolt av.

Det er viktig å få frem dette slik at man ikke gjør endringer i mange av dagens lover og avtaler som vil gjøre det verre for arbeideren, for det er det mange som tenker på å gjøre i disse dager.

Mange ser ikke vitsen med å være organisert, å det må vi gjøre noe med. Å hvis vi får det inn i lærebøkene om hvor viktig arbeiderbevegelsen har vært for Norge og hva den Norske modellen har hatt en stor positiv innflytelse på det Norge vi kjenner i dag kan dette være med å øke forståelsen av viktigheten av å være medlem også. Å leve i et organisert arbeidsliv.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8241 fra EL og IT Forbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 850

Nåværende tekst i linje 850-852. Ett av kjennetegnene ved den norske modellen er relativt små lønnsforskjeller som ivaretar målet om høy sysselsetting, små forskjeller og et arbeidsliv med gode jobber og høy verdiskaping.

endres til;

Ett av kjennetegnene ved den norske modellen har vært at den historisk sett har bidratt til relativt små lønnsforskjeller som har ivaretatt målet om høy sysselsetting, små forskjeller og et arbeidsliv med gode jobber og høy verdiskaping.

Begrunnelse

Den norske modellen har vært, og er fortsatt viktig blant annet til å bidra til små relativt lønnsforskjeller i Norge. Men vi synes det er urovekkende at lønnsforskjellene øker mellom mange grupper og at de aller rikeste tar mer og mer av kaken i samfunnet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8242 fra Styrke

2.11 Tariffpolitikken, Linje 859

Ordet funksjonærer og ledere erstattes med ordet toppledere.

Begrunnelse

Opprinnelig tekst er for upresis. Ordlyden i handlingsprogrammet kapittel 2.11 som det siktes til i dette forslaget har følgende ordlyd:

Denne legitimiteten undergraves dersom arbeidsgiverne ikke følger frontfagets rammer når de forhandler lønn for funksjonærer og ledere. Hvis frontfaget blir et tak for industriarbeiderne, men et gulv for funksjonærer og ledere, øker lønnsulikheten.

Som et forbund som organiserer funksjonærer i stor utstrekning finner administrasjonen denne ordlyden misvisende. Statistikk over lønnsutviklingen de siste årene viser at lønnsutviklingen for funksjonærstjiktet ikke er i utakt med frontfagsrammene. Den store utfordringen er topplederlønningene som i svært liten grad hensyntar frontfagsmodellen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8243 fra LO region Trøndelag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 861

Tillegg til linje 861: LO vil bruke tarifforhandlingene til å stille krav ved framtidige tariffoppgjør om gradvis å innføre 6-timersdag normalarbeidsdag og 30 timersuke, med full lønnskompensasjon.

Begrunnelse

Produktiviteten er høy i Norge, skal vi stå lenger i jobb er det på tide med en arbeidstidsreduksjon. Mange har alt "tatt 6-timersdagen" men betaler for det selv ved å jobbe deltid.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8244 fra LO region Rogaland**2.11 Tariffpolitikken, Linje 862**

Linje 862-865 - Legge til ny setning etter «medlemmenes arbeidshverdag»: Det må vernes om organisasjonenes godkjennelsesrett av turnusavtaler.

Begrunnelse

For å sikre arbeidstakers medvirkning til egen arbeidssituasjon

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8245 fra Fagforbundet**2.11 Tariffpolitikken, Linje 863**

Linje 863: fjerne ordet "oppleves" og erstatte det med "sikrer"

Linje 864: fjerne ordet "som"

Ny tekst : Tariffavtalene må være tilpasset de bransjene og sektorene de omfattes, og gir rettigheter som sikrer relevante og reelle forbedringer for medlemmenes arbeidshverdag.

Begrunnelse

Sikrer er et bedre ord enn oppleves. Oppleves er subjektivt, og vil være forskjellig fra person til person.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8246 fra LO region Trøndelag**2.11 Tariffpolitikken, Linje 866**

Endring i setning: ...sikres arbeidstakernes rettigheter best gjennom de sentrale tarifforhandlingene.

Begrunnelse

Vi får mindre og mindre ut av lokale forhandlinger. Vi må tilbake til kollektive forhandlinger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8247 fra Fellesforbundet**2.11 Tariffpolitikken, Linje 866**

Tillegg: Ved frontfagets koordinering gjennom tariffoppgjør, legges også grunnlaget for at forbundene kan sikre at framforhandlede rettigheter og goder kan gjøres gjeldende for etterfølgende overenskomster.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8248 fra Handel og Kontor i Norge

2.11 Tariffpolitikken, Linje 867

Linjenummer: 867-872 Endre avsnitt

Organisasjonsgraden og tariffdekningen må opp. Høy organisasjonsgrad og tariffdekning er en forutsetning for den norske modellen og et samfunn med små forskjeller. I en tid med usikkerhet og økende forskjeller er det viktig at LO både opprettholder og øker organisasjonsgraden og tariffdekningen i Norge. Dette er avgjørende for at LO og forbundene kan ivareta alle arbeidstakergrupper, og styrke LOs mulighet til å forhandle på vegne av hele arbeidslivet. Slik styrkes også grunnlaget for en samordnet lønnsdannelse.

Begrunnelse

Styrke intensjonen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8249 fra LO region Akershus

2.11 Tariffpolitikken, Linje 867

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Arbeidslivet undergår stadige endringer, blant annet som følge av globalisering, teknologiske, digitale og organisatoriske endringer. Dette utfordrer LOs interne organisasjoner og de avtalestrukturene vi har. Dersom vi skal klare å møte disse endringene må organisasjonen settes i stand til å ta nødvendige avgjørelser innen rimelig tid. LO må derfor foreta en gjennomgang av rutiner og faglige vurderinger knyttet til tariffkrav, avtalevalg og grensetvister mellom forbund, herunder eventuelle behov for endringer i organisasjonskomiteen. Gjennomgangen skal ha som underliggende motiv å øke organisasjonsgraden og styrke LOs tariffpolitiske posisjon som landets ledende arbeidstakerorganisasjon.

Begrunnelse

Organisasjonstvister mellom forbundene er svært ressurskrevende å løse, og mange saker tar lang tid å avklare. Dette er skadelig for LOs omdømme som organisasjon. Både ovenfor eksisterende og potensielle medlemmer, men også i relasjon til våre motparter.

De verktøy LO har til å løse disse sakene er i første rekke interne rutiner for behandling av avtalesøknader som stanses i sekretariat og behandlingen i LOs organisasjonskomitee.

Mandatet til LOs organisasjonskomité har vært mer eller mindre uendret siden 1989 med siste endring vedtatt av kongressen i 2009. I tillegg til Organisasjonskomiteens mandat foreligger det administrative rutiner for hvordan LOs administrasjon skal behandle enkeltsaker der det er uenighet mellom to eller flere forbund om godkjenning av blankett 2 (søknad om opprettelse av tariffavtale)

Erfaringene de senere årene kan tyde på at færre saker løses gjennom dialog mellom forbundene og at flere saker enn før settes på spissen og krever behandling i Komiteen.

Dette kan skyldes forhold internt i LOs egen organisasjon og struktur, men også det faktum at arbeidslivet undergår stadige endringer, noe som utfordrer LOs interne organisasjoner og de eksisterende organisasjon- og avtalestrukturene vi har.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8250 fra EL og IT Forbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 872

Legge til følgende tekst;

LO vil arbeide for at bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse i Arbeidsmiljølovens endres, slik at ny eier ikke kan velge bort tariffavtalen som bedriften tidligere var bundet av, med mindre den nye bedriften allerede er bundet av tariffavtale for arbeidstakergruppen det gjelder.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8251 fra LO region Vestland

2.11 Tariffpolitikken, Linje 872

Tillegg linje 872: Ved offentlige innkjøp og anbud, vil LO stille krav om landsdekkende norske tariffavtale.

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: I dag blir verksemder utan tariffavtalar ofte tildelt oppdrag fordi dei er rimelegare på pris. Vilråra i tariffavtalane skal ikkje vere gjenstand for konkurranse. Ellers blir tariffavtalane undergravd. Dette er alt hovedregelen etter politiske vedtak i både Ullensvang kommune og Vestland fylkeskommune. Dette bør og bli eit nasjonalt krav, t.d. ovafor Statens Vegvesen, Statsbygg og statlege foretak. Regionrådets vurdering: Forslaget intensjon synes i hovedsak å være innebygd frå linjene 1070- 1077. Regionrådet vil likevel forsterke teksten med å stille klart krav om landsdekkende tariffavtale. Innstilling: "Linje 1072, etter første punktum. Endre til: «LO vil stille krav om at offentlige innkjøperer bruker leverandørar med norsk landsomfattende tariffavtale» "

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8252 fra Norsk Tjenestemannslag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 873

Endring linje 873-874:

LOs tariffpolitikk er avhengig av at frontfaget sikrer en økonomisk ramme for reallønnsvekst. Det er et viktig mål for LO....

Begrunnelse

For å sikre frontfagsmodellens legitimitet må den sikre reallønnsvekst, ikke kun lønnsutvikling. Dette er spesielt viktig for lavlønnsgrupper.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8253 fra Fagforbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 873

Endre begrepet flest mulig til alle. Slik at setningen blir: LOs tariffpolitikk skal sikre alle en lønnsutvikling som er i tråd med frontfaget over tid

Begrunnelse

Flest mulig er et for tynt begrep, vi mener at alle skal ha en lønnsutvikling som er i tråd med frontfaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8254 fra LO region Rogaland

2.11 Tariffpolitikken, Linje 875

Linje 875- Ny etter "realkompetanse": samt ansiennitet

Begrunnelse

For å verdsette realkompetansen til arbeidstakere

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8255 fra Fellesforbundet**2.11 Tariffpolitikken, Linje 878**

Tillegg: LO vil derfor arbeide for at LO og NHO etablerer et felles statistikk-kontor.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8256 fra LO region Vestfold**2.11 Tariffpolitikken, Linje 878**

Lavtlønntillegget må gis på grunnlag av årsinntekt og ikke overenskomster.

Begrunnelse

Mange lavtlønte får ikke tillegget på grunn av høy gjennomsnittslønn i sin overenskomst.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8257 fra LO region Telemark**2.11 Tariffpolitikken, Linje 878**

Lønnspolitiske målsettinger må ivaretas

Lavtlønntillegget må gis på grunnlag av årsinntekt og ikke overenskomster.

Begrunnelse

Mange lavtlønte får ikke tillegget på grunn av høy gjennomsnittslønn i sin overenskomst.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8258 fra Norsk Tjenestemannslag**2.11 Tariffpolitikken, Linje 881**

Legge til "sentrale" foran "generelle"

Begrunnelse

I de siste oppgjørene har en større del blitt fordelt som et sentralt tillegg. Det sikrer flere da det også i privat sektor ofte ikke blir gjennomført reelle lokale forhandlinger. Denne presiseringen begrenser ikke hva som skjer i forhandlingene, men tydeliggjør viktigheten av sentrale tillegg i alle sektorer for å løfte lavlønnsgrupper.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8259 fra Skolenes Landsforbund**2.11 Tariffpolitikken, Linje 882**

Nye setninger linje 882:

LO vil arbeide mot at lokal lønnsdannelse uten streikerett blir den nye normen i offentlig sektor. I offentlig sektor skal hele lønnsdannelsen skje sentralt, og lokale forhandlinger avvikles.

Begrunnelse

Viser her til ulike tariffavtaler i Staten. Vi er redd for at dette også kan smitte til andre områder i offentlig sektor. Lokal lønnsdannelse virker ikke utjevne. Tvert om så forsterker det forskjellene. I tillegg kan det brukes veldig ulikt fra kommune til kommune, fra arbeidsplass til arbeidsplass i hele offentlig sektor.

Mange opplever det som skjer i lokale forhandlinger for dypt urettferdig. Trynetillegg er ikke uvanlig. Slikt skaper ikke et godt arbeidsmiljø. En alles kamp mot alle, er det motsatte av en solidarisk lønnspolitikk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8260 fra LO region Trøndelag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 882

Tillegg til linje 882: Vi må derfor også sikre en lønnsvekst utover frontfaget til de yrkesgruppene som over tid har blitt hengende etter. LO må jobbe for å finne mer treffsikre lavlønsmodeller i tariffoppgjørene.

Begrunnelse

Vi kan ikke akseptere at forskjellene øker, vi må derfor jobbe frem gode lavlønsmodeller.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8261 fra Fellesforbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 882

Tillegg: Det er viktig at det etableres modeller for lavlønsstillegg som er treffsikre, understøtter overenskomstens lønnssetninger og oppleves som rettferdig, som for eksempel bedriftsvise tillegg.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8262 fra Fagforbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 882

Ny setning etter linje 882: Derfor vil LO jobbe for å finne mer treffsikre lavlønsmodeller i tariffoppgjørene.

Begrunnelse

Lavlønsmodellen treffer ikke alle lavtlønte. Dette er et problem som er framhevet av både tillitsvalgte og medlemmer. LO må derfor komme med forslag til endringer i selve modellen.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8263 fra Norsk Tjenestemannslag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 885

Ny setning: "I tillegg må tariffavtalene utformes slik at tillitsvalgte har reelle tvistemuligheter i lokale forhandlinger."

Begrunnelse

Det må være et mål at tariffavtalenes bestemmelser styrkes hvis lønnsdannelsen skal skje lokalt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8264 fra Norsk Tjenestemannslag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 888

Endring: Å unngå et fragmentert avtaleverk og delt lønnsmasse er avgjørende for å holde alle arbeidstakere innenfor den koordinerte lønnsdannelsen.

Begrunnelse

Presisering. Det er både fragmentert avtaleverk og delt lønnsmasse, ikke bare det sistnevnte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8265 fra Fellesorganisasjonen (FO)

2.11 Tariffpolitikken, Linje 897

Tilleggsforslag: LO og forbundene skal tilegne seg god kompetanse på årsakene til ulikelønn og med bakgrunn i den kompetansen legge klare strategier for å motvirke dette.

Begrunnelse

Forslaget tydeliggjør LOs ansvar for å jobbe aktivt med likelønn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8266 fra LO region Innlandet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 897

Linje – 897

Forslag – Tilleggsforslag:

Det må settes av en likelønnsnett, som fordeles av partene i arbeidslivet. Dette for å få bukt med forskjeller på bakgrunn av kjønn, som skyldes at man jobber i tradisjonelt kvinnedominerte yrker.

Begrunnelse

Dette ble foreslått av likelønnsutvalget, og ble ikke fulgt opp.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8267 fra Fellesorganisasjonen (FO)

2.11 Tariffpolitikken, Linje 902

Endringsforslag: Erstatt «menns rett til» med « medforelders rett til»

Begrunnelse

Begrepet «medforeldre» er mer riktig å bruke i dag. Jfr. lowerket.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8268 fra EL og IT Forbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 909

Nåværende tekst i Linje 909-910: dette praktiseres slik at de største aktørene forhandler for sine tariffavtaler først og de mindre kopierer inn deres resultat

Endres til:

Dette praktiseres slik at de største aktørene forhandler for sine tariffavtaler først og de mindre kan ta inn likelydende resultat.

Begrunnelse

Vi synes at kopierer er i denne sammenhengen et litt negativt ladet ord. Og at vi derfor ønsker å endre setningen til å være litt mer positivt ladet, samtidig som det ikke blir noen realitetsendringen av setningen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8269 fra Fagforbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 916

Tariffhopping med sikte på å redusere priser på arbeidskraft har blitt mer vanlig Tariffhopping med sikte på å redusere kostnader på arbeidskraft har blitt mer vanlig

Begrunnelse

Kostnader er et bedre begrep enn priser i denne sammenhengen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8270 fra LO region Trøndelag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 917

Tilleggsforslag: LO vil forsterke avtaleteksten slik at partene på den enkelte bedrift/virksomhet ved skifte av tariffavtale skal avtale hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres, herunder vilkår for pensjon og forsikringer. Hvis det ikke oppnås enighet skal avtalte rettigheter videreføres til første ordinære tariffrevisjon.

Begrunnelse

For å hindre sosial dumping

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8271 fra EL og IT Forbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 925

Tillegg tekst linje 925;

Da blir det viktig at myndighetene ikke griper inn i en lovlig interessekonflikt mellom tariffpartene. LO vi arbeide for at tvungen lønnsnemnd begrenses til den delen av konflikten hvor det er reell fare for liv og helse.

Begrunnelse

Å begrense tvungen lønnsnemnd til bare å gjelde der streiken faktisk fører til fare for liv og helse, vil gjøre at streiken kan fortsette, samtidig som liv og helse ikke blir satt i fare.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8272 fra Norsk Tjenestemannslag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 930

Endring,

Setningen: "For å sikre en helhetlig og koordinert politikk på dette området er det LO som må forvalte retten til å godkjenne de største unntakene.."

Endres til: LO skal legge til rette for at innstillingsretten forvaltes i tråd med LOs prinsipielle holdninger, bl.a. om vern, arbeidsmiljø, arbeidsliv som ivaretar folks helse.

Begrunnelse

Dagens ordning hviler bl.a. på at partene har innsikt i tjenestens behov og at det bl.a. i beredskapssituasjoner vil være viktig med raske avklaringer. Arbeidstidsordningene har store variasjoner og en sentralisering av denne makten fra forbund til LO medfører stor risiko for at løsningene ikke ivaretar de lokale behovene godt nok. Det er allikevel viktig at LO tar ansvar for kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling, dette bør man løse uten å flytte fullmaktene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8273 fra Fagforbundet

2.11 Tariffpolitikken, Linje 930

Linje 930 og 931

For å sikre en helhetlig og koordinert politikk på dette området er det LO som må forvalte retten til å godkjenne de største unntakene.

For å sikre en helhetlig og koordinert politikk på dette området er det LO og forbundene som må forvalte retten til å godkjenne de største unntakene.

Begrunnelse

Dette er praksis i dag på noen tariffområder. Dette er det viktig at vi fortsetter med da det er forbundene som kjenner tariffområdene best. På andre tariffområder der flere forbund har tariffavtaler, eks NHO, må vi samkjøre oss men først etter en innstilling fra forbundene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8274 fra Norges Offisersforbund

2.11 Tariffpolitikken, Linje 930

Om innstillingsretten - linje 930-931: For å sikre en helhetlig og koordinert politikk på dette området er det LO som må forvalte retten til å godkjenne de største unntakene. Endres til: «LO skal legge til rette for at innstillingsretten forvaltes i tråd med LOs prinsipielle holdninger, bl.a. om vern, arbeidsmiljø og arbeidsliv som ivaretar folks helse.»

Begrunnelse

Ingen begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8275 fra Fellesorganisasjonen (FO)

2.11 Tariffpolitikken, Linje 931

Tilleggsforslag: LO vil jobbe med å avvikle medleverforskriften.

Begrunnelse

Hovedregelen skal være normalarbeidsdagen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8276 fra LO region Trøndelag

2.11 Tariffpolitikken, Linje 931

Tillegg til linje 931 Arbeiderkollektivene er avgjørende for å sikre at lønnsarbeidere ikke underbyr hverandre. Kampen for tariffavtaler har vist at sympatistreik fra andre forbund er avgjørende, for å få opprettet tariffavtale. Det må bli enklere å iverksette sympatistreik. LO vil styrke forbundenes evne til å bruke ulike kampmidler. LO skal mobilisere støtte ved streiker for tariffavtaler i bransjer

med lav tariffdekning, med tidlig varsling og planlegging av sympatistreik for å sikre en kraftfull respons på angrep på arbeidernes rettigheter.

Begrunnelse

De med sterke streikekraft må fungere som en brøytebil for dem som risikerer langvarig konflikt.. Vi må derfor i solidaritet bruke sympatistreik mer når det er nødvendig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8277 fra Styrke

2.11 Tariffpolitikken, Linje 931

Det kompenseres med avspasering med 5 minutter per arbeidet nattskifttime.

Begrunnelse

Forbundet Styrke er skiftarbeiderforbundet i Norge. Den fremste overenskomsten for skiftarbeid er elektrokjemisk overenskomst. Nyere forskning viser at nattskiftarbeid fører til livsforkortelse for de som går på arbeidstidsordninger med nattarbeid. Tematikken har et voldsomt engasjement i medlemsmassen på elektrokjemisk overenskomst.

I tariffoppgjøret i 2022 ble kompensierende tiltak for nattskift tatt inn som krav. Dette resulterte i et partssammensatt utvalg som hadde to møter i slutten av tariffperioden. Partene ble ikke enige i konklusjonene. Kravet om kompensierende tiltak for arbeidede nattskift kom derfor opp igjen i 2024. Dette resulterte i en enighet om å på nytt sette ned et partssammensatt utvalg. Partene anerkjenner i protokollen at nattskift er belastende. Partene er videre enige i at STAMI skal sammenfatte eksisterende undersøkelser og erfaringer vedrørende helseeffekten ved å jobbe nattskift. Rapporten skal forelegges partene sentralt. Rapporten vil bli delt med lokale parter, samt LO-NHO. Partene lokalt skal gjennomgå og drøfte rapportene i arbeidsmiljøutvalgene lokalt på den enkelte bedrift. Arbeidet skal være ferdigstilt innen 31.12.25. Forbundet Styrke har protokollert at erfaringene i dette arbeidet kan ligge til grunn for krav om endringer i elektrokjemisk overenskomst i 2026.

Norsk Industri Arbeidet med å få engasjert Stami avhenger en enighet med Norsk Industri. Dialogen rundt fremdriften med Norsk Industri må derfor igangsettes snarest.

ArbeidsgruppeFor å få med de perspektivene som trengs i arbeidet foreslås en arbeidsgruppe bestående av Ingunn Hansen (Speira), Margunn Sundve (Hydro), Thomas Eggan (Elkem), Stian Nordal Jensen (Alcoa) og to fra AU. X fra forbundets administrasjon bistår arbeidsgruppen i arbeidet.

VerneombudArbeidet med å tilrettelegge arbeidsplassen – også for nattarbeid – inkluderer også verneombudene på den enkelte arbeidsplass. Forbundet vil derfor bistå med en koordinert kampanje for å bistå verneombud med tiltak for å lette arbeidet som foregår på natt. Dette oppsummeres i et temahefte, og deles via seminarer på teams. Temaet blir også sentralt på forbundets skiftarbeiderkonferanse og skiftutvalg.

Relevante problemstillingerForbundet må også gå gjennom lovutvikling på området, forskning, gjeldende tariffavtaler og gjeldende praksis. LOs forståelse, og rettsavgjørelser på arbeidstidsbilaget av 1986 blir også avgjørende med en god oversikt over. Det bør også komme tydelig frem hva bedriftene selv kan tjene på å bedre legge til rette for nattarbeid, eks mindre sykefravær og flere som står lenger i arbeid. Dette er også i tråd med regjeringens intensjoner.

Innstilling

Tiltres ikke

3. Strategiske satsningsområder

Forslag og innstillinger

Forslagsnummer: 8278 fra LO region Telemark

3. Strategiske satsningsområder, Linje 932

LO vil prinsipielt jobbe for å forby bemanningsselskaper. Inntil det skjer må også Telemark inkluderes i nåværende bemanningsforbud.

Begrunnelse

Debattheftes opprinnelige tekst om at bemanningsbransjen avvikles må forsterkes.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8279 fra LO region Troms

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 933

Forslag om å stryke følgende setninger:

939 Trygghet for arbeid og trygghet i arbeid er avgjørende for å lykkes med viktige

940 samfunnsreformer. Det muliggjør høy yrkesdeltakelse for mange i en stor del av livet, og er

941 dermed forutsetningen for et bærekraftig pensjonssystem, en fungerende velferdsstat og

942 et lønnsomt næringsliv.

Begrunnelse

En rettferdig pensjon til alle

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8280 fra LO region Troms

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 938

Ekstra setning

Den grunnleggende forutsetningen for et trygt og godt arbeidsliv for alle er høy organisasjonsgrad og sterk partsrepresentasjon på arbeidsplassen. Dette krever sterke organisasjoner, men også en tydelig rollefordeling mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Løsarbeid, innleie og kontraktørvirksomhet undergraver det organiserte arbeidslivet og må bekjempes. Godt skolerte tillitsvalgte med god kompetanse vil være viktig for å nå disse målene, derfor skal LO ta en overordnet rolle for opplæring og opplysningsarbeid for medlemmer og tillitsvalgte.

Begrunnelse

Sette medlemmer og tillitsvalgte i stand til å gjøre en best mulig jobb, for å skape engasjement.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8281 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 942

Tilleggsforslag: Det må satses langt mer systematisk på forebyggende helse- og sosialarbeid for å rette innsatsen bort fra å reparere til å forebygge arbeidsrelaterte sykdommer. Dette vil føre til et vesentlig bedre liv for arbeidsfolk og besparelser for samfunnet. Sosiale forhold og klasse-tilhørighet er av stor betydning for levealder og utvikling av sykdommer. Arbeids- og sosialmedisinske forskningsresultater om slike sammenhenger må i større grad følges opp og legges til grunn når konkrete forebyggende tiltak skal utformes.

Begrunnelse

Vi må jobbe med forbyggende helse, fordi helse er ulikt fordelt ut fra sosiale forhold og klassetilhørighet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8282 fra LO region Vestfold**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 942**

Det må stilles kompetansekrav til de som skal drive foretak og har ansatte.

Begrunnelse

Det eneste kravet du har i dag er at du må være i live. Det stilles ingen krav til noen form for kompetanse for å ha arbeidsgiveransvar for andre mennesker. Dette ser vi blant annet ved konkurser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8283 fra LO region Telemark**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 942**

Det må stilles kompetansekrav til de som skal drive foretak og har ansatte ved permitteringer, konkurser og oppsigelser.

Begrunnelse

Det eneste kravet du har i dag er at du må være i live. Det stilles ingen krav til noen form for kompetanse for å ha arbeidsgiveransvar for andre mennesker. Dette ser vi blant annet ved konkurser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8284 fra LO region Akershus**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 951**

Forslagstype: Tillegg Forslaget: Siste setning i avsnittet: «Den norske modellen skal stå fast også for utenlandske selskaper som ønsker å etablere seg i Norge.»

Begrunnelse

Sikre at den norske modellen videreføres i et stadig endrende arbeidsliv, der utenlandske selskaper får større fotfeste og etablerer seg i Norge.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8285 fra LO region Vestfold**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 951**

For å bli prekvalifisert for offentlige oppdrag må bedriften ha godkjent verneombud med 40 timers kurs.

Begrunnelse

Det er viktig at alle som leverer til det offentlige har godkjente verneombud.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8286 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 951

For å bli prekvalifisert for offentlige oppdrag må bedriften ha godkjent verneombud med 40 timers kurs.

Begrunnelse

Det er viktig med opplæring av verneombud

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8287 fra LO region Rogaland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 952

Forslagsstiller: LO på Jæren

Linje 952-953 - Legge til ny setning etter «arbeidsgivere og arbeidstakere.»: LO skal arbeide for at der hvor produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen til trepartssamarbeidet.

Begrunnelse

For å sikre trepartssamarbeidet

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8288 fra LO region Østfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 953

LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse

De senere år, har det vært gjort mange rare forsøk på å omgå arbeidsgiverrollen, om hvor man er ansatt og hvor man skal jobbe. Det grunnleggende må være at det produksjonen foregår er du også ansatt, og ansatt av det selskapet som har ansvaret for produksjonen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8289 fra LO region Møre og Romsdal

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 953

LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

(Tillegg på linje 953)

Begrunnelse

Ønske om å motvirke maktforskyvning til arbeidsgiversiden.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8290 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 953

Linje – 953

Forslag – Tilleggsforslag:

LO vil arbeide for at arbeidsforholdet skal være forankret der produksjonen eller tjenesteytingen faktisk foregår. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse

Det er en stor utfordring at næringslivet lovlig kan tilpasse sine strukturer til å svekke det organiserte og seriøse arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8291 fra LO region Agder

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 953

Tilleggsforslag på linje 953

LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen i partssamarbeidet.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8292 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 953

Tilleggsforslag : LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse

Liten vits i partsarbeid hvis det ikke er forankret i alle ledd.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8293 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 953

Tilleggsforslag på linje 953: LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse

De nevnte linjene må forsterkes med at stedet for produksjon er viktig for arbeidsforholdet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8294 fra LO region Vestland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 956

«LO skal i perioden sette ned et utvalg for å undersøke hvilke endringer som trengs i lov og avtaleverk for å ivareta og styrke arbeidstakeres rett på medbestemmelse og medvirkning ved anbudsutsatte arbeidsplasser.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: En stadig større del av arbeidslivet er anbuds-utsatt, og arbeidsgiverne og oppdragsgiverne bruker dette i økende grad til å omgå de ansattes rett til medbestemmelse og medvirkning på arbeidsplassen sin. LO kan ikke godta at våre fremkjempede rettigheter omgås på denne måten, og må derfor utrede hvordan å bekjempe denne omgåelsen. Regionrådets vurdering: Rådet registrerer at anbud på tjeneste sektoren blir mer omfattende, og det er ikke alle bransjer hvor de ansatte omfattes av Aml's bestemmelser om

videreføring av virksomhet. I tillegg har noen bransjer utfordringer i partssamarbeidet i virksomheten, som oppstår som følge av at oppdragsgiveren i kontrakt har forutsatt at de kan ta beslutninger som angår virksomheten og arbeidstakernes forhold. Tillitsvalgte kan oppleve at forhold de ønsker å ta opp, blir avvist med at dette er bestemt av oppdragsgiver, og at arbeidsgiver ikke har grunnlag eller mulighet for drøfting. På denne måten uthules lov og avtaleverk, og det er en uønsket utvikling. Innstilling: Linje 956 etter punktum, nye setninger; Det registreres også at anbud på tjenesteyting kan medføre at en tredjepart (oppdragsgiver) tar beslutninger som angår de ansattes hverdag, som de tillitsvalgte ikke kommer i posisjon til å drøfte. Videre er det ikke alle arbeidstakere som er omfattet av bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse i Aml.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8295 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 958

Tillegg: Bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse må styrkes for å sikre arbeidstakerne et bedre vern.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8296 fra LO region Troms

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 959

Stryke og direkte. Ny setning blir: faste heltidsstillinger skal være den absolutte hovedregelen.

Begrunnelse

Direkte heltidsstillinger er ikke noe som brukes

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8297 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 959

Faste heltidsstillinger skal være hovedregelen.

Begrunnelse

"direkte heltidsstillinger" blir ikkje brukt i omtale av tilsettingar. Samstundes så snakkar ein ikkje om ein "absolutt hovudregel". "Absolutt" peikar på at det ikkje er mogleg å avvike, medan "hovudregel" tilseier at det er tilfeller det det avviker. Dette blir da ein motsetning, og uklart.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8298 fra LO region Østfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 962

Praktikantordningene som blant annet eksisterer i deler av landbruket må fortrinnsvis avvikles, alternativt forbeholdes bedrifter tilknyttet tariffavtaler med fagforeninger med innstillingsrett og minst 66,7% organisasjonsgrad.

Begrunnelse

Eksempelvis et gartneri hvor de som har praktikantavtaler egentlig er ordinært ansatte som må sitte på rommet og vente til arbeidsgiveren har jobb til de uansett når på døgnet det måtte være, og får kun lønn for det de faktisk jobber og ikke i henhold til praktikantavtalen. Denne type praktisering av praktikantordningen må stanses.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8299 fra EL og IT Forbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 962

Setningene i linje 962 - 966 erstattes med:

Bemanningsbransjen setter løsarbeid i system og arbeidsgiveransvaret pulveriseres. Arbeidskraft selges som en vare som fører til bruk-og-kast mentalitet. Dette truer både den norske arbeidslivs modellen og det organiserte arbeidslivet. Ved å fortrenge faste ansettelser i produksjonsbedrifter, truer bemanningsbransjen arbeidslivets kapasitet til opplæring av neste generasjon fagarbeidere. Det er nødvendig at bemanningsbransjen avvikles. Myndighetene må iverksette strenge og aktive tiltak for å begrense innleie fra bemanningsforetak, omgåelser av innleieforbud, bruk av falske selvstendige og andre former for løsarbeid.

Begrunnelse

Veksten i bemanningsbransjen etter frislippet av vikarbyråene fra 1. januar 2000 har vært negativ for arbeidslivet i Norge. Endringene i 2019 og 2023 motvirker de verste utslagene av dette, men bemanningsbransjen er fortsatt en stor trussel for den norske modellen. Det norske arbeidslivet kan fungere godt uten bemanningsbransjen, frem til år 2000 var det generelt forbud mot innleie fra bemanningsforetak. Byggeplasser i Oslofjordområdet har fått flere faste ansatte etter innleieforbudet fra 2023. Samtidig ser vi hyppige forsøk på omgåelser av regelverket av arbeidsgivere som ikke respekterer innleieforbudet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8300 fra LO region Østfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

På sikt bør bemanningsbransjen avvikles. Endres til Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.

Begrunnelse

Hovedformålet er å styrke grunnbemanningen og å sikre faste og hele stillinger direkte i bedriftene der jobben skal gjøres – og dermed også å styrke det organiserte arbeidslivet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8301 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

Forslag – Endringsforslag:

På sikt bør bemanningsbransjen avvikles.

Endres til:

Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles. Arbeidsformidlingen må bli en offentlig oppgave.

Begrunnelse

Mener at setningen som er foreslått er tydeligere, og sier noe om hvilke konsekvenser bemanningsbransjen har for norsk arbeidsliv, i tillegg til hva vi mener bør skje med arbeidsformidling framover.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8302 fra LO i Oslo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

Setningen på linje 964 «På sikt bør bemanningsbransjen avvikles» endres til:

Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.

Begrunnelse

Innleie undergraver faste ansettelser og trygghet i arbeidslivet. For å sikre stabile arbeidsvilkår må innleie avvikles.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8303 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

Endringsforslag til setningen «På sikt bør bemanningsbransjen avvikles», linje 964: Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.

Begrunnelse

For å hindre sosial dumping

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8304 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

Endring: Setningen, På sikt bør bemanningsbransjen avvikles.

Erstattes med: Den offentlige arbeidsformidlingen må gjenreises og bemanningsbransjen avvikles.

Begrunnelse

Bemanningsbransjen har fortrenget mulighetene for en aktiv offentlig arbeidsmarkedspolitikk.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8305 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

Etter "det organiserte arbeidsliv" : ,og bemanningsbransjen bør derfor avvikles.

Begrunnelse

"På sikt" skaper ein motstridande betydning til intensjonen i setningen. Utrykket indikerer at det ikkje har nokon hast.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8306 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 964

Endringsforslag til setningen «På sikt bør bemanningsbransjen avvikles», linje 964: Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.

Begrunnelse

Endringen forsterker innholdet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8307 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 966

Tillegg: Den offentlige arbeidsformidlingen må forsterkes, både for å erstatte bemanningsbyråenes rolle og for å gjenreise NAV som arbeidsformidler, ikke minst for unge arbeidstakere.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8308 fra LO region Nordland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 974

Linje 974 ...bør bytte ut med SKAL. Setningen blir da: arbeidskraft SKAL være lovregulert og underlagt offentlig tilsyn.

Begrunnelse

Språklig presisering.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8309 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 974

Siste setning deles opp slik at de to siste setninger lyder: "Det offentlige må så langt som mulig ansette fast eller, hvis nødvendig, midlertidig. Oppdragstakere skal kun benyttes der det er helt nødvendig og i tråd med lovgivningen."

Begrunnelse

Slik det står nå kan det leses som om at midlertidig ansettelse i offentlig sektor er uproblematisk, selv om dette gjelder som et alternativ til oppdragstakere.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8310 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 974

Bytte bør med: skal

arbeidskraft SKAL være lovregulert og underlagt offentlig tilsyn.

Begrunnelse

Bør er dårlig språk i denne sammenheng

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8311 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 975

som mulig ansette fast eller midlertidig, og kun benytte oppdragstakere der det er helt nødvendig og i tråd med lovgivningen.

Begrunnelse

Hovedregelen bør være fast

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8312 fra LO i Oslo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 976

Etter linje 976 legge til:

Arbeidslivet må være forenelig med familieliv og en aktiv fritid. Det må etableres trepartssamarbeid for å finne fram til bedre ordninger i både manns- og kvinnedominerte yrker.

Begrunnelse

Innen spesielt de kjønnssegregerte yrkesfagene i dag er det en skjevfordeling. Menn er ofte innen tekniske yrker som er lite fleksible og kvinner har mye deltid i helsefagyrker. Dette skaper en negativ spiral med hensyn på mer likestilte familier i det yrkesfaglige feltet, slik Mannsutvalget påpeker og LO støtter i sitt hørings svar til NOU 2024 8 Likestillingens neste steg.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8313 fra Dramatikerforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 976

Tillegg: De må også sørge for at der man bruker oppdragsgivere, i det offentlige eller med offentlig støtte, at rammer og avtaler blir fulgt opp for å sikre forutsigbare og gode rammer for de som må jobbe selvstendig.

Begrunnelse

Noen få felt spesielt innenfor kultur vil alltid ha en gruppe som jobber som jobber på oppdrag. Disse jobber ofte på prosjekter med sterk offentlig støtte eller for offentlige institusjoner. De opplever at rammeavtaler ikke blir fulgt eller at man presses for hvilke rammer man godtar. Dette bør det være en streng regel for blant offentlig institusjoner å ikke kunne gjøre.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8314 fra Creo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 976

Tillegg i linje 976:

De må også sørge for at der man bruker oppdragsgivere, i det offentlige eller med offentlig støtte, at rammer og avtaler blir fulgt opp for å sikre forutsigbare og gode rammer for de som må jobbe selvstendig.

Begrunnelse

Noen få felt - spesielt innenfor kultur - vil alltid ha en gruppe som jobber som jobber på oppdrag. Disse jobber ofte på prosjekter med sterk offentlig støtte eller for offentlige institusjoner. De opplever at avtaler ikke blir fulgt eller at man presses for hvilke rammer man godtar. Dette bør det være en streng regel for blant offentlig institusjoner å ikke kunne gjøre.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8315 fra Forfatterforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 976

Tillegg i linje 976 -

De må også sørge for at der man bruker oppdragsgivere, i det offentlige eller med offentlig støtte, at rammer og avtaler blir fulgt opp for å sikre forutsigbare og gode rammer for de som må jobbe selvstendig.

Begrunnelse

Noen få felt spesielt innenfor kultur vil alltid ha en gruppe som jobber som jobber på oppdrag. Disse jobber ofte på prosjekter med sterk offentlig støtte eller for offentlige institusjoner. De

opplever at rammeavtaler ikke blir fulgt eller at man presses for hvilke rammer man godtar. Dette bør det være en streng regel for blant offentlig institusjoner å ikke kunne gjøre. Kan også passe inn i 3.7 offentlig velferdstatlig sektor

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8316 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 981

Etter punktum: LO skal arbeide for å øke kunnskap blant ungdom og unge voksne før de skal ut i arbeidslivet og økt arbeidslivskunnskap inn i ungdomsskole og videregående.

Begrunnelse

Vi må selv aktiv bidra med opplysningsarbeid.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8317 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 981

Tillegg: , og LO skal kjempe mot alle former for fagforeningsknusing.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8318 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 988

Linje – 988

Forslag – Tilleggsforslag:

LO skal være en motkraft til de som vil svekke arbeidervernlovgivningen i Norge, som endringene i Arbeidsmiljøloven i 2015 var et eksempel på. Faste ansettelser, regulert og normal arbeidstid, fri på søndag, søksmålsrett ved ulovlig innleie og begrensning av midlertidig ansettelse er avgjørende for faglig styrke og ordnede lønns- og arbeidsvilkår.

Begrunnelse

LO sitt bidrag til det organiserte arbeidslivet fordrer at vi har verktøyene som trengs for å kunne sørge for ordna forhold.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8319 fra LO region Vestland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 989

Linjenummer: 989-990 «LO skal arbeide for å gi fullt skattefradrag for å være fagorganisert i fagforbund med innstillingsrett»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Det skal lønne seg å være organisert, og det bygger opp under og forsterker den norske modellen Regionrådets vurdering: Regionrådet mener det er et godt bidrag til det organiserte arbeidslivet, og ellers kan kontingent anses som en utgift til inntekts ervervelse, som allerede er innrømmet skattefritak for til bedriftene. Innstilling: Tiltres. Linjenummer: 989-990, erstatte siste setning med: «LO skal arbeide for å gi fullt skattefradrag for fagforeningskontingenten, når man er fagorganisert i fagforbund med innstillingsrett».

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8320 fra Skolenes Landsforbund

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 990

Ny setning etter linje 990:

LO vil jobbe for at offentlige innkjøpere bruker leverandører med tariffavtale. Leverandørene skal også være en del av lærlingordningen.

Begrunnelse

LO kan med dette - i tillegg til kravet om tariffavtaler for å styrke det organiserte arbeidslivet - samtidig sette fokus på viktigheten av at flere bedrifter blir godkjente lærebedrifter og at de tar inn lærlinger. Utdanning og kompetanse er viktig for å rekruttere arbeidskraft, og det er viktig at næringene/ sektorene bidrar til opplæring av eget kompetansebehov.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8321 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1007

Linje – 1007 – 1009

Forslag – Endringsforslag

For å styrke tjenestene til innbyggerne må det satses mer på å utvikle digitale løsninger i det offentlige. Tjenestene må utvikles slik at de sikrer innbyggernes tilgang til offentlige tjenester, deres rettssikkerhet og arbeidsmiljøet til ansatte.

Endres til:

Det må satses mer på å utvikle digitale løsninger i det offentlige, for å styrke tjenestene til innbyggere som er digitale. Tjenestene må utvikles slik at de sikrer innbyggernes tilgang til offentlige tjenester, deres rettssikkerhet og arbeidsmiljøet til de ansatte. Det betyr også at tilbudet til de som er ikke-digitale også må ivretas, og sikres slik at det finnes alternativer.

Begrunnelse

Vi lever i et samfunn der veldig mange fortsatt ikke er digitale nok. I ei god stund fremover så kan vi ikke heldigitalisere alt, hvis vi mener at alle skal ha tilgang på samme tjenester. Dette gjelder også enkelte som har jobbet store deler av arbeidslivet uten å forholde seg til det digitale, som kan føre til at flere presses ut av arbeid på grunn av stress med overgang til systemer man ikke kjenner til, og er usikre på. Alt kan ikke løses med opplæring.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8322 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1009

Etter punktum: Tjenestene som utvikles må være tilrettelagt og organisert slik at alle har like muligheter til bruken av offentlig tjeneste. Det skal arbeides mot digital utenforskap og sikre befolkningen tilgangen som er nødvendig.

Begrunnelse

Vi ønsker ikke digitalt utenforskap, og alle bør få muligheten til å få hjelp. Slik det er i dag er det digitale sporet i tjenestene vanskelig å bruke for mange.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8323 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1009

Ny setning: Det må etableres tilbud om opplæring til de som har behov for det for å kunne nyttiggjøre seg digitale løsninger

Begrunnelse

Det er viktig å sikre at alle kan benytte seg av offentlige digitale tjenester.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8324 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1009

Tillegg: Det er også viktig å sikre et godt tilbud til dem som ikke har mulighet til å bruke digitale tjenester.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8325 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1009

Linje 1008, etter "i det offentlige", samtidig som det ikke bygger opp under digitalt utenforskap.

Begrunnelse

For å sikre lik tilgang til tenester, og tilgang på informasjon og ressurser, må også grupper som er ikkje-digitale eller lite digitale ivaretas.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8326 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1017

Setningen som starter med " Å overlate store mengder data..." flyttes ned slik at det blir et nytt avsnitt.

Begrunnelse

Lagring av data forekommer ved innføring av IKT-tjenester og KI-systemer. Det vil da være naturlig å ha dette som et eget avsnitt, ikke kun i tilknytting til KI.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8327 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1019

Setningen som starter med " Det er derfor avgjørende at de ansatte..." flyttes opp til linje 1017 og plasseres etter setningen "...skjer uten tilstrekkelig kompetanse."

Begrunnelse

Disse to setningene henger mer sammen tematisk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8328 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1021

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at utviklingen og bruken av kunstig intelligens holdes under offentlig regulering.

Begrunnelse

Det er viktig at KI underlegges god kontroll.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8329 fra LO region Troms

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1024

Tilføyelse: Hensyn til natur, miljø og urbefolkning må ivaretas.

Ny setning: LO mener at landene i Skandinavia må gå sammen om et samarbeid som fremmer utviklingen av KI-teknologi, etableringen av serverparker som kan håndtere prosesseringen, og fagmiljøer i Europa. Hensyn til natur, miljø og urbefolkning må ivaretas.

Begrunnelse

Viktig å ivareta miljøhensyn, samt ivaretagelse av urbefolkning

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8330 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1025

Endring til;

Kompetansen om informasjonssikkerhet og personvern blant private og offentlige aktører må styrkes. LO mener at Datatilsynet må få et sterkere mandat, og tilføres midler slik at de i større grad kan ettergå aktørers behandling av data.

Begrunnelse

For å presisere at også kompetanse på personvern må styrkes (informasjonssikkerhet er ikke hele bildet når det kommer til personvern).

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8331 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1033

Tilleggsforslag: Etter «kontroll og overvåkning»: eller bidra til å viske ut skillet mellom arbeid og fritid».

Ny setning blir da: «LO vil jobbe for at innføring og bruk av ny teknologi jevnt over blir en integrert del av medbestemmelsesapparatet, og for at teknologi ikke brukes til økt kontroll og overvåkning eller bidrar til å viske ut skillet mellom arbeid og fritid» .

Begrunnelse

Det er viktig at KI underlegges god kontroll.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8332 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1033

Inn etter linje 1033: «LO vil jobbe mot at innføring av ny teknologi fører til at faste ansettelse erstattes av enkeltmannsforetak og en pulverisering av arbeidsgiveransvaret.»

Begrunnelse

Vi må ha faste ansettelse og ikke sosial dumping

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8333 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1033

Erstatte "og" med komma og legge til etter overvåkning: "eller øker tiden arbeidstaker står til disposisjon for arbeidsgiver"

Begrunnelse

Ny teknologi og digitalisering fører ofte til en forventning fra arbeidsgiver om at den ansatte skal være tilgjengelig utenom arbeidstiden og uten at dette kompenseres.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8334 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1038

Endres til

For LO er det viktig at dette ikke blir brukt til å overvåke ansatte i strid med lov- og avtaleverk

Begrunnelse

Dårlig språk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8335 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1039

..."den enkelte arbeidstaker, og for sikre tillitsvalgt og verneombud reell medbestemmelse og informasjon."

Begrunnelse

Presisering

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8336 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1044

Ny setning: "LOs ambisjon er at bruk av ny teknologi skal bidra til å sikre norsk konkurransekraft, høy sysselsetting, sterkere fordeling og økt velstand."

Begrunnelse

LO bør ha et klart mål om at teknologien skal virke til det beste for vanlige arbeidsfolk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8337 fra LO region Rogaland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1049

Linje 1049-1051: Legge til ny setning etter «dukker opp.» LO skal arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse

For å tette smutthullene i lowerket

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8338 fra LO region Østfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

LO vil arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse

Norsk lastebilbransje taper i konkurransen. I tillegg er det en trussel mot trafikksikkerheten fordi vogntogene ofte er dårlig skodd og sjåførene har mindre erfaring med norsk vinter.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8339 fra LO region Møre og Romsdal

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

LO vil arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse

Ønsker å forby kabotasje i Norge.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8340 fra LO i Oslo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

Tillegg inn på linje 1051:

Kabotasje og tredjelandskjøring utfordrer den norske transportnæringa. LO vil arbeide for å forby all kabotasje i Norge, også midlertidig turbusskjøring.

Begrunnelse

Kabotasje skaper urettferdig konkurranse for norske transportører og undergraver lønns- og arbeidsvilkårene i bransjen. Kabotasje må derfor forbys.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8341 fra LO region Agder

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

Tilleggsforslag på linje 1051

Krav om bedre kontrolltiltak av både toll, statens vegvesen og politi.

Begrunnelse

I dag er det for lite kompetanse og resurser til utførelsen av dette.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8342 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

Tilleggsforslag på linje 1051: LO vil arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse

Vi må jobbe mot sosial dumping hos yrkes sjåførere

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8343 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

Tillegg: LO vil jobbe for at det fattes vedtak i flere kommuner om at det å følge allmenngjorte minstelønnsbestemmelser er en forutsetning for å få skjenkebevilling. LO vil ta initiativ...

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8344 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

LO vil arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse

Kabotasje er i Store Norske Leksikon definert som: transport av personer og gods med et transportmiddel innenlands i en annen stat enn der transportmidlet hører hjemme. Kabotasje foregår i en begrenset periode og ikke som en permanent eller løpende aktivitet. Eller som Frifagbevegelsen skriver: kabotasjekjøring er transport mellom to steder i ett land utført av en transportør fra et annet land. Kabotasje er et av de alvorlige smutthullene i dagens regelverk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8345 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1051

Tilleggsforslag på linje 1051:

LO vil arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse

Kabotasje er et av de alvorlige smutthullene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8346 fra LO region Buskerud

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1063

LO bør jobbe for at kommunene kun gir skjenkebevilling til de bedriftene som følger allmengjort minstelønn. Og at skjenkebevillingen kan bli fratatt hvis det er brudd på allmengjort minstelønn og bestemmelser i AML.

Begrunnelse

Arbeidstilsynet gjennomførte 1000 tilsyn i overnatting og serveringsbransjen i 2023 i hele landet, hvor de fant at 1 av 4 av de kontrollerte virksomhetene hadde brudd på minstelønnsbestemmelsene.

Gjennom at knytte allmenngjort minstelønnsatser og AML til skjenkebevilgningen, vil vi bidra til en rettferdig konkurranse i bransjen på like vilkår, som motvirker økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. En bransje hvor de seriøse kommer opp og frem og det ikke er rom for de useriøse driverne.

Det er i dag flere og flere kommuner som vedtar dette, men det er dessverre altfor mange kommuner som velger å ikke gjøre det.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8347 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1064

Arbeidstilsynet og Havindustritilsynet må styrkes slik at.....

Begrunnelse

Viktig at havindustritilsynet også inkluderes i teksten da den fører tilsynet med dagens og framtidens aktivitet i havområdene.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8348 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1064

Linje 1064 og 1065:

...i bransjer med høy tariffdekning. «Arbeidstilsynet må få flere ressurser slik at antallet tilsyn kan økes og ventetiden på henvendelser kan kortes ned.»

Begrunnelse

Antallet tilsyn bør økes, og ventetiden bør ned.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8349 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1065

Tillegg: Tilsynsmyndighetene må gi bøter av en slik størrelse at brudd på regelverket ikke lønner seg. Styrking av a-krimarbeidet...

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8350 fra LO region Rogaland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1069

Linje 1069-1070 - Legge til ny setning etter «fagetatene.»: Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

For å hindre arbeidslivskriminalitet og gi arbeidstakere en tryggere hverdag

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8351 fra LO region Østfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Det er først når det gis noen økonomiske sanksjoner som svir skikkelig, at det vil ha preventive virkninger, i form av mindre vilje til å ta en sjanse på sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8352 fra LO region Møre og Romsdal

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Ønsker å gi kontrollatene sterkere virkemiddel i kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8353 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Linje – 1070

Forslag – Endringsforslag:

Kontrollatenes ressurser og sanksjonsmuligheter må styrkes, det samme må samarbeidet på tvers av fagetatene.

Endres til:

Kontrollatenes ressurser og sanksjonsmuligheter må styrkes, og de må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg. Samtidig må samarbeidet på tvers av fagetatene styrkes.

Begrunnelse

Bør ha inn noe om bøter, fordi det er mange useriøse som «gambler» på dette i dag, fordi det lønner seg å drive ulovlig, selv når de blir bøtelagt.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8354 fra LO i Oslo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tillegg inn på linje 1070:

Arbeidslivskriminalitet skal ikke lønne seg. Derfor må tilsynene gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Arbeidslivskriminalitet er ødeleggende for lønns- og arbeidsvilkår. Bøtene må være store nok til at de er avskrekkende.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8355 fra LO region Agder

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tilleggsforslag på linje 1070

Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8356 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tilleggsforslag på linje 1070: Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Vi må sørge for at sosial dumping ikke lønner seg.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8357 fra LO region Akershus

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Forslagstype: Endring

Fra: «Det offentlige må dessuten fortsette å gå foran i arbeidet for et seriøst arbeidsliv, og bruke innkjøpsmakta si til å fremme et organisert arbeidsliv og gode fagutdanninger.

Til: "Det offentlige må dessuten fortsette å gå foran i arbeidet for et seriøst arbeidsliv, og bruke innkjøpsmakta si til å kreve et organisert arbeidsliv og gode fagutdanninger."

Endre fra "Fremme" til "kreve".

Begrunnelse

Spisse formuleringen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8358 fra LO region Akershus

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Det er for mange selskaper som spekulerer i å bryte loven, fordi straffen er for lav når de blir tatt. Vi mener derfor tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8359 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tilleggsforslag på linje 1070: Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Bøter er en sanksjon som virker.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8360 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1070

Tilleggsforslag på linje 1070: Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Begrunnelse

Bøter er en sanksjon som virker.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8361 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1072

"etterlever påseplikten," inn etter "leverandører med tariffavtale". Heile linja blir : "LO vil jobbe for at offentlige innkjøpere bruker leverandører med tariffavtale, etterlever påseplikten, og for at det offentlige ikke skal velge tilbydere som bryter de ansattes rett til å organisere seg

Begrunnelse

Ny formulering

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8362 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1074

Linje – 1074 – 1075

Forslag – Tilleggsforslag:

Tilbydere som opererer i strid med norske arbeidsvilkår, sosiale forhold og motarbeider tariffavtale, avvises.

Legge til følgende setning, etter setningen over:

For å kunne følge opp seriøsitetsbestemmelser vedtatt av folkevalgte organer, må det offentlige sikres tilstrekkelig med ressurser til å følge opp at de som utfører oppdrag overholder det som er vedtatt.

Begrunnelse

Det er mange eksempler på at kommunestyre og fylkesting har vedtatt strenge seriøsitetsbestemmelser, men likevel forekommer arbeidslivskriminalitet på oppdrag utført på vegne av det offentlige. I mange tilfeller er det avdekket, men ikke gjort noe med, fordi kommuner/fylkeskommuner ikke har ressurser til å følge opp det. Dette må på plass, slik at det offentlige kan gå i front med å velge bort de som utnytter arbeidsfolk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8363 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1075

Endre siste setning: LO vil arbeide for at det skal være tariffavtale ved bedrifter som får offentlig anbud.

Begrunnelse

Det offentlige har et ekstra ansvar for å forhindre sosial dumping.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8364 fra Norsk Tjenestemannslag**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1075**

Endring.

Setningen: LO vil kreve overfor myndighetene at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag

Endres til:

LO vil kreve overfor myndighetene at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag, inkludert underleverandører og lærlinger

Begrunnelse

Vi har alt for mange eksempler på useriøse aktører ikke krever at underleverandører skal omfattes av lønn i henhold til tariff. Det samme skjer med lærlinger da de av mange ikke oppfattes som «ordinære» arbeidstakere.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8365 fra Norsk Arbeidsmannsforbund**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1077**

Nytt avsnitt under linje 1077:

Offentlige og private virksomheter må bruke leverandører med ordnede lønns- og avtalevilkår. Det offentlige må følge landsomfattende tariffavtaler og ILO-konvensjonens bestemmelser om krav til ordnede lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører ved anskaffelser og ved kjøp av varer og tjenester. Det offentlige må bruke sin innkjøpsmakt for å fremme seriøsitet, kvalitet, kompetanse og innovasjon. Det må også stilles krav som fremtvinger klimavennlige og grønne løsninger i alle offentlige kontrakter.

Begrunnelse

For å bekjempe sosial dumping.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8366 fra EL og IT Forbundet**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1077**

Tillegg til tekst i linje 1077:

LO krever at allmenngjøring må kunne omfatte større deler av overenskomsten enn i dag.

Begrunnelse

Sosial dumping og konkurranse på lønns- og arbeidsvilkår foregår også i bransjer med allmenngjort minstelønn, men konkurransen foregår på andre vilkår som overtid, reisetid, tillegg, arbeidstid. Dette virker konkurransevridende og setter avtalte lønns- og arbeidsvilkår under press i bedrifter med tariffavtale.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8367 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1077

LO vil arbeide for at det skal være tariffavtale ved bedrifter som får offentlig anbud.

Begrunnelse

Lønn i henhold til tariff er alt etablert i flere kommunar som standard i offentlege anbud. Det bør da inn ein ambisjon om å gjere ytterlege framskritt for det offentlige i kampen for eit seriøst og trygt arbeidsliv.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8368 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1082

Innføre Telemarksmodellen på alle offentlige anbud.

Begrunnelse

Dette er den beste og mest effektive løsinga for å motvirke sosial dumping. Det offentlige er Norges største innkjøper, og det vil skape ringvirkninger dersom bedrifter må levere anbud basert på Telemarksmodellen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8369 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1082

Innføre Telemarksmodellen på alle offentlige anbud.

Begrunnelse

Dette er den beste og mest effektive løsinga for å motvirke sosial dumping. Det offentlige er Norges største innkjøper, og det vil skape ringvirkninger dersom bedrifter må levere anbud basert på Telemarksmodellen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8370 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1087

LO vil jobbe for å forby NUF og lignende selskapsform.

Begrunnelse

NUF er uønska av både Skatteetaten og Økokrim. Det er alt for lett å jukse eller bedrive kriminalitet, spesielt for små NUF-selskap.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8371 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1087

LO vil jobbe for å forby NUF og lignende selskapsform.

Begrunnelse

NUF er uønska av både Skatteetaten og Økokrim. Det er alt for lett å jukse eller bedrive kriminalitet, spesielt for små NUF-selskap.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8372 fra LO region Vestland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1090

LO skal arbeide for en godkjenningsordning for havneoperatørselskaper i tråd med ILO-konvensjon 137

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Norge har ratifisert konvensjonen, men det er etter havnearbeidersaken i 2016 ikke avgjort hvem som er havnearbeidere etter konvensjonen. Det er fremdeles flere havner hvor det er stor rift om skipene og laste-lossearbeidet. Ekstreme konkurransesituasjoner fører til kappløp mot bunnen med lønns-, arbeidsvilkår og sikkerhet i potten. Utenlandske sjøfolk spesielt må ta byrden for dette. En godkjenningsordning vil si at ansatte i godkjente selskaper er havnearbeidere i tråd med konvensjonen Regionrådets vurdering: ILO-konvensjonen er ratifisert av Norge. Det må derfor utarbeides en ordning med godkjenning av selskaper som sysselsetter havnearbeidere i tråd med konvensjonen. Forslaget legges inn i kapittel 3.1. Innstilling: Tiltres

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8373 fra LO region Akershus

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1092

Forslagstype: Endring

Fra: "Alle arbeidstakere har rett til et godt fysisk og sosialt arbeidsmiljø."

Til: "Alle arbeidstakere har rett til et godt fysisk og sosialt arbeidsmiljø, uavhengig av hvor arbeidet finner sted."

Begrunnelse

Ivareta arbeidsmiljø på fjernkontor o.l. i en stadig skifte arbeidshverdag.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8374 fra Fagforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1096

Etter "verktøy i arbeidet", og må styrkes og videreføres.

Begrunnelse

Systematisk HMS arbeid, starter med å inkludere og involvere alle partene like mye og sterkt. Verneombudene og tillitsvalgte skal og er en viktig del av HMS arbeidet. implementering av HMS arbeid skal være fast i en organisasjons struktur.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8375 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1104

Ny setning linje 1104 «... kompetanse. LO går inn for at det etableres en regional vernetjeneste for å styrke arbeidsmiljø og sikkerhet i alle bransjer, særlig i bedrifter som er for små til å ha egen vernetjeneste.» Dette til erstatning for siste setning linje 1155-1156.

Begrunnelse

Regionale verneombud i kampen mot sosial dumping.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8376 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1104

Ny setning: LO må sørge for at tillitsvalgte får tilrettelagt arbeidsforholdet slik at de kan utføre oppgavene sine.

Begrunnelse

Arbeidslivet er krevende, og tillitsvalgte trenger god skolering som gir dem trygghet i vervet som tillitsvalgt og i møte med arbeidsgiver. Arbeidsgiver møter ofte opp med profesjonell bistand som f.eks advokat, selv i saker som blir tatt opp på laveste nivå.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8377 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1104

Ny setning: LO må sørge for at tillitsvalgte får tilrettelagt arbeidsforholdet slik at de kan utføre oppgavene sine.

Begrunnelse

Arbeidslivet er krevende, og tillitsvalgte trenger god skolering som gir dem trygghet i vervet som tillitsvalgt og i møte med arbeidsgiver. Arbeidsgiver møter ofte opp med profesjonell bistand som f.eks advokat, selv i saker som blir tatt opp på laveste nivå.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8378 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1106

Til linje 1106 -1108 tilleggsforslag: ...knyttet til det fysiske, psykiske og organisatoriske arbeidsmiljø.

Begrunnelse

Forslaget understreker at forslaget også gjelder det psykiske arbeidsmiljøet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8379 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1108

Etter linje 1108 tilleggsforslag:

Slitasjeskader og emosjonelle belastninger over tid er utbredt i deler av arbeidslivet. Yrkesskader grunnet disse forholdene er utbredt. LO arbeider for at retten til yrkesskadeerstatning for disse gruppene styrkes. LO støtter en utvidelse av sykdomslisten som gir yrkesskadeerstatning.

Begrunnelse

Dette forslaget må sees i sammenheng med forslag 396. Det er viktig å innlemme psykososiale/emosjonelle belastninger når det gjelder yrkesskade.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8380 fra LO region Rogaland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1112

Arbeidsmiljø. Tredje ledd, andre punkt: -1112 HMS opplæring hvor innholdet er regulert i forskrift. tilleggsforslag:

40-timers grunnleggende kurs i HMS, må bli obligatorisk for ledere med personalansvar på lik linje som det er obligatorisk for medlemmer av AMU og verneombud.

Begrunnelse

begrunnelse i forslaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8381 fra LO region Østfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1115

Lov om yrkesskadeforsikring må endres slik at alle som av ulike årsaker tidvis må ha eller blir pålagt å ha hjemmekontor er omfattet.

Begrunnelse

Er man på jobb, så er man på jobb.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8382 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1115

Tillegg: Dette inkluderer å styrke opplæringen av de lovpålagte BHT-rollene. HMS-opplæringen av fremtidige arbeidstakere bør bli obligatorisk og starte i den videregående skolen. De arbeidsmedisinske avdelingene i Norge bør få øremerkede ressurser til å bistå i opplæringen av BHT og elever i videregående skole. LO skal også arbeide for bedre registrering av arbeidsrelaterte sykdommer.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8383 fra LO region Rogaland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1116

Tilleggstekst til nåværende underpunkt: 1116 -1124 nytt punkt

Det er viktig at arbeidsgivere i større grad enn i dag, blir bevisstgjorte på hvilke negative ringvirkninger det kan få for hele virksomheten, om ledere blir ansatt på feil grunnlag og med manglende nødvendige personlige og faglige egenskaper. LO må aktivt jobbe med arbeidsgiverorganisasjonene for å unngå negative ringvirkninger for virksomheter.

Begrunnelse

Ledere bør bli ansatt ut fra kunnskap, erfaring og evne, ikke bekjentskap.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8384 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1117

Tillegg: ...og frafall i arbeidslivet. Konflikter på arbeidsplassen kan forårsake reell sykdom.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8385 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1121

Tilleggsforslag; Ansatte må ha tilstrekkelig tid, ressurser og tillit til å utføre arbeidet sitt på en god måte. Ansatte som møter emosjonelle belastninger i jobben, må ha tilgang til veiledning og støtte for å håndtere disse utfordringene.

Begrunnelse

Dette forslaget må sees i sammenheng med forslag 396 og 397. Det er viktig å innlemme psykososiale/emosjonelle belastninger når det gjelder yrkesskade.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8386 fra NNN

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1122

Endring av tekst: forskriftsendringer for å tydeliggjøre hvordan virksomhetene, også gjennom partsamarbeid, skal arbeide forebyggende.

Begrunnelse

Tydeliggjøre partsamarbeidet og sørge for inkludering av tillitsvalgte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8387 fra EL og IT Forbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1124

Legge til forslagstekst;

LO skal jobbe for at psykisk helse blir ivaretatt også i arbeidslivet, og jobbe for å redusere ventelistene for psykisk helsehjelp.

Begrunnelse

Det psykiske helsetilbudet i Norge i dag er altfor varierende. Det tar ofte for lang tid med utredninger. Det kreves også betydelig mer ressurser for at behandlingstjenestene skal fungere best mulig. Et viktig prinsipp er at alle uansett størrelse på lommeboka og hvor man bor skal ha et verdig helsetilbud.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8388 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1124

LO mener det er viktig å sikre medlemmer som sliter psykisk, og hindre utstøting fra arbeidslivet. Mange tillitsvalgte og verneombud mener de har for liten kompetanse når det gjelder psykisk helse. LO vil arbeide for å øke arbeidsgivers og arbeidstakers kunnskap om hvor en kan få hjelp i slike situasjoner.

Begrunnelse

Det er et mål å bedre sikre medlemmer som sliter psykisk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8389 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1125

Tilleggsforslag: Endre overskriften til «Bekjempe arbeidsulykker og arbeidsrelaterte skader»

Begrunnelse

Her må skader også inkluderes.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8390 fra LO region Østfold**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1130**

Innføre Regionale verneombud i jordbruk, skogbruk og fiske og transport, hotell og restaurant som er ansatt i Fellesforbundet og i renhold som er ansatt i NAF, men styrt av et fond basert på hvordan det fungerer i bygg- og anlegg.

Begrunnelse

I Renhold, jordbruk, skogbruk, fiske og transport finnes det i dag ikke regionale verneombud. I hotell og restaurant er det rollen og ansvaret satt bort til Arbeidstilsynet. Det er viktig at det er noen som kjenner bransjen faglig som har dette ansvaret og det er uheldig at det er Arbeidstilsynet som er dem som kan åpne en arbeidsplass som et VO har stengt, som også sitter som RVO.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8391 fra LO region Akershus**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1130**

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: «Det bør derfor innføres full arbeidsskadeforsikring for alle yrkesgrupper, uavhengig av arbeidets karakter, hvor eller når arbeidet finner sted.»

Begrunnelse

Et ønske om å ivareta forsikringsbehovet også i pålagt treningstid for yrkesgrupper som har dette. Skal også omfatte arbeid som finner sted på hjemmekontor o.l.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8392 fra LO region Vestfold**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1130**

For å bli prekvalifisert for offentlige oppdrag må bedriften ha godkjent verneombud med 40 timers kurs.

Begrunnelse

Krav om verneombud for å ha offentlige oppdrag forsterkes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8393 fra LO region Telemark**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1130**

For å bli prekvalifisert for offentlige oppdrag må bedriften ha godkjent verneombud med 40 timers kurs.

Begrunnelse

Krav om verneombud for å ha offentlige oppdrag forsterkes

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8394 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1130

Yrkesskadeforsikringen skal være gjeldende også under trening og øvelse i regi av arbeidsgiver. Skade som oppstår under trening og øvelse skal dekkes av yrkesskadeforsikring.

Begrunnelse

Det er nødvendig å endre yrkesskadelovgivningen slik at alle yrkesgrupper, som er pålagt fysisk og operativ trening som del av deres arbeid, får lik rett til yrkesskadeforsikring. I dag er det kun politiet og fengselsvesenet som har denne dekningen.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8395 fra LO region Akershus

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1134

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Etter punktum: «Arbeidsgiver må derfor ta hensyn til disse barrierene i større grad enn før, slik at informasjonsplikten ivaretas for alle arbeidstakere, uavhengig av bakgrunn og språk.»

Begrunnelse

Begrunnelse: Språk og kommunikasjon er en viktig barriere. Forslaget ment for å ytterligere presisere dette, legge ekstra vekt på etc.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8396 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1134

Tillegg: Språkopplæringen for arbeidsinnvandrere må styrkes.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8397 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1135

Ny linje: Bedriften er ansvarlig for at alle ansatte behersker språket på arbeidsplassen slik at HMS kan ivaretas og forstås.

Begrunnelse

Dårlig kommunikasjon grunnet språkproblemer kan potensielt være livsfarlig.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8398 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1135

Ny linje: Bedriften er ansvarlig for at alle ansatte behersker språket på arbeidsplassen slik at HMS kan ivaretas og forstås.

Begrunnelse

Dårlig kommunikasjon pga språkproblemer kan potensielt være livsfarlig.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8399 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1136

Tillegg: LO vil bidra i arbeidet med å modernisere yrkesskadeområdet og arbeide for at yrkesskade også omfatter skader som oppstår på hjemmekontor. Tillitsvalgte må være dekket av en forsikring når de utøver sine tillitsverv.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8400 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1136

Ny linje: Bedriften er ansvarlig for at alle ansatte behersker språket på arbeidsplassen slik at HMS kan ivaretas og forstås.

Begrunnelse

Det er viktig for sikkerheten at alle forstår hverandre.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8401 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1136

Ny linje: Bedriften er ansvarlig for at alle ansatte behersker språket på arbeidsplassen slik at HMS kan ivaretas og forstås.

Begrunnelse

Det er viktig for sikkerheten at alle forstår hverandre.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8402 fra Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1141

Ny setning etter ordet ...tilfredsstillende.: Det er rapporter som viser at ansatte har fått diagnosen PTSD som følge av hendelser de har opplevd i arbeidshverdagen og hvor hverdagsbelastning og mindre hendelser, samt sekundærtraumatisering, kan ha vel så stor innvirkning som akutte, voldsomme hendelser.

Begrunnelse

Forslaget synliggjør viktigheten av å få anerkjent PTSD som yrkesskade som følge av hverdagsbelastningen de ansatte påføres i sitt arbeid. Hverdagsbelastninger er minst like belastende som større hendelser.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8403 fra Skolenes Landsforbund

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1143

Ny setning linje 1143:

Også i skolen er problemet med vold og trusler økende.

Begrunnelse

Vold og trusler er et sterkt økende problem i skolen, dessverre. Vi tenker det er viktig at LO viser at de er klar over dette økende problemet, og ønsker å gjøre noe med det. Det er både spesielt og urovekkende at de som utøver vold og trusler er barn.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8404 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1143

Innskutt setning etter ...livssituasjon.: LO vil arbeide for at arbeidstakere i kvinnedominerte yrker får et sterkere vern mot vold, trusler og trakassering.

Begrunnelse

Arbeidstakere i kvinnedominerte yrker, opplever at deres sikkerhet på jobben ikke blir prioritert. Mange kvinner rapporterer at trusler og trakassering blir ansett som en forventet del av jobben de har valgt. Dette i kontrast til mannsdominerte yrker som f.eks politiet der slik behandling aldri ville blitt akseptert.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8405 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1143

Innskutt setning etter ...livssituasjon.: LO vil arbeide for at arbeidstakere i kvinnedominerte yrker får et sterkere vern mot vold, trusler og trakassering.

Begrunnelse

Arbeidstakere i kvinnedominerte yrker, opplever at deres sikkerhet på jobben ikke blir prioritert. Mange kvinner rapporterer at trusler og trakassering blir ansett som en forventet del av jobben de har valgt. Dette i kontrast til mannsdominerte yrker som f.eks politiet der slik behandling aldri ville blitt akseptert.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8406 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1144

Innskutt setning etter ...i disse yrkene.: LO vil arbeide for bedre yrkesskaderettigheter for emosjonelle belastninger man er påført i yrkeslivet.

Begrunnelse

Fysiske og psykiske belastninger eller påkjenninger som har utviklet seg over tid blir ofte avslått som yrkesskade. Arbeidstakere trenger bedre yrkesskaderettigheter for emosjonelle belastninger.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8407 fra LO region Telemark

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1144

Tillegg til linjenummer: 1144

Forslag: Innskutt setning etter ...i disse yrkene.: LO vil arbeide for bedre yrkesskaderettigheter for emosjonelle belastninger man er påført i yrkeslivet.

Begrunnelse

Fysiske og psykiske belastninger eller påkjenninger som har utviklet seg over tid blir ofte avslått som yrkesskade. Arbeidstakere trenger bedre yrkesskaderettigheter for emosjonelle belastninger.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8408 fra Fellesforbundet**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1146**

Tillegg: LO vil også arbeide for en styrking av lovverket knyttet til varsling.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8409 fra Skolenes Landsforbund**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1149**

Nytt ord linje 1149 (uthevet):

Dette gjelder særlig innafor varehandel, vakthold, skole, pleie og omsorg....

Begrunnelse

Viser til Stamis undersøkelse der prosentandelen grunnskolelærere som har blitt utsatt for vold, og/eller trusler inneværende år er på 26. Dette gir en fjerdeplass på statistikken. Vernepleier/sosialarbeider, Pleie/omsorgsarbeider og politi/vakt o.l. topper med 27%. Altså bare ett prosentpoeng høyere. Både barnehage/skoleassistent (16%) og barnehagelærer (8,7%) ligger også over snittet på 7,1%.

<https://noa.stami.no/arbeidsmiljofaktorer/konflikter-vold-og-trakassering/vold-og-trusler-om-vold/>

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8410 fra LO region Agder**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1149**

Linje 1149 endre til

"... innenfor varehandel, vakthold, helse og omsorg, hotell, servering, transport, oppvekst og andre tjenesteytende..."

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8411 fra Fagforbundet**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1149**

Dette gjelder særlig innenfor varehandel, vakthold, oppvekstsektoren, pleie og omsorg og andre tjenesteytende virksomheter.

Begrunnelse

Oppvekstsektoren er et utsatt område og var ikke kommet med i opprinnelig tekst.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8412 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1155

LO skal arbeide for at i yrker der det er risikoen for vold, trusler og trakassering og ulykker er høy, skal man sikres mot alenearbeid. Ansatte må ha tilstrekkelig tid, ressurser og tillit til å utføre arbeidet sitt på en god måte. Ansatte som møter emosjonelle belastninger i jobben, må ha tilgang til systematisk veiledning og støtte for å håndtere disse utfordringene. Arbeidsrelaterte sykdommer som følge av emosjonelle belastninger over tid er utbredt i deler av arbeidslivet. LO arbeider for at retten til yrkesskadeerstatning for disse gruppene styrkes.

Begrunnelse

Vi har sett flere eksempler på at når folk jobber alene øker risikoen for vold, trusler og trakassering og ulykker. Vi må jobbe for å sikre arbeidsmiljøet vårt.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8413 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1155

Det må etableres utredes etablering av regionale verneombud i varehandelen flere utsatte bransjer.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8414 fra Handel og Kontor i Norge

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1163

Tillegg etter punktum:

LO vil også arbeide for å styrke søndagen og offentlige helligdager, som felles fridager for alle, med unntak av samfunnskritiske yrker.

Begrunnelse

Det vi opplever er at en del aktører holder ulovlig søndagsåpent, uten at det får konsekvenser, og stadig flere steder blir definert som turiststed, noe som bidrar til å uthule søndagen som en kollektiv fridag. Vi må derfor fortsette å holde fanen høyt for å bevare søndagen som en annerledesdag.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8415 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1163

Tillegg linje 1163: Unntak fra arbeidstidsbestemmelsene skal som hovedregel avtales mellom arbeidslivets parter. Endres til: Unntak fra arbeidstidsbestemmelsene skal avtales mellom arbeidslivets parter.

Begrunnelse

Oppstramming av opprinnelig tekst.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8416 fra Skolenes Landsforbund

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1164

Inn på linje 1164:

Vi ser at det er økende forventninger til at arbeidstakere skal være tilgjengelige for arbeidsgivere og/eller brukere, også utenom arbeidstid. LO vil arbeide for at arbeidstakernes fritid skal skjermes.

Begrunnelse

Noen arbeidsgivere forventer at deres arbeidstakere er på hele døgnet. Det er forventet at meldinger på diverse plattformer skal svares på umiddelbart, selv om arbeidstakeren har fri. Slik er det også med en del brukere. I skolen er det mange foreldre som opptrer på samme måte. De sender meldinger til læreren både sent og tidlig, og forventer umiddelbar respons. Vi må bli bedre til å skjerme fritida til folk.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8417 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1164

Tillegg: LO skal arbeide for at arbeidsmiljølovens bestemmelser for arbeids- og hviletid gjøres gjeldende også for besetningsmedlemmer innen sivil luftfart.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8418 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1165

Nytt avsnitt linje 1165: Felles fridager for alle gjør det enklere for den enkelte å planlegge livet. Det blir enklere å kunne møtes både innad i familien, med barn og med venner. Dessverre er det mange som unødvendig må arbeide på disse røde dagene, for eksempel butikkansatte i brustadbuer eller det som betegnes som turiststeder. Dette forringer den enkeltes livskvalitet, kan hindre sosial omgang og gjøre hverdagen vanskeligere. LO vil derfor arbeide med å styrke søndagen og offentlige helligdager som felles fridager for alle.

Begrunnelse

Søndagsåpne butikker går utover felles fritid.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8419 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1165

Endring; Arbeidstidens lengde og organisering, når på døgnet den plasseres og kompensasjon i lov- og avtaleverkstyrer i stor grad arbeidstakernes liv. Endres til: Arbeidstidens lengde og organisering, når på døgnet den plasseres og kompensasjon i lov- og avtaleverk styrer i stor grad arbeidstakernes liv.

Begrunnelse

Dårlig språk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8420 fra LO i Oslo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1167

Nytt avsnitt mellom linjene 1167 og 1168:

LO skal jobbe for at søndagen holdes som fridag. Færrest mulig butikker bør få tillatelse til å holde søndagsåpent, og rettighetene til de ansatte i butikker som får holde søndagsåpent må sikres når det gjelder arbeidstid, hviletid og lønn. LO vil arbeide for at søn- og helligdager og offentlige høytidsdager bevares som fridager. Butikker skal være stengt søndager. Godkjenninger etter unntakene i lov om helligdagsfred § 5 nr. 4 bør etterprøves og evalueres.

Begrunnelse

Varehandelen har allerede svært lange åpningstider og ansatte i denne bransjen må jobbe både sent og tidlig. Søndag som felles fridag for flest mulig er viktig for helse og velferd.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8421 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1167

Tillegg etter linje 1167:

LO må arbeide for at den enkelte har reell mulighet til å skille jobb og fritid. Det må settes begrensninger i arbeidsgivers rett til å kontakte ansatte utenom avtalt arbeidstid.

Begrunnelse

Det er viktig å kunne skille jobb og fritid for at flest mulig skal kunne stå lengst mulig i arbeid. Mange føler i dag et stort uformelt / indirekte press for å svare på henvendelser også på tider hvor man egentlig har fri. Mange opplever det som negativt for karrieren dersom man ikke er tilgjengelig eller utfører arbeid også utenom normal arbeidstid. Det er derfor behov for å regulere dette gjennom lover eller tariffavtaler for å kunne ta presset bort fra den enkelte.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8422 fra Styrke

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1175

Linje 1175:

Nattarbeid og gjennomsnittsberegning av arbeidstid forutsetter enighet mellom partene.

Begrunnelse

Det er viktig at partene i arbeidslivet har reell påvirkning på arbeidstidens plassering og innretning.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8423 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1184

Sett punktum etter hele stillinger, og stryk setningen etterpå om oppnådd pensjonsalder.

Begrunnelse

Ikke gitt at flere kan stå i arbeid til oppnådd pensjonsalder fordi om de har hele stillinger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8424 fra Norsk Tjenestemannslag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1184

Stryke linjene fra "Det vil på ulike måter..." og ut avsnittet. Erstattes med: "LO vil jobbe for en gradvis reduksjon i arbeidstiden med mål om seks timers arbeidsdag/30 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon."

Begrunnelse

Følge opp politikken som er vedtatt, kravet om redusert arbeidstid må konkretiseres utover det å opprettholde og videreføre "planer for hvordan" - gjennom tariffoppgjør er en slik konkretisering.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8425 fra LO region Innlandet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1187

Linje - 1187 - 1191

Forslag - Endringsforslag

Hvor raskt og omfattende reduksjoner kan skje, vil være avhengig av hvor mye av veksten som ellers tas ut i investeringer, i kjøpekraftsforbedringer eller andre velferdsgoder. LO vil følge opp planen for hvordan en kan gå videre med arbeidet knyttet til arbeidstidsreduksjoner, herunder seks timers arbeidsdag / 30 timers arbeidsuke.

Endres til:

Kortere arbeidstid er en likestillings- og klassereform. LO vil i perioden gå inn for en trinnvis arbeidstidsreduksjon som tariffkrav, herunder seks timers normalarbeidsdag / 30 timers arbeidsuke, med full lønnskompensasjon.

Begrunnelse

Det er ikke et lettere arbeidsliv mange av oss møter i dag, i mange ulike sektorer av arbeidslivet, så har det blitt tøffere de siste årene. Man må springe raskere, og gjøre flere oppgaver på kortere tid, med færre folk. I tillegg så er det slik at vi må endre forbruksmønsteret vårt, og vi må se på mulighetene for å kunne forhandle fram kortere arbeidstid, slik at vi får mer fritid.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8426 fra LO region Rogaland

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189

LO vil følge opp planen for hvordan en kan gå videre med arbeidet knyttet til arbeidsreduksjoner, herunder seks timers arbeidsdag/ 30 timers arbeidsuke. Dette vil gi flere muligheten til å velge heltidsarbeid.

Begrunnelse

Den største bekymringen rundt den potensielle reduksjonen av en ordinær arbeidsuke er om dette også medfører reduksjon i lønn. Om arbeidere sitter igjen med mindre penger enn de ellers ville hatt på grunn av dette, vil blant annet småbarnsfamilier bli mer avhengig av offentlige støttebidrag for å klare seg

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8427 fra LO i Oslo

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189

Setningen på linjene 1189-1191 «LO vil følge opp planen for hvordan en kan gå videre med arbeidet knyttet til arbeidstidsreduksjoner, herunder seks timers arbeidsdag /30 timers arbeidsuke.» endres til:

«LO vil jobbe for å realisere tidligere kongressvedtak om seks timers arbeidsdag / 30 timers arbeidsuke gjennom en trinnvis innføring av sekstimersdagen / 30 timers uke med en halv time i første tariffoppgjør og ytterligere arbeidstidsreduksjoner i senere tariffoppgjør. Når dette har blitt prøvd ut ser en bedre helse, økt livskvalitet, at flere klarer å stå i jobb til pensjonsalder og at flere som jobber ufrivillig deltid lettere kan få fulltidsstilling.»

Begrunnelse

Erfaringer viser at kortere arbeidstid gir bedre helse, økt livskvalitet og lengre yrkeskarrierer. Redusert arbeidstid vil bidra til at flere kan jobbe heltid og stå i arbeid fram til pensjonsalder.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8428 fra LO region Trøndelag

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189

Endre fra "LO vil" til "LO skal". Endres på linje: 185, 222, 226, 262, 337, 3354, 458, 517, 668, 702, 708, 710, 769, 822, 958, 971, 984, 1013, 1031, 1049, 1051, 1072, 1083, 1088, 1145, 1154, 1161, 1181, 1189, 1297, 1446, 1634, 1722, 1764, 1758, 1778, 1879, 1893, 1924, 1927, 1932, 1935, 2142, 2145, 2150, 2163, 2166, 2273

Begrunnelse

Forslaget er til handlingsprogram må være en tydelig stemme i debatten, derfor må vil byttes ut med skal flere plasser i programmet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8429 fra EL og IT Forbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189

Ny tekst;

LO vil arbeide for innføring av seks timers arbeidsdag / 30 timers uke med full lønnskompensasjon.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8430 fra LO region Akershus

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189

Forslagstype: Endring

Fra: "LO vil følge opp planen for hvordan en kan gå videre med arbeide knyttet til arbeidstidsreduksjoner, herunder seks timers arbeidsdag / 30 timers arbeidsuke."

Til: "LO skal følge opp arbeidet knyttet til arbeidstidsreduksjoner, herunder seks timers arbeidsdag / 30 timers arbeidsuke uten inntektstap."

Begrunnelse

Tydeliggjøre og ansvarliggjøre ytterligere. Også viktig å presisere at en skal unngå inntektstap ved overgang.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8431 fra LO region Vestfold

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189

Tillegg/endre: Det skal utrede 6 timersdagen eller 4-dagers uke.

Begrunnelse

Det diskuteres mye om aldersjustering, og at arbeidere skal stå lengre i jobb. Dersom vi skal være med på å jobbe lengre må vi også arbeidstakere kompenseres. Det skal derfor jobbes for enten 6 timersdag eller 4-dagers arbeidsuke.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8432 fra LO region Telemark**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1189**

Det skal jobbes for 6 timersdagen eller 4-dagers uke i de bransjer det er mulig.

Begrunnelse

Det diskuteres mye om aldersjustering, og at arbeidere skal stå lengre i jobb. Dersom vi skal være med på å jobbe lengre må vi også arbeidstakere kompenseres. Det skal derfor jobbes for enten 6 timersdag eller 4-dagers arbeidsuke.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8433 fra Norsk Arbeidsmannsforbund**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1191**

Tilføre i linje 1191:

Arbeidsuke, inkludert å jobbe for å avvikle lørdag som arbeidsdag.

Begrunnelse

De fleste i Norge anser lørdag som en helgedag.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8434 fra Fellesorganisasjonen (FO)**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1191**

Tilleggsforslag: .. - 30 timers arbeidsuke med mål om full lønnskompensasjon.

Begrunnelse

Dette er i tråd med ordlyden i FOs prinsippprogram.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8435 fra Norsk Tjenestemannslag**3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1191**

Tillegg. Ferie og fritid er viktig. I dagens system er det noen som ikke har rett til betalt ferie, og da særlig nyansatte eller andre som har vært utenfor arbeidslivet en periode. LO vil jobbe for at alle skal ha rett til betalt ferie.

Begrunnelse

Dette er et viktig prinsipp som LO bør jobbe videre med, uansett hva slags ordninger som eventuelt er aktuelle.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8436 fra Fellesforbundet

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1191

Nytt avsnitt: Feriepenger må settes på sperret konto og Lønnsgarantifondet må styrkes slik at dekningsgraden blir bedre og saksbehandlingstiden reduseres. Retten til å avvikle sammenhengende ferie må utvides til fire uker og ferieloven må endres slik at alle arbeidstakere har krav på fri med lønn på helligdagsaftener.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8437 fra Norsk Lokomotivførerforbund

3.1 Trygt arbeidsliv for alle, Linje 1191

LO vil derfor arbeide for 6 timers normalarbeidsdag eller 30 timers uke med full lønnskompensasjon.

Begrunnelse

Målet er gode arbeidstidsordninger som gir de ansatte tid til familie, fritid og et sosialt liv.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8438 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1194

Endre linje 1194 fra: «Å bekjempe utenforskap»

Til: «Å inkludere flere i utdanning og arbeid»

Begrunnelse

Begrepet utenforskap er et høyreideologiske begrep som ikke anerkjenner folketrygdens formål som er å utjevne inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygdens oppgave er å sørge for det motsatte av "utenforskap". Folketrygdens inntektssikring inkluderer innbyggere og gjør samfunnsdeltakelse mulig til tross for sykdom, uførhet, pensjonering mv.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8439 fra Fellesforbundet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1194

Å bekjempe utenforskap Å inkludere flere i utdanning og arbeid bidrar til god velferd for den enkelte,

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8440 fra LO region Trøndelag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1202

Tillegg linje 1246: Utstøting fra arbeidslivet er et strukturelt problem som må motvirkes gjennom helhetlig innsats. NAV må være lett tilgjengelig og gi støtte tilpasset den enkeltes behov. Samtidig må personer utenfor arbeidslivet sikres et stønadsnivå som gjør det mulig å leve et verdig liv.

Denne politikken bygger på en mistenkeliggjøring av mennesker og tro på sanksjoner, som LO tar avstand fra. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende samfunnsverdi.

Begrunnelse

Tydeliggjøring av ønsker om et inkluderende arbeidsliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8441 fra LO region Trøndelag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1202

Tilleggsforslag: LO vil jobbe for en ny nasjonal satsing med utvikling av utviklingssenter for å sikre kontinuerlig fagutvikling og anvendt forskning innen tjenestene i NAV og sosialtjenestene.

Etablering av arbeids og velferdsforvaltningen har vært en krevende prosess. Sosialtjenesten i og utenfor NAV og NAV generelt står ovenfor mange komplekse utfordringer og oppgaver, både på organisatorisk, faglig og brukerrelatert nivå. For å møte dagens og morgendagens utfordringer trenger NAV og sosialtjenesten kontinuerlig oppmerksomhet på forbedring og utvikling. Kunnskapsutviklingen må være forskningsbasert.

Begrunnelse

Et bedre NAV.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8442 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1208

Det er arbeidslivet som må endres slik at folk kan stå i jobb, samtidig skal alle som av ulike grunner ikke er arbeidsføre kunne leve gode liv.

Begrunnelse

Det må settes krav til arbeidsgivere om tilrettelegging slik at arbeidstakere ikke jobber helsa av seg, men kan stå i jobb til pensjonsalder.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8443 fra LO region Telemark

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1208

Det er arbeidslivet som må endres slik at folk kan stå i jobb, samtidig skal alle som av ulike grunner ikke er arbeidsføre kunne leve gode liv.

Begrunnelse

Det må settes krav til arbeidsgivere om tilrettelegging slik at arbeidstakere ikke jobber helsa av seg, men kan stå i jobb til pensjonsalder.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8444 fra Fagforbundet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1211

Etter "på arbeidsplassen" : Det må stilles strengere krav til arbeidsgiversidens tilretteleggingsplikt, og mulighet for redusert stilling ved redusert arbeidsevne.

Begrunnelse

Det er behov for styrking av AML § 4-6 -tilretteleggingsplikten for å redusere ettervirkning av HR-2022-390-A hvor rett til redusert stilling ved redusert arbeidsevne ble fratatt arbeidstakerne som tilretteleggingsvirkemiddel.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8445 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1212

Tillegg.

Det må sikres reell brukermedvirkning i arbeidet med tilretteleggings- og inkluderingstiltak, for å identifisere og fjerne hindringer for et inkluderende arbeidsliv.

Begrunnelse

Brugermedvirkning er avgjørende dersom vi skal sikre en best mulig tilrettelegging og inkludering i arbeidslivet. Som det står videre i forslaget har vi ikke råd til å la det potensialet som finnes i befolkningen stå ubenyttet. Vi må finne bedre og flere måter å sikre inkludering i arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8446 fra LO i Oslo

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1214

Legge til en setning på linje 1214 :

Papirløse som ikke kan returneres må få arbeidstillatelse og rettigheter som gir tilgang på trygg og god helsehjelp og grunnleggende sosiale rettigheter gjennom det offentlige.

Begrunnelse

Alle mennesker som befinner seg i Norge over lengre tid må inkluderes i samfunnet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8447 fra Styrke

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1214

Linje 1214...i tiden som kommer. Slagordet «Hele Folket i Arbeide» definerer selve grunnlaget for velferdsstaten. I vår tid dreier dette seg om å få langt flere med ulik grad av nedsatt arbeidsevne ut i arbeid. De aller fleste kan bidra med noe. Det største samfunnssløseriet vi står overfor er alle dem som KAN bidra i produktivt arbeid, men som likevel blir stående utenfor. Tiden er for lengst inne til å trekke disse menneskenes kompetanse med. Økonomiske midler må derfor delvis snus fra trygdeutbetalinger til støtte for bedrifter og arbeidstakere som ønsker og tre inn i arbeidslivet.

Skatte- og avgiftssystemet må tilgodese arbeidsgivere som vil gi mennesker med nedsatt arbeidsevne en sjanse i det ordinære arbeidslivet.

Begrunnelse

Midlertidig lønnstilskudd må ikke gå på bekostning av de som står lengst unna arbeidsmarkedet. Det er den totale støtten til arbeidsmarkedstiltak som må økes. Lønnstilskudd er ofte en del av en tiltakskjede, hvor de med nedsatt arbeidsevne først går i AFT-tiltak og så på lønnstilskudd. Det er da dette fungerer best. Skatte- og avgiftssystemet må tilgodese arbeidsgivere som vil gi mennesker med nedsatt arbeidsevne en sjanse i det ordinære arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8448 fra LO region Rogaland

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1215

-1215 nytt punkt. LO bør bidra til å sikre gode spareordninger gjennom BSU for ungdom. Årlig sparing bør heves fra 27 500 kr til 30 000 kr. Total sparing frem til du fyller 33 år bør heves fra 300 000 kr til 400 000 kr. Dette for å bedre sikre at ungdom og har mulighet til å komme inn på boligmarkedet for å eie sin egen bolig. Skattefradrag for denne ordningen bør også tilbake til tidligere ordning hvor en fikk 1000 kr i skattefradrag pr innspart 5000 kr

Begrunnelse

Begrunnelse i forslaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8449 fra LO region Østfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1220

Nytt avsnitt etter linje 1220

Husbanken sin rolle i sosial boligpolitikk er essensiell. Vi er nødt å ta Husbanken tilbake til det opprinnelige formålet fra opprettelsen i 1946, det må igjen bli et redskap for å finansiere den allmenne forsyningen av boliger. En sterk Husbank-ordning vil også bidra til å minske ulikhetene, da flere vil få mulighet til å oppnå drømmen om egen bolig. Dagens boligpolitikk er den største forskjellmaskinen, som igjen fører til utenforskap.

Begrunnelse

Styrke Husbanken

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8450 fra LO region Østfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1220

Endring

Framvekst av lavlønnsjobber, stigende husleiepriser og dyrtid, rammer skjevt. Personer med liten eller ingen tilknytning til arbeidslivet er særlig utsatt. Manglende ressurser i NAV går utover tjenestekvaliteten og mulighetene for brukerne til å få tett individuell oppfølging. Digitaliserte og uoversiktlige tjenester gjør det vanskelig for befolkningen å skaffe tjenestene de trenger. Å styrke NAV og verktøyene for inkludering vil bidra til høyere sysselsetting. Husbanken må styrkes slik at det finnes boliger til alle. og dette vil (til å) motvirke sosial urettferdighet og fattigdom.

Begrunnelse

En av verktøyene her vil være å styrke husbanken, for å motvirke sosial urettferdighet

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8451 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1221

Endre: På samfunnsnivå skaper utenforskap problemer med tilgang på nødvendig arbeidskraft.

Til: På samfunnsnivå skaper langvarig arbeidsledighet problemer med tilgang på nødvendig arbeidskraft.

Begrunnelse

Begrepet utenforskap er et høyreideologiske begrep som ikke anerkjenner folketrygdens formål som er å utjevne inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygdens oppgave er å sørge for det motsatte av "utenforskap". Folketrygdens inntektssikring

inkluderer innbyggere og gjør samfunnsdeltakelse mulig til tross for sykdom, uførhet, pensjonering mv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8452 fra Fellesforbundet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1221

På samfunnsnivå skaper utenforskap langvarig arbeidsledighet problemer med tilgang...

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8453 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1222

Endre: Men utenforskap kan også føre til et mer polarisert samfunn med mer radikaliserings og høyreekstremisme.

Til: Men manglende tilknytning til arbeidslivet kan også føre til et mer polarisert samfunn med mer radikaliserings og høyreekstremisme.

Begrunnelse

Begrepet utenforskap er et høyreideologiske begrep som ikke anerkjenner folketrygdens formål som er å utjevne inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygdens oppgave er å sørge for det motsatte av "utenforskap". Folketrygdens inntektssikring inkluderer innbyggere og gjør samfunnsdeltakelse mulig til tross for sykdom, uførhet, pensjonering mv.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8454 fra Fellesforbundet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1222

Men utenforskap manglende deltagelse i arbeid og utdanning kan også føre til...

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8455 fra Styrke

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Økonomisk belastende forskuttering av arbeidstaker for arbeidsgiver.

Forslag: For å ikke skape større forskjeller økonomisk må vi få faste ordninger (inn i tariffavtalene), for arbeidstakers økonomiske forskuttering, for arbeidsgiver, i forbindelse med reiser og andre utlegg tilknyttet jobb. Mange arbeidstakere forskutterer i dag det økonomiske utlegget for å igjen få refundert dette av arbeidsgiver senere.

Begrunnelse

Mange arbeidstakere forskutterer i dag utgifter for sine arbeidsgivere når man er på reise eller utfører arbeid utenfor sin faste arbeidsplass. Noen arbeidsgivere har god orden med egne betalingsløsninger, mens andre kan risikere å måtte legge ut for arbeidsgiver. Dette ved bruk av egne kredittkort for å forskuttere hotell og reise evt andre utgifter tilhørende dette arbeidet. I

dagens situasjon kan dette legge ekstra økonomisk press på arbeidstakere som ikke har denne muligheten, eller av andre grunner ikke vil belastes denne byrden. Vi ønsker at dette skal tydeliggjøres at arbeidsgivere må inngå en klar og tydelig avtale med hver enkelte på dette, der det må komme frem at arbeidsgiver ikke kan pålegge den ansatte om å forskuttere slike kostnader. Det må skje etter avtale. Samtidig bør også økonomisk kompensasjon skje raskere enn å måtte vente på neste lønnsutbetaling som i enkelte tilfeller kan ta 4-8 uker og der rentefritt utlegg på kredittkort stort sett er 30 dager. Noen kan da ha utlegg på så mye som 25-50.000 utestående + rentekostnader. Der arbeidstaker har kredittkortløsninger fra arbeidsgiver blir allikevel beløpet som ligger på kredittkortet liggende som personlig «gjeld» på arbeidstaker og kan skape problemer ved bla nye lånesøknader på hus og bil.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8456 fra Norsk Tjenestemannslag 3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Endre: «dersom utenforskap får lov til å vokse»

Til: «om ikke flere deltar i arbeid eller annen meningsfull aktivitet»

Begrunnelse

Begrepet utenforskap er et høyreideologiske begrep som ikke anerkjenner folketrygdens formål som er å utjevne inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygdens oppgave er å sørge for det motsatte av "utenforskap". Folketrygdens inntektssikring inkluderer innbyggere og gjør samfunnsdeltakelse mulig til tross for sykdom, uførhet, pensjonering mv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8457 fra Norsk Tjenestemannslag 3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Tillegg

Funksjonshindrede

Sysselsettingsnivået blant funksjonshindrede er langt lavere enn i befolkningen for øvrig.

LO vil være en pådriver i arbeidet for et universelt utformet samfunn og arbeide for at støtteordninger som for eksempel tilretteleggingstilskudd til bedrifter opprettes og at tilskudd til funksjonsassistanse økes og kommer flere til gode. LO skal også jobbe for at funksjonshindrede får økonomisk støtte til høyere utdanning på alle nivå.

Begrunnelse

Norge ligger omtrent midt på treet i OECD når det gjelder sysselsetting for funksjonshindrede. Mange funksjonshindrede står utenfor arbeidslivet, selv om de ønsker seg inn. Det vil gi betydelige gevinster for både samfunnet og den enkelte om vi klarer å øke funksjonshindredenes yrkesdeltakelse. Tilgang til høyere utdanning vil være viktig for at mange kan komme ut i arbeidslivet, da mange bare kan klare å jobbe i yrker som krever høyere utdanning. For mange vil det bety utdanning på minimum masternivå. Innstramningene som er gjort i AAP gjør det svært vanskelig for mange funksjonshindrede å kunne fullføre en mastergrad. Det er derfor viktig med en styrking av AAP som gir funksjonshindrede en reell mulighet til å kvalifisere seg for arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8458 fra Fellesforbundet 3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

dersom utenforskap får lov til å vokse om ikke flere deltar i arbeid eller annen meningsfull aktivitet.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8459 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Det må lages nye retningslinjer for saksbehandling i NAV, slik at saksbehandlerne kan utøve større skjønn i saker hvor arbeidstakere som har hatt arbeidsgiver som underkjenner for eksempel sykemelding og hevder dette er en konflikt. I dag er det nesten umulig å snu nav i hvem de skal tro på.

Dette går rett på den ansattes økonomi da sykepenger eller dagpenger blir stoppet. Tiden det tar å klage på vedtaket er også en belastning da det tar så lang tid.

Begrunnelse

I mange saker, spesielt knyttet til konkurser og/eller der det er useriøse arbeidsgivere som ikke innbetaler skatt og avgifter, opplever våre tillitsvalgte og rådgivere at medlemmer ikke blir trodd i NAV systemet. Dette gjelder spesielt i forbindelse med rettigheter knyttet til sykelønnsordningen, men også retten til å motta dagpenger ved evt nedbemanning eller permittering. Det må skapes en praksis hvor NAV må sjekke og vurdere virksomheten den enkelte har arbeidet i, før de aksepterer arbeidsgiverens ensidige krav om å underkjenne legens sykemelding som gir avslag på søknad om sykepenger eller dagpenger. Mange arbeidstakere blir unødig tvunget over på sosialstønad, til tross for at de har mottatt lønn og vært i god tro om at arbeidsgiver har betalt inn skatten deres. Det blir helt feil at arbeidstakere blir rammet i tilfeller hvor arbeidsgiver opptrer uredelig. Per i dag aksepterer ikke NAV noen form for dokumentasjon fra arbeidstaker dersom uredelige arbeidsgivere ikke har innbetalt skatt, selv om man kan dokumentere månedlige utbetalinger over tid. I mange av disse sakene er NAV også klar over disse arbeidsgiverne og hvordan de driver virksomhetene sin uten å høre på den ansatte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8460 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Forutsetningen for å realisere dette er et mer inkluderende og tilrettelagt arbeidsliv for folk i ulike livsfaser, med rom også for dem som ikke har hundre prosent arbeidskapasitet.

Begrunnelse

Det bør tilrettelegges for ulike livsfaser i arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8461 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Ny setning: For å bli prekvalifisert for offentlige oppdrag må det dokumenteres et system for å tilrettelegge for universell utforming.

Begrunnelse

For å få flere ut i arbeidslivet må det settes krav om at oppdragsgivere til offentlige anbud har systemer for å kunne tilrettelegge arbeidsoppgaver for yrkeshemmede.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8462 fra LO region Telemark

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

For å bli prekvalifisert for offentlige oppdrag må det dokumenteres et system for å tilrettelegge for funksjonshemmede.

Begrunnelse

For å få flere ut i arbeidslivet må det settes krav om at oppdragsgivere til offentlige anbud har systemer for å kunne tilrettelegge arbeidsoppgaver for yrkeshemmede.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8463 fra LO region Telemark

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Det må lages nye retningslinjer for saksbehandling i NAV, slik at saksbehandlerne kan utøve større skjønn i saker hvor arbeidstakere som har hatt arbeidsgiver som underkjenner for eksempel sykemelding og hevder dette er en konflikt. I dag er det nesten umulig å snu nav i hvem de skal tro på.

Dette går rett på den ansattes økonomi da sykepenger eller dagpenger blir stoppet. Tiden det tar å klage på vedtaket er også en belastning da det tar så lang tid.

Begrunnelse

I mange saker, spesielt knyttet til konkurser og/eller der det er useriøse arbeidsgivere som ikke innbetaler skatt og avgifter, opplever våre tillitsvalgte og rådgivere at medlemmer ikke blir trodd i NAV systemet. Dette gjelder spesielt i forbindelse med rettigheter knyttet til sykelønnsordningen, men også retten til å motta dagpenger ved evt nedbemanning eller permittering. Det må skapes en praksis hvor NAV må sjekke og vurdere virksomheten den enkelte har arbeidet i, før de aksepterer arbeidsgiverens ensidige krav om å underkjenne legens sykemelding som gir avslag på søknad om sykepenger eller dagpenger. Mange arbeidstakere blir unødig tvunget over på sosialstønad, til tross for at de har mottatt lønn og vært i god tro om at arbeidsgiver har betalt inn skatten deres. Det blir helt feil at arbeidstakere blir rammet i tilfeller hvor arbeidsgiver opptrer uredelig. Per i dag aksepterer ikke NAV noen form for dokumentasjon fra arbeidstaker dersom uredelige arbeidsgivere ikke har innbetalt skatt, selv om man kan dokumentere månedlige utbetalinger over tid. I mange av disse sakene er NAV også klar over disse arbeidsgiverne og hvordan de driver virksomhetene sin uten å høre på den ansatte

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8464 fra LO region Telemark

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1225

Forutsetningen for å realisere dette er et mer inkluderende og tilrettelagt arbeidsliv for folk i ulike livsfaser, med rom også for dem som ikke har hundre prosent arbeidskapasitet.

Begrunnelse

Det bør tilrettelegges for ulike livsfaser i arbeidslivet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8465 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1231

Tilleggsforslag til linje 1231-1233: Legge til «og en trygg økonomi» til slutt i setningen.

Setningen blir da: «Garantien må følges opp med nok midler og nødvendig kompetanse slik at alle under 30 år i praksis sikres arbeid, utdanning, kompetanseheving og en trygg økonomi.»

Begrunnelse

FO ønsker å understreke at stønadsnivået må holdes på et økonomisk, akseptabelt, nivå.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8466 fra LO region Innlandet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1231

Linje – 1231 – 1233

Forslag – Endringsforslag:

Garantien må følges opp med nok midler og nødvendig kompetanse slik at alle under 30 år i praksis sikres arbeid, utdanning eller kompetanseheving.

Endres til:

Garantien må følges opp med nok midler og nødvendig kompetanse, slik at alle under 30 år som kan det, sikres arbeid, utdanning eller kompetanseheving.

Begrunnelse

Her er det viktig at vi skiller på de som kan komme seg ut i arbeid, og de som ikke kan det. «Alle under 30 år», virker som om vi tror at alle som er under 30 år og som ikke er i arbeid eller utdanning, kan jobbe. Det er ikke tilfelle, vi har mange unge uføre som er varig ute av arbeid, som ikke har anledning til å jobbe. Vi kan ikke ha en velferdsstat som skal tvinge disse over på tiltak som kanskje gjør de langt dårligere enn de er fra før. Selvsagt skal alle som kan og vil, gis mulighet til å få seg et arbeid de kan leve av og med, men de som ikke kan det skal ha sikkerhetsnettet som ligger i velferdsstaten.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8467 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1233

Legge til etter punktum i linje 1233: Samt sikre at mottakere av arbeidsavklaringspenger over 30 år får den oppfølgingen de har rett på.

Begrunnelse

Etter innføringen av ungdomsgarantien ser en at ressursene i NAV flyttes fra oppfølging på de over 30 til ungdomsoppfølging. Dette resulterer i at de ansatte får mindre tid til å gi den oppfølgingen som denne innbygger gruppen har krav på. Det blir fremdeles satt høye krav til oppfølgingen fra styrende hold, men det følger ikke ressurser med. I mange tilfeller går de ansatte på akkord med seg selv og den oppfølgingen de ønsker å gi. I en travel hverdag er det dessverre sånn at kvalitet på oppfølgingen byttes ut med kvantitet.

I tillegg mister NAV godt kvalifiserte ansatte fordi mange søker seg bort fra NAV på grunn av langvarig høy arbeidsbelastning og redsel for sin egen helsesituasjon.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8468 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1242

Tilleggsforslag på linje 1246: LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte fremfor tvang. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Arbeidsmarkedspolitikken må ta hensyn til individene er forskjellige.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8469 fra LO region Trøndelag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1243

Tillegg linje 1243: Arbeidsmarkedstiltak må brukes til beste for den enkelt, og gi arbeidstrening og ikke for å dekke over skulte arbeidskraftsbehov

Begrunnelse

Vi må tett hullene slik at arbeidsgivere ikke utnytter arbeidstrening til å få gratis arbeidskraft.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8470 fra LO region Rogaland

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1245

Linje 1245-1246: Legge til ny setning etter «på lag.» LO skal arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte fremfor tvang. LO skal også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

For å sikre arbeid og velferd til alle

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8471 fra LO region Østfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte fremfor tvang. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Det har de siste årene kommet mange uheldige historier, og hvordan arbeidsmarkedspolitikken gir utslag i et uheldig menneskesyn, og der alle forventes å kunne gjøre det samme, uansett hvilke forutsetninger ulike mennesker har. Samtidig er det ingen tvil om at tvang, ikke gir en større fremgang, eller større mulighet for å lykkes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8472 fra LO region Møre og Romsdal

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte fremfor tvang. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Ønsker å fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8473 fra LO region Innlandet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

Linje – 1246

Forslag – Tilleggsforslag:

LO skal jobbe for et politisk flertall som i arbeidslivspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn. Det må legges vekt på tilrettelegging og støtte framfor tvang, og vi må anerkjenne at mennesker har ulike forutsetninger og behov. Asylsøkere og papirløse må få midlertidig arbeidstillatelse. LO vil fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Vi må bruke andre virkemidler for at flest mulig skal kunne jobbe, enn tvang. Menneskesynet som ligger bak dagens arbeidslinje, er ikke vår organisasjon verdig. Alle som vil, og kan jobbe, skal få jobb. Som det står i forslaget, så må det legges vekt på tilrettelegging og støtte, fordi alle mennesker har ulike forutsetninger og behov. At trygdeordninger skal være så dårlige at også syke folk tvinges til å jobbe mer enn de egentlig har helse til for å klare seg, kan ikke vi være med på. Vi må jobbe for et politisk flertall som sikrer et inkluderende menneskesyn i arbeidslivspolitikken. I det inkluderes også asylsøkeres og papirløses rett til å kunne få midlertidig arbeidstillatelse, og kunne forsørge seg selv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8474 fra LO i Oslo

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

Tillegg inn på linje 1246:

LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte framfor tvang. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Et arbeidsliv som er bedre tilrettelagt og i større grad hensyntar menneskelige behov vil gjøre at flere kan stå i arbeid til pensjonsalder og lenger.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8475 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

NAV bør i mye større grad drive arbeidsinkludering i egen regi i stedet for på anbud.

Begrunnelse

LO mener at det både er økonomisk og kvalitetsmessig fordelaktig at NAV selv står for oppfølgingen av arbeidssøkere. Vi mener rapporten til Avkommersialiseringsutvalget bidrar med et viktig kunnskapsgrunnlag når NAVs tjenestetilbud skal utvikles videre.

NTL NAV jobber for at etaten skal levere best mulig tjenester til befolkningen og for best mulig samfunnseffekt av arbeidet som gjøres. Vi deler utvalgets oppfatning om at det spiller en rolle om en aktør har et profittmål eller et ideelt og sosialt mål, som ideelle organisasjoner har. Dette gjelder særlig for de mest sårbare brukerne.

Vi erfarer at det er mer samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge opp arbeidssøkere i egen regi og med støtte fra ideelle aktører. At tiltak i NAV-regi er mer effektive kommer også frem i Oslo Economics og Frisch-senterets rapport om effekt av arbeidsmarkedstiltak. Denne viser at NAVs egen oppfølging gjennom «Arbeid med støtte» gir større samfunnsøkonomisk gevinst enn tiltak kjøpt fra kommersielle aktører. Det er altså mer lønnsomt å utføre oppgavene selv. Nå slår også

Avkommersialiseringsutvalget fast at utfasing av kommersielle aktører i velferden er mulig, uten at det går på bekostning av tjenestene. Dette er vi positive til.

NAV bør få ressurser til å gjøre mer av jobben selv. Politikerne bør gå inn for å bygge opp kapasiteten på NAV-kontorene, slik at flere kan få tilbud om tiltak i egenregi og flere kan følges opp lettere. Dette vil gi positive gevinster, for samfunnet og den enkelte som trenger effektiv bistand til å komme i arbeid. Dette er ikke ideologi, det er fornuft.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8476 fra LO region Vestfold

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte fremfor tvang. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Arbeidsmarkedspolitikken må ta hensyn til individene er forskjellige.

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8477 fra LO region Telemark

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

Tilleggsforslag på linje 1246: LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken legger vekt på et mer inkluderende menneskesyn, hvor det anerkjennes at mennesker har ulike forutsetninger og behov, og at det er viktig med tilrettelegging og støtte fremfor tvang. LO vil også fremheve retten til arbeid som en grunnleggende verdi i samfunnet.

Begrunnelse

Arbeidsmarkedspolitikken må ta hensyn til at individene er forskjellige.

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8478 fra LO region Telemark

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1246

NAV bør i mye større grad drive arbeidsinkludering i egen regi i stedet for på anbud.

Begrunnelse

NTL NAV mener at det både er økonomisk og kvalitetsmessig fordelaktig at NAV selv står for oppfølgingen av arbeidssøkere. Vi mener rapporten til Avkommersialiseringsutvalget bidrar med et viktig kunnskapsgrunnlag når NAVs tjenestetilbud skal utvikles videre.

NTL NAV jobber for at etaten skal levere best mulig tjenester til befolkningen og for best mulig samfunns effekt av arbeidet som gjøres. Vi deler utvalgets oppfatning om at det spiller en rolle om en aktør har et profittmål eller et ideelt og sosialt mål, som ideelle organisasjoner har. Dette gjelder særlig for de mest sårbare brukerne.

Vi erfarer at det er mer samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge opp arbeidssøkere i egenregi og med støtte fra ideelle aktører. At tiltak i NAV-regi er mer effektive kommer også frem i Oslo Economics og Frisch-senterets rapport om effekt av arbeidsmarkedstiltak. Denne viser at NAVs egen oppfølging gjennom «Arbeid med støtte» gir større samfunnsøkonomisk gevinst enn tiltak kjøpt fra kommersielle aktører. Det er altså mer lønnsomt å utføre oppgavene selv. Nå slår også Avkommersialiseringsutvalget fast at utfasing av kommersielle aktører i velferden er mulig, uten at det går på bekostning av tjenestene. Dette er vi positive til.

NAV bør få ressurser til å gjøre mer av jobben selv. Politikerne bør gå inn for å bygge opp kapasiteten på NAV-kontorene, slik at flere kan få tilbud om tiltak i egenregi og flere kan følges opp tettere. Dette vil gi positive gevinster, for samfunnet og den enkelte som trenger effektiv bistand til å komme i arbeid. Dette er ikke ideologi, det er fornuft.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8479 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1247

Endring. «personer med funksjonsnedsettelse» endres til «funksjonshindrede».

Begrunnelse

Oppdatert språkbruk i tråd med NOU om temaet.

Begrepet «funksjonshindrede» var også brukt i forrige periodes handlingsprogram.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8480 fra LO region Rogaland

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1250

Det er et stort behov for kompetansehevende tiltak og arbeidsrettet oppfølging, herunder KVP, AMS, IPS og VTAO. Lang ventetid til arbeidsmarkedstiltak bidrar til at mange ender opp varig utenfor arbeidslivet. Personer i tiltak må få fortsatt oppfølging etter at de har fått ansettelse eller kommet i utdanning, for å hindre framtidig frafall. NAV må styrkes, og LO må hindre at flere velferdstjenester havner på anbud i det private markedet.

Begrunnelse

Å styrke tiltaksbedriftene og ikke NAV, er å underbygge forvitringen av velferdssystemet. LO vil med dette bidra til økt privatisering av velferdstjenestene. Det er ikke behov for mer stabile tiltaksarrangører, det er behov for en velferdsstat som er rustet til å håndtere arbeidsmengden. NAV kan utføre disse arbeidsoppgavene internt sett at det bevilges ressurser til det.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8481 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1250

Endring.

"Det er et stort behov for kompetansehevende tiltak, herunder arbeidsforberedende trening (AFT) og varig tilrettelagt arbeid (VTA)."

Endres til: «Det er et stort behov for kompetansehevende tiltak.»

Begrunnelse

AFT er et av mange tiltak som kan være aktuelt for de som har nedsatt arbeidsevne og trenger hjelp for å komme i jobb. Tiltaket krever at deltaker kommer i arbeid raskt og skal styrke mulighetene for å få ordinært arbeid. Derfor skiller AFT seg veldig fra VTA og VTO, og bør ikke settes sammen på denne måten. VTO og VTA tiltaket er rettet mot personer som mottar eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd, og som har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. AFT er også et kostbart tiltak med liten effekt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8482 fra LO i Oslo
3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1254

Ny tekst inn etter linje 1254:

Dersom man mener alvor med at man vil ha flere av de som er helt eller delvis uføretrygda i arbeid, må for det første arbeidsgiverne ta ansvar. Om man vil ha flere i jobb, må de faktisk legge til rette for at folk som ikke kan prestere hundre prosent kan arbeide. Samtidig må NAV få økte ressurser til oppfølging av brukere. Arbeidsmarkedstiltakene må være av høy kvalitet, ikke konkurranseutsatte eller i regi av kommersielle aktører. Gi heller NAVs egne ansatte tid og mulighet til å gjennomføre gode tiltak som hjelper folk.

Begrunnelse

Vi vil ha et arbeidsliv som gir flere mulighet til å delta – i arbeidslivet og i samfunnet – og stå imot politikk som vil legge økonomisk press på den enkelte. Arbeidslivspolitikken må primært handle om strukturer, ikke om enkeltindividenes ansvar. Grunnlovens paragraf 110 slår fast at staten skal legge til rette for at arbeidsføre folk kan leve av arbeidet sitt, og at de som ikke kan forsørge seg selv, har rett til støtte fra det offentlige.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8483 fra Styrke
3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1254

Mange unge fanges ikke opp av NAV-systemet. Tiltaksbedriftene kan spille en viktig rolle overfor denne gruppen.

Begrunnelse

Det er mange ungdommer som ikke registreres som arbeidssøkende eller uten utdanning, og som ikke har en bro over til arbeidslivet. Disse bør få oppfølging. Tiltaksbedriftene gjør en viktig jobb overfor de som står lengst unna arbeidsmarkedet, og kan også ha en rolle i å sikre flere unge inn i jobb.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8484 fra Norsk Tjenestemannslag
3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1254

Endring.

"Tiltaksbedriftene må styrkes." Endres til: «Tiltak med gode resultater for inkludering i arbeidslivet må styrkes.»

Begrunnelse

Vi ønsker fokus på tiltak som fungerer, ikke bestemte aktører.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8485 fra Fellesorganisasjonen (FO)
3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1255

Endringsforslag: Endre overskrift til: Bedre forebygging gjennom tidlig innsats, mer praktisk skole og trygt fritidstilbud.

Begrunnelse

Forebygging må også inkludere fritid.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8486 fra Handel og Kontor i Norge

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1256

Linjenummer: 1256-1260 Endre avsnitt

En mer praktisk offentlig fellesskole skal legge til rette for at alle barn og unge opplever mestring, føler seg inkludert og får like muligheter til å delta i arbeidslivet. Skolen skal utjevne forskjeller. Dette vil bidra til at færre faller fra og at flere gjennomfører videregående opplæring.

Begrunnelse

Styrke innholdet i avsnittet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8487 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1256

Tilleggsforslag: Forebygging er å investere i at flest mulig får brukt ressursene sine, opplever mestring og deltar i arbeids- og samfunnsliv på sine egne premisser. Alt som ikke må behandles eller repareres sparer samfunnet for store kostnader. Den viktigste forebyggingen er i barn og unge.

Begrunnelse

Forebygging

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8488 fra Skolenes Landsforbund

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1258

Inn på linje 1258:

Elever som har behov for det, må få tilbud om varierte alternative opplæringsarenaer eller yrkespraksis i bedrift.

Begrunnelse

Samme hvordan vi snur og vender på det, vil det være elever som ikke finner seg til rette i den vanlige skolen. Et vanlig skolebygg gir begrensede muligheter til å tilby et kvalitetsmessig variert alternativt tilbud.

Men det fins mange gode alternative læringsarenaer rundt omkring i landet. Mange elever har blitt reddet takket være disse tilbudene. Dessverre er det nokså tilfeldig ut fra hvor man er hen i landet om elever får et slikt tilbud. Vi mener elever som har behov for det, må ha en lovfestet rett til et slikt tilbud. Alternativet er ofte varig utenforskap. Flere praksisplasser i samarbeid med næringslivet kan gi elever grunnkompetanse for å klare fagbrev/kompetansebevis og dermed bli en del av arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8489 fra Skolenes Landsforbund

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1263

Tillegg linje 1263 (tillegg uthevet):

Fullføringsreformen må styrkes og følges opp...

Begrunnelse

Skolenes landsforbund mener at fullføringsreformen må styrkes og følges bedre opp med tanke på svak kommuneøkonomi sett opp mot livslang læring. For å sikre at elevene fullfører videregående skole så må man allerede starte i barnehagene. Man må kunne se hele laget rundt barnet/eleven ved

å sikre god nok bemanning og kvalitet på undervisningen avhengig av hva enkelte barn/elever trenger. Det er derfor viktig at LO jobber for at andre yrkesgrupper også jobber i skolesektoren. Praktisk skoleløp for å hindre frafall fra videregående skoler avhenger av nok ansatte i barnehager og skoler. Derfor mener Skolenes landsforbund at LO må jobbe for økte- og øremerkede midler til utdanningssektoren i kommunene.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8490 fra LO region Innlandet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1263

Linje - 1263

Forslag – Tilleggsforslag:

Legge til delsetning, etter komma:

Fullføringsreformen må følges opp slik at den får tiltenkte resultater, og tilstrekkelige økonomiske ressurser.

Begrunnelse

Her er nok et eksempel på nye oppgaver som tilføres kommuner/fylkeskommuner, der oppgaven ikke er fullfinansiert. Dette bidrar på sikt til å svekke andre tjenester, siden det kan følge med finansiering som er øremerket i starten, også tas de inn i ramma etter innføring. Når oppgaven er underfinansiert, må enten resten tas fra andre områder, eller så blir tjenesten underfinansiert med de utfordringene det gir.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8491 fra LO region Trøndelag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1264

Slett «med blant annet styrket leksehjelp».

Begrunnelse

Leksehjelp fører til at lærer må gi mer lekser for å fylle opp tida elevene er på leksehjelp, uavhengig om det trengs i fagene. Se også forslaget om leksefri skole.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8492 fra LO region Akershus

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1264

Forslagstype: Endring

Forslaget: Bytte ordet «skolefritidsordning» til «heldagsskole».

Begrunnelse

Forsøker å favne alle, uavhengig av ressurstilgang og er dessuten en god investering i barnas oppvekst.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8493 fra LO region Troms

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1264

«skolefritidsordning med blant annet styrket leksehjelp og mer fysisk aktivitet, og bedre mer»

Tilføyelse av ord: styrket kvaliteten på leksehjelp Ny setning: En skolefritidsordning med blant annet styrket kvalitet på leksehjelp og mer fysisk aktivitet, og bedre merinkluderende fritidstilbud er også viktig tidlig innsats.

Begrunnelse

Vi trenger bedre kvalitet på leksehjelp, oppleves i dag som om mange ikke får det hjelp å støtte som trengs.

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8494 fra LO region Trøndelag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1265

LO vil jobbe for leksefri skole.

Begrunnelse

Lekser fører til ulikhet. Barn i dag har så mange flere timer på skolen at det tilsvarer 2 år mer skolegang enn foreldregenerasjonen. La barna leke litt også.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8495 fra Norsk Tjenestemannslag

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1265

Tillegg.

Psykisk helse

Mangelen på tilrettelegging og oppfølgingstilbud for personer med psykiske helseutfordringer er i dag altfor stor. Det er nødvendig med bedre oppfølging av personer med psykiske helseutfordringer. Arbeidslivet og arbeidsgivere spesielt trenger bedre kunnskap og kompetanse om hvordan følge opp denne gruppen for å sikre at flere inkluderes i arbeidslivet.

Minoriteter

Diskriminering og strukturell rasisme i arbeidslivet må kartlegges og bekjempes.

Personer med minoritetsbakgrunn opplever oftere diskriminering i ansettelsesprosesser og i arbeidslivet generelt. Et tiltak som kan bidra til redusert diskriminering i ansettelsesprosesser er søknader uten navn.

Arbeidet for å sikre seksuelle og kjønnsmessige minoriteter et trygt arbeidsliv uten diskriminering krever økt kunnskap om seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk både blant ledere og tillitsvalgte.

Begrunnelse

LO jobber for et inkluderende samfunn, og ser på mangfold som en verdi for både enkeltmennesket og samfunnsutviklingen.

Arbeidsstyrken og tillitsvalgtapparatet bør gjenspeile mangfoldet i befolkningen, og staten og overenskomst må bidra aktivt til at alle behandles likeverdig. LO må gå i front for godt inkluderingsarbeid i egen organisasjon (linje 642-694). Personer med minoritetsbakgrunn opplever oftere diskriminering i ansettelsesprosesser, og i arbeidslivet generelt, det er nødvendig med konkrete tiltak for å motvirke dette

Diskriminering av skeive arbeidstakere er fortsatt et problem, enten det er av kollegaer, ledelsen, eller kunder og klienter. Selv om utviklingen viser at det er en bedring, viser forskning at personer med seksuelle og kjønnsmessige minoriteter fortsatt utsettes for diskriminering. Særlig utsatt er transpersoner og ikke-binære, og deres arbeidssituasjon må adresseres i større grad enn i dag. Mange arbeidsplasser preges av manglende kunnskap om seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8496 fra Fagforbundet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1265

Ny setning etter punktum: LO skal jobbe for leksefri skole.

Begrunnelse

Lekser kan bidra til å øke forskjeller. Forskning viser ingen tydelig sammenheng mellom lekser og læring, samt at lekser kan bidra til å ødelegge gode, nære relasjoner mellom foreldre og barn fordi leksene hos flere fører til økt stressnivå og konfliktfylte relasjoner.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8497 fra Fagforbundet

3.2 Inkludering i arbeidslivet, Linje 1265

Etter "En skolefritidsordning" : må inneholde styrket leksehjelp, fysisk aktivitet, og flere inkluderende fritidstilbud. Dette er viktig som tidlig innsats.

Begrunnelse

Setningen slik den står i debattheftet gir liten mening.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8498 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1266

Linje 1266, endre overskriften fra 3.3 Rettferdig grønn til ny overskrift tekst: 3.3 Tiltak for å redusere klimagassutslippene

Begrunnelse

Regjeringen oppnevnte i mai 2024 et utvalg som skal utrede kjernekraft som en mulig kraftkilde i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i april 2026. Spørsmålet om kjernekraft i Norge vil derfor bli et sentralt tema på dagsorden i handlingsprogramperioden, som LO må ta stilling til. Nylige livsløpsanalyser fra EUs vitenskapspanel og FN har vist at moderne kjernekraft er minst like bærekraftig som de fornybare energikildene, at det er den tryggestekraftkilden av alle, produserer minst farlig avfall pr TWh, og at det finnes gode løsninger for trygg avfallshåndtering. Kjernekraftverk leverer store mengder ren og regulerbar energi, helt uavhengig av været, det kan plasseres på små arealer i nærheten av der energien trengs, og har en levetid med forventede levetidsforlengelser på inntil 100 – 120 år. Når et kjernekraftverk først er i drift, er marginalkostnaden svært lav. Det betyr at et kjernekraftverk vil gi rimeligere strøm i nesten alle døgnets tider, hele året. Kjernekraft kan dermed sikre norske landbaserte arbeidsplasser langsiktig og stabil tilgang til ren energi til konkurransedyktige priser i mange generasjoner. En ringvirkningsanalyse utført av Menon Economics i juni 2024 viste at etablering av et lite modulært kjernekraftverk (SMR, på 300 MW) i Norge vil skape hundrevis av arbeidsplasser og gi store ringvirkninger lokalt og regionalt. Samtidig viser pågående forsknings- og innovasjonsprosjekter at kjernekraft også har et stort potensial innen fremdrift på skip, med enorme muligheter for nye og langsiktige arbeidsplasser innen Norges maritime næringer. Det er imidlertid viktig å komme i gang raskt dersom kjernekraft også skal bidra til å bevare eksisterende arbeidsplasser. Ifølge det internasjonale atomenergibyrådet tar det 10 – 15 år å etablere store kjernekraftverk i et land som starter helt på bar bakke. I Norge starter vi heldigvis ikke på bar bakke. Vi har lang erfaring fra forskningsreaktorene, vi har etablerte og relevante kompetansemiljøer og utdanningsløp (deriblant innen olje- og gassbransjen), og vi har eksisterende lovverk og forvaltning. Og med de nye små, modulære reaktorene (SMR) legges det opp til vestlige forsyningskjeder, byggetider og forvaltningspraksis som skal kutte tid og kostnader og gjøre SMR-kjernekraftverk kommersielt tilgjengelig allerede fra ca 2030 – 2035. Forslagene her innebærer at LO åpner for å vurdere

kjernekraft som del av et rettferdiggrønt skifte i Norge, og fremmer en faktabasert og teknologinøytral tilnærming til spørsmålet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8499 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1276

Linje – 1276

Forslag – Tilleggsforslag:

Det er helt nødvendig å redusere mengden klimagassutslipp i atmosfæren, og iverksette tiltak for å ta vare på naturmangfoldet. Tillegg: Det kan vi ikke gjøre, samtidig som vi bygger ned store arealer.

Begrunnelse

Når det er nedbygging av arealer som er den største trusselen mot biologisk mangfold og naturmangfoldet, så kan vi ikke sitte stille og se på at det skjer i stadig større omfang. Vi må bruke arealene som allerede er bygd ned, ikke bygge ned enda mer.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8500 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1277

Til linje 1277-1278 tilleggsforslag: Legg til målene i naturavtalen.

Ny setning blir: LO stiller seg bak de norske og internasjonale klimamålene samt målene i naturavtalen, og vil arbeide for at disse målene nås.

Begrunnelse

Dette er i tråd med Norges klima- og miljøforpliktelser.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8501 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1277

Legg til "herunder Paris-avtalens målsetninger" etter "internasjonale klimamålene

Begrunnelse

Konkretiserer hvilke klimamål/målsetninger LO mener Norges klimapolitikk må følge.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8502 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1277

Legge til ordet natur. Slik at setningen blir følgende:

LO stiller seg bak de norske og internasjonale klima og naturmålene, og vil arbeide for at disse målene nås.

Begrunnelse

Vi mener det er viktig at vi ikke bare følger opp internasjonale klimaavtaler, men også naturavtalen som Norge har skrevet under på.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8503 fra Norsk Tjenestemannslag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1284

Endring til:

Utfordringen nå handler om å skape en økonomi basert på bærekraftig verdiskaping og velstand, samtidig som vi reduserer klimagassutslipp og har en bærekraftig bruk av ressurser, råvarer og areal.

Begrunnelse

Vi ønsker å unngå at økonomisk vekst settes som premiss for økt velstand.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8504 fra Fellesorganisasjonen (FO)
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1285

Endringsforslag: Endre fra «vekst» til «utvikling».

Ny setning blir da: «Utfordringen nå handler om å skape en økonomi basert på bærekraftig utvikling og velstand, samtidig som vi reduserer klimagassutslipp og har en bærekraftig bruk av urørte ressurser, råvarer og areal»

Begrunnelse

Dette er i tråd med Norges klima- og miljøforpliktelser.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8505 fra LO i Oslo
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1286

Tillegg inn på linje 1286:

Etablering av ny industri må gjøres på en mer planmessig måte slik at det i størst mulig grad kan oppnås synergieffekter mellom ulike virksomheter eller mellom virksomheter og samfunnet rundt. For eksempel hvis en virksomhet har overskuddsvarme bør den varmen brukes som ressurs i andre virksomheter eller til oppvarming av bygninger.

Begrunnelse

Å planlegge for bruk av overskuddsvarme og avfall som innsatsfaktorer i andre virksomheter bidrar til å få til et næringsliv som driver etter sirkulærøkonomiske prinsipper.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8506 fra LO region Trøndelag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1286

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at karbonavgift til fordeling (KAF) må utredes og vurderes innført i Norge og i samarbeid med andre land, som et mulig effektivt virkemiddel for å bremse klimaskadelige utslipp og få fart på grønn omstilling.

Begrunnelse

En avgift der de som bruker mest betaler mest og de som bruker minst får igjen penger av felleskapet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8507 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1286

Fjerne «urørte» på linje 1286.

Begrunnelse

For å ha en reell bærekraftig utvikling må det være av allerede oppdaget ressurser, råvarer og areal. Det er vanskelig å kombinere bærekraftig i utnyttelse av urørte ressurser.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8508 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1288

Endringsforslag: Endre fra «vekst» til «utvikling».

Ny setning blir da: Det grønne skiftet må sikre sysselsetting, jevn fordeling og bidra til bærekraftig utvikling og velstand.

Begrunnelse

Dette er i tråd med Norges klima- og miljøforpliktelser.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8509 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1289

Fra : «Lavutslippssamfunn til: «nullutslippssamfunn»

Begrunnelse

Vi har vedtatt at vi skal være et nullutslippssamfunn, ikke lavutslippssamfunn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8510 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1290

De som jobber i samfunnskritiske yrker, må rustes bedre for de klimautfordringene vi står overfor.

Begrunnelse

Vi ser at ekstremvær ødelegger infrastruktur og annet, vi må øke vår kompensasjon for å håndtere dette.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8511 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1290

Tillegg etter punktum: De som jobber i samfunnskritiske yrker, må rustes bedre for de klimautfordringene vi står overfor.

Begrunnelse

Vi jobber for at klima og miljø skal bli bedre, men samtidig som det skjer, ser vi at klima forandrer seg. Vi må derfor ha to tanker i hodet samtidig, og tenke på at de yrkesgrupper LO organiserer skal være trygge på jobben sin i fremtiden. De må rustes slik at det blir mer trygghet for samfunnet og for arbeidsfolket. Det blir mer av skogbranner, flom og andre naturkatastrofer, og må rustes bedre.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8512 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1292

Etter "egen virksomhet": og gjennom offentlig anskaffelser

Begrunnelse

Tiltres inn i eksisterende tekst

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8513 fra LO region Rogaland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1293

Linje 1293 - Legge til ny setning før «Offentlig sektor»: LO vil at myndighetene skal benytte offentlige anskaffelser med krav som innebærer at forskning- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet

Begrunnelse

For å sikre norsk forskning og utvikling som styrker norsk industri og da også norske arbeidsplasser

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8514 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1293

LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser med krav som innebærer at forskning- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse

Sikre seriøsitet, hindre sosial dumping.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8515 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1293

Tilleggsforslag på linje 1293: LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser med krav som innebærer at forsknings- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse

Vi må ha en aktiv industripolitikk.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8516 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1293

Tillegg: LO vil at staten skal ha kontroll over kritisk infrastruktur for å sikre sterke og trygge lokalsamfunn og næringsstruktur for grønn omstilling i hele landet.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8517 fra LO region Vestfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1293

LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser med krav som innebærer at forskning- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse

Den opprinnelige teksten forsterkes for å styrke industriell virksomhet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8518 fra LO region Telemark

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1293

Tilleggsforslag på linje 1293: LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser med krav som innebærer at forskning- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse

Den opprinnelige teksten forsterkes for å styrke industriell virksomhet

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8519 fra LO region Rogaland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1296

Linje 1296 (etter landet)

Innkjøp i kommune og stat skal ha grønn omstilling som kriterium, og kortreiste produkter skal være førstevalget.

Begrunnelse

Kortreist mat vil føre til mindre utslipp.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8520 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1296

Tillegg linje 1296: Offentlige virksomheter bør aktivt bruke sin innkjøpsmakt gjennom offentlige anskaffelser.

Begrunnelse

Offentlig sektor kjøper varer og tjenester for nesten 600 milliarder kroner i året og har stor forbrukermakt og kan drive samfunnet i en mer klima- og miljøvennlig retning gjennom sine innkjøp. Derfor er det viktig å spesifikt nevne offentlige anskaffelser når vi snakker om at offentlig sektor skal være en pådriver.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8521 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1296

Tillegg: LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser til å stille krav om forskning- og utviklingsaktiviteter som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8522 fra LO region Nordland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1298

Linje 1298videreformidling av norske naturressurser i Norge

Setningen blir: kompetanse gjennom hele verdikjeden. Vi vil arbeide for økt videreforedling og videreformidling av naturressurser i Norge, innenfor rammene av en ansvarlig klima- og miljøpolitikk.

Begrunnelse

Språklig endring.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8523 fra LO i Oslo

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1299

Tillegg inn på linje 1299:

ILO-konvensjon 169 om urfolks rettigheter må respekteres. Grønn industri og energiutvinning bør ikke utvikles på bekostning av næringer som allerede utnytter naturressursene bærekraftig.

Begrunnelse

Skal vi lykkes med grønn omstilling må den være rettferdig. Vi kan ikke legge byrdene på dem som har minst ansvar for utslipp. Utbygging av mer fornybar energi og gruvedrift skaper store konflikter om arealbruk, og setter urfolks rettigheter under press, både i Norge og internasjonalt. Ifølge en forskningsstudie fra 2022 så overlapper over halvparten av prosjektene som utvinner reine energimineraler med urfolksområder. LO bør eksplisitt anerkjenne urfolks rettigheter, og akseptere at de setter grenser for hvilke prosjekter som kan gjennomføres.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8524 fra EL og IT Forbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1299

Tillegg til tekst i linje 1299;

Denne utviklingen kan ikke overlates til markedet alene. LO mener derfor at det er behov for å utvikle statlige selskaper, som ikke har profitt som formål, til forskning og utvikling av ny teknologi og produkter i det grønne skiftet.

Begrunnelse

Norge, og øvrige industriland, har et særskilt ansvar for å løse klimakrisen. Og for å få til dette kan man ikke la det private markedet styre denne overgangen. Offentlige midler må brukes på forskning, utvikling, og pilotprosjekt som støtter opp under klimamålene. Staten må også bruke det offentlige eierskapet aktivt til å gå foran i omstilling av næringslivet, enten ved oppkjøp eller etablering av nye strategisk viktige virksomheter.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8525 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1299

Legge til avsnitt: Leverandørindustrien tilknyttet petroleumssektoren er viktig spesielt for lokalsamfunn langs kysten. Lokale leverandører må sikres forutsigbarhet og kontinuerlige oppdrag.

LO mener at oppdrag knyttet til grønne verdikjeder må fases inn i et raskere tempo for å sikre stabil aktivitet og bevare kompetanse.

Begrunnelse

Vi mener det er behov for å sikre kompetansen og den organisatoriske erfaringen i service- og leverandørindustrien som i dag leverer til petroleumsproduksjon. Når tempoet i petroleumsproduksjonen over tid uansett går ned, må tempoet i satsning på grønne verdikjeder økes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8526 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1300

Linje 1300-1303

Legge til naturperspektivet tre steder:

Å nå de klimamålene vi har satt oss krever at all menneskelig aktivitet legges om i klima- og naturvennlig retning. Varer og tjenester må produseres på en slik måte at klima- og naturavtrykket blir minst mulig, og at utslippene av klimagasser blir så lavt at den samlede mengden klimagasser i atmosfæren går ned og at det ikke forringer naturverdier.

Begrunnelse

Klimakrisen og naturkrisen må løses sammen. Grønn omstilling for å løse klimakrisen må ikke gå på bekostning av natur og naturgoder.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8527 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1306

Endring

Dette vil få konsekvenser for den norske økonomien og arbeidslivet framover. Derfor er det avgjørende at vi klarer å omstille norske virksomheter med utgangspunkt i de ansattes kompetanse. En forpliktende nasjonal plan for omstillingen til et nullutslippssamfunn som forplikter alle parter vil være nødvendig for å sikre fortsatt høy verdiskapning og full sysselsetting.

Arbeidskraft er en knapp ressurs. For å ha arbeidskraft tilgjengelig til å skape de nye næringene Norge skal leve av i framtiden, er vi avhengige av å redusere tempoet i petroleumsnæringen.

Begrunnelse

Den kommende omstillingen krever en nasjonal plan som forplikter partene for å sikre en rettferdig grønn omstilling.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8528 fra LO i Oslo

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1310

Avsnittet på linjene 1310 til 1327 endres til:

«For å møte reduksjonen i etterspørsel etter fossil energi på en konstruktiv måte må petroleumsnæringen og leverandørindustrien omstilles på en langsiktig, forutsigbar og stabil måte. Leverandørindustrien må i økende grad levere teknologi og løsninger som trengs i det grønne skiftet. Her må staten bidra med midler for å sikre rettferdig omstilling. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har store konsekvenser for energileveransene. Norges rolle som energileverandør til våre allierte og handelspartnere har således en stor og viktig betydning. LO mener de ressursene som kan bygges ut, må være økonomisk og klimamessig bærekraftige. Det vil

medføre at deler av ressursene på norsk sokkel vil ligge urørt. Det er allerede funnet nok olje- og gassforekomster, og LO mener derfor at det ikke skal tildeles nye letelisenser på norsk sokkel. Statlige bevilgninger til petroleumsforskning, seismikk og annen letevirksomhet etter olje må fases ut. Vi må forvalte fiskeressursene våre og utvikle en bærekraftig havbruksnæring. Lofoten, Vesterålen, Senja og andre sårbare områder må varig vernes som petroleumsfrie soner. Arealtilgangen skal styres slik at hensynet til fornybare næringer, klima og miljø veier tungt. Havet spiller en avgjørende rolle i karbonkretsløpet og regulerer klima og CO₂-nivåene i atmosfæren. Fiske og akvakultur er store og voksende næringer. Et samlet forskningsmiljø, Miljødirektoratet, miljøbevegelsen og fiskeriorganisasjonene advarer sterkt mot konsekvensene av å drive med tung industriell aktivitet og gruvedrift på en svært sårbar havbunn. Vi kan ikke rasere havbunnen i jakten på mineraler. Utvinning av mineralforekomster må derfor vente til skånsomme utvinningsmetoder er utviklet og forskning viser at livet i havet ikke påvirkes negativt. LO mener det må legges stor vekt på de helhetlige forvaltningsplanene som balanserer næringenes interesser mot andre hensyn. Tillatelser til ny virksomhet skal være basert på et føre-var-prinsipp og strenge krav til helse, miljø og sikkerhet.»

Begrunnelse

Når etterspørselen etter fossil energi reduseres må petroleumsnæringen omstilles på en måte som sikrer både miljø og arbeidsplasser. Leverandørindustrien må levere teknologi som det er behov for i det grønne skiftet for å sikre disse arbeidsplassene. Vi må ikke redusere ressursene i havet og næringsgrunnlag for framtidige generasjoner i jakten på kortsiktig profitt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8529 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1315

Til linje 1315-1317 endringsforslag: Petroleumsnæringen må snarlig dreies i tråd med det grønne skiftet med hensyn til arbeidsplasser, klimamålsettinger og behovene til de viktigste handelspartnerne våre.

Begrunnelse

Dette er i tråd med Norges klima- og miljøforpliktelser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8530 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1315

Endring.

For å nå målsettingene om et nullutslippssamfunn må eksisterende næringer og nye, grønne verdikjeder utvikles og styres med hensyn til arbeidsplasser og klimamålsettinger.

Begrunnelse

I tråd med forslaget om endring i 1606-09, vi er helt nødt til å styre og omstille petroleumsvirksomheten, men også hele næringslivet. Vi mener at det ikke bare er petroleumsnæringen som må sikres forutsigbarhet, men også nye, grønne verdikjeder som vil bli stadig viktigere i årene fremover. Alle næringer bør ses i sammenheng med arbeidsplasser og klimamålsettinger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8531 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1318

Endre fra: «tungt» til: «tyngst».

Begrunnelse

Hensynet til fornybare næringer, klima og miljø skal være tyngst. Dette gjelder også arealtilgangen. Vi trenger det arealet vi har igjen til å utvikle nye grønne industrier, som vil dra Norge i økonomisk fremtidsrettet retning, også etter 2050.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8532 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1318**

Endring.

Gjenvinning av mineraler og bærekraftig forvaltning av skogressurser er viktig i det grønne skiftet. Industripolitikken bør i større grad baseres på gjenvinning av verdifulle mineraler og energiressurser for å kunne videreutvikle og skape konkurransedyktig produksjon.

Begrunnelse

Klimakrisen og naturkrisen må løses sammen. Grønn omstilling for å løse klimakrisen må ikke gå på bekostning av natur og naturgoder.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8533 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1320**

Tillegg.

Fremvoksende industrier må etableres uten å skade naturmangfoldet og sårbare økosystemer. Derfor kan det ikke åpnes for mineralvirksomhet på havbunnen inntil det er vitenskapelig bevist at aktiviteten kan skje uten skade på det marine miljøet.

Begrunnelse

I tråd med føre-var-prinsippet og behov for oppdatert kunnskap, som fremheves gjennomgående i kapittelet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8534 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1320**

Endring.

LO mener det er avgjørende med helhetlige forvaltningsplaner som balanserer næringenes interesser mot andre hensyn som klima, natur og miljø.

Begrunnelse

Norsk bruk av natur er i verstingklassen. Vi skal fortsatt ta i bruk ressursene våre, men det er helt avgjørende at vi faktisk har helhetlige planer som ser utviklingen og naturbruken i et større perspektiv. Ikke bare legge vekt, men ha forpliktende helhetlig planlegging av bruken av våre felles naturressurser og -verdier.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8535 fra EL og IT Forbundet**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1323**

Foreslår inn ny setning etter punktum i 1323;

Det må være et mål at slike tillatelser primært gis til bedrifter med fast ansatte i Norge.

Begrunnelse

Den åpenbare endringen mot det innleverte forslaget er at "norske bedrifter" endres til "bedrifter med fast ansatte i Norge". Dette er et pkt som kan være i strid med internasjonalt avtaleverk, men det kan føre til en bevisstgjøring rundt mulig handlingsrom.

Innstilling

Tiltres ikke

**Forslagsnummer: 8536 fra Norsk Tjenestemannslag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1324**

Endring.

Endre fra: Norges rolle som energileverandør til våre allierte og handelspartnere har således en stor viktig betydning.

Til: Norge rolle som energileverandør er sikkerhetspolitisk viktig i perioden Europa skal over til et nullutslippssamfunn før 2050.

Begrunnelse

Det er viktig å påpeke at Norge fortsatt skal være en fossil energileverandør i de neste tiårene. Samtidig har Europa og Norge vedtatt at vi skal være netto null fra 2050. Dette vil påvirke oss som energileverandør og vi må forholde oss til at vi skal over i et nullutslippssamfunn før 2050.

Innstilling

Tiltres ikke

**Forslagsnummer: 8537 fra Fellesorganisasjonen (FO)
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1325**

Stryknings- og endringsforslag: Stryk alt etter «viktig betydning» og resten av avsnittet. Erstatt dette med «Leting etter nye olje- og gassforekomster på norsk sokkel må umiddelbart opphøre i tråd med anbefalinger fra FNs klimapanel, og eksisterende produksjon må reduseres i tråd med Parisavtalens målsetninger»

Begrunnelse

Dette er i tråd med Norges klima- og miljøforpliktelser.

Innstilling

Tiltres ikke

**Forslagsnummer: 8538 fra Norsk Tjenestemannslag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1325**

Endre fra:

LO mener de ressursene som kan bygges ut, må være økonomisk og klimamessig bærekraftige.

Til:

LO mener de ressursene som kan bygges ut, må være bærekraftige for økonomi, natur og klima.

Begrunnelse

Det er kun gass med CCS som har en plass i energimiksen i et scenario hvor vi når 1,5 graders målet. Vi mener det bør presiseres her at alle oljeressursene vil ligge urørt. Vi må også ta hensyn til natur.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8539 fra Norsk Tjenestemannslag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1326

Endring.

Det vil medføre at store deler av ressursene på norsk sokkel vil ligge urørt.

Begrunnelse

For at kriteriene i setningen forut skal være oppfylt, så vil det resultere i at store deler av ressursene på norsk sokkel i dag ikke er lønnsomme å bygge ut i fremtiden.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8540 fra LO region Troms
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1327

Dagsorden/kapitel

Det grønne skiftet, tillegg etter linje 1327

Setning

LO mener at Norge snarest må sette i verk arbeid med forskning og utvikling av kjernekraft som alternativ, utslippsfri energikilde.

Begrunnelse

Sikre nokk grønn energi for framtidens behov, til en gunstig og forutsigbar pris for privatpersoner og næringsliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8541 fra Norsk Tjenestemannslag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1327

Tillegg.

LO vil jobbe for at det ikke åpnes for nye olje- og gassfelt på norsk sokkel.

Begrunnelse

Det er viktig at LO jobber med konkrete utslippsmål i samarbeid med arbeidsgiversiden og staten, med klimakuttene og tidshorisontene i Paris-avtalen som en minstestandard.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8542 fra Norsk Tjenestemannslag
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1327

Tillegg. Lofoten, Vesterålen, Senja og andre sårbare områder må varig vernes som petroleumsfrie soner.

Begrunnelse

I lys av utviklingen i Europa, med et stadig redusert behov for fossil energi, er det også klart at omstillingen til grønn økonomi ikke lenger trengs å begrunnes med klima-argumenter, men også med «rene» økonomiske argumenter. Lite tyder imidlertid på at etterspørselen etter mat kommer til å synke. I lys av at 1.5 graders målet er i ferd med å glippe, tyder alt på at sikker tilgang på mat vil bli avgjørende viktig, ikke minst i et sikkerhetspolitisk perspektiv. Derfor må Lofoten, Vesterålen, Senja og andre sårbare områder må varig vernes som petroleumsfrie soner.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8543 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1330

Linje – 1330 - 1332

Forslag - Endringsforslag

Det vil være vanskelig å opprettholde støtte til det grønne skiftet dersom skiftet fører med seg økt arbeidsløshet og økende forskjeller.

Endres til:

Det vil være vanskelig å få støtte til et grønt skifte, dersom det fører med seg økt arbeidsledighet, økte forskjeller og økt nedbygging av arealer.

Begrunnelse

Det er ikke uforbeholdent støtte til det som kalles det grønne skiftet i dag, så det er av den grunn feil å si at man skal opprettholde en støtte som ikke finnes i store deler av befolkningen. I tillegg så ser vi økt motstand mot at urørt natur i nærområdene til folk bygges ned med «det grønne skiftet» som forklaring. Nedbygging av så store arealer som er planlagt i årene som kommer, møter massiv motstand, og det bør derfor tas med i denne betraktningen som står i handlingsprogrammet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8544 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1332

Linje 1332 Det er også som helt avgjørende at omstillingen skjer med aktiv deltakelse og medbestemmelse fra arbeidstakerne

Endres til Det er også helt avgjørende at omstillingen skjer med aktiv deltakelse og medbestemmelse fra arbeidstakerne

Begrunnelse

Dårlig språk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8545 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1333

Tilleggsforslag: Statlig eierskap må anvendes som et aktivt virkemiddel i næringspolitikken for å videreutvikle industrien i Norge. Prinsippet om næringsnøytralitet må forkastes og det må gjennomføres en statlig satsing på framtidens grønne industri som solarindustri, hydrogen, karbonfangst- og lagring (CCS), offshore vindkraft og industriell utnyttning av skog. Utflagginga av industrien i Norge må stanses, og regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelse av arbeidsplasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Begrunnelse

Vi må ha en aktiv industripolitikk.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8546 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1333

Tillegg.

Den beste sikringsmekanismen for en rettferdig omstilling er en helhetlig plan for omstillingen, planen må utarbeides i partssamarbeidet i arbeidslivet og være forpliktende for alle parter.

Begrunnelse

Støtten til det grønne skiftet og omstillingen er prisgitt at vi har lav arbeidsledighet og relativt små forskjeller. For å sikre at omstillingen er rettferdig er det nødvendig med en forpliktende helhetlig plan fra start til slutt i omstillingen, som sikrer arbeidsplasser i dag og i framtiden. At vi sikrer tiltak og ordninger for alle som påvirkes av det grønne skiftet. Og at vi kommer oss gjennom omstillingen med fortsatt høy sysselsetting og verdiskapning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8547 fra NNN

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1338

Ny tekst etter punktum:

Rettferdig omstilling er en forutsetning for å lykkes med å nå Norges forpliktende klimamål. Den omstillingen samfunnet har behov for avhenger av omstillingsdyktige arbeidstakere med rett kompetanse. Arbeidsplasser og arbeidsoppgaver vil forandre seg, og i denne omleggingen må alle ansatte få mulighet til å tilpasse seg de nye arbeidsmetoder og arbeidsplassene som vil komme i framtiden. Styrket etter og videreutdanning må prioriteres i bedriftene og samfunnet ellers. Ingen skal omstilles til arbeidsløshet. Partssamarbeidet forankret i Hovedavtalen må utvides til å også omfatte løsninger for å sikre rettferdig omstilling

Begrunnelse

De store endringene arbeidslivet står ovenfor for å nå klimamålene vil medføre endringer på arbeidsplasser og i samfunnet ellers. I de fleste bedrifter er det et godt partssamarbeid om planlegging og utvikling av arbeidsplassene. Vi erfarer fra våre tillitsvalgte at det er mindre involvering i spørsmål som omfatter klima og bærekraft. Vi mener at god involvering av tillitsvalgte på bærekraftsområdet er en forutsetning for å lykkes.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8548 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1339

Endring

Kontinuerlig omstilling til en mer klima- og miljøvennlig produksjon av varer og tjenester er en nødvendig forutsetning for å opprettholde høy produktivitet og styrket konkurransekraft. En slik omstilling er en forutsetning for økt verdiskapning og styrket velferd for befolkningen.

Begrunnelse

Målet bør være styrket velferd, ikke økt verdiskapning som sådan.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8549 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1346

Strykning. "både" strykes

Begrunnelse

Språklig endring.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8550 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1351

LO vil jobbe for at deler av de enorme verdiene i Statens pensjonsfond utland settes av til forskning og utvikling av norsk industri, utbygging av infrastruktur, og oppgradering av kraftproduksjon og – distribusjon.

Begrunnelse

Norge er et av de land i den industrialiserte delen av verden som bruker minst på forskning og utvikling. Her har vi en befolkning som har mye kunnskap, men lite som settes av til forskning og utvikling for å få frem ny og grønn industri. Her burde Norge ha forutsetninger til å være helt i toppen av dette arbeidet. Satses det mer på forskning og utvikling, vil vi også trenge mer utbygging av samfunns viktig infrastruktur, som også innbefatter oppgradering av kraftproduksjon, og ikke minst distribusjon av kraft.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8551 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1351

Linje – 1351

Forslag – Tilleggsforslag:

Framtidas fastlandsindustri vil bygge på dagens eksisterende industri. Det offentlige virkemiddelapparatet må rettes i større grad enn i dag mot store og mellomstore bedrifter. Manglende tilgang på langsiktig kapital for omstilling og teknologiutvikling svekker muligheten for industrivekst. LO vil jobbe for at deler av statens pensjonsfond utland settes av til forskning og utvikling av norsk industri, utbygging av infrastruktur, og oppgradering av kraftproduksjon- og distribusjon.

Begrunnelse

Det er dette vi legger i en aktiv næringspolitikk, som må ta utgangspunkt i nasjonale fortrinn og særegenheter. Samtidig kan vi ikke være bekjent av at det SPU skal investeres i virksomheter i utlandet som er i konkurranse med norske selskaper.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8552 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1355

Tillegg til linje 1355: LO vil arbeide for at deler av Statens pensjonsfonds utlands enorme verdier brukes til forskning, utvikling og investere i grønn industri, matproduksjon, fiskeforedlingsbedrifter, infrastruktur. Målet er å fremme høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som kan bidra til globale klimaløsninger.

Begrunnelse

Vi må få til investeringer i det grønne skiftet, slik at vi bevarer og oppretter nye arbeidsplasser på den kompetansen vi har i det norske arbeidsmarkedet i dag.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8553 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1361

Endre tekst på linje 1361; For å redusere utslippene i tråd med klimamålene er vi avhengige av tilgang til fornybar kraft. Forslaget er å endre fornybar til fossilfri. Setningen som starter på linje 1361 blir da; For å redusere utslippene i tråd med klimamålene er vi avhengige av tilgang til fossilfri kraft.

Begrunnelse

Ved at ta å bytte ut fornybar til fossilfri åpner vi også for å se på flere former for energikilder da blant annet kjernekraft. Ja vi må jobbe aktivt for de energi kildene vi allerede har i dag, men må også se på og forske på andre energi kilder som blant annet kjernekraft. Regjeringen oppnevnte i mai 2024 et utvalg som skal utrede kjernekraft som en muligkraftkilde i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i april 2026. Spørsmålet om kjernekraft i Norge vil derfor bli et sentralt tema på dagsorden i handlingsprogramperioden, som LO må ta stilling til. Nylige livsløpsanalyser fra EUs vitenskapspanel og FN har vist at moderne kjernekraft er minst like bærekraftig som de fornybare energikildene, at det er den tryggestekraftkilden av alle, produserer minst farlig avfall pr TWh, og at det finnes gode løsninger for trygg avfallshåndtering. Kjernekraftverk leverer store mengder ren og regulerbart energi, helt uavhengig av været, det kan plasseres på små arealer i nærheten av der energien trengs, og har en levetid med forventede levetidsforlengelser på inntil 100 – 120 år. Når et kjernekraftverk først er i drift, er marginalkostnaden svært lav. Det betyr at et kjernekraftverk vil gi rimeligere strøm i nesten alle døgnets tider, hele året. Kjernekraft kan dermed sikre norske landbaserte arbeidsplasser langsiktig og stabil tilgang til ren energi til konkurransedyktige priser i mange generasjoner. En ringvirkningsanalyse utført av Menon Economics i juni 2024 viste at etablering av et lite modulært kjernekraftverk (SMR, på 300 MW) i Norge vil skape hundrevis av arbeidsplasser og gi store ringvirkninger lokalt og regionalt. Samtidig viser pågående forsknings- og innovasjonsprosjekter at kjernekraft også har et stort potensial innen fremdrift på skip, med enorme muligheter for nye og langsiktige arbeidsplasser innen Norges maritime næringer. Det er imidlertid viktig å komme i gang raskt dersom kjernekraft også skal bidra til å bevare eksisterende arbeidsplasser. Ifølge det internasjonale atomenergibyrået tar det 10 – 15 år å etablere store kjernekraftverk i et land som starter helt på bar bakke. I Norge starter vi heldigvis ikke på bar bakke. Vi har lang erfaring fra forskningsreaktorene, vi har etablerte og relevante kompetansemiljøer og utdanningsløp (deriblant innen olje- og gassbransjen), og vi har eksisterende lovverk og forvaltning. Og med de nye små, modulære reaktorene (SMR) legges det opp til vestlige forsyningskjeder, byggetider og forvaltningspraksis som skal kutte tid og kostnader og gjøre SMR-kjernekraftverk kommersielt tilgjengelig allerede fra ca 2030 – 2035. Forslagene her innebærer at LO åpner for å vurdere kjernekraft som del av et rettferdiggrønt skifte i Norge, og fremmer en faktabasert og teknologinøytral tilnærming til spørsmålet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8554 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1362

Linje – 1362 – 1363

Forslag – Endringsforslag

Norge må skalere opp kapasiteten i kraftsystemet med sol-, vann- og vindkraft og spare energi gjennom energieffektiviserende tiltak parallelt.

Endres til:

Norge må bygge ut mer solkraft og vindkraft til havs, og oppgradere nåværende vannkraft, og samtidig sørge for energieffektivisering.

Begrunnelse

Vindkraft på land er for arealkrevende til at det kan forsvares hvis man tenker at nedbygging av arealer henger sammen med tap av arts mangfold/biologisk mangfold, og at dette henger sammen med klima.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8555 fra LO region Akershus

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1362

Forslagstype: Endring

Fra: "Norge må skalere opp kapasiteten i kraftsystemet med sol-, vann- og vindkraft og spare energi gjennom energieffektiverende tiltak parallelt."

Til: «Norge må skalere opp kapasiteten i kraftsystemet med sol-, vann- og vindkraft og samtidig utrede alternative energiformer vi har gode forutsetninger for å ta i bruk, slik som kjernekraft og thorium. Vi skal også gjennomføre energieffektiverende tiltak parallelt.»

Begrunnelse

Vi er i en omstillingsfase som samfunn og vi mener det er viktig at Norge går i front så tidlig som mulig på alternative energiformer, slik at vi kan bli en ledende nasjon også på dette feltet når oljen tar slutt.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8556 fra Styrke 3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1362

Linje 1362:

I setningen Norge må skalere opp kapasiteten i kraftsystemet vil vi fjerne sol vind og vannkraft og heller ha setningen:

Norge må skalere opp kapasiteten i kraftsystemet, og spare energi gjennom energieffektive tiltak parallelt.

Begrunnelse

Setningen blir riktigere.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8557 fra Norsk Tjenestemannslag 3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1362

Tillegg.

Samtidig er det viktig at energiomstillingen tar hensyn til naturen.

Begrunnelse

Det er viktig å belyse at det er målkonflikter energi/natur.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8558 fra LO i Oslo 3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1363

Tillegg inn på linje 1363:

Energieffektiviseringstiltak kan gjennomføres raskt og kan spare betydelige mengder energi og dermed redusere behovet for kraftutbygging. Det kan være alt fra etterisolering og energistyringssystemer til bruk av geotermisk energi og solceller på bygg. Støtte til enøk-tiltak må bli smidigere og mer tilgjengelige enn i dag, og må omfatte alle boligtyper, også borettslag, og næringsbygg.

Begrunnelse

Energieffektivisering kan gi raske resultater og spare store mengder energi. Å redusere behovet for ny kraftutbygging og sikre en bærekraftig energiforvaltning er billigere og bedre enn å bygge flere nye kraftverk enn det som er nødvendig.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8559 fra EL og IT Forbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1363

Ny linje i 1363 etter punktum;

"Det er også nødvendig å styrke forskning på andre fossilfrie energikilder".

Begrunnelse

Manglende begrunnelse

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8560 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1365

Utslippsreduksjonen må også skje gjennom en helhetlig areal- og transportplanlegging som har som mål å redusere byspredning og belastningen på vegnettet, og bidra til bevaring av natur og biologisk mangfold i tråd med den internasjonale Naturavtalen. LO vil arbeide for arealnøytralitet i kommunal og regional planlegging.

Begrunnelse

Det holder ikke bare å gjøre transport mindre forurensende. Det totale behovet for transport må ned dersom vi skal nå klimamålene, og naturmålene i FNs Naturavtale. Tap av natur er en like stor utfordring som klimaendringene, og de to henger tett sammen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8561 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1369

Til linje 1369-1370 Strykning- og endringsforslag: Stryk «ettersom etterspørselen etter olje og gass i globale markeder endrer seg» og legg til «og ivareta klimaet».

Ny setning blir da «Å bygge disse verdikjedene i bærekraftige eksportindustrier er viktig for å diversifisere norsk økonomi og ivareta klimaet».

Begrunnelse

Det er i tråd med Norges klima- og miljøforpliktelser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8562 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1370

Linje 1370, Etter punktum:

Dagens prosessindustri har allerede gjennomført store utslippskutt samtidig som produksjonen er økt. Denne industrien har høy produktivitet, ordnede lønns- og arbeidsvilkår og investerer tungt i innovasjon og utvikling. Prosessindustrien har allerede kommet lang med prosjekter innenfor fangst, lagring og bruk av CO2 og vil derfor spille en nøkkelrolle når nye grønne industrier skal bygges.

Begrunnelse

Denne teksten vil utfylle handlingsprogrammet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8563 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1370

Tillegg: En forutsetning for å få frem ny og grønn industri er at det prioriteres midler til forskning og utvikling av norsk industri og utbygging av infrastruktur.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8564 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1371

Endring.

En bærekraftig ressursforvaltning er viktig for å skape arbeidsplasser. Verdiskaping og velstand forutsetter at økosystemene fungerer, ikke bare økonomien. Vern, restaurering og bærekraftig forvaltning av natur er dermed viktig for å sikre velstand for nåværende og fremtidige generasjoner. Her må føre-var-prinsippet, en kunnskapsbasert tilnærming og en helhetlig forvaltning legges til grunn. LO mener at nedbygging av urørt natur må unngås. Ved utbygging må grå arealer være førstevalget.

Begrunnelse

Naturtap undergraver oppnåelse av FNs bærekraftsmål. Føre-var-prinsippet stiller krav til at myndighetene tar hensyn til usikkerhet og særlig farefulle i sine beslutninger. Dette for å sikre samfunnet mot vesentlige skade på naturen og miljøet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8565 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1374

etter "bruk av natur";: .. på land og i maritime miljøer.

Begrunnelse

presisering

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8566 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1375

Forslag - Endringsforslag

Nedbygging av urørt natur bør unngås.

Endres til:

Nedbygging av urørt natur skal unngås.

Begrunnelse

Vi kan ikke bygge ned mer urørt natur nå.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8567 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1375

Endre til «Nedbygging av urørt natur skal unngås.»

Begrunnelse

Vi har sett at det har vært en voldsom fart i nedbygging av urørt natur de siste årene. Det kan ikke fortsette.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8568 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1376

Tillegg

Allerede vernede områder skal beholde sin vernede status, og ikke åpnes for kortsiktige løsninger på energimangel. Videre skal ikke flomsikringstiltak brukes som unnskyldning for å legge til rette for kraftproduksjon i vernede vassdrag.

Begrunnelse

Klimakrisen og naturkrisen henger sammen, vi kan ikke løse den ene krisen ved å gjøre den andre større. Som det står i linje 1362-1363 har vi stort potensiale for å skalere opp kapasiteten i eksisterende kraftproduksjon, samtidig er det viktig at vi beholder områder som urørte. Vernede områder er vernet av en hensikt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8569 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1377

Legge til "natur" slik at setningen lyder "Arealbruk må prioriteres ut ifra ringvirkningene det har for natur, fellesskapet og lokalsamfunnet."

Begrunnelse

Presiserer hvilke avveininger som må gjøres.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8570 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1377

Endring.

Arealbruk må prioriteres ut ifra ringvirkningene det har for natur, klima, fellesskapet og lokalsamfunnet. Det betyr for eksempel at utvikling i, og bruk av natur må skape gode og anstendige arbeidsplasser, og å legge til rette for å utvikle hele verdikjeder for foredling av råmaterialer i Norge, innenfor rammene som settes av natur og klima.

Begrunnelse

Kunnskapsgrunnlaget er entydig på at arealendringer og nedbygging av natur er en massiv samfunnsutfordring. Derfor må vi være mer tydeligere i denne formuleringen. Vi opplever et for ensidig fokus på denne typen arbeidsplasser og at det kanskje ikke er representativt for hele LO.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8571 fra LO region Rogaland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1381

Sikker og forutsigbar energiforsyning er en bærebjelke i ethvert moderne samfunn. Staten må ha hovedansvaret for kraft- og energiproduksjonen i Norge og eierskapet skal være offentlig og eid av fellesskapet. Energi er avgjørende for folks hverdagsliv, næringslivets verdiskaping, sysselsetting og nasjonal økonomisk sikkerhet. Norge må finne egnede modeller for å sikre eget kraftbehov, herunder tilknyttingen til det europeiske energimarkedet. Kraftmangel vil ikke bare smerte privatøkonomien med høyere strømpriser, men kraftmangelen vil også true både eksisterende og nye arbeidsplasser. Rimelig kraft er en forutsetning for å opprettholde industriell produksjon i Norge. Norges fortrinn med lave energipriser må gjenopprettes.

Fornybar energi er den viktigste nøkkelen til å kutte utslipp. den kan erstatte og fase ut fossil energibruk, og den kan skape grunnlag for ny verdiskaping og sysselsetting. Det viktigste grepet for rettferdig omstilling, er å øke krafttilgangen gjennom mer fornybar produksjon og bedre nettinfrastruktur. Kraftnettet må forsterkes og fornyes uten at husholdningene rammes av økt nettleiekostnader og et krafttak for energieffektivisering. Økt krafttilgang vil gi forutsigbare og levelige strømpriser som er avgjørende for husholdninger, næringsliv samt offentlige og private virksomheter. Rimelig kraft er en forutsetning for å opprettholde industriell produksjon i Norge. De stadig tydeligere konsekvensene av klimakrisen med hetebølger, skogbranner, tørkeperioder, styrtregn og flommer, understreker nødvendigheten av reduserte klimagassutslipp. Staten må fortsatt stimulere til ENØK via støtteordninger.

Det er tydelig at omstilling basert på ambisjonen om lavere utslipp øker forbruksvolumet i Norge. Dette økte forbruket må enten forsynes med en økt kraftproduksjon i Norge, eller ved importert kraft fra utlandet. Kjernekraft må utredes og igangsettes snarest. Dersom Norge blir avhengig av importert kraft, vil kraftprisene i Norge stige. Opprettholdelse av et nasjonalt kraftoverskudd er en forutsetning for at rikelig krafttilgang kan videreføres som et konkurransefortrinn for norsk industri. Elektrisk energi skal utelukkende brukes til samfunnsnyttige formål, ikke til kryptovaluta og lignende.

LO mener det må være et mål at Norge gjenetablerer konkurransedyktige kraftpriser. Et nasjonalt kraftoverskudd, at vi produserer mer enn vi forbruker selv, betinger samhandling og utveksling av kraft med våre naboland. Flere av landene rundt oss skifter ut stabil, men utslippsintensiv kraftproduksjon med ustabile fornybare energikilder som sol og vind. Energisystemene er i endring og det utfordrer evnen til stabil leveranse av elektrisitet.

Konsesjonsbehandling av kraftproduksjon må ha korte behandlingstid. Energiforsynings betydning og rolle for sikkerhetspolitikken har blitt veldig tydelig, og i en urolig geopolitisk verden, har Norges sårbarhet økt. LO mener Norge må utvikle løsninger for en stabil kraftforsyning i Norge som er dimensjonert til å møte disse endringene. Våre største utslippskutt skjer gjennom den eksportverdien norske løsninger bidrar med internasjonalt. For å bevare global konkurransekraft må vi tilfredsstillte kunder ute med produkter med lavt og lavere karbonavtrykk enn alternative leverandører. Energi- og klimapolitikken må knyttes tettere sammen med nærings- og sikkerhetspolitikken enn det vi har sett så langt.

Begrunnelse

Elektrisk kraft og infrastruktur er kritisk for samfunnet

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8572 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1387

Endre linje 1387 fra; Det viktigste grepet for rettferdig omstilling er å øke krafttilgangen, gjennom mer fornybar. Ny tekst linje 1387; Det viktigste grepet for rettferdig omstilling er å øke krafttilgangen, gjennom mer utslippsfri

Begrunnelse

Det bør byttes til utslippsfri istedenfor fornybar da det er flere energi kilder vi bør se på, som blant annet kjernekraft. Regjeringen oppnevnte i mai 2024 et utvalg som skal utrede kjernekraft som en

muligkraftkilde i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i april 2026. Spørsmålet om kjernekraft i Norge vil derfor bli et sentralt tema på dagsorden i handlingsprogramperioden, som LO må ta stilling til. Nylige livsløpsanalyser fra EUs vitenskapspanel og FN har vist at moderne kjernekraft er minst like bærekraftig som de fornybare energikildene, at det er den tryggestekraftkilden av alle, produserer minst farlig avfall pr TWh, og at det finnes gode løsninger for trygg avfallshåndtering. Kjernekraftverk leverer store mengder ren og regulerbar energi, helt uavhengig av været, det kan plasseres på små arealer i nærheten av der energien trengs, og har en levetid med forventede levetidsforlengelser på inntil 100 – 120 år. Når et kjernekraftverk først er i drift, er marginalkostnaden svært lav. Det betyr at et kjernekraftverk vil gi rimeligere strøm i nesten alle døgnets tider, hele året. Kjernekraft kan dermed sikre norske landbaserte arbeidsplasser langsiktig og stabil tilgang til ren energi til konkurransedyktige priser i mange generasjoner. En ringvirkningsanalyse utført av Menon Economics i juni 2024 viste at etablering av et lite modulært kjernekraftverk (SMR, på 300 MW) i Norge vil skape hundrevis av arbeidsplasser og gi store ringvirkninger lokalt og regionalt. Samtidig viser pågående forsknings- og innovasjonsprosjekter at kjernekraft også har et stort potensial innen fremdrift på skip, med enorme muligheter for nye og langsiktige arbeidsplasser innen Norges maritime næringer. Det er imidlertid viktig å komme i gang raskt dersom kjernekraft også skal bidra til å bevare eksisterende arbeidsplasser. Ifølge det internasjonale atomenergibyrået tar det 10 – 15 år å etablere store kjernekraftverk i et land som starter helt på bar bakke. I Norge starter vi heldigvis ikke på bar bakke. Vi har lang erfaring fra forskningsreaktorene, vi har etablerte og relevante kompetansemiljøer og utdanningsløp (deriblant innen olje- og gassbransjen), og vi har eksisterende lovverk og forvaltning. Og med de nye små, modulære reaktorene (SMR) legges det opp til vestlige forsyningskjeder, byggetider og forvaltningspraksis som skal kutte tid og kostnader og gjøre SMR-kjernekraftverk kommersielt tilgjengelig allerede fra ca 2030 – 2035. Forslagene her innebærer at LO åpner for å vurdere kjernekraft som del av et rettferdiggrønt skifte i Norge, og fremmer en faktabasert og teknologinøytral tilnærming til spørsmålet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8573 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1387

Linje – 1387 - 1388

Forslag - Endringsforslag

Det viktigste grepet for rettferdig omstilling er å øke krafttilgangen, gjennom mer fornybar produksjon, bedre nettinfrastruktur, og et krafttak for energieffektivisering.

Endres til:

Det viktigste grepet for rettferdig omstilling er å prioritere krafttilgangen, forbedre nettinfrastruktur, og gjennom energieffektivisering.

Begrunnelse

Det kan ikke være slik at all energikrevende virksomhet kan gis tillatelse, hvis det en gang i framtida blir mangel på kraft. Hvis vi har det slik, så er det en garanti for at det blir mangel på kraft. Det må prioriteres kraft dit samfunnet får mest ut av det, i form av eksisterende arbeidsplasser.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8574 fra LO region Rogaland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1388

Linje 1388-1390 - Legge til ny setning etter «virksomheter.» LO skal arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowattime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse

For at det skal være like attraktivt å effektivisere gammel energiproduksjon som å bygge ut ny

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8575 fra EL og IT Forbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1388

Foreslår en endring i linje 1388: (...)produksjon, bedre nettinfrastruktur, og en tydelig offentlig satsing på energieffektivisering.

Erstatter teksten: "...og et krafttak for energieffektivisering

Begrunnelse

Mangler begrunnelse

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8576 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1388

Etter "gjennom mer fornybar produksjon": .. og bedre nettinfrastruktur. LO vil arbeide for tiltak som fremmer energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering.

Begrunnelse

Endra ordlyd og setningsbygging

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8577 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1389

Linje - 1389

Forslag - Endringsforslag

Endre «levelige» til «lave»

Begrunnelse

Vi må ha lave og forutsigbare strømpriser, ikke bare levelige.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8578 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1389

Linje 1389, endringsforslag:

vil gi forutsigbare og konkurransedyktige kraftpriser

Begrunnelse

Setningen blir riktigere.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8579 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390

LO vil arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowattime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse

Utbygging av fornybare energikilder kan ha ulike typer av negative miljøkonsekvenser i form av klimagassutslipp og inngrep i naturen. Energisparingstiltak bør derfor alltid prioriteres over nye energiutbygginger der det er mulig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8580 fra LO region Østfold**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

Behovet for ny kraft er så stort at alle miljøvennlige energikilder må tas i bruk, inkludert kjernekraft. Grundige livsløpsanalyser fra EUs vitenskapspanel og FN viser at kjernekraft er like trygt og miljøvennlig som vind- og solkraft. Moderne kjernekraftverk bruker ikke den samme teknologien som ble brukt i Tsjernobyl. Det finnes i dag gode løsninger for håndtering av avfallet fra kjernekraftverk. Dersom det bygges kjernekraftverk i Norge, så vil de ha behov for mye av den samme kompetansen som i dag brukes i olje- og gassbransjen. Kjernekraft kan altså bidra til en rettferdig omstilling fra dagens oljesamfunn til en mer klimavennlig fremtid.

Begrunnelse

Regjeringen oppnevnte i mai 2024 et utvalg som skal utrede kjernekraft som en muligkraftkilde i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i april 2026. Spørsmålet om kjernekraft i Norge vil derfor bli et sentralt tema på dagsorden i handlingsprogramperioden, som LO må ta stilling til.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8581 fra LO region Møre og Romsdal**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

LO vil arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowattime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse

Ønske om å innføre hvite sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowattime som utbygging av ny kraft.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8582 fra LO region Agder**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

Tilleggsforslag på linje 1390

LO vil arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowattime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8583 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390

Tilleggsforslag på linje 1390: LO vil arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowatttime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse

Vi må ha en aktiv industripolitikk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8584 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390

Tilleggs forslag: LO vil arbeide for at konsesjonsmyndighetene skal være restriktive med å gi tillatelse til landbaserte vindkraftprosjekter. Dette på grunn av store naturinngrep og negative konsekvenser på naturmiljøet, biologisk mangfold, kulturlandskap, friluftsliv og reindriftsinteresser, herunder kulturelle beiteområder.

Begrunnelse

Vi har sett at landbasert vindkraft har ført til store arealkonflikter, må løse behovet for kraft på andre måter.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8585 fra EL og IT Forbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390

Foreslår inn en ny setning etter punktum i 1390;

Det må være et mål å redusere varige prisforskjeller mellom prisområdene for strøm. Et viktig grep er en vesentlig styrking av nettkapasiteten.

Begrunnelse

Mangler begrunnelse

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8586 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390

Foreslås inn på linje 1390: Det er også behov for prioriteringer og sterkere styring av hvilke virksomheter som kan knytte seg til strømmettet ut fra overordna samfunnshensyn.

Begrunnelse

Blant annet kryptovalutautvinning krever enormt mye energi, og gir lite igjen i form av arbeidsplasser eller lokale ringvirkninger. Den energien bør vi heller bruke til å utvikle industri vi kan leve av.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8587 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390

Følgende legges til på linje 1390: Kostnadene til bygging av nett må fordeles på en fornuftig måte.

Begrunnelse

Med endringen ivaretas intensjonen hos forslagsstiller. Endringen er mer i tråd med utformingen av handlingsprogrammet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8588 fra Styrke**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

Tillegg etter linje 1390:

Samtidig er det viktig med nasjonale kontroll over kraftutbygging og at nettet eies og bygges ut av fellesskapet gjennom staten. Hjemfallsretten og det offentlige eierskapet av kraftressursene må videreføres.

Begrunnelse

Norge må sikre arbeidsplasser og konkurransekraft for industrien gjennom rimelig og fornybar energi.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8589 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

Tillegg .LO vil arbeide for å sikre sterk politisk styring og kontroll med utviklingen av det norske kraftsystemet.

Begrunnelse

Det er behov for å øke den politiske styringen over kraftsystemet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8590 fra Fellesforbundet**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

Tillegg: LO mener at alt potensial som ligger i opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraft må utnyttes. Gjennom aktivt offentlig eierskap må kraftselskapene styres til å oppgradere vannkrafta.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8591 fra LO region Telemark**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1390**

Tilleggsforslag på linje 1390: LO vil arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowatttime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse

Hvite sertifikater er et viktig virkemiddel for å få til energieffektivisering.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8592 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1393

Tillegg: Flomvern vil bli langt viktigere. LO mener at tidligere vernevedtak og utbygging av magasinkapasitet, både i regulerte og ikke-regulerte områder, må gjennomgås.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8593 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1394

Linje – 1394 - 1400

Forslag - Endringsforslag:

Det er tydelig at omstilling basert på ambisjonen om lavere utslipp øker forbruksvolumet i Norge. Dette økte forbruket må enten forsynes med en økt kraftproduksjon i Norge eller ved importert kraft fra utlandet. Dersom Norge blir avhengig av importert kraft, vil kraftprisene i Norge stige. Opprettholdelse av et nasjonalt kraftoverskudd er en forutsetning for at rikelig krafttilgang kan videreføres som et konkurransefortrinn for norsk industri. LO mener det må være et mål at Norge gjenetablerer konkurransedyktige kraftpriser.

Endres til:

Måten å møte det framtidige kraftbehovet på må skje gjennom en planmessig tilnærming. Verdier og velferd skal først og fremst skapes gjennom bruken av kraft, og ikke gjennom salg. Tildeling av kraft må skje gjennom politisk regulering og vurdering av samfunnsnytte og sysselsettingseffekt. Lavhengende frukter som oppgradering av vannkraftverk må realiseres. Utbygging av kraft må også skje basert på samme kriterier, med tillegg av naturhensyn. For å hindre sløsing og energitap, må nett og trafostasjoner oppgraderes. Også dette vil kreve naturinngrep, som må skje så skånsomt som mulig.

Begrunnelse

I møte med målet om lavere utslipp, så må vi erkjenne at det finnes aktører som spekulerer i grønnvasking. Det kan ikke være fritt fram å etablere seg med kraftkrevende virksomheter, uten at det blir møtt med en kritisk tilnærming til hva samfunnet skal prioritere, og hva som er til nytte for samfunnet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8594 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1400

Etter punktum: Den elektriske kraften i Norge må frikobles fra energiprisene i EU, og vi må ta politisk kontroll med eksportkablene. LO vil kreve at allerede fattede stortingsvedtak om EUs energibyrå ACER må reverseres.

Begrunnelse

Krafta skal ikke være på børs. Kraft er ikke en vare som andre varer, det er viktig infrastruktur.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8595 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1400

Ny setning: Ingen nye kraftkabler til utlandet skal etableres i kommende stortingsperiode. For kraftkabler hvor konsesjonstiden går ut må ikke ny konsesjon gis i kommende stortingsperiode.

Begrunnelse

Forslaget ivaretar forbundets syn på at utveksling av kraft ikke bør økes i neste stortingsperiode. Den bør derimot sikres slik at norsk industri får opprettholdt sin konkurransekraft men tilgang på nok og rimelig kraft. Samtidig er vi avhengig av noe utveksling av kraft med resten av Europa. Etter noen år med dramatiske svingninger i kraftprisene for industrien og forbrukerne bør situasjonen stabilisere seg før man eventuelt tar stilling til nye kabler ut av landet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8596 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1400

Tillegg: Dette forutsetter et oppgjør med vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrådet ACER.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8597 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1401

Linje – 1401 - 1408

Forslag – Endringsforslag:

Et nasjonalt kraftoverskudd, at vi produserer mer enn vi forbruker selv, betinger samhandling og utveksling av kraft med våre naboland. Flere av landene rundt oss skifter ut en stabil, men utslippsintensiv kraftproduksjon med ustabile fornybare energikilder som sol og vind. Energisystemene er i endring og det utfordrer evnen til en stabil leveranse av elektrisitet. Energiforsyningens betydning og rolle i sikkerhetspolitikken har blitt veldig tydelige, og i en urolig geopolitisk verden har Norges sårbarhet økt. LO mener Norge må utvikle løsninger for en stabil kraftforsyning i Norge, som er dimensjonert for å møte disse endringene.

Endres til:

Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk politisk kontroll. Prisdannelsen i kraftsystemet må settes med basis i produksjonskostnadene, ikke slik dagens børsdrevne marked fungerer, der prisen styres av høyeste budgiver i Europa. Strøm er en strategisk innsatsfaktor for industrien og et grunnleggende behov for husholdningene, og skal omsettes uten å bidra til finansielle spekulasjoner og uakseptable profittmarginer til kraftprodusentene. LOs mål forutsetter et oppgjør med vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrådet ACER. LO mener også at Norge må reforhandle kabelavtalene med Storbritannia og Tyskland siden kablene betyr prissmitte med skyhøye strømpriser fra Europa, som er avhengig av gasspriser.

Begrunnelse

Det ble smertelig klart for både husholdninger, næringsliv og det offentlige hvor dysfunksjonell dagens markedsbaserte kraftpolitikk er, fra slutten av 2021. Når markedet tapper ned våre flerårsmagasiner til nye kritiske dybder fordi det er "lønnsomt", er det fordi strøm er blitt en omsettelig vare og ikke en del av vår nasjonale infrastruktur. Dette tankesettet må snus, og vi må stille krav til hvem og hva som skal ha tilgang til denne infrastrukturen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8598 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1406

Tillegg

Oppgradering av allerede eksisterende vannkraftverk må prioriteres fremfor utbygging i inngrepsfrie naturområder. En satsning på oppgradering vil gi økt energiproduksjon uten nedbygging av viktige naturtyper.

Begrunnelse

Vi mener at oppgradering av eksisterende anlegg og infrastruktur må prioriteres fremfor ny utbygging, for å begrense nye natur- og arealinngrep.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8599 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk politisk kontroll. Prisdannelsen må endres slik at det ikke er siste produserte kWh som setter markedsprisen. Siste setning strykes og endres til: kraftutveksling må innrettes på en slik måte at prissmitte begrenses. Strøm er en strategisk innsatsfaktor for industrien og et grunnleggende gode for husholdningene, og skal omsettes uten å bidra til finansielle spekulasjoner og uakseptable profittmarginer til kraftprodusentene. LOs mål forutsetter et oppgjør med vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrådet Acer. LO mener også at Norge må reforhandle kabelavtalene med Storbritannia og Tyskland siden kablene betyr prissmitte med skyhøye strømpriser fra Europa som er avhengig av gasspriser.

Begrunnelse

Tilleggsforslaget er selvforklarende. Et mer rettferdig system, tilpasser Norges forutsetninger og behov.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8600 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Legget til ny tekst det det stopp på linje 1408:

Dette gjøres best gjennom en faktabasert og teknologinøytral tilnærming, der også moderne kjernekraft vurderes som del av Norges fremtidige energimiks. Livsløpsanalyser fra EUs vitenskapspanel og FN har vist at moderne kjernekraft er trygt og minst like bærekraftig som de fornybare energikildene, og at det finnes gode løsninger for trygg avfallshåndtering. Kjernekraftverk kan levere store mengder ren og regulerbar energi helt uavhengig av været, kan plasseres på små arealer i nærheten av der energien trengs, og har en levetid på flere generasjoner. LO ser at moderne kjernekraft kan ha potensiale til å sikre norsk kraftkrevende industri langsiktig og stabil tilgang til ren energi til konkurransedyktige priser, og pågående norske forsknings- og innovasjonsprosjekter viser at kjernekraft også kan ha potensiale innen fremdrift på skip og nye arbeidsplasser innen Norges maritime næringer. LO mener derfor at det er positivt at regjeringen nå utreder kjernekraft som en mulig kraftkilde i Norge.

Begrunnelse

"Regjeringen oppnevnte i mai 2024 et utvalg som skal utrede kjernekraft som en mulig kraftkilde i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i april 2026. Spørsmålet om kjernekraft i Norge vil derfor bli et sentralt tema på dagsorden i handlingsprogramperioden, som LO må ta stilling til.

Nylige livsløpsanalyser fra EUs vitenskapspanel og FN har vist at moderne kjernekraft er minst like bærekraftig som de fornybare energikildene, at det er den tryggeste kraftkilden av alle, produserer minst farlig avfall pr TWh, og at det finnes gode løsninger for trygg avfallshåndtering.

Kjernekraftverk leverer store mengder ren og regulerbar energi, helt uavhengig av været, det kan plasseres på små arealer i nærheten av der energien trengs, og har en levetid med forventede levetidsforlengelser på inntil 100 – 120 år.

Når et kjernekraftverk først er i drift, er marginalkostnaden svært lav. Det betyr at et kjernekraftverk vil gi rimeligere strøm i nesten alle døgnets tider, hele året. Kjernekraft kan dermed sikre norske landbaserte arbeidsplasser langsiktig og stabil tilgang til ren energi til konkurransedyktige priser i mange generasjoner. En ringvirkningsanalyse utført av Menon Economics i juni 2024 viste at etablering av et lite modulært kjernekraftverk (SMR, på 300 MW) i Norge vil skape hundrevis av arbeidsplasser og gi store ringvirkninger lokalt og regionalt.

Samtidig viser pågående forsknings- og innovasjonsprosjekter at kjernekraft også har et stort potensial innen fremdrift på skip, med enorme muligheter for nye og langsiktige arbeidsplasser innen Norges maritime næringer.

Det er imidlertid viktig å komme i gang raskt dersom kjernekraft også skal bidra til å bevare eksisterende arbeidsplasser. Ifølge det internasjonale atomenergibyrået tar det 10 – 15 år å etablere store kjernekraftverk i et land som starter helt på bar bakke. I Norge starter vi heldigvis ikke på bar bakke. Vi har lang erfaring fra forskningsreaktorene, vi har etablerte og relevante kompetansemiljøer og utdanningsløp (deriblant innen olje- og gassbransjen), og vi har eksisterende lovverk og forvaltning. Og med de nye små, modulære reaktorene (SMR) legges det opp til vestlige forsyningskjeder, byggetider og forvaltningspraksis som skal kutte tid og kostnader og gjøre SMR-kjernekraftverk kommersielt tilgjengelig allerede fra ca 2030 – 2035.

Forslagene her innebærer at LO åpner for å vurdere kjernekraft som del av et rettferdig grønt skifte i Norge, og fremmer en faktabasert og teknologinøytral tilnærming til spørsmålet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8601 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Nytt avsnitt under linje 1408:

Klima og energi henger nært sammen. Det grønne skiftet innebærer en omlegging fra fossil til elektrisk, fornybar energi. Omleggingen må skje på alle områder og fører med seg et stort behov for etablering av ny kraftproduksjon og modernisering av den eksisterende. Det ligger et betydelig potensial innen anlegg for vindkraft, solenergi, oppgradering av vannkraftanlegg og linjenett. Det må utvikles løsninger for bruk av hydrogen, f.eks. i transport til sjøs. Det ligger muligheter i utvinning og videre bruk av våre thoriumforekomster. Utbygging av atomenergi tar tid og reiser omfattende debatter nasjonalt, men må utredes som et alternativ. Anleggsvirksomheten må i økende grad baseres på utslippsfri drift. Energiomleggingen må også slå inn i transport, både privat og i næringssammenheng. Lademuligheter for el-kjøretøy må bygges ut over hele landet.

Begrunnelse

Det er viktig å optimalisere eksisterende teknologi for det grønne skiftet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8602 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Tilleggsforslag på linje 1408 i handlingsplanen

Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk politisk kontroll. Pris-dannelsen i kraftsystemet må settes med basis i produksjonskostnadene, ikke slik dagens børsdrevne marked fungerer, der prisen styres av høyeste budgiver i Europa. Strøm er en strategisk innsatsfaktor for industrien og et grunnleggende gode for husholdningene, og skal omsettes uten å bidra til finansielle spekulasjoner og uakseptable profittmarginer til kraftprodusentene. LOs mål forutsetter et oppgjør med vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs

energiunion gjennom utmelding av energibyrået Acer. LO mener også at Norge må reforhandle kabelavtalene med Storbritannia og Tyskland siden kablene betyr prissmitte med skyhøye strømpriser fra Europa som er avhengig av gasspriser.

Begrunnelse

Vi vil ha kontroll over krafta vår.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8603 fra LO i Oslo

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Ny setning på linje 1408:

Elektrisitet er en strategisk samfunnsressurs og må underlegges demokratisk og politisk kontroll.

Begrunnelse

Tilgang til elektrisitet er for viktig til at dette kan overlates til markedet. Derfor må denne ressursen være demokratisk og politisk kontrollert.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8604 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Tillegg linje 1408: Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk politisk kontroll. Pris-dannelsen i kraftsystemet må settes med basis i produksjonskostnadene, ikke slik dagens børsdrevne marked fungerer, der prisen styres av høyeste budgiver i Europa. Strøm er en strategisk innsatsfaktor for industrien og et grunnleggende gode for husholdningene, og skal omsettes uten å bidra til finansielle spekulasjoner og uakseptable profittmarginer til kraftprodusentene. LOs mål forutsetter et oppgjør med vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrået Acer. LO mener også at Norge må reforhandle kabelavtalene med Storbritannia og Tyskland siden kablene betyr prissmitte med skyhøye strømpriser fra Europa som er avhengig av gasspriser.

Begrunnelse

Strøm er avgjørende i det grønne skifte, og vi må derfor prioritere hvordan den skal brukes. Og få strømprisene av børs.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8605 fra LO region Vestland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Tilleggsforslag på linje 1408:

Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk politisk kontroll. Pris-dannelsen i kraftsystemet må settes med basis i produksjonskostnadene, ikke slik dagens børsdrevne marked fungerer, der prisen styres av høyeste budgiver i Europa. Strøm er en strategisk innsatsfaktor for industrien og et grunnleggende gode for husholdningene, og skal omsettes uten å bidra til finansielle spekulasjoner og uakseptable profittmarginer til kraftprodusentene. LOs mål forutsetter et oppgjør med vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrået Acer. LO mener at Norge må reforhandle kabelavtalene med Storbritannia og Tyskland siden kablene betyr prissmitte med skyhøye strømpriser fra Europa som er avhengig av gasspriser.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller. Regionrådets vurdering: Intensjonen til alle tre forslag er stort sett ivaretatt i tekst på linjene 1394- 1408 i debatheftet. Rådet mener det er uforsvarlig å frikoble

seg fra energisamarbeid samtidig som vi styrer mot et kraftunderskudd i Norge. Av samme grunn blir det krevende å sette kraftpris etter produksjonskostnader, når vi vet at «gammel» kraft koster 15 øre kw, mens ny kraftproduksjon kan koste mye over en krone for kw. Det vil sette oss i et dilemma hvor vi må velge, enten at noen ikke får billig kraft, eller at noen ikke får strøm. Regionrådet foreslår likevel å forsterke intensjonen med følgende forslag til Innstilling: Følgjande setning frå LO i Sunnhordaland sitt forslag vert tilføyd til linje 1400: "Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrået Acer." «Strøm skal være en strategisk samfunnsressurs under demokratisk politisk kontroll, og være et konkurransefortrinn for norsk industriutvikling og et gode for husholdningene. Det forutsetter at LO vil arbeide for å endre vårt eksisterende markedsbaserte kraftregime. Det inkluderer frikobling fra EUs energiunion gjennom utmelding av energibyrået Acer.»

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8606 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Ny setning: Det må stimuleres ytterligere til oppgradering av allerede utbygd vannkraft. Dette må ikke gå på bekostning av kommunenes skatte- og konsesjonskraftsinntekter.

Begrunnelse

Intensjonen ivaretas med følgende tillegg på linje 1408: I tillegg til at effektoppgraderinger av utbygd vannkraft må fortsette.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8607 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1408

Tillegg: LO mener at Staten må ta en langt mer sentral plass for å sikre forutsigbare strømpriser. Det må legges til rette for større bruk og bedre tilbud av fastpriskontrakter, og at det opprettes et statlig strømselskap som skjermer husholdninger og bedrifter mot uforutsigbare prissvingninger. I tillegg må det innføres et nytt system for dagens strømleveranser til husholdningene. Målsettingen med dette systemet skal være å sikre husholdninger et nødvendig strømforbruk til en politisk fastsatt pris. Grensen for forbruket må settes slik at den ivaretar både fordelingshensyn og motiverer til energieffektivisering.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8608 fra LO region Rogaland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1410

Linje 1410-1411 - Legge til ny setning etter «leverandører.» Kraftkrevende industri i Norge får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener Co2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

For å sikre norsk konkurranseevne og norske arbeidsplasser

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8609 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Kraftkrevende industri i Norge får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener CO2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

Slik ordningen er i dag, gir det uheldige konsekvenser, som kan ramme norske industribedrifter på en slik måte at de legger ned driften, eller flagger ut.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8610 fra LO region Møre og Romsdal

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Kraftkrevende industri i Norge får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener CO2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

Ønske om at CO2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8611 fra LO region Nordland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Tillegg på linje 1411: etter «...alternative leverandører.» Vår lokalproduserte grønne kraft skal eksporteres som produkter og ikke som elektroner.

Begrunnelse

Viktig at kraften benyttes lokalt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8612 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Linje – 1411

Forslag – Tilleggsforslag:

Kraftkrevende industri får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener CO2-kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

CO2-kompensasjonen kompenserer for at økte kvotepriser øker kraftprisene. CO2-kvoteprisen øker kraftprisene i Europa, som gjennom utenlandskablene smitter over på kraftprisene for norsk industri. Det betyr at CO2-kvoteprisen flytter kostnaden for kull- og gasskraft over på norsk industri som bruker utslippsfri vann- og vindkraft. CO2-kompensasjonen ble innført for å hindre karbonlekkasje, altså at bedrifter flagger ut eller utkonkurreres av land med høye utslipp og svak klimapolitikk. CO2-kompensasjonen har ingenting med industriens egne utslipp å gjøre. Industriens egne utslipp er kvotepliktige og må reduseres i takt med kvotesystemet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8613 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Tilleggsforslag på linje 1411: Kraftkrevende industri i Norge får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener CO2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

Viktig for å vare ta norsk industri

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8614 fra LO region Agder

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Tilleggsforslag på linje 1411

Kraftkrevende industri i Norge får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener CO2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8615 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Endring.

Energi- og klimapolitikken må knyttes tettere sammen med alle politiske områder, især næringspolitikken og sikkerhetspolitikken.

Begrunnelse

For å sikre en reell omstilling som er rettferdig og sikrer fortsatt høy sysselsetting og verdiskapning er det viktig at energi- og klimapolitikken kobles sammen med alle politiske områder, aller viktigst i den overgangen vi står ovenfor nærings- og sikkerhetspolitikken.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8616 fra LO region Telemark

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1411

Tilleggsforslag på linje 1411: Kraftkrevende industri i Norge får i dag kompensert for det påslaget i kraftprisen som kommer av effekten av at kraft i Europa ligger i kvotesystemet. LO mener CO2 kompensasjonsordningen må fortsette, og gi rom for full kompensasjon.

Begrunnelse

Industrien i Norge er avhengig av kompensasjonsordningen

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8617 fra Fellesforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1413

Nytt avsnitt: CO2-kompensasjonsordningen er det viktigste verktøyet for å forhindre karbonlekkasje. Ordningen bidrar til investeringer i eksisterende og ny grønn industri og sikrer

norske bedrifters konkurransevne ovenfor konkurrenter utenfor kvotehandelssystemet. LO mener CO2-kompensasjonsordningen må videreføres med tanke på stabilitet, langsiktighet og forutsigbarhet for industrien.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8618 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1414

LO må arbeide for at det offentlige skal ha eierskap og full styring med all infrastruktur som trengs for å få samfunnet til å fungere effektivt. Og med infrastruktur så mener vi veier, gater, flyplasser, havner og farleder, jernbane, kraftforsyning, telekommunikasjonsmidler, vann- og avløpsnett og avfallshåndtering.

Begrunnelse

Det er viktig at staten har kontroll og eierskap på viktige samfunnsfunksjoner, ikke private profittjegere. Ved at nevnt ovenfor blir en del av kritisk infrastruktur, bør/skal prisene for disse være kostpris.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8619 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1414

Nytt avsnitt under linje 1414:

Det er kartlagt et enormt etterslep på vedlikehold av vann og avløpsnett i kommunene, og flere steder finnes ikke tilfredsstillende reserveløsninger ved uhell i forbindelse med vannforsyning. For å sikre Norges innbyggere sikkert vannforsyning, er det stipulert investeringsbehov på mellom 300 - 350 milliarder kroner i løpet av de neste 20-årene.

Vann og avløp er selvkostområder som ved kommunal egenfinansiering vil gi innbyggerne enorme økninger i gebyrer knyttet til vann og avløp ved større utbedringer av hovednett og renseanlegg. Staten må aktivt inn med øremerkede midler som sikrer kommunene mulighet til å kunne gi innbyggerne sikre tjenester. For å skjerme innbyggerne mot skyhøye gebyrer må den statlige andelen holdes utenfor beregningen av selvkost i den enkelte kommune

Begrunnelse

Vann og avløp er viktig infrastruktur. Kommuner har ikke råd til å vedlikeholde dette selv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8620 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1416

Endring

Innen 2030 skal utslippene mer enn halveres.

Begrunnelse

Fra Klimaloven, § 3. Klimamål for 2030

"Målet skal være at klimagassutslippene i 2030 reduseres med minst 55 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990".

Utslippsmålet Norge har forpliktet seg til gjennom Parisavtalen innebærer som kjent minst 55 % utslippskutt ift. 1990 innen 2030. Norge har ingen sektormål, men det er allment kjent

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8621 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

LO vil arbeide for at bruk av anbud i kollektivtrafikken opphører og at slike tjenester utføres i offentlig egenregi.

Begrunnelse

Å ta i bruk anbud i kollektivtrafikken er helt uakseptabelt for fagbevegelsen. Anbud gir usikre arbeidsforhold for alle ansatte fordi det innen hvert fylke kun er en offentlig kjøper av tjenestene samtidig som prinsippet om konkurranse forutsetter flere kjøpere og tilbydere som konkurrerer mot hverandre. Den som taper et anbud i kollektivtrafikken, har derfor ingen alternativer. Anbud gir erfaringsmessig også dårligere pensjonsordning og arbeidsplasser og arbeidsmiljø ødelegges. Lokale avtaler utviklet gjennom mange år settes under press.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8622 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

LO vil arbeide for at det eksisterende lavutslippsalternativet for langtransport som jernbanenettet representerer blir videreutviklet, og at staten i samarbeid med industrien skal sørge for at gods på bane er et attraktivt tilbud for industri i Norge.

Begrunnelse

Styrker industrien og et grep i det grønne skiftet.

Samfunnets søkelys på miljøvennlig transport setter jernbanen i et gunstig lys. Det vil redusere utslipp, gi færre ulykker og mindre slitasje på vei.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8623 fra LO region Vestland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

«LO skal i neste periode sette ned et utvalg for å undersøke og utrede hvor i LO familien bussjåfører bør samles og organiseres.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Dagens situasjon med 3 forbund innad i LO som kniver om medlemmene fører til en svekket forhandlingsposisjon. Og den interne kampen om medlemmene driver de vekk fra LO og inn i armene på gule forbund. Regionrådets vurdering: Regionrådet anerkjenner problemstillingen både på dette området og mange andre, men viser til at LO allerede har et utvalg som er etablert for å løse opp i slike konflikter. Men organisasjonsutvalget har ikke mer makt enn forbundene gir dem. Forslaget bør derfor innebære å be om at forbundene gir organisasjonsutvalget mer makt til å raskere kunne avslutte organisasjonskonflikter. Innstilling: I kommende periode må LO og forbundene vurdere hvordan organisasjonskonflikter raskere kan løses opp i med endelig avgjørelse, til beste for medlemmene og slik at medlemmene kan være samlet i ett forbund, og for å unngå at vi mister medlemmer til konkurrerende organisasjoner.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8624 fra LO region Vestland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

«LO må i kongressperioden arbeide intenst med ei betydelig auke av toalett langs vegane med parkeringsmulighet for store biler. Dei nye toaletta samt dei få som allerede er etablert må vedlikeholdast og reinholdast slik at dei faktisk kan brukast. Det er ein forutsetning at toaletta også er opne i vinterhalvåret.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Norge med sitt langstrakte land har eit og anna toalett langs vegane. Enkelte av desse igjenn har plass til parkering for lastebiler/ busser. Nokre få av desse igjenn er opne vinterstid. Det syner seg at enkelte i diverse etater har ei formeining om at sjåførar på store biler ikkje bruker toalett, spesielt ikkje på vinteren. Dei få toaletta som finst har dessverre eit så lavt nivå av vedlikehold og reinhold at dei knapt kan brukast. Regionrådets vurdering: Forslagene bygger på gjeldene gjeldende politikk i LO. Det innstilles på å legge inn en nytt avsnitt etter linje 1421. Innstilling: Nytt avsnitt etter linje 1421: Det innebærer at LO vil arbeide for flere døgnhvileplasser med gode sanitærforhold og godt tilrettelagt for begge kjønn. For å få fortgang må det vurderes om dette skal finansieres med egenbetaling gjennom AutoPASS, som i tilfelle må omfatte alle brukere, også utenlandske.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8625 fra LO region Vestland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

Tillegg linje 1421: Samtidig må det satses stort på ras- og trafikksikring og bedre vedlikehold av veinettet.

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Det er eit stort etterslep på ras- og trafikksikring og vedlikehold både på riks- og fylkesvegnettet. Dette gjeld ikkje minst ute i distrikta. Dette er arbeidsveg for mange, og tryggleik for liv og helse må stå i første rekkje for LO. Tofeltsveg med gul midtstripe og ras- og trafikksikring må ha førsteprioritet. Regionrådets vurdering: LO har hatt stort fokus på rassikring av og bedre vedlikehold av veinettet, og forslaget kan bedre dagens tekst i debattheftet. Innstilling: Tiltres. Linje 1440, ny setning etter siste punktum: Ras- og trafikksikring og bedre vedlikehold må bli prioritert.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8626 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

De siste årene har vi sett store endringer i samferdselspolitikken i Norge. I 2016 ble Nye Veier opprettet som en ny veieier i tillegg til Statens vegvesen. Og i 2020 ble sams vegadministrasjon under Statens vegvesen oppløst, og vi fikk 11 nye veieiere i tillegg på fylkesveiene. Dette har ført til oppsplitting av veiadministrasjonen, og vi ser at samarbeidet imellom aktørene er ressurskrevende. En Menon-rapporten forsøkte å se på organiseringen i sektoren, men ingen har evaluert utbyggingsprosjektene eller ansvarspulveriseringen som følge av endringene. Målsettingen med en slik evaluering er å få et godt kunnskapsgrunnlag for å sikre kostnadseffektiv og sammenhengende utbygging og sterke fagmiljøer. LO etterspør en slik evaluering. LO er bekymret for at Statens vegvesen ikke skal være i stand til å utføre sitt samfunnsoppdrag, basert på store tap av årsverk de siste årene, oppsplitting av fagmiljø, høy turnover og tap av fagkompetanse som følge av omorganiseringene. LO mener at det er viktig at Norge sikres god statlig styring med vegnettet, kostnadseffektiv drift, komplementær kompetanse og en ansvarlig aktør for samfunnsikkerhet og beredskap på veiene.

Begrunnelse

Stortinget bevilger penger til Statens vegvesen for deres utbyggingsprosjekter og bevilger penger til Nye Veier A/S for de utbyggingsprosjektene de ønsker at Nye veier skal bygge ut. Både SVV og NV er dermed byggherrer, for hver sine utbyggingsprosjekter, og har ansvar for planlegging og prosjektering. Selve utbyggingen settes ut på anbud, og utføres av en entreprenør. For å planlegge, prosjektere og sette et utbyggingsprosjekt ut på anbud, er både Statens vegvesen og Nye Veier A/S avhengig av kompetanse, slik at kravspesifikasjonene i anbudsdocumentet er i henhold til de ønskede kvalitetskrav. Det er også behov for oppfølging av entreprenør under utbyggingen. Dette for å sikre at utbyggingen går i henhold til de kravspesifikasjoner som anbudsdocumentet har angitt. Dette kalles byggherrekompetanse, og denne kompetansen er helt avgjørende for at et prosjekt skal bli vellykket. Den svært nødvendige byggherrekompetansen i Statens vegvesen og Nye Veier A/S er smuldret opp. Dette fordi de få store utbyggingsprosjektene i Norge er fordelt mellom flere byggherrer. Og ved overføring av administrasjon for fylkesveg fra Statens vegvesen til fylkene mistet både Statens vegvesen kompetanse, samt at mange av de som skulle overføres fra Statens vegvesen til fylkene heller valgte privat sektor. Dermed har staten gjort seg og fylkene avhengig av konsulentbransjen. Utbedring, drift og vedlikehold Ansvaret for utbedringer er fordelt mellom Statens vegvesen og Nye Veier A/S. For eksempel har Statens vegvesen ansvar for drift og vedlikehold av riksvei 13, mens Nye Veier A/S har ansvar for utbedringer av den samme riksveien. Dersom det går et skred på riksvei 13, så rykker Statens vegvesens kontraktør (entreprenør) ut og ordner opp før veien åpnes for trafikk igjen, men SVV får ikke sette opp et nytt fang-gjerde for det er definert som utbedring. Det må Nye Veier A/S gjøre. Likeledes når det skjer en trafikkulykke, og autovern blir revet ned. Da rykker SVV sin kontraktør ut og ordner opp, men vegvesenet får ikke sette opp et nytt autovern, for det er definert som utbedring, hvilket Nye Veier A/S har ansvar for, og må ut med eget anbud på. Mens tiden går. Trafikksikkerheten er da redusert, og fartsgrensene må tilsvarende reduseres til nytt autovern er på plass. En slik prosess kan ta opp til ett år.

Når et prosjekt er ferdig, er det byggherren som er ansvarlig for drift/vedlikehold av «sine» veier. Det fører for eksempel til at brøytebilene på Sørlandet kjører mer med skjæret oppe enn nede langs E18 Hver entreprenør brøyter bare for sin byggherre. Statens vegvesen har ansvar for riksvegen gjennom Kristiansand, mens det er OPS som har ansvar for Kristiansand-Grimstad, Statens vegvesenet har ansvar for Grimstad-Arendal, mens Nye Veier A/S har ansvar for Arendal-Tvedestrand. Dette er lite bærekraftig. Samfunnsikkerhet og beredskap Det er en utfordring med flere ulike aktører som må avklare, samsnakke og koordinere seg når det skjer akutte hendelser på veien, som ved skred, flom og lignende. Hendelsene skjer akutt, og da er det behov for raske avklaringer og utbedringer. Vegnettet er kritiske infrastruktur, og i en krise-situasjon er det særlig viktig å sikre fremkommelighet, ikke minst for politi, ambulanse og forsvaret. Og hvem har da ansvaret for å følge opp eventuelle omkjøringsveger. Er disse omkjøringsvegene, som sannsynligvis er fylkesveger, rustet og vedlikeholdt for økt døgntrafikk? Vi mener at oppsplittingen fører til dårligere beredskapsmulighet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier også at vi trenger helhetlige samferdselstiltak, spesielt i nordområdene. Særlig forsvaret vil være avhengig av et godt utbygd og robust veinett i Nord Norge. Både for å kunne ivareta norsk suverenitet og samtidig sikre rask og effektiv framføring av norske og allierte styrker i en beredskapssituasjon

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8627 fra NNN

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1421

Forslag fra tillegg etter punktum : herunder de ansatte i produksjonsbedrifter med egendistribusjon.

Begrunnelse

Transportleddet til deler av matvareindustrien er stadig under press fra bla. dagligvaregrossistene. Maktbalansen vil bli endret og får negativ virkning på kvalitet, kostnad og kompetanse hos de ansatte i industrien.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8628 fra Styrke
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1424

Endre setning til «Klimagassutslippene fra godstransporten har vært økende over lang tid.»

Begrunnelse

Det er feil fakta i teksten. Setningen slik den står i dag, er direkte feil iflg. tall fra Miljødirektoratet.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8629 fra LO region Nordland
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1429

Forslag linje 1429: legge til fly samt i hele Norge, setningen blir da:

Forslag linje 1429 legge til i hele Norge, setningen blir da: linje1429; Gode satsinger på kollektivtransport og overføring av gods fra vei til fly, sjø og bane er viktige tiltak i hele Norge.

Begrunnelse

Språklig presisering.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8630 fra LO region Troms
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1429

Gode satsinger på kollektivtransport og overføring av gods fra vei til sjø og bane er viktige tiltak for å møte veksten i person- og godstransport. Transportsektoren spiller en nøkkelrolle dersom Norge skal lykkes med omstillingen til et lavutslippssamfunn. Effektive og trygge transportløsninger er en forutsetning for å skape næringsutvikling både i distriktene og i sentrale strøk. Transportsystemet har stor betydning for næringslivets konkurransekraft. Vedlikehold av vei og bane, herunder fjelloverganger som ofte stenges, må prioriteres. En forsterket satsing på havner, jernbane og igangsette byggingen av Nord-Norgebanen er nødvendig for å få mer gods over fra vei til sjø og bane. Det må også videreutvikles hurtiggående persontransport på bane mellom de store byene. Et trygt og åpent veinett er avgjørende for bosetting og næringsutvikling i hele landet, det vil være nødvendig med styrking av fly-transport i kommuner og regioner med store avstander, av sikkerhet-, helse- og næringshensyn. Der det er sikkerhetsmessig forsvarlig, bør vedlikehold- og klimatilpasningstiltak på eksisterende vei prioriteres foran bygging av ny vei.

Begrunnelse

Sikre at lokalbefolkningen har muligheten til og komme seg til og fra sin kommune, og styrke beredskapen i hele landet, og legge til rette for offentlig og privat næringsliv. Krav om norske lønns- og arbeidsvilkår

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8631 fra LO region Telemark
3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1429

Debattheftes formuleringer på linje 1429 og 1430 lyder:

“Gode satsinger på kollektivtransport og overføring av gods fra vei til sjø og bane er viktige tiltak for å møte veksten i person- og godstransport.”

Forslag til tillegg enten i handlingsprogram eller i en egen uttalelse om transport og infrastruktur:

“Havnene i Vestfold og Telemark er en viktig port for godstransport til og fra Europa og resten av verden. Det må satses på havneutvikling for å sikre grønn industriutvikling. Uten havneutvikling vil mer og mer av godset fraktes på vei.”

Begrunnelse

Det er behov for å en kongress-uttalelse om infrastruktur og her må havnene i Vestfold og Telemark nevnes

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8632 fra LO region Trøndelag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1430**

Ny setning «Det må derfor bygges lengre og flere kryssningsspor på viktige jernbanestrekninger.»

Begrunnelse

Vi må øke kapasiteten på jernbane, gjennom lengre kryssningsspor for å øke kapasiteten i jernbanenettet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8633 fra LO region Troms**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1430**

Tilføyelse: herunder Nord-Norges banen

Ny setning:

Gode satsinger på kollektivtransport og overføring av gods fra vei til sjø og bane er viktige tiltak for å møte veksten i person- og godstransport, herunder Nord-Norges banen.

Begrunnelse

Viktig for bosetting i landsdelen, bra miljøtiltak. Det er også viktig for forsvaret sett opp mot utviklingen i Europa og at Sverige og Finland blir en dale av NATO

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8634 fra LO region Troms**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1430**

Transport og infrastruktur, tillegg etter linje 1430

Setning

Utbygging av jernbane i nord er en nasjonal oppgave som må få høyeste prioritet.

Begrunnelse

Sikre nok grønn energi for framtidens behov, til en gunstig og forutsigbar pris for privatpersoner og næringsliv.

Begrunnelse

Sikre nok grønn energi for framtidens behov, til en gunstig og forutsigbar pris for privatpersoner og næringsliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8635 fra Fagforbundet**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1430**

Tilføyelse : i hele Norge

Gode satsinger på kollektivtransport og overføring av gods fra vei til sjø og bane er viktige tiltak i hele Norge

Begrunnelse

Dette er viktig for hele landet, forsterkning av setningen

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8636 fra LO region Vestfold**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1430**

Forslag til tillegg: "Havnene i Vestfold og Telemark er en viktig port for godstranstransport til og fra Europa og resten av verden. Det må satses på havneutvikling for å sikre grønn industriutvikling. Uten havneutvikling vil mer og mer av godset fraktes på vei."

Begrunnelse

Det er behov for en kongressuttalelse om infrastruktur, og her må havnene i Vestfold og Telemark nevnes.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8637 fra Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1430**

Ny setning etter punktum i linje 1430:Godstrafikk på bane skal ikke gå utover tilbudet for persontrafikk.

Begrunnelse

Det er en målsetting at flere skal benytte seg av kollektivtrafikk tilbudet. Det er viktig å finne gode løsninger som både ivaretar person- og godstrafikk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8638 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1432**

Endring

Fra: «lavutslippssamfunn» til: "nullutslippssamfunn".

Begrunnelse

Vi har vedtatt Parisavtalen som sier vi skal ha netto null utslipp i 2050. Transportsektoren og alle sektorer i Norge skal derfor være nullutslipp innen da.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8639 fra Styrke**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1434**

Linje 1434, endringsforslag:

erstatte vedlikehold med oppgradering av fergeleier, vei og bane

Begrunnelse

Teksten blir bedre.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8640 fra NNN**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1434**

Forslag til tillegg i tekst etter punktum: Effektivitet må ikke forringes av dagligvaregrossistenes krav om konvertering til egne transportløsninger.

Begrunnelse

Transportsektorens konkurransekraft er avhengig av fleksibilitet. Ytterligere maktkonsentrasjon hos dagligvaregrossistene vil være svært begrensende for konkurransen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8641 fra Fellesorganisasjonen (FO)**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1435**

Endringsforslag: Erstatte «fjelloverganger» med «strekninger».

Ny setning blir da «Vedlikehold av vei og bane, herunder strekninger som ofte stenges, må prioriteres».

Begrunnelse

Dette kan ikke bare gjelde fjelloverganger.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8642 fra LO region Nordland**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1436**

Linje 1436 tilføyes i hele Norge. Linje 1436 blir da: ...havner er nødvendig for å få mer gods over fra vei til sjø og bane i hele Norge.

Begrunnelse

Språklig presisering.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8643 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1436**

Tillegg

Det må også videreutvikles hurtiggående persontransport på bane mellom de store byene, i tillegg må kortbanenettet i Norge styrkes for å opprettholde gode kollektivtilbud i hele landet.

Begrunnelse

Kortbanenettet er en avgjørende del av kollektivtrafikken i Norge, og et godt supplement der høyhastighetstog ikke vil være mulig. Selv om flyplassene på kortbanenettet ikke er lønnsomme, er de viktige for å sikre bredt bosetting og relativt korte avstander i Norge.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8644 fra Fagforbundet**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1436**

Legge til: i hele Norge

havner er nødvendig for å få mer gods over fra vei til sjø og bane i hele Norge.

Begrunnelse

Gjelder hele Norge og da må det stå det

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8645 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse

Fremtidsanalysene sier at vi kan forvente en fortsatt betydelig økning i behovet for persontransport og godstransport på jernbanen. Samfunnets søkelys på miljøvennlig transport setter jernbanen i et gunstig lys. Det vil redusere utslipp, gi færre ulykker og mindre slitasje på vei.

Arealer som i dag nyttes til jernbanevirksomhet er under press for å reguleres til andre kommersielle aktører som boligutbyggere, hotellkjeder og andre.

For å møte morgendagens krav til jernbane kreves det at samfunnet, spesielt bykommunene, har vilje til å prioritere å avsette nødvendig arealer til å håndtere en vekst på jernbane.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8646 fra LO region Østfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

LO vil kreve overfor myndighetene om snarlig å satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprengt kapasitet.

Begrunnelse

For å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8647 fra LO region Møre og Romsdal

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

LO vil kreve overfor myndighetene om snarlig å satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprengt kapasitet, for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots) på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Begrunnelse

Ønske om snarlig å satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprengt kapasitet, for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots) på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8648 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

Linje – 1437

Forslag – Tilleggsforslag:

LO vil kreve ovenfor myndighetene en snarlig satsing på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekninger i dag som har sprengt kapasitet. Dette må gjøres for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots) på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Begrunnelse

Dette trengs for å få mer gods på bane.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8649 fra LO region Trøndelag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437**

Tilleggsforslag på linje 1437: LO vil kreve overfor myndighetene om snarlig å satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprenget kapasitet, for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots) på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Begrunnelse

Vi må øke kapasiteten på jernbane, gjennom lengre kryssningspor for å øke kapasiteten i jernbanenettet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8650 fra LO region Trøndelag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437**

Tilleggsforslag på linje 1437: LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse

Vi må beholde jernbane som viktig infrastruktur.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8651 fra LO region Agder**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437**

Tilleggsforslag på linje 1437

Det må snarlig satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprenget kapasitet, for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots-) på godstogtilbudet mellom landsdelene

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8652 fra LO region Akershus**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437**

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse

Begrunnelse: Jernbanen er under sterkt press fra utbygging som reduserer jernbanens effektivitet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8653 fra LO region Vestfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

Tilleggsforslag på linje 1437: LO vil kreve overfor myndighetene om snarlig å satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprengt kapasitet, for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots) på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Begrunnelse

Tilleggsforslaget forsterker og tydeliggjør innholdet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8654 fra LO region Vestfold

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

Tilleggsforslag på linje 1437: LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse

Det er behov for å forsterke budskapet om å beholde det som er regulert i jernbane.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8655 fra LO region Telemark

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

Tilleggsforslag på linje 1437: LO vil kreve overfor myndighetene om snarlig å satse på økt utbygging av flere og lengre kryssingsspor, særlig på strekningene som i dag har sprengt kapasitet, for å få økt kapasitet, hyppighet, regularitet og kjøretid (slots) på godstogtilbudet mellom landsdelene.

Begrunnelse

Tilleggsforslaget forsterker og tydeliggjør innholdet.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8656 fra LO region Telemark

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1437

Tilleggsforslag på linje 1437:

LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse

Det er behov for å forsterke budskapet om å beholde det som er regulert til jernbane.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8657 fra Fagforbundet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1439

sikkerhetsmessig forsvarlig, må vedlikehold- og klimatilpasningstiltak på eksisterende vei

Begrunnelse

Språklig endring

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8658 fra LO region Innlandet

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1440

Linje – 1440

Forslag – Tilleggsforslag:

Vi må gjenreise Statens Vegvesen som en offentlig vegutbygger, der høy kompetanse og lokalkunnskap er viktig. LO mener vi må avvikle det privatiserte Nye Veier.

Begrunnelse

Det offentlige må stå for vegutbyggingen, og prioriteringene. Det er samme pengesekken og politikere som skal prioritere, og derfor er ikke dette et område som trenger "konkurranse".

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8659 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1440

Tilleggsforslag etter linje 1440: LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål, viktig at der hvor godsterminal er knyttet tett opp mot kaianlegg blir videreutviklet på en slik måte at det er forsvarlig med tanke på totalberedskapen, og at det ikke bygges ned på en slik måte at det svekker sikkerheten i fremtiden. LO skal jobbe for at staten legger press på kommunene slik at de tar hensyn til landets og våre naboers sikkerhet.

Begrunnelse

Det er viktig å ta vare på jernbane som infrastruktur også i et beredskapsperspektiv.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8660 fra LO region Agder

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1440

Nytt avsnitt etter linje 1440

Nye Veier A/S må på sikt slås sammen med Statens vegvesen, slik at Norge kan sikres god statlig styring med riksveiene, kostnadseffektiv drift, komplementær kompetanse og en ansvarlig aktør for samfunnssikkerhet og beredskap på veiene.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8661 fra LO region Telemark

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1440

Forslag: LOKongressen har som ambisjon at Vestfoldbanen skal inn i Nasjonal Transportplan og at Sørlandsbanen og Vestfoldbanen kobles sammen til Sørvestbanen. På den måten vil bilen ha en reell konkurrent som vil være en viktig nøkkel til å nå klimamålene.

Begrunnelse

Sørvestbanen er Norges beste jernbaneprosjekt som ikke kan realiseres før Vestfoldbanen med dobbeltspor helt til Grenland er ferdigstilt.

11 grunner til at det er det beste jernbaneprosjektet:

1. Berører halve Norges befolkning
2. 5 fylker
3. En viktig del av Norges næringsliv
4. 5 store byregioner utvikles

5. Småbyer vil blomstre i et mer balansert land
6. Miljøvennlig og bygget for fremtiden
7. Banen går fra havn til havn, via flere flyplasser
8. Universiteter, høyskoler knyttes sammen
9. Viktige helseinstitusjoner koble
10. Banen bygges effektivt. Halve er bygget
11. Trafikk kan opprettholdes i byggeperioden

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8662 fra LO region Trøndelag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1446

Tilleggsforslag etter linje 1446: LO skal jobbe for desentralisering av dagligvarebransjen for å sikre forsyningsberedskapen for nødvendige varer. Denne må utvikles for å redusere sårbarheten mot hyppigere forekomst av ekstremvær og brudd på forsyningslinjene.

Begrunnelse

Vi må styrke forsyningsgraden i hele landet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8663 fra LO region Vestland

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1446

«Det må innføres plikt om bruk av ferdsskriver og sjåførkort på alle kjøretøy som nyttes i næringsformål, også på kjøring som er unntatt for kjørehviletidsreglene.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Dagens ordning åpner for at sjåfører kan starte dagen med 9 timer bak rattet på en buss, og når man er ferdig med det så kan man sette seg rett inn bak rattet på en taxi og kjøre hele natten. Og neste dag kan de gjøre de samme igjen. Det er ikke forsvarlig å tillate folk å jobbe på veien på denne måten. Det er en omgåelse av kjørehviletidsreglene som er ment for å sikre at sjåførene er opplagte og trygge på veien. Regionrådets vurdering: Forslagets intensjon er godt og viser en svakhet i gjeldende lovgivning på området. Innstilling: Tiltres

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8664 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1446

Tillegg:

LO vil arbeide for at det innføres et nasjonalt rimelig billettsystem på kollektivtransport i Norge.

Begrunnelse

I dag er det mange ulike operatører og selskaper som tilbyr kollektivtransport i Norge. Det er store forskjeller i priser mellom ulike fylkeskommunale kollektivselskaper og togselskapene. For å sikre lave og forutsigbare priser på kollektivtransporten er det viktig at det innføres et nasjonalt billettsystem med nasjonale priser for kollektivtransporten uavhengig av hvor du reiser i Norge.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8665 fra LO region Akershus

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1447

Forslagstype: Tillegg

Nytt avsnitt: Underoverskrift: "Bærekraftig byutvikling"

Brødtekst: «Det bygges tettere og høyere, og flere folk flokker mot sentrumsområdene. Denne fortettingen utgjør en viktig del av den urbane klima- og energiomstillingen vi står overfor, men det bærer også med seg en risiko for å forsterke sosial og geografisk ulikhet. Det er derfor viktig at byutviklingen skjer på en måte som ivaretar innbyggernes hverdagslige behov i, rundt og ved storbyene som vokser frem.»

Begrunnelse

Ikke ivare tatt i handlingsprogrammet slik det står. Viktig tematikk som blir stadig mer relevant.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8666 fra LO region Akershus

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1447

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Nytt avsnitt: «Arbeidshverdagen er ikke alltid lik for alle og flere arbeidstakere på samme arbeidsplass kan ofte starte og avslutte arbeidsdagen til ulike tider. Dette er det viktig at gjenspeiles i kollektivtilbudet i sentrum og regionene rundt, slik at man skal kunne reise kollektivt til og fra arbeid uansett når på dagen man arbeider.»

Begrunnelse

Vi mener det er viktig at kollektivtilbudene reflekterer arbeidsmarkedet slik det faktisk er lagt opp, slik at reisevei til og fra jobb ikke blir en terskel for å ta i bruk kollektivløsninger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8667 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1448

Endring:

For å nå målene for 30 prosent vern og restaurering av natur og bærekraftig bruk,

Begrunnelse

Sikrer samsvar med naturavtalen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8668 fra Styrke

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1452

Linje 1452, endringsforslag:

Komma etter «avfall» blir til punktum. Endre etter punktum: Produkter egnet for ombruk eller reparasjon må forbli i det sirkulære kretsløpet.

Begrunnelse

Teksten blir bedre.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8669 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1454

Tilleggsforslag: «Offentlige insentiver kan være nødvendige bidrag i denne omstillingen.»

Begrunnelse

Forslaget kan bidra til å forsterke meningsinnholdet i avsnittet.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8670 fra LO i Oslo**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1458**

Tillegg inn på linje 1458:

For å redusere forbruket må det legges til rette for flere arbeidsplasser innen sirkulærøkonomien, for eksempel ombruksbutikker. Tilgjengeligheten til bruktbutikker må være like god som andre butikker med hensyn til åpningstider og lokalisering. Ombruksbutikker må derfor inn på kjøpesentre og andre steder hvor folk handler.

Begrunnelse

For å redusere forbruk og øke bærekraften må ombruksbutikker få like god tilgjengelighet som vanlige butikker. Dette vil fremme sirkulærøkonomi og skape nye jobber.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8671 fra Styrke**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1458**

Linje 1458, etter punktum:

Industrien må gjennom forskning og utvikling settes i stand til å nyttiggjøre seg prosessavfall på en bærekraftig måte.

Begrunnelse

Prosessavfall må nyttiggjøres på en bærekraftig måte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8672 fra LO i Oslo**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1461**

Tillegg inn på linje 1461:

Det må innføres en omstillingsavgift på produsert olje og gass som skal øremerkes til å utvikle nye grønne næringer og sirkulærøkonomiske prinsipper i næringslivet.

Begrunnelse

En omstillingsavgift på olje og gass vil finansiere utviklingen av grønne næringer og bidra til rettferdig overgang til bærekraftig næringsliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8673 fra Norsk Tjenestemannslag**3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1466**

Endring.

Klima- og miljøpolitikken må vektlegge velferd mer enn velstand, og myndighetene må gi insentiver til at produkter utvikles med lengst mulig levetid, med størst mulighet for ombruk og reparasjon,

Begrunnelse

Reparasjon og mulighet for reparasjon er en av de viktigste virkemidlene for at produktene skal leve lenger, men i praksis er det veldig vanskelig å få reparert produkter og langt enklere å kjøpe

nytt. Reparasjon vil også kunne bidra til flere arbeidsplasser i omstillingen og bør derfor være et viktig fokus for LO.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8674 fra LO i Oslo

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1467

Tillegg inn på linje 1467:

Det må gradvis innføres påbud om at produkter må bli enklere å reparere og gjenvinne, og det må bli normen at det lages reservedeler og reparasjonssett til produkter. Produkter må merkes med antatt levetid slik at forbrukere lettere kan velge produkter med høy kvalitet og lang levetid. Merverdiavgiften på reparasjon og bruksalg av alminnelige varer som klær, møbler og elektronikk må fjernes. Det må bli mer attraktivt å kjøpe brukt og beholde tingene sine lengre enn å kjøpe nytt.

Begrunnelse

Produkter må bli enklere å reparere for å redusere overforbruk. Merverdiavgift på reparasjon bør fjernes for å gjøre det mer attraktivt å reparere fremfor å kjøpe nytt.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8675 fra Norsk Tjenestemannslag

3.3 Rettferdig grønt skifte, Linje 1469

Endring :

Det må satses mer på lokalt produserte varer, gjenbruk og klima- og miljøvennlige produkter.

Begrunnelse

Sirkulærøkonomi og begrensning av forbruk ved å ha kvalitetsprodukter som varer lenge vil kunne dempe presset på økt mineralutvinning. Samtidig vil det bli mindre avfall.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8676 fra NNN

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1472

Endringsforslag linje 1472 – 1475 Ny tekst:

LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene til sammen skal sikre en pensjon på minst 2/3 av lønna etter 40 yrkesaktive år.

Begrunnelse

Vi må videreføre målet om at alle som har 40 yrkesaktive år skal få en samlet pensjon på minst 2/3 av lønn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8677 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1472

1473 Folketrygden skal være bærebjelken i velferdsstatens pensjonssystem. LO har 1474 som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene sammen skal

1475 sikre det økonomiske grunnlaget for en trygg og verdig alderdom for alle. Endringsforslag: LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66 % av lønna etter 40 yrkesaktive år

Dette innfris best ved at utbetalinger fra tjenstepensjonsordningene gradvis blir en del av Folketrygden, som ytelser til alle pensjonister.

1476 Tjenstepensjon er utsatt lønn, og LO krever økt innflytelse over

1477 pensjonsordningene.

1478 Pensjonsreformen har bidratt til at folk jobber lenger. Det har medvirket til å trygge den økonomiske bærekraften i Folketrygden som det dominerende element for arbeidstakeres pensjoner, og bidrar til å redusere den økonomiske risikoen for kommende generasjoner. 1481 Reformen har også videreført et finansierings- og opptjeningssystem i Folketrygden med 1482 sterk utjevningsevne mellom høye og lave årslønner og mellom kvinner og menn.

Endringsforslag: LO er bekymret for at økonomiske hensyn tvinger flere til å utsette pensjonering, noe som kan gå på bekostning av den enkeltes helse. Det kan også ha negative konsekvenser for bedriftens produktivitet og samfunnsøkonomien.

1483 Men reformen har også medført Dette fører til at ulikhetene i pensjon vil vokse, fordi muligheten til

1484 lange yrkeskarrierer varierer med yrkesløp, den enkeltes helse og ikke minst situasjonen i 1485 arbeidsmarkedet. Den sosiale bærekraften er under press.

1486 Levealdersjustering innebærer at når et årskull er forventet å leve lenger enn tidligere 1487 årskull må den enkelte stå lenger i jobb eller motta lavere pensjon enn ved samme

1488 avgangsalder. Pensjonsnivået, pensjon i forhold til tidligere lønn ved fast avgangsalder, vil 1489 bli nedjustert med økende levealder i befolkningen Dette gir uheldige fordelings effekter. Særlig de som ikke kan forlenge

1490 yrkesløpet har dermed utsikt til å få en pensjonsdekning som ikke kan forsvares i et 1491 solidarisk samfunn. Antallet er blitt redusert, men særlig i nedgangstider og ved 1492 nedbemanninger vil flere kunne rammes. LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealderjusteres.

1502 LO mener at pensjonsopptjeningen må styrkes for alle, til et samlet nivå på minst 25 1503 prosent av inntekt. Dette vil gi tilstrekkelig opptjening gjennom en kombinasjon av

1504 Folketrygden, tjenstepensjon og andre pensjonsytelser. Staten har hovedansvaret for 1505 pensjonssystemet som helhet, selv om finansieringen kommer fra ulike kilder. Den 1506 bestemmer bidraget fra Folketrygden, den bidrar med penger og regelverk til AFP og 1507 er lovgiver for tjenstepensjonene. Nivåhevingen må skje gjennom et spleiselag der

1508 både staten og partene i arbeidslivet bidrar. Tillegg: I dagens system settes det aldersgrenser uavhengig av hvor mange år man har stått i jobb. LO går inn for at 40 års opptjening skal likestilles med oppnådd nedre aldersgrense for alderspensjon, både i Folketrygden og i AFP-ordningen.

Begrunnelse

En rettferdig pensjon til alle

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8678 fra LO region Telemark

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1472

Økt pensjonsalder for alle løser ikke problemet!

Vi lever lengre, men ikke alle klarer å arbeide lengre. Pensjonsutvalgets forslag om heving av pensjonsalderen er et usosialt forslag og løser ikke problemene pensjonsreformen har skapt. Det hjelper ikke dem som må gi seg tidlig i arbeidslivet og får en pensjon som de ikke kan leve av. Det hjelper ikke dem som er lavtlønte, og har for lav opptjening til å i det hele tatt å få lov til å gå av før 67 år.

Pensjonsutvalget sier det er vanskelig å definere den gruppa de kaller «sliterne», og derfor blir det vanskelig med målrettede tiltak. «Tiltaket» økt pensjonsalder vil treffe denne gruppa med knallhardt.

Mange vil tvinges til å jobbe helse av seg, og mange vil måtte avslutte lange yrkesliv med en uverdigg og usikker reise mot uføretrygd.

Det eneste som er bra med forslaget er at det viser hvor urealistisk pensjonsreformen er. Kravet om at alle skal jobbe lenger og lenger mangler rot i det virkelige arbeidslivet. Til tross for at det å gå av ut av arbeidslivet tidlig har store negative økonomiske konsekvenser for den enkelte.

At levealderen øker betyr ikke at antall år med god helse øker like mye, og både levealder og helse er skjevt fordelt. Akademikere og ingeniører lever lenger enn helsefagarbeidere, renholdere, bygningsarbeidere og industriarbeidere, og vi vet utmerket godt hvem som tjener mest.

Å heve pensjonsalderen betyr å frarøve mange grupper muligheten til å få noen gode år som pensjonister. Hvis vi skal finne økonomisk, og sosialt bærekraftige løsninger, må vi ta tak i de virkelige problemene: Arbeidslivet sliter ut altfor mange og de som trenger å gå av tidlig har ikke et godt nok sikkerhetsnett.

Regionkonferansen i LO Vestfold og Telemark krever at:

- Arbeidslivet må endres, ikke nødvendigvis pensjonsalderen.
- En ordning for de som må gi seg tidlig ("sliterordning") må være på plass før eventuell økning i pensjonsalder trer i kraft.
- Garantipensjonen må minst opp på samme nivå som minstepensjon for enslige.
- Uføre må tjene opp alderspensjon til alminnelig pensjonsalder, i dag 67 år.

Forslag til debattheftets kapittel 3-4, et rettferdig pensjonssystem.

Begrunnelse

Ønsker at dette blir ivare tatt i kapittel 3-4

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8679 fra LO i Oslo

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1473

Setningen på linjene 1473 til 1475 «LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenestepensjonsordningene sammen skal sikre det økonomiske grunnlaget for en trygg og verdig alderdom for alle» endres til:

«LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenestepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66 prosent av lønna etter 40 yrkesaktive år. I dagens system settes det aldersgrenser uavhengig av hvor mange år man har stått i jobb. LO går inn for at 40 års opptjening skal likestilles med oppnådd nedre aldersgrense for alderspensjon, både i Folketrygden og i AFP-ordningen.»

Setningen på linje 1476 og 1477 beholdes.

Begrunnelse

Pensjonssystemet må ta hensyn til hvor mange år man har jobbet, ikke bare alder. Dette vil gi et mer rettferdig pensjonssystem for de som har hatt lange arbeidsliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8680 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1473

Linje 1473-1475 erstattes med "LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenestepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66 % av lønna etter 40 yrkesaktive år

Begrunnelse

Vi må ikke skape økende fattigdom blant pensjonister.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8681 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1473

Endring.

"LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66 prosent av lønna etter 30 yrkesaktive år."

Begrunnelse

Samlet pensjon bør utgjøre 2/3-del av lønn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8682 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1473

LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene til sammen sikrer en samlet pensjon på minst 2/3 deler av lønn etter en normal yrkeskarriere.

Begrunnelse

Mange pensjonister sitter igjen med lån i dag, når de går av med pensjon. Bolig vil i mange år være en stor utgiftspost etter at en har gått av med pensjon. Målet for LO må være at pensjonister kan forsørge seg både med bolig og i hverdagslivet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8683 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1474

Endringsforslag

LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene sammen skal sikre det økonomiske grunnlaget for en trygg og verdig alderdom for alle.

Endres til:

LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66 % av lønna etter 40 yrkesaktive år.

Begrunnelse

Det er diffust det som står i forslaget til handlingsplanen. LO må ha som mål at vi sikres 66 % av lønna i pensjon, dette blir bare mer og mer viktig framover hvis vi ikke skal få mange fattige pensjonister.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8684 fra LO region Vestland

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1474

Linjenummer: 1474 – 1475, strykes. Erstattes med "LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66 % av lønna etter 40 yrkesaktive år. Dette innfris best ved at utbetalinger fra tjenstepensjonsordningene gradvis blir en del av Folketrygden, som ytelses til alle pensjonister

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Konkretiserer setningen, gir anstendige minstekrav Regionrådets vurdering: Regionrådet viser til at mens Folketrygden er felles gode for alle, er Afp avtalebasert og

tjenestepensjoner kan være både avtale og lovpålagt. Det fremstår derfor ikke som hensiktsmessig formulering. For øvrig inngår det meste av forslagstillers intensjon i delkapitlene under innledning om pensjonskapitlet, men krav om 66% nivå er ikke tydelig uttalt. Innstilling: Ny tekst etter punktum, linje 1477: LO har som mål at Folketrygden, AFP og tjenestepensjonsordningene sammen skal sikre en pensjon på 66%

Overstryking av linjene 1473- 1475 tiltres ikke.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8685 fra LO region Akershus

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1475

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Folketrygden skal sikre en pensjon på 66 % av lønna etter 40 yrkesaktive år. Dette innfris best ved at utbetalinger fra tjenestepensjonsordningene gradvis blir en del av Folketrygden, som ytelser til alle pensjonister.

Begrunnelse

LO sitt mål tidligere har vært 2/3 i pensjon av lønn. Den målsetningen må LO fortsette å ha videre også.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8686 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1478

Endringsforslag

Det har medvirket til å trygge den økonomiske bærekraften i Folketrygden som det dominerende element for arbeidstakers pensjoner, og bidrar til å redusere den økonomiske risikoen for kommende generasjoner. Reformen har også videreført et finansierings- og opptjeningsystem i Folketrygden med sterk utjevningsevne mellom høye og lave årslønner og mellom kvinner og menn.

Endres til:

LO er bekymret for at økonomiske hensyn tvinger flere til å jobbe lenger, noe som kan gå på bekostning av den enkeltes helse. Det kan også ha negative konsekvenser for bedriftens produktivitet og samfunnsøkonomien.

Begrunnelse

At flere utsetter å gå av med pensjon på grunn av at de ikke har råd til det, burde bekymre LO. Spesielt når det går på bekostning av helse. Om man utsetter å gå av med pensjon på grunn av økonomi, på bekostning av helsa, og får noen få dårlige år som pensjonist, så koster det både for familie og samfunnet. Alle fortjener gode år som pensjonister, men etter pensjonsreformen frykter vi at færre får det. Valget mellom å være fattig pensjonist, og syk pensjonist, burde ikke være en velferdsstat verdig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8687 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1478

Erstatte linje 1478: LO er bekymret for at økonomiske hensyn tvinger flere til å utsette pensjonering, noe som kan gå på bekostning av den enkeltes helse. Det kan også ha negative konsekvenser for bedriftens produktivitet og samfunnsøkonomien.

Begrunnelse

Vi må sørge for at folk får en verdig utgang av arbeidslivet og ikke presses ut.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8688 fra LO region Vestland

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1478

1478 Pensjonsreformen har bidratt til at folk jobber lenger. Det har medvirket til å trygge den 1479 økonomiske bærekraften i Folketrygden som det dominerende element for arbeidstakeres 1480 pensjoner, og bidrar til å redusere den økonomiske risikoen for kommende generasjoner. 1481 Reformen har også videreført et finansierings- og opptjeningsystem i Folketrygden med 1482 sterk utjevningsevne mellom høye og lave årslønner og mellom kvinner og menn.

Endringsforslag: LO er bekymret for at økonomiske hensyn tvinger flere til å utsette pensjonering, noe som kan gå på bekostning av den enkeltes helse. Det kan også ha negative konsekvenser for bedriftens produktivitet og samfunnsøkonomien.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller. Regionrådets vurdering: Regionrådet mener at overstrykning vil føre til at faktum blir utelatt og ønsker ikke det. Samtidig vurderer rådet det slik at teksten kan forsterkes. Innstilling: Kap. 3.4, linje 1478 etter første punktum, endre andre setning til:» Intensjonen har vært å trygge den økonomiske bærekraften i Folketrygden...» Etter siste punktum linje 1482: LO er derfor bekymret for at økonomiske hensyn tvinger flere til å utsette pensjonering, som kan gå på bekostning av den enkeltes helse.

Overstrykning tiltres ikke.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8689 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1478

Linje 1478 - 1482 strykes og erstattes med følgende tekst:

Pensjonsreformen har bidratt til at folk jobber lenger. LO frykter at årsaken til at flere velger senere avgang er på grunn av at egen økonomi settes opp mot egen helse og at den enkelte da velger lengre yrkeskarriere for å sikre egen økonomi. Dette kan ha negative konsekvenser for den enkeltes helse, bedriftens produktivitet og samfunnsøkonomien.

Pensjonsreformen har medvirket til å styrke den økonomiske bærekraften i Folketrygden som det dominerende element for arbeidstakeres pensjoner, og bidrar til å redusere den økonomiske risikoen for kommende generasjoner. Folketrygden har etter reformen fortsatt viktige fordelingsvirkninger, f.eks. mellom høye og lave årslønner og mellom kvinner og menn. LO er bekymret for konsekvensene for den sosiale bærekraften framover, og dette må derfor følges tett.

Begrunnelse

Vi vet for lite om folk vil velge å gå av senere på grunn av økonomi, men det er en bekymring som er der og LO må i de neste årene følge opp sette. Andre avsnitt er endret noe fra opprinnelig tekst. Fordelingsvirkningene er viktige i Folketrygden, men reformen har ikke bidratt til en sterkere fordelingsvirkning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8690 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1483

Linje 1483: Setningen endres til "Dette fører til at ulikhetene i pensjon vil vokse, fordi muligheten til ..."

Begrunnelse

Det er bekymringsfullt at ulikheten kommer til å bli større blant pensjonister. Der de som har mest fra før, og har stått i arbeid lenge får best pensjon.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8691 fra EL og IT Forbundet**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1485**

Tillegg linje 1485 etter "...arbeidsmarkedet." ;

LO ser med bekymring på at økonomiske hensyn kan tvinge flere til å utsette pensjonering, noe som kan gå på bekostning av den enkeltes helse.

Begrunnelse

Mangler begrunnelse.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8692 fra LO region Buskerud**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1486**

Vi må reversere hevingen av pensjonsalderen.

Begrunnelse

Det finnes allerede muligheter for de som har helse til det å stå i jobb lenger. (ref.AML) Med heving av pensjonsalderen er det mange som kommer til å tape pensjon. Spesielt de som jobber i «sliteryrker»

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8693 fra Handel og Kontor i Norge**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1489**

Tillegg etter punktum:

Dette gir uheldige fordelings effekter.

Begrunnelse

Bedre pensjon enn med dagens ordning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8694 fra LO region Trøndelag**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1489**

Linje 1489: Tilleggsforslag: Dette gir uheldige fordelings effekter.

Begrunnelse

Det er bekymringsfullt at ulikheten kommer til å bli større blant pensjonister. Der de som har mest fra før, og har stått i arbeid lenge får best pensjon.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8695 fra EL og IT Forbundet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1489

Tillegg linje 1489 etter "...befolkningen.";

Dette gir uheldige fordelingseffekter.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8696 fra LO region Vestland
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1489

Tillegg i tekst, linje 1489 etter siste setning; Dette gir uheldige fordelingseffekter.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller: Regionrådets vurdering: Forslaget intensjon fremgår i tekst fra linjene 1488-1492, men kan likevel foreslås inn for å forsterke teksten. Linje 1489 etter punktum, nye setning til eksisterende tekst: Dette gir uheldige fordelingseffekter Innstilling: Tiltres.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8697 fra LO region Østfold
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1491

LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealder justeres.

Begrunnelse

Levealder justering er en usosial og lite solidarisk ordning. Som også gir en uforutsigbarhet rundt egen fremtidig pensjon. Dette er en ordning som også slår ut negativt for de fleste av LOs medlemmer, da det er helt tydelig at i gjennomsnitt så lever LOs medlemmer kortere enn de som har tatt høyere utdanning og/eller er akademikere. De som dør først, betaler for de som lever lengst.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8698 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1491

Endringsforslag

Antallet er blitt redusert, men særlig i nedgangstider og ved nedbemanninger vil flere kunne rammes.

Endres til:

LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealdersjusteres.

Begrunnelse

Levealdersjusteringen var et sparegrep i pensjonsreformen. Den rammer ujevnt, og tar ikke hensyn til at det er forskjeller på levealder ut fra sosial og økonomisk bakgrunn, hvilket yrke du har, og om du er heldig/uheldig med helsa. Vi må kunne finansiere en verdig pensjon for alle på en annen måte, enn å justere ned pensjonen for hvert årskull, fordi noen av oss lever lenger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8699 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1491

Endring i linje 1491: LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealderjusteres.

Begrunnelse

Levealedersjusteringa slår uheldig ut særlig for dem som har sliter yrker. Forskjellen i levealder er stor basert på klasse og yrkesbakgrunn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8700 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1491

Tillegg.

LO er bekymret for at økonomiske hensyn tvinger flere til å utsette pensjonering, noe som kan gå på bekostning av den enkeltes helse. Det kan også ha negative konsekvenser for bedriftenes produktivitet og samfunnsøkonomien.

Begrunnelse

Utdyping av sannsynlige negative konsekvenser av levealdersjusteringa.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8701 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1491

Strykning.

Fjerne setningen «Antallet er blitt redusert, men særlig....»

Begrunnelse

Vanskelig å forstå hva betydningen av setningen er.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8702 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1491

Tillegg

«LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealderjusteres.»

Begrunnelse

NTL mener at levealdersjusteringa er en mekanisme som slår så urettferdig ut at den må fjernes.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8703 fra Handel og Kontor i Norge

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1492

Tillegg etter punktum:

LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealder justeres.

Begrunnelse

Bedre pensjon enn med dagens ordning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8704 fra LO i Oslo

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1492

Tillegg inn på linje 1492:

LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealderjusteres. Hvis økte aldersgrenser vedtas av Stortinget, vil LO arbeide for å få tilbake aldersgrensene på 62 og 67 år.

Begrunnelse

Levealdersjustering straffer de med lav inntekt, og som ofte lever kortere. Levealdersjustering gir urettferdige utslag og rammer mange av LOs medlemmer.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8705 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1492

Tillegg linje 1492;

På bakgrunn av dette vil LO arbeide for at effektene av levealdersjustering reduseres, og på sikt fjernes helt som element i pensjonssystemene.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8706 fra LO region Vestland

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1492

Tillegg i tekst etter siste setning linje 1492; LO krever at alderspensjonen i Folketrygden ikke skal levealderjusteres.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller. Regionrådets vurdering: Rådet viser til at Stortinget med bredt flertall har vedtatt dette, og det har mellom annet sikret «borgfred» på Stortinget med skiftende regjeringer. Rådet mener at LOs viktigste anliggende må være å ivareta dem som ikke klarer å stå løpet for å sikre seg en forsvarlig pensjon. Derfor bør det målet og hvorfor tydeliggjøres. Innstilling: 1492, Ny setning etter siste punktum: Levealdersjusteringen medfører at de uten eller med lav utdanning betaler med en langt større del av sin restlevetid etter pensjonsalder, enn de med høy utdanning. Levealder er ikke likt sosialt fordelt, og LO krever derfor at det må utvikles og iverksettes utjevne økonomiske tiltak.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8707 fra Styrke

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1492

1492:

Legge til en setning som sier : LO skal jobbe for at tapt pensjon grunnet nedbemanning i usikre tider skal fullt ut kompenseres for arbeidstakere som nærmer seg pensjonsalder.

Begrunnelse

De som nedbemannes skal kompenseres for tapt pensjon dersom de nærmer seg pensjonsalder.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8708 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1495

Linje: 1495: Endringsforslag: LO ønsker at minsteytelsene må heves slik at forskjellene mellom pensjonistene minker og ikke øker. Minste pensjonsnivå må heves slik at det ligger godt over EUs fattigdomsgrense.

Begrunnelse

Det er bekymringsfullt at ulikheten kommer til å bli større blant pensjonister. Der de som har mest fra før, og har stått i arbeid lenge får best pensjon.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8709 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1495

Minsteytelsene skal heves slik at forskjellene mellom pensjonistene minker og ikke øker og at de får en velstandsutvikling på nivå med øvrige pensjonister.

Begrunnelse

Vi kan jobbe for at minsteytelsene skal heves. I mars 2024 vedtok Stortinget med et bredt forlik, fra SV til FrP, pensjonsforliket. Der ble det bestemt at de uføres pensjon skal skjermes delvis mot levealdersjusteringene. Dette skal evalueres om ti år.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8710 fra LO i Oslo

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1496

Setningen på linjene 1496 og 1497 «Uføretrygdede skal delvis skjermes mot levealdersjusteringen for å sikre et akseptabelt pensjonsnivå.» endres til:

«Uføre må skjermes mot all levealdersjustering.»

Begrunnelse

LO mener at uføre må skjermes fullt ut mot all levealdersjustering av pensjonene som har vært siden innføringen av uførereformen i 2015 da uføre ikke har mulighet til å velge å jobbe fram til normert pensjonsalder.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8711 fra LO i Oslo

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1501

Nytt avsnitt mellom linjene 1501 og 1502:

Nedre pensjonsalder, som i dag er 62 år, må ikke heves slik regjeringen beskriver det i stortingsmelding 6 (2023-2024) «Et forbedret pensjonssystem med styrket sosial profil». I stortingsmeldingen skisseres det at dagens nedre aldersgrense på 62 år økes med to år i løpet av en periode på åtte år.

Begrunnelse

Å heve nedre pensjonsalder fra 62 til 64 år vil tvinge flere til å jobbe lengre, noe som kan være urealistisk for mange i tunge yrker. En slik heving av nedre aldersgrense vil forsterke problemene levealdersjusteringen gir. For de som er født i 1974 kan det bety at de tidligst kan gå av med pensjon når de er 65 år.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8712 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1501

Tillegg til 1501: LO vil sikre at pensjonsalderen på 67 år bevares, samtidig som laveste pensjonsalder på 62 år opprettholdes.

Begrunnelse

Nei til økt pensjonsalder.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8713 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1501

Tillegg.

LO vil fortsette kampen for full skjerming mot levealdersjustering for uføre.

Begrunnelse

Pensjonsforliket sikrer uføre bare skjerming for omlag 2/3 av levealdersjusteringa. Uføre har i motsetning til arbeidsføre, ikke mulighet til å kompensere for levealdersjusteringa gjennom å jobbe lenger. Det er derfor urimelig at de skal straffes for ikke å ha gjort noe de ikke har mulighet til å gjøre.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8714 fra Styrke

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1502

Erstatte avsnitt:

LO mener at en økning av minste pensjonsalder vil øke sosiale ulikheter. Selv om statistikken viser at forventet levealder øker, trenger ikke det å bety at pensjonistene lever lenger eller er friskere. Det er mange som slites ut av arbeidslivet og faller ut enten ved dagens minstealder eller tidligere. En økt minste pensjonsalder vil ikke avhjelpe for sliterne som ikke makter å stå i arbeid og som ikke har oppspart nok pensjonsrettigheter til å gå av med pensjon. De får nedsatt helse eller ender opp som uføre.

Pensjonssystemet må ta hensyn til at det norske arbeidslivet også består av fysisk belastende yrker såvel som skift- og turnusarbeid. Det må derfor være en reell mulighet for å gå av med verdig pensjon ved en alder lik med dagens nivå. Dette må sikres økonomisk gjennom en økt samlet pensjonsopptjening for alle på minst 25 % av inntekt. Dette vil gi tilstrekkelig opptjening gjennom en kombinasjon av Folketrygden, tjenestepensjon og andre pensjonsytelser. Staten har hovedansvaret for pensjonssystemet som helhet, selv om finansieringen kommer fra ulike kilder. Den bestemmer bidraget fra Folketrygden, den bidrar med penger og regelverk til AFP og er lovgiver for tjenestepensjonene. Nivåhevingen må skje gjennom et spleiselag der både staten og partene i arbeidslivet bidrar.

Begrunnelse

Man må jobbe for en rettferdig generell pensjonsalder og sikre et godt system for de som av ulike årsaker ikke kan jobbe frem til denne alderen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8715 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1504

Linje 1504, legge til følgende tekst;

LO vil at Folketrygdsandelen i pensjonssystemene økes, om nødvendig på bekostning av tjenestepensjonene.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8716 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Tilleggsforslag

Følgende kulepunkt legges til etter linje 1508: LO krever:

* At flyktninger som har fått opphold på humanitært grunnlag må få rett til full minstepensjon/garantipensjon uansett botid.

Begrunnelse

Etter reglene ble endret på dette punktet, så har vi mange flyktninger i Norge som kun lever på sosialhjelp. Selv om NAV dekker både husleie og strøm, så går mye pengene til tannlege/lege osv, og flyktninger sitter igjen med svært lite.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8717 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Følgende kulepunkt legges til etter linje 1508: LO krever:

* At pensjon kommer i stedet for, ikke i tillegg til arbeidsinntekt.

Begrunnelse

Muligheten til å jobbe samtidig som man tar ut pensjon er absurd. Pensjon skal være det du lever av etter du er ferdig å jobbe.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8718 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Tilleggsforslag

Følgende kulepunkt legges til etter linje 1508: LO krever:

* At minste pensjonsnivå heves til over EUs fattigdomsgrense. I første omgang må garantipensjonen bevares på samme nivå som minstepensjon for enslige

Begrunnelse

Vi kan ikke, i Norge, ha pensjonister som lever med pensjoner på nivå under EUs fattigdomsgrense. Det kan ikke LO akseptere.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8719 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Tilleggsforslag

I dagens system settes det aldersgrenser uavhengig av hvor mange år man har stått i jobb. LO går inn for at 40 års opptjening skal likestilles med oppnådd nedre aldersgrense for alderspensjon, både i Folketrygden og i AFP-ordningen.

Begrunnelse

Dagens pensjonssystem straffer arbeidsfolk som starter tidlig i arbeidslivet. Dette gjelder mange av LOs medlemmer, og spesielt fagarbeidere og de uten formell kompetanse. Hvor mange år du jobber, har ingenting å si, det som lønner seg i dag er hvor lenge du kan stå i arbeid på slutten av arbeidslivet. For mange yrker er ikke det et alternativ å stå lenge på slutten, fordi helsa svikter. LO må gå inn for at antall år i arbeid, der du bidrar til fellesskapet med skatt, skal ha uttelling når du skal gå av med pensjon.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8720 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Linje 1508: Tilleggsforslag: I dagens system settes det aldersgrenser uavhengig av hvor mange år man har stått i jobb. LO går inn for at 40 års opptjening skal likestilles med oppnådd nedre aldersgrense for alderspensjon, både i Folketrygden og i AFP-ordningen.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8721 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Tillegg linje 1508;

Et pensjonssystem hvor avgangsalder har større betydning for pensjonsutbetalingen enn antall år i arbeidslivet er usolidarisk.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8722 fra LO region Vestland

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Ny tekst etter siste setning linje1508 I dagens system settes det aldersgrenser uavhengig av hvor mange år man har stått i jobb. LO går inn for at 40 års opptjening skal likestilles med oppnådd nedre aldersgrense for alderspensjon, både i Folketrygden og i AFP-ordningen.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller. Regionrådets vurdering: Delvis ivare tatt på linjene 1525-1538 i forhold til Folketrygden, men rådet vil foreslå sterkere formulering. For AFP synes det ikke relevant å legge inn forslag om 40 års opptjening, da vil enda flere falle utenfor. Innstilling: Linje 1525, etter punktum. Stryk setning frem til komma og erstatt med «LO krever at antall yrkesaktive år må gi tillegg i Folketrygden,...»

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8723 fra LO region Telemark

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

Ved arbeidsledighet etter fylte 60 år, som følge av konkurs, bedriftsnedleggelse eller nedbemanning skal retten til AFP sikres.

LO må snarest få på plass en forsikring/garantiordning som sikrer LO medlemmer som har fylt 60 år og som har mer enn 25 års medlemskap rett til AFP eller tilsvarende ordning. Alternativt at det åpnes for at medlemmene kan betale inn til ordningen selv.

Begrunnelse

Det er viktig at vi ivaretar våre medlemmer

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8724 fra Norges Offisersforbund

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1508

«Endringer i særaldersgrensene i samfunnet skal ikke skje ut fra generelle krav om å heve eller fjerne dem. Eventuelle endringer må baseres på endringer i stillingsinnhold og ny viten om stillingenes spesielle belastninger. Grupper med særaldersgrense skal ikke tape pensjon på en slik grense.»

Begrunnelse

Ingen begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8725 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1509

1509 Sliterordning og inkluderende arbeidsliv

1517 De som ikke har mulighet å stå helt ut, må også i framtiden få muligheten til å gå av 1518 tidligere med et akseptabelt pensjonsnivå. AFP, den tariffestede sliterordningen, samt 1519 overgangstillegget og særaldersgrenser i offentlig sektor bidrar til dette.

Endrings- og tilleggsforslag: Tidligere har AFP og særaldersgrenser i offentlig sektor sikret denne muligheten for tidligpensjon. Etter pensjonsreformen har disse ordningene imidlertid vært under press. Regjeringens egne tall viser at økt pensjonsalder vil føre til en økning i antall uføre med 75 000 mennesker i 2060 og 118 000 i 2080. Når færre kan gå av tidlig vil også færre kunne benytte seg av tidligpensjonsordninger som særaldersgrenser og AFP. Det samme gjelder slitertillegget, fordi de blir uføre før de når de nye aldersgrensene.

1520 LO har stilt som krav for å akseptere økte aldersgrenser at det etableres en sliterordning i 1521 Folketrygden. Mange slitere har ikke tilgang til de øvrige ordningene som gir mulighet for 1522 tidlig avgang. LO er tilfreds med at regjeringen nå (jan 2024) vil innføre en sliterordning, og 1523 at det derfor nedsettes et utvalg som skal utrede hvordan en sliterordning i Folketrygden 1524 skal se ut. LO har pekt på en slik ordning kan etableres etter mønster av den tariffestede 1525 sliterordning, som baseres på selvseleksjon. LO har også vist til at det kan ses på et fast 1526 tillegg i Folketrygden basert på antall yrkesår, uavhengig av inntekt eller andre mekanismer

1527 i Folketrygden for å ivareta de med lange yrkeskarrierer og som har behov for å gå av 1528 tidlig.

Endringsforslag: LO er ikke tilfreds med den foreslåtte sliterordningen som er kommet i forbindelse med pensjonsforliket. Ordningen som er skissert, ligner på dagens slitertillegg i privat sektor. Den har ikke hatt en stor nok effekt til at særlig mange benytter seg av den.

Beløpet er for lavt, og sikrer ikke den økonomiske konsekvensen av levealdersjusteringen og avkortningen som påvirker den enkeltes pensjon. LO mener det er uakseptabelt at de som blir uføre før pensjonsalder ikke kvalifiserer til verken AFP eller slitertillegg.

1529 I tillegg til sliterordninger krever LO økt innsats for å legge til rette for at folk skal kunne stå 1530 lengre i arbeid og et inkluderende arbeidsliv. Det krever en langt større innsats fra

1531 myndighetene og fra partene i arbeidslivet, der det legges til rette for forlenget arbeidsliv, 1532 kompetanseutvikling og at det blir lettere for senioren å søke arbeid. Innsatsen må ikke 1533 bare settes inn blant seniorer. Forebygging for å unngå tidligavgang eller utstøting må 1534 starte tidlig. HMS, tilrettelegging for å lette belastende oppgaver og kompetanseheving er 1535 viktig gjennom hele yrkeslivet.

Endringsforslag i linjene 152G – 1535

En forutsetning for pensjonsreformen var at et inkluderende arbeidsliv skulle sikre at eldre kunne stå lengre i arbeidslivet. Siden pensjonsreformen trådte i kraft, har mange opplevd et stadig tøffere arbeidsliv med økte krav til effektivitet. Dette skyver mange eldre arbeidstakere ut i uføretrygd før de når pensjonsalder. LO mener premissene for pensjonsreformen ikke er oppfylt etter ti år og mener det er behov for en grunnleggende endring for å sikre et omfordelende og solidarisk pensjonssystem.

1547 Den totale effekten av dette innebærer at mange lavtlønte i framtiden vil risikere å få 1548 svært lave pensjoner eller vil bli nødt til å jobbe lengre enn ansatte i næringer med høyere

1549 lønninger og bedre pensjonsordninger. Tilleggsforslag etter linje 154G: Hvis økte aldersgrenser vedtas av Stortinget, vil LO arbeide for å få tilbake aldersgrensene på 62 og 67 år.

Begrunnelse

En rettferdig pensjon til alle

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8726 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1509

LO krever:

- At pensjonsalderen på 67 år bevares
- At laveste pensjonsalder på 62 år bevares
- At levealdersjusteringen av alderspensjon oppheves
- At uføre skjermes fullt fra virkningene av levealdersjusteringen.
- At uføre får opptjening av alderspensjon fram til normert pensjonsalder
- At minste pensjonsnivå heves til over EUs fattigdomsgrense. I første omgang må garantipensjonen bevares på samme nivå som minstepensjon for enslige.
- At pensjon kommer i stedet for, ikke i tillegg til arbeidsinntekt
- At flyktninger som har fått opphold på humanitært grunnlag må få rett til full minstepensjon/garantipensjon uansett botid

* At norske ansatte i Hotell- og restaurantvirksomhet på NIS registrerte skip, må få fulle rettigheter i folketrygden

Begrunnelse

Ikke gitt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8727 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1509

LO krever:

- At overtid og tillegg må inn i beregningsgrunnlaget for tjenestepensjon
- At nivået på obligatorisk tjenestepensjon (OTP) økes og at staten overtar forvaltningen av den
- At OTP heves til minst 4 %
- At tjenestepensjon gjøres kjønnsnøytral og livsvarig
- At lov om tjenestepensjon (hybridpensjon) erstatter lov om innskuddspensjon som tjenestepensjonsordning i privat sektor

Begrunnelse

Ikke gitt.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8728 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1516

Linje 1516: Tilleggsforslag: Når sliteryrkene også er ofte de som har lavest lønn, og da lavest pensjonsopptjening, så vil skjevfordelingen slå enda kraftigere ut.

Begrunnelse

Forskjellene vil øke, det kan vi ikke godta.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8729 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1516

Tillegg til tekst i linje 1516:

«Denne problemstillingen vil bli ytterligere forsterket av pensjonsforliket, som innebærer at pensjonsaldersgrensene økes i takt med økt levealder. Skulle dette bli vedtatt av Stortinget vil LO arbeide for å få tilbake aldersgrensene på

henholdsvis 62 og 67 år».

Begrunnelse

Begrunnelse mangler.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8730 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1518

Tilleggsforslag

AFP, den tariffestede sliterordningen, samt overgangstillegget og særaldersgrenser i offentlig sektor bidrar til dette.

Endres til:

Tidligere har AFP og særaldersgrenser i offentlig sektor sikret mulighet for tidligpensjon. Etter pensjonsreformen har disse ordningene imidlertid vært under press. Når færre kan gå av tidlig vil også færre kunne benytte seg av tidligpensjonsordninger som særaldersgrenser og AFP. Det samme gjelder slitertillegget, fordi de blir uføre før de når de nye aldersgrensene.

Begrunnelse

Regjeringens egne tall viser at økt pensjonsalder vil føre til en økning i antall uføre med 75 000 mennesker i 2060, og 118 000 i 2080. Dette burde bekymre LO. At vi kan godta et pensjonsforlik

som godtar dette, i stedet for at vi sørger for at arbeidslivet er såpass helsefremmende at vi kan stå til DAGENS pensjonsalder, er uforståelig. Det er veldig mye mer vi kunne gjort for å sørge for at flere klarer å stå lengre enn i dag.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8731 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1518

Linje 1518 endres til: AFP, den tariffestede sliterordningen, samt overgangstillegget og særaldersgrenser i offentlig sektor bidrar til dette." endres til " Tidligere har AFP og særaldersgrenser i offentlig sektor sikret denne muligheten for tidligpensjon. Etter pensjonsreformen har disse ordningene imidlertid vært under press. Regjeringens egne tall viser at økt pensjonsalder vil føre til en økning i antall uføre med 75 000 mennesker i 2060 og 118 000 i 2080. Når færre kan gå av tidlig vil også færre kunne benytte seg av tidligpensjonsordninger som særaldersgrenser og AFP. Det samme gjelder slitertillegget, fordi de blir uføre før de når de nye aldersgrensene.

Begrunnelse

Pensjonsreformen fører til flere uføre ifølge regjeringens egne tall.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8732 fra LO region Vestfold

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1519

Ved arbeidsledighet etter fylte 60 år, som følge av konkurs, bedriftsnedleggelse eller nedbemanning skal retten til AFP sikres. LO må snarest få på plass en forsikring/garantiordning som sikrer LO medlemmer som har fylt 60 år og som har mer enn 25 års medlemskap rett til AFP eller tilsvarende ordning.

Begrunnelse

Det er viktig at vi ivaretar våre medlemmer.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8733 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1520

Pensjonsforliket ble vedtatt av Stortinget 21.3.2024. Det ble bl.a vedtatt at det skal innføres et slitertillegg på 0,25 G. Reglene og vilkårene for slitertillegget skal utarbeides i samarbeid med partene. Hvordan dette slår ut i forhold til LOs medlemmer er usikkert. Ordningen skal sammen med det øvrige i pensjonsforliket evalueres om ti år. LO må være forberedt til evalueringen og ha høy kunnskap om hvordan dette blir brukt og ha gode forslag til eventuelle ordninger som må endres. Det betyr at det i perioden må settes i gang flere undersøkelser blant medlemmene om de ulike ordningene som AFP, slitertillegget, fratredelsestidspunkt, særaldersgrenser blir tatt i bruk og evt hvorfor de ikke blir det.

Begrunnelse

Teksten slik den står i debatheftet er foreldet. Det er allerede vedtatt et slitertillegg i Stortinget, noe som gjør at vi ikke har noen mulighet til å endre størrelsen på det før om 10 år. Frem til da må LO innhente opplysninger fra medlemmer om hvordan denne ordningen blir brukt og evt hva som må endres.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8734 fra EL og IT Forbundet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1520

Følgende strykes i linje 1520;

"for å akseptere økte aldersgrenser"

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8735 fra EL og IT Forbundet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1521

Fortsette linje 1521 med et komma, «...at det etableres en sliterordning i Folketrygden, i tillegg til den eksisterende sliterordningen. Sliterordning(e) må gi en så høy økonomisk gevinst for den enkelte at den er et reelt valg.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8736 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1522

Endringsforslag

LO er tilfreds med at regjeringen nå (jan 2024) vil innføre en sliterordning, og at det nedsettes et utvalg som skal utrede hvordan en sliterordning i Folketrygden skal se ut. LO har pekt på at en slik ordning kan etableres etter mønster av den tariffestede sliterordning, som baseres på selvseleksjon. LO har også vist til at det kan ses på et fast tillegg i Folketrygden basert på antall yrkesår, uavhengig av inntekt eller andre mekanismer i Folketrygden for å ivareta de med lange yrkeskarrierer og som har behov for å gå av tidlig.

Endres til:

LO er ikke tilfreds med den foreslåtte sliterordningen som er kommet i forbindelse med pensjonsforliket. Ordningen som er skissert, ligner på dagens slitertillegg i privat sektor. Den har ikke hatt stor nok effekt til at mange benytter seg av den. Beløpet er for lavt, og sikrer ikke at avkortningen som levealdersjusteringen fører med seg blir økonomisk kompensert. LO mener at uføre skal kvalifisere til både AFP og slitertillegg.

Begrunnelse

Dersom en sliterordning skal ha noen effekt for de som må gi seg tidlig, må nivået på ordningen være såpass høyt at man ikke straffes med livsvarig lav pensjon for å måtte gå av tidlig. En sliterordning må rett og slett kompensere for det levealdersjusteringa gjør at du taper, hvis du går av tidlig. De som ikke klarer å stå til pensjonsalder, og blir ufør, må også få rett på både slitertillegg og AFP.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8737 fra LO i Oslo
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1522

Setningene på linjene 1522 til 1528 endres til:

«LO er ikke tilfreds med den foreslåtte sliterordningen som er kommet i forbindelse med pensjonsforliket. Ordningen som er skissert, ligner på dagens slitertillegg i privat sektor. Den har

ikke hatt en stor nok effekt til at særlig mange benytter seg av den. Beløpet er for lavt, og sikrer ikke den økonomiske konsekvensen av levealdersjusteringen og avkortningen som påvirker den enkeltes pensjon. LO mener det er uakseptabelt at de som blir uføre før pensjonsalder verken kvalifiserer til AFP eller slitertillegg.»

Begrunnelse

Den foreslåtte sliterordningen gir for lav kompensasjon til de som ikke kan stå i arbeid til pensjonsalder og det vil mest sannsynlig være ganske få som vil ha nytte av denne ordningen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8738 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1522

Linje 1522-1528 erstattes med: Reglene og vilkårene for slitertillegget skal nå utarbeides i samarbeid med partene. Det er viktig at slitertillegget regnes som en del av opptjeningsgrunnlaget, er livsvarig og tilstrekkelig til og kunne gå av med pensjon. Slitertillegg må komme i tillegg til det tariffestede slitertillegget, og at det heves vesentlig for å dempe den økonomiske konsekvensen av levealdersjustering. Hvordan ordningen vil slå ut i forhold til LOs medlemmer er usikkert. LO skal derfor være godt forberedt til evalueringen om 10 år med høy kunnskap om hvordan dette blir brukt, samt har gode forslag til eventuelle ordninger som må endres. Det betyr at det i perioden må kartlegges blant medlemmene om de ulike ordningene som AFP, slitertillegget, fratredelsestidspunkt og særaldersgrenser blir tatt i bruk, og eventuelt hvorfor de ikke blir det. Slitertillegget må være livsvarig og dersom en tjener over fastsatt maksbeløpet et år skal ikke det føre til at en utestenges fra ordningen for livstid.

Begrunnelse

Vi må sørge for at sliter tillegg som ble fremforhandlet i pensjonsforliket kommer i tillegg til det slitertillegget som er tariffestet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8739 fra LO region Akershus

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1522

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: (LO er tilfreds med at regjeringen nå (jan 2024) vil innføre en sliterordning, og at det derfor nedsettes et utvalg som skal utrede hvordan en sliterordning i Folketrygden skal se ut. LO har pekt på en slik ordning kan etableres etter mønster av den tariffestede sliterordning, som baseres på selveleksjon. LO har også vist til at det kan ses på et fast tillegg i Folketrygden basert på antall yrkesår, uavhengig av inntekt eller andre mekanismer i Folketrygden for å ivareta de med lange yrkeskarrierer og som har behov for å gå av tidlig.)

Begrunnelse

Vi er uenig i LOs aksept av prinsipp om økt pensjonsalder, og er ikke tilfreds med utkast til hva en offentlig sliterordning vil medføre. Dette er andre gang det gjennomføres ran av arbeidsfolks pensjon med LOs velsignelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8740 fra NNN

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1525

Tillegg til tekst. Ny tekst etter første punktum – Det er viktig at ytelsene i fremtidig sliterordning er på et nivå som gjøre det økonomisk mulig og benytte seg av ordningen.

Begrunnelse

Det er få som benytter seg av sliterordningen i privat sektor. Og siden det foreslås en sliterordning som ligner på denne vil det være viktig at det økonomiske er på et nivå som gjør det mulig å leve av.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8741 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1528

Tillegg linje 1528;

Sliterordningen må gi en så høy økonomisk gevinst for den enkelte at den er et reelt valg.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8742 fra Fellesforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1528

Tillegg: LO vil på selvstendig grunnlag vurdere hvordan sliterordningen innenfor dagens AFP skal videreføres og tilpasses sliterordningen som nå etableres i folketrygden.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8743 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1529

Endringsforslag

I tillegg til sliterordninger krever LO økt innsats for å legge til rette for at folk skal kunne stå lengre i arbeid og et inkluderende arbeidsliv. Det krever en langt større innsats fra myndighetene og fra partene i arbeidslivet, der det legges til rette for forlenget arbeidsliv, kompetanseutvikling og at det blir lettere for seniorerne å søke arbeid. Innsatsen må ikke bare settes inn blant seniorer.

Forebygging for å unngå tidligavgang eller utstøting må starte tidlig. HMS, tilrettelegging for å lette belastende oppgaver og kompetanseheving er viktig gjennom hele yrkeslivet.

Endres til:

En forutsetning for pensjonsreformen var at et inkluderende arbeidsliv skulle sikre at eldre kunne stå lengre i arbeidslivet. Siden pensjonsreformen trådte i kraft, har mange opplevd et stadig tøffere arbeidsliv med økte krav til effektivitet. Dette skyver mange eldre arbeidstakere ut i uføretrygd før de når pensjonsalder. Vi må kunne ha et arbeidsliv der de som kan jobbe lengre får det, og de som ikke kan det ikke blir straffet med livsvarig lav pensjon. LO mener premissene for pensjonsreformen ikke er oppfylt etter ti år, og mener det er behov for en grunnleggende endring for å sikre et omfordelende og solidarisk pensjonssystem.

Begrunnelse

Veldig mange opplever et tøffere arbeidsliv, som gjør at mange ikke klarer å stå helt til pensjonsalder. De slites ut, av arbeidsgivere som ikke har noen intensiver for å holde folk lenge i arbeid. Mange klarer også å jobbe lengre, og burde få lov til det. Men hvem skal vi bygge pensjonssystemet etter, de som klarer seg, eller de som trenger de ordningene som LO har kjempet fram før, mest? Det er såpass mye som har kommet skeivt ut nå, at hele pensjonsreformen burde evalueres, og hele systemet endres på.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8744 fra LO i Oslo

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1529

Avsnittet på linjene 1529 til 1535 foreslås endret til:

«En forutsetning for pensjonsreformen var at et inkluderende arbeidsliv skulle sikre at eldre kunne stå lengre i arbeidslivet. Siden pensjonsreformen trådte i kraft, har mange opplevd et stadig tøffere arbeidsliv med økte krav til effektivitet. Dette skyver mange eldre arbeidstakere ut i uføretrygd før de når pensjonsalder. LO mener premissene for pensjonsreformen ikke er oppfylt etter ti år og mener det er behov for en grunnleggende endring for å sikre et omfordelende og solidarisk pensjonssystem.»

Begrunnelse

Forutsetningen om at eldre skulle kunne jobbe lengre er ikke innfridd da arbeidslivet har blitt tøffere.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8745 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1529

Linje 1529-1535 erstattes med: "En forutsetning for pensjonsreformen var at et inkluderende arbeidsliv skulle sikre at eldre kunne stå lengre i arbeidslivet. Siden pensjonsreformen trådte i kraft, har mange opplevd et stadig tøffere arbeidsliv med økte krav til effektivitet. Dette skyver mange eldre arbeidstakere ut i uføretrygd før de når pensjonsalder. LO mener premissene for pensjonsreformen ikke er oppfylt etter ti år og mener det er behov for en grunnleggende endring for å sikre et omfordelende og solidarisk pensjonssystem."

Begrunnelse

Regjeringens egne tall viser at økt pensjonsalder vil føre til en økning i antall uføre med 75 000 mennesker i 2060 og 118 000 i 2080.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8746 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1529

Endre tekst i linje 1529-1535;

En forutsetning for pensjonsreformen var at et inkluderende arbeidsliv skulle sikre at eldre kunne stå lengre i arbeidslivet. Siden pensjonsreformen trådte i kraft, har mange opplevd et stadig tøffere arbeidsliv med økte krav til effektivitet. Dette skyver mange eldre arbeidstakere ut i uføretrygd før de når pensjonsalder. LO mener premissene for pensjonsreformen ikke er oppfylt etter ti år og mener det er behov for en grunnleggende endring for å sikre et omfordelende og solidarisk pensjonssystem.

Begrunnelse

Arbeidsgivere setter stadig tøffere krav til arbeidsutøvelse. Det er vanlig å møte arbeidsgivere som uttaler at «hos oss er det kun plass til arbeidstakere som yter 100%», samtidig som de erklærer i sine visjoner at de tar samfunnsansvar. Det har blitt og blir stadig vanskeligere å være eldre arbeidstaker i Norge, samtidig har vi en pensjonsreform som straffer den enkelte arbeidstaker for at arbeidslivet ikke har plass til dem. Denne grunnleggende urettferdigheten i tillegg til pensjonsreformens omvendte omfordelingseffekt fra fattig til rik gjør at hele pensjonssystemet må ses på med nye øyne.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8747 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1535

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO krever:

- * At slitertillegget må økes betraktelig.
- * At slitertillegget skal være livsvarig.
- * At slitertillegget må telle med ved beregning om opptjeningen er tilstrekkelig til å kunne gå av med pensjon.

Begrunnelse

Hvis slitertillegg/sliterordning skal erstatte funksjonen AFP har hatt med tidligpensjon, må den økes kraftig, og telle med i beregningen om du kan gå av med pensjon og være livsvarig.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8748 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1535

Tillegg;

Retten til redusert arbeidstid for arbeidstakere over 60 år må styrkes.

Begrunnelse

I mange yrker er det nødvendig med redusert arbeidstid hvis man skal klare å stå i jobb lengre enn 62 år.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8749 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1536

LO krever:

- Slitertillegget må økes betraktelig
- Slitertillegget må være livsvarig
- Slitertillegget må telle med ved beregning om opptjening er tilstrekkelig til å kunne gå av med pensjon.
- Dersom en tjener over fastsatt maksbeløpet et år skal ikke det føre til at en utestenges fra ordningen for livstid.

Begrunnelse

Ikke gitt.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8750 fra Styrke

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1542

Fjerne "oljenæringen"

Begrunnelse

Oljenæringen er en del av industrien og bør følgelig inkluderes i den.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8751 fra LO region Rogaland**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1546**

Tillegg til linje - 1546. LO skal sikre at alle er sikret 2/3 pensjon hele alderdommen

Begrunnelse

Otp gjør at pensjonister ikke er dekket etter år 77

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8752 fra LO region Innlandet**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549**

Tilleggsforslag etter linje 1549

Hvis økte aldersgrenser vedtas av Stortinget, vil LO arbeide for å få tilbake aldersgrensene på 62 og 67 år.

Begrunnelse

Når vi snakker med medlemmene våre ute på arbeidsplassene, så er det ingen som er enige i at pensjonsalderen skal øke. Vi har hatt stor produktivitetsøkning i Norge de siste tiårene. At vi må øke pensjonsalderen, for å kompensere for at levealdersjusteringen gjør pensjonene lavere, er uhørt. Vi må heller kvitte oss med rotårsaken, og ikke bøte på en dårlig ordning, med enda dårligere ordninger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8753 fra LO i Oslo**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549**

Tillegg inn på linje 1549:

Nivået på garantipensjonen, som erstatter minstepensjonen, må settes over EUs fattigdomsgrense.

Begrunnelse

Minstepensjon erstattes med garantipensjon og blir 30.000 kroner lavere enn minstepensjonen. Å redusere pensjonen fra folketrygden vil ramme de med lav inntekt og en dårlig tjenstepensjon spesielt hardt. For å styrke pensjonen fra folketrygden kan garantipensjonen settes over EUs fattigdomsgrense.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8754 fra LO region Trøndelag**3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549**

Ny setning etter punktum linje 1549: Flyktninger, innvandrere og asylsøkere som har fått opphold på humanitært grunnlag må få rett til full minstepensjon/garantipensjon uansett botid.

Begrunnelse

Vi må ha et pensjonssystem der de som kommer til Norge i voksenalder ikke blir fattige som pensjonister.

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8755 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549

Ny setning 1549: Ny setning: LO skal jobbe for at folketrygdens minste pensjonsnivå ikke levealdersjusteres

Begrunnelse

Levealdersjusteringa slår uheldig ut særlig for dem som har sliter yrker. Forskjellen i levealder er stor basert på klasse og yrkesbakgrunn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8756 fra LO region Akershus

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Hvis økte aldersgrenser vedtas av Stortinget, vil LO arbeide for å få tilbake aldersgrensene på 62 og 67 år.

Begrunnelse

Mange av LOs medlemmer står i fysisk krevende jobber som vi vet at fører til forkortet levealder. Gapet mellom de yrkesgruppene som lever lengst og de som lever kortest er i snitt 11-12 år for menn. Vi vet at fysisk krevende arbeid er en av hovedårsakene til dette og en av hovedårsakene til uføre. Det er våre medlemmer som kommer til å utgjøre en stor andel av de 113.000 ekstra uføre som skapes av økt aldersgrense. Vi er derfor sterkt kritiske til LOs vurderinger som endte i en aksept av prinsippet om økt pensjonsalder i pensjonsforliket. Dette er andre gang det gjennomføres endringer i pensjon som går hardest utover de med de fysisk mest krevende jobbene med LOs velsignelse

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8757 fra LO region Vestland

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549

Tilleggsforslag etter linje 1549: Hvis økte aldersgrenser vedtas av Stortinget, vil LO arbeide for å få tilbake aldersgrensene på 62 og 67 år.

Begrunnelse

Ingen begrunnelse fra forslagsstiller. Regionrådets vurdering: Rådet ser det ikke hensiktsmessig å gå i mot vedtak som er fattet med bredt flertall i Stortinget. Vår oppgave må være i ivareta dem som ikke klarer å stå løpet. Innstilling: Flertallsinnstilling med 11 stemmer fra regionrådet:

Tillegg linje 1492: "LO vil derfor jobbe for å få tilbake aldersgrensene og ytelsesnivået til at den enkelte i ordinært løp kan gå av på 62 og 67 år"

Tillegg linje 1549 "LO vil arbeide for at pensjonsalder og pensjonsnivå er på et nivå som også gjør at lavtlønnede kan gå tidlig av."

Mindretallsinnstilling med 7 stemmer fra regionrådet:

Tillegg linje 1549 "LO vil arbeide for at pensjonsalder og pensjonsnivå er på et nivå som også gjør at lavtlønnede kan gå tidlig av."

Flertall i regionkonferansen for regionrådet flertalls innstilling.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8758 fra Styrke

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549

Etter linje 1549 foreslås det å legge til:

«LO skal jobbe for at pensjonisters kjøpekraft opprettholdes gjennom hele pensjonstiden ved at alderspensjonen fra folketrygden justeres minst like mye som lønnsøkningen generelt i samfunnet»

Begrunnelse

Når alderspensjonen f.eks. i 2024 økes med 4,56% mens lønnsrammen for 2024 er 5,2% vil pensjonistenes kjøpekraft svekkes i forhold til resten av samfunnet. Pensjonister har i mange år fått redusert kjøpekraft når justeringen var 75% av normal lønnsvekst. Dagens ordning hvor alderspensjonen justeres basert på gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst vil over tid være mindre gunstig enn om den justeres basert på kun lønnsutvikling (I perioden 1985-2023 har det ifølge SSB kun vært 3 år med reallønnsnedgang i samfunnet generelt, resterende 36 år har det vært reallønnsvekst)

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8759 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1549

LO vil også arbeide for at flyktninger og asylsøkere får tilbake den samme rett til minstepensjon de hadde før 2021.

Begrunnelse

Før 1.januar 2021 hadde flyktninger rett til å få beregnet alderspensjon, gjenlevende pensjon og AFP i offentlig sektor med full trygdetid. I praksis hadde de rett til full minstepensjon eller full garantipensjon som den nye minstestytelsen heter. Men fra 2021 mistet de denne retten. Nå må flyktningene ha full trygdetid for å ha full garantipensjon. Full trygdetid er ikke knyttet til arbeid, men botid, det betyr at du har bodd i Norge i minst 40 år. I praksis er det umulig for mange flyktninger å oppnå dette.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8760 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1550

1550 Styrk tjenestepensjonene

1551 Tjenestepensjonene i privat sektor er ofte ikke en del av tariffavtalen, men noe

1552 arbeidsgiver ensidig bestemmer. LO mener at tjenestepensjonsordningene i privat sektor

1553 må forbedres ved å heve minstesatsen (obligatorisk tjenestepensjon – OTP) som i dag er 1554 på to prosent. LO har som mål at OTP i første omgang må heves til fire prosent.

1578 særaldersgrenser og hvilke aldersgrenser som skal gjelde i fremtiden. LO vil følge opp 1579 disse prosessene framover. Tilleggsforslag: Til tross for at regjeringen i Hurdalsplattformen lovet å gjeninnføre plikten til å fratrukke særaldersgrenser, gikk de, sammen med SV, bort fra dette i forhandlingene. LO er svært bekymret for hvilke alvorlige konsekvensene dette kan få for den enkelte og for samfunnets beredskap. Når folk tvinges til å gå på akkord med sin egen helse for å sikre en økonomisk trygg alderdom, risikerer samfunnet svekket sikkerhet og beredskap.

Offentlig tjenestepensjon bør primært organiseres i

1580 pensjonskasser eller gjensidige selskaper, der arbeidstakerne har reell innflytelse på 1581 organisering og styring.

Begrunnelse

En rettferdig pensjon til alle

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8761 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1552

LO mener at tjenstepensjonsordningene i privat sektor må forbedres ved å innføre obligatoriske livslange og kjønnsnøytrale pensjonsordninger. Inntil dette er på plass må ordningen forbedres ved å heve minstesatsen (obligatorisk tjenstepensjon – OTP) fra to til fire prosent.

Begrunnelse

Obligatorisk livslang og kjønnsnøytrale pensjonsordninger må være framtidig standard.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8762 fra LO region Østfold

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1554

Lov om OTP (Obligatorisk tjenstepensjon) må endres slik at innbetaling også gjøres når en er permittert.

Begrunnelse

I dag er loven slik at «avtalen» sies opp når en blir permittert og innbetaling og dekning av gebyrer opphører, antageligvis fordi arbeidsforholdet regnes som midlertidig opphørt. Poenget med permittering er jo at ansatte fortsatt har et ansettelsesforhold til bedriften, men lønnsplikten opphører og overtas av NAV. Pensjon defineres som utsatt lønn, men det blir urimelig at ansatte blir straffet mange år fram i tid for noe som er en midlertidig situasjon for en bedrift.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8763 fra LO region Telemark

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1554

Tilleggsforslag: Lov om OTP (Obligatorisk tjenstepensjon) må endres slik at innbetaling også gjøres da en er permittert.

Begrunnelse

I dag er loven slik at «avtalen» sies opp når en blir permittert og innbetaling og dekning av gebyrer opphører. Poenget med permittering er jo at ansatte fortsatt har et ansettelsesforhold til bedriften, men lønnsplikten opphører og overtas av NAV. Pensjon defineres som utsatt lønn, og det blir urimelig at ansatte blir straffet mange år fram i tid ved tap av OTP opptjening.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8764 fra LO region Vestfold

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1554

Tilleggsforslag: Lov om OTP (Obligatorisk tjenstepensjon) må endres slik at innbetaling også gjøres da en er permittert.

Begrunnelse

I dag er loven slik at «avtalen» sies opp når en blir permittert og innbetaling og dekning av gebyrer opphører. Poenget med permittering er jo at ansatte fortsatt har et ansettelsesforhold til bedriften, men lønnsplikten opphører og overtas av NAV. Pensjon defineres som utsatt lønn, og det blir urimelig at ansatte blir straffet mange år fram i tid ved tap av OTP opptjening.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8765 fra LO region Rogaland

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1556

Tillegg til linje - 1556. LO må jobbe for at OTP blir innflettet i folketrygden for at alle skal likebehandles

Begrunnelse

Finansmarkedet som tjener på denne formen for pensjon sparing.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8766 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1556

Linje 1556: ny setning: LO mener at tjenestepensjonsordningene i privat sektor må forbedres ved å innføre obligatoriske livslange og kjønnsnøytrale pensjonsordninger (hybridpensjon). Inntil dette er på plass må ordningen forbedres ved å heve minstesatsen (obligatorisk tjenestepensjon – OTP) fra to til fire prosent.

Begrunnelse

Viktig at vi har økt tjenestepensjon fra totalt 4 % og at den er livslang og kjønnsnøytral.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8767 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1556

Linje 1556 ny setning: Tjenestepensjon må gjøres kjønnsnøytral og livsvarig.

Begrunnelse

Tjenestepensjon må være kjønnsnøytral og livsvarig.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8768 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1556

Overtid og tillegg må inn i beregningsgrunnlaget for tjenestepensjon.

Begrunnelse

I dag er det ikke slik. All lønn skal regnes med i tjenestepensjon

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8769 fra LO region Buskerud

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1565

LO må sørge for at bedriften betaler inn til OTP for ansatte/lærlinger fra og med 16 år og ikke fra 20 år som det er i dag.

Begrunnelse

Opptjening til OTP bør starte når man er i arbeidslivet. Lærlingetiden regnes også inn som arbeidslivet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8770 fra LO region Buskerud

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1571

All inntekt skal regnes med i opptjeningen til OTP. Dette inkluderer overtid.

Begrunnelse

Overtid er arbeid. De som har overtid inkludert i fastlønnen sin får opptjening til OTP for overtiden sin

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8771 fra Fellesforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1572

Tillegg: Arbeidsgivers plikt til å innbetale til ordningen for arbeidstakere med lovbestemt permisjon må utvides til å gjelde arbeidstakere med permisjon når retten til permisjon følger av tariffavtale og permitterte arbeidstakere. Grunnlaget og innbetalingene...

Begrunnelse

.....

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 8772 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1576

Strykning.

Stryk ordet «at»

Begrunnelse

Bedre språk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8773 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1579

Endringsforslag

LO vil følge opp disse prosessene framover.

Endres til:

Plikten til å fratre ved særaldersgrenser ble fjernet, og selv om Hurdalsplattformen lovet å gjeninnføre den, så er det enighet i pensjonsforliket at den ikke skal gjeninnføres. LO er svært bekymret for hvilke alvorlige konsekvenser dette kan få for den enkelte, og samfunnets beredskap. Flere yrkesgrupper må få særaldersgrenser, og LO vil følge opp disse prosessene framover.

Begrunnelse

Når folk tvinges til å gå på akkord med sin egen helse for å sikre en økonomisk trygg alderdom, risikerer samfunnet svekket sikkerhet og beredskap. Særaldersgrensene er der for en grunn. Flere yrkesgrupper må også få særaldersgrenser, f.eks. de som jobber i barnehage og renholdere. Det er få som klarer å stå til dagens pensjonsalder, og oppdraget de som oppdrar barna våre og gjør rent på våre arbeidsplasser gjør for samfunnet, gjør at de skulle hatt muligheten til tidligere avgang, siden de slites ut før dagens pensjonsalder.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8774 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1579

Tillegg linje 1578: Plikten til å fratre ved oppnådd særaldersgrense er fjernet. LO er svært bekymret for hvilke alvorlige konsekvenser dette kan få for den enkelte. Når folk tvinges til å gå på akkord med sin egen helse for å sikre en økonomisk trygg alderdom, risikerer samfunnet svekket sikkerhet og beredskap

Begrunnelse

Plikten til å fratre ved oppnådd særaldersgrense er fjernet. Dette kan få svært uheldige konsekvenser dette kan få for den enkelte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8775 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1579

Endring linje 1579;

"LO vil følge opp disse prosessene fremover" erstattes med:

"LO vil arbeide for å opprettholde etablerte særaldersgrenser, og i de yrkene dette er aktuelt - plikten til å fratre ved oppnådd særalder."

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8776 fra LO region Akershus

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1579

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Til tross for at regjeringen i Hurdalsplattformen lovet å gjeninnføre plikten til å fratre med særaldersgrenser, gikk de, sammen med SV, bort fra dette i forhandlingene. LO er svært bekymret for hvilke alvorlige konsekvensene dette kan få for den enkelte og for samfunnets beredskap. Når folk tvinges til å gå på akkord med sin egen helse for å sikre en økonomisk trygg alderdom, risikerer samfunnet svekket sikkerhet og beredskap.

Begrunnelse

Det finnes yrker i dag som er samfunnskritiske og er en viktig del av vår nasjonale beredskap. I disse yrkene stilles det krav om en viss fysisk form for å kunne være til nytte. Det er derfor en opplagt grunn til at disse ikke kan jobbe lenger enn særaldersgrensen tilsier, siden dette vil kunne svekke beredskapen. Vi mener derfor at LO må jobbe for at særaldersgrensene opprettholdes på dagens nivå.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8777 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1579

«bør primært» endres til «skal» slik at setningen blir «Offentlig tjenstepensjon skal organiseres i pensjonskasser eller gjensidige selskaper, der arbeidstakerne har reell innflytelse på organisering og styring.»

Begrunnelse

Det må være uaktuelt at offentlig tjenstepensjoner skal drives av private selskaper da det vil føre til at vi får mindre innflytelse og det er selvsagt en privatisering som vi ikke ønsker.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8778 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1579

Tillegg.

LO er svært bekymret for hvilke alvorlige konsekvenser det at plikten til å fratrukke ved oppnådd særaldersgrense ble fjernet kan få for den enkelte og for samfunnets beredskap. Når folk tvinges til å gå på akkord med sin egen helse for å sikre en økonomisk trygg alderdom, risikerer samfunnet svekket sikkerhet og beredskap. LO krever at plikten gjeninnføres.

Begrunnelse

Særaldersgrense i yrker der det er nødvendig, på grunn av helse, sikkerhet mm. Det er flere yrker som både er tøffe fysisk men også psykisk, hvor det kan være risiko forbundet med å stå lengre i jobben.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8779 fra LO region Akershus

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1582

Linjenummer: 1582-1584

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Dette skal også omfatte de som tar på seg offentlige verv, slik at disse ikke taper arbeidsinntekt og pensjon for å stille seg til disposisjon for samfunnet.

Begrunnelse

Vi er avhengige av at flest mulig i befolkningen stiller seg til disposisjon til offentlige verv, enten det er kommunestyre eller fagnemnder. Disse risikerer å tape arbeidsinntekt og pensjon for å stille opp, men får i dag kun dekket en liten del av tapet. Vi mener derfor at det må jobbes for en regelendring der også slike godtgjørelser dekkes av pensjonsordningene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8780 fra LO region Innlandet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1584

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO skal jobbe for:

- * At særaldersgrensene ikke levealdersjusteres

Begrunnelse

At yrkesgrupper har særaldersgrenser, og at vi mener det skal være plikt til å fratrukke ved særaldersgrensen, gjør at det ikke er rettferdig om de skal levealdersjusteres. Dersom man ikke har anledning til å jobbe lengre for å kompensere for økt levealder (pensjonsreformen), så kan heller ikke pensjonen til våre medlemmer dette gjelder, levealdersjusteres.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8781 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1584

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO skal jobbe for:

- * At flere yrker får særaldersgrenser

Begrunnelse

Flere yrkesgrupper som ikke har særaldersgrenser i dag, har svært få som står i arbeid til både 62 og 67 år. Eksempler på dette er renholdere, frisører, og ansatte i barnehage. I fysisk og psykisk tunge yrker må flere få anledning til å kunne gå av med en verdig pensjon, fremfor å slite ut helsa på vegne av fellesskapet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8782 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1584

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO skal jobbe for:

- * Å gjeninnføre plikten til å fratre ved særaldersgrensa

Begrunnelse

Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil jobbe med å gjeninnføre plikten til å fratre ved særaldersgrense, likevel har høyresiden fått gjennomslag i pensjonsforliket for å ikke gjøre det. Plikten til å fratre er viktig for de som jobber i fysiske og psykisk tungt belastede yrker, og det er for å skåne både arbeidere og samfunn at vi har særaldersgrense. Plikten til å fratre hadde også med en rett på full pensjon, som må gjeninnføres samtidig.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8783 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1584

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO skal jobbe for:

- * At OTP heves til minst 4 %

Begrunnelse

Dette er svært viktig for alle som jobber i bedrifter som kun betaler inn minstesats på 2 %.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8784 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1584

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO skal jobbe for:

* At overtid og tillegg må inn i beregningsgrunnlaget for tjenstepensjon

Begrunnelse

Det er viktig at det beregnes pensjon av ALL inntekt, slik at alle har mulighet til å tjene opp en anstendig pensjon.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8785 fra Norges Offisersforbund

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1584

linje 1584 – legges inn som nye avsnitt «LO skal arbeide for en likebehandling av pensjonsgrunnlaget i SPK mellom de ulike etatene. Pensjonsgrunnlaget bør følge samme standard som i folketrygdloven.»

Begrunnelse

Ingen begrunnelse.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8786 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1585

- LO skal jobbe for å gjeninnføre plikten til å fratrukke ved særaldersgrensa
- LO skal jobbe for at flere yrker får særaldersgrenser
- LO skal jobbe for at særaldersgrensene ikke levealdersjusteres
- 85-års regelen må bevares. Mange av LOs medlemmer klarer ikke i dag å stå til særaldersgrensen, og derfor mener LO at vi må bevare 85-års regelen, slik at de kan gå av tre år før særaldersgrensene.

Begrunnelse

Ikke gitt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8787 fra LO region Buskerud

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1586

LO må jobbe for at hullene i dagens AFP ordningen fikses

Begrunnelse

Det er i dag altfor mange som ramler utenfor Afp ordningen ufrivillig.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8788 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1587

Endring

I tillegg kan de som får AFP gå av tidligere, (.....)

Begrunnelse

Skrivefeil.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8789 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1587

viktig tilleggspensjonsordning. I tillegg kan de som får AFP gå av tidligere,

Begrunnelse

Redaksjonell endring

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8790 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1592

Linje 1592: Ny setning etter punktum: Når offentlig og privat AFP blir en felles ordning må harmonisering skje oppover, ikke nedover. Det gjelder spesielt krav til hvor mange år en må ha vært i ordningen før fylte 62 år. Ansiennitet i offentlig AFP må telles med som ansiennitet i privat AFP.

Begrunnelse

Ansiennitet i offentlig AFP må telles med som ansiennitet i privat AFP, men ikke så det blir verre for den enkelte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8791 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1592

Stryk linje 1592 - 1609. Erstattes med;

Fremtidige endringer i AFP må derfor ta hensyn til både privat og offentlig sektor. LO vil prioritere arbeidet med å forbedre samordningen av regelverket mellom ny offentlig AFP og dagens ordning for privat AFP og, så snart som mulig, bidra til å sikre forutsigbarheten for overgang fra offentlig til private AFP- ordning.

AFP har vært, og er en solidarisk ordning hvor det innbetales en andel av lønnsutgiftene fra alle bedrifter tilsluttet ordningen. I likhet med andre kollektive ordninger vil det ikke være en direkte sammenheng mellom innbetaling og ytelse fra ordningen. For den ansatte virker AFP som en pensjonsforsikring som varer livet ut, uavhengig av hvor mye den ansattes tidligere arbeidsgivere har bidratt med premie til ordningen. Ulikheten i tariffdekning og dermed AFP-dekning, må først og fremst møtes som en organisasjonsutfordring, og ikke som et frafallsproblem innenfor AFP-ordningen.

Dagens ordning må gjøre mer forutsigbar og tilgjengelig gjennom et mer fleksibelt regelverk. LOs mål er at langt færre uforskyldt skal miste ytelsen selv etter mange år i en AFP-bedrift. LO mener dette hensynet kan møtes ved å øke fleksibiliteten knyttet til kravene ved fylte 62 år for de som har mange år i en AFP-bedrift.

I tillegg vil LO arbeide for at kravet om minimum uttak av 20 prosent alderspensjon fra folketrygden for å ta ut AFP avvikles, og at inntektskravet i dagens ordning reduseres til 90 prosent av industriarbeiderlønn, og gjøres uavhengig av utviklingen i grunnbeløpet.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8792 fra Fagforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1592

NY setning:

LO vil arbeide for å styrke AFP-ordningen. Offentlig og privat AFP blir tett integrert, og endringer i AFP vil derfor omfatte både offentlig og privat sektor. LOs primære målsetting med en endret AFP er at flere må være sikret å få AFP og at det er en reell rettighet på lang sikt.

Begrunnelse

Dette er et helhetlig forslag som tar opp i seg flere av forslagene som er kommet om AFP.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8793 fra Fellesforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1592

Tillegg: ,og sikre at ikke endringene påfører virksomhetene særlig økning i kostnader.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8794 fra Fellesforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1593

Fra linje 1593:

AFP-ordningen har imidlertid svakheter som må løses for å unngå at en betydelig del av arbeidstakerne går glipp av dette viktige pensjonstillegget. Mange som jobber i en AFP-bedrift i løpet av yrkeslivet vil ikke få AFP. Kvalifikasjonsreglene for å få AFP innebærer blant annet at det kun er fra man er 53 til 62 år at man tjener opp rett til AFP. Fra 2025 gjelder dette både for privat og offentlig sektor. Reglene innebærer risiko for å falle utenfor ordningen av grunner som den enkelte vanskelig kan kontrollere, som at bedriften omstiller og omorganiserer, blir virksomhetsoverdratt, eller at den enkelte mister jobben i en AFP-virksomhet. Hverken de som har passert 53 år eller yngre arbeidstakere kan være sikre på at de vil kvalifisere til AFP.

Partene avtalte i 2018 at det skulle være en målsetting å endre ordningen i privat sektor. Målene for en ny modell var blant annet at det skal bli en ytelse som er knyttet til tid i AFP virksomhet. Dersom man arbeidet i en slik tariffvirksomhet, ville man med full opptjening motta AFP på linje med dagens nivå. Dermed ville også yngre arbeidstakere se en større fordel av å jobbe i en AFP-virksomhet, samtidig som at langt færre uforskyldt skulle miste ytelsen selv etter mange år i en AFP-bedrift.

Det har så langt ikke lyktes å komme fram til enighet om endringer i AFP-ordningen. LO vil styrke AFP-ordningen.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8795 fra Fellesforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1593

Ny tekst fra linje 1593:

LO vil prioritere arbeidet med å forbedre samordningen av regelverket mellom ny offentlig AFP og dagens ordning for privat AFP, og så snart som mulig, bidra til å sikre forutsigbarheten for overgang fra offentlig til private AFP-ordning.

AFP har vært, og er en solidarisk ordning hvor det innbetales en andel av lønnsutgiftene fra alle bedrifter tilsluttet ordningen. I likhet med andre kollektive ordninger vil det ikke være en direkte sammenheng mellom innbetaling og ytelse fra ordningen. For den ansatte virker AFP som en

pensjonsforsikring som varer livet ut, uavhengig av hvor mye den ansattes tidligere arbeidsgivere har bidratt med premie til ordningen. Ulikheten i tariffdekning og dermed AFP-dekning, må først og fremst møtes som en organisasjonsutfordring, og ikke som et frafallsproblem innenfor AFP-ordningen.

Dagens ordning må gjøre mer forutsigbar og tilgjengelig gjennom et mer fleksibelt regelverk. LOs mål er at langt færre uforskyldt skal miste ytelsen selv etter mange år i en AFP-bedrift. LO mener dette hensynet kan møtes ved å øke fleksibiliteten knyttet til kravene ved fylte 62 år for de som har mange år i en AFP-bedrift.

I tillegg vil LO arbeide for at kravet om minimum uttak av 20 prosent alderspensjon fra folketrygden for å ta ut AFP avvikles, og at inntektskravet i dagens ordning reduseres til 90 prosent av industriarbeiderlønn, og gjøres uavhengig av utviklingen i grunnbeløpet.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8796 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1601

Linje 1601 Ny setning etter punktum: Samtidig ser vi i dag at mange velger å ta ut pensjon samtidig som de er i full jobb. Dette må det bli slutt på. Summen av pensjon og jobb skal tilsvare 100 % Pensjon må komme istedenfor og ikke i tillegg til arbeidsinntekt.

Begrunnelse

For at det skal være en annen fordeling på AFP, kan vi ikke ha det slik at folk står i 100% jobb og for 100% pensjon. Det er ikke bærekraftig i det fordelingsperspektiv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8797 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1608

Linje 1608 Erstattes med: " LO vil styrke AFP ordningen. For å frigjøre midler til AFP ordningen, skal det ikke være mulig å ta ut AFP samtidig som man står i full jobb. Summen av pensjon og jobb skal tilsvare 100 %.

Begrunnelse

For at det skal være en annen fordeling på AFP, kan vi ikke ha det slik at folk står i 100% jobb og for 100% pensjon. Det er ikke bærekraftig i det fordelingsperspektiv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8798 fra Norsk Tjenestemannslag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1608

Endring

AFP er en vesentlig del av framtidens alderspensjon. For mange arbeidstakere er verdien av AFP større enn verdien av den ordinære tjenestepensjonen. Dagens AFP er en alt eller ingenting-løsning. Det er uholdbart at arbeidstakere mangler sikkerhet for en så stor del av sin pensjon og at de risikerer å miste den på grunn av forhold de ikke selv rår over. Uten AFP vil det også for mange være umulig å nå målet om pensjonsopptjening på 25% av lønn. Det er derfor avgjørende for LO at vi får til en endring og styrking av AFP-ordninga.

Begrunnelse

Dagens AFP er ikke god nok for mange LO-medlemmer, særlig for mange i lavtlønte kvinnedominerte yrker. Det er viktig at det kommer tydelig fram at AFP må reformeres og styrkes.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8799 fra LO region Innlandet 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1609

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO krever:

- * Ansiennitet i offentlig AFP må telles med som ansiennitet i privat AFP.

Begrunnelse

Hvis det skal være en mulighet å kunne skifte mellom offentlig og privat sektor, så må det gå begge veier. AFP må telles med også hvis man bytter fra offentlig til privat sektor, ikke bare fra privat til offentlig sektor.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8800 fra LO region Innlandet 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1609

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO krever:

- * At harmonisering mellom offentlig og privat AFP skjer oppover, ikke nedover. Dette gjelder spesielt krav til hvor mange år en må ha vært i ordningen før fylte 62 år.

Begrunnelse

Når to ordninger skal harmoniseres, bør det være LOs oppgave å sørge for at det beste fra begge ordninger er det som tas med videre i en ny ordning. Dessverre er vi alt for ofte på defensiven, og godtar langt dårligere vilkår for våre medlemmer, enn de hadde.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8801 fra LO region Innlandet 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1609

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkter:

LO krever:

- * At det skal være mulig å kombinere delvis uføretrygd med delvis AFP.

Begrunnelse

Dette var en mulighet i offentlig sektor før, og bør innføres for alle som går av med AFP.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8802 fra LO region Trøndelag

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1609

Tillegg til linje 1608-1609: Hullene i dagens ordning tettes uten at AFP gjøres til en opptjeningsordning. Dette skal fullfinansieres av bedriftene og staten og det må være mulig å kombinere delvis uføretrygd med delvis AFP

Begrunnelse

Vi må tett hullene i dagens ordning tettes uten at AFP gjøres til en opptjeningsordning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8803 fra Fellesforbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1609

Tillegg: LO ser med bekymring på at arbeidstakere mister rettigheter i ordningen på grunn av omorganisering hos egen arbeidsgiver. LO vil arbeide for at Fellesordningen for AFP pålegges å gi forbundene beskjed om slike omorganiseringer.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8804 fra LO region Troms

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1610

LO krever:

- At hullene i dagens ordning tettes uten at AFP gjøres til en opptjeningsordning. Dette skal fullfinansieres av bedriftene og staten.
- At det må være mulig å kombinere delvis uføretrygd med delvis AFP
- Når offentlig og privat AFP blir en felles ordning må harmonisering skje oppover, ikke nedover. Det gjelder spesielt krav til hvor mange år en må ha vært i ordningen før fylte 62 år.
- Ansiennitet i offentlig AFP må telles med som ansiennitet i privat AFP

Begrunnelse

Ikke gitt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8805 fra EL og IT Forbundet

3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1617

Tillegg linje 1617:

LO krever at staten opprettes et felles forvaltningsorgan for alle pensjonsprodukter. Dette sikrer lave og like kostnader.

Begrunnelse

Forslag om felles forvaltning på ett sted i handlingsprogrammet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8806 fra LO region Troms
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1618

1618 Uføre

1619 Uføres pensjoner må styrkes. LO mener at uføre må skjermes fullt ut mot

1620 levealdersjustering av pensjonene. all levealdersjustering av pensjonene som har skjedd siden innføringen av uførereformen i 2015.

Levealdersjusteringen bygger på en forutsetning om at

1621 arbeidstakere kan velge om de vil jobbe lenger for å kompensere for økt levealder, eller 1622 om de vil gå ned pensjon i bytte mot lenger pensjonstilværelse. Uføre har ikke et slikt valg.

Tilleggsforslag: Derfor må uføre ha pensjonsopptjening fram til normert pensjonsalder (for tiden 67 år)

Begrunnelse

En rettferdig pensjon til alle

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8807 fra Fellesorganisasjonen (FO)
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1619

Tilleggsforslag: ...og være på et nivå man kan leve godt med.

Begrunnelse

Stønadene må være på et høyere nivå enn i dag.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8808 fra EL og IT Forbundet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1619

Endring linje 1619 slik;

"Uføres pensjoner må styrkes. LO mener at uføre må skjermes fullt ut mot all levealdersjustering av pensjonene siden uførereformen av 2015."

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8809 fra LO region Trøndelag
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1620

Linje 1620: "levealdersjustering av pensjonene." erstattes med " all levealdersjustering av pensjonene som har skjedd siden innføringen av uførereformen i 2015."

Begrunnelse

Levealdersjusteringa slår uheldig ut særlig for dem som har sliter yrker. Forskjellen i levealder er stor basert på klasse og yrkesbakgrunn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8810 fra LO region Innlandet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1622

Tilleggsforslag

Legge til etter linje 1622:

Derfor må uføre ha pensjonsopptjening fram til normert pensjonsalder

Begrunnelse

Når en ikke kan jobbe lengre for å kompensere for levealdersjustering, slik som uføre ikke kan, skulle det bare mangle at man får opptjening fram til pensjonsalder.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8811 fra LO region Trøndelag
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1622

Tillegg til linje 1622: Derfor må uføre ha pensjonsopptjening fram til normert pensjonsalder

Begrunnelse

Levealdersjusteringa slår uheldig ut særlig for dem som har blitt ufør.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8812 fra EL og IT Forbundet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1622

Tillegg linje 1622;

LO krever at uføre får pensjonsopptjening frem til normert pensjonsalder.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8813 fra Norsk Tjenestemannslag
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1622

Tillegg: Derfor må uføre ha pensjonsopptjening fram til normert pensjonsalder for tiden 67 år.

Begrunnelse

I pensjonsforliket er det enighet om at uføre skal skjermes for 2/3 av levealdersjusteringa. Dette skjer blant annet gjennom at de får hevet pensjonsopptjeninga til 65 år (mot i dag 62, tidligere 67) samtidig som overgangen fra uførepensjon til alderspensjon skal skje ved normert pensjonsalder. Vi mener uføre bør ha full skjerming og foreslår derfor at pensjonsopptjeninga må skje til normert pensjonsalder.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8814 fra Fagforbundet
3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1622

Om de vil gå ned i pensjon i bytte mot lenger pensjonstilværelse

Begrunnelse

Redaksjonell endring

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8815 fra LO region Agder 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1623

Ny linje 1623

Derfor må uføre ha pensjonsopptjening fram til normert pensjonsalder

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8816 fra EL og IT Forbundet 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1626

Tillegg linje 1626;

Avkortingsreglene må endres slik at uføre som kan bidra i arbeidslivet ikke straffes økonomisk

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8817 fra Norsk Tjenestemannslag 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1630

Tillegg.

Da AFP var en tidligpensjonsordning, var den et klart alternativ til uføretrygd. AFP gir fortsatt en mulighet til å gå av tidligere enn ordinær (normert) pensjonsalder uten å måtte gå veien om uføretrygd. Dagens AFP ordning gir imidlertid et livsvarig tillegg til alderspensjon i folketrygden og tjenestepensjon som er viktig for et tilstrekkelig livsvarig nivå på pensjonen. Det må finnes løsninger for hvordan dette elementet kan ivaretas for personer som blir uføre.

Begrunnelse

Da AFP var en tidligpensjonsordning kom den til utbetaling i årene fra uttak til overgang til alderspensjon ved 67 år og var et direkte alternativ til uføretrygd i de samme årene. Etter omlegginga av AFP til en livsvarig ordning fortsetter den å gi utbetaling livet ut i tillegg til alderspensjonen, mens utbetaling av uføretrygd opphører ved overgang til alderspensjon. Konsekvensen av å miste retten til AFP er derfor mye større med dagens AFP-ordning og det bør kompenseres.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8818 fra Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund 3.4 Et rettferdig pensjonssystem, Linje 1630

Nytt avsnitt etter linje 1630: Ansatte i turnusarbeid med gradert uførepensjon kommer urimelig ut som følge av endringene etter pensjonsreformen av 2015. LO vil arbeide for at fastsetting av inntekt for denne gruppen blir i tråd med folketrygdens løsning, hvor tillatt inntekt ved siden av mottak av uføretrygd (inntektsgrense) tar høyde for at inntektene for samme mengde arbeid vil kunne variere ut fra hvordan turnusen faller på kveld, natt, helger og helligdager mm.

Begrunnelse

Inntektsgrensen for turnusansatte på folketrygdens område fastsettes ved å hensynta variable tillegg, jf Trygderettens kjennelsene TRR-2005-703 og TRR-2011-2173. Praksisen er ikke den samme ved uførepensjon fra Statens pensjonskasse. Spørsmålet om rettmessigheten av praksis har vært prøvd for domstolene uten hell, jf. Agder lagmannsrett dom, LA-2014-141009.

Det er av kritisk betydning at inntektsgrensen er korrekt fastsatt. Overskridelse av inntektsgrensen kan nemlig medføre helt eller delvis bortfall av uførepensjon, med ubehagelige tilbakebetalingssaker. For å overholde gjeldende praksis, tvinges personer til å arbeide mindre enn sin faktiske restarbeidsevne. Samfunnet er ikke tjent med dette.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8819 fra Fellesforbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1631

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet likestilling og økonomisk frihet

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8820 fra Fagforbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1638

Økonomisk frihet henger tett sammen med muligheten til å...

Begrunnelse

Redaksjonell endring

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8821 fra LO region Vestfold

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1639

Innskutt setning etter ...og fritid.: Kvinners yrkesskaderettigheter må styrkes.

Begrunnelse

HMS-tiltak i arbeidslivet treffer ikke for mange kvinnedominerte yrker. Kvinner jobber seg i senk og har høyere sykefravær og blir oftere uføre enn menn. Vi må få bedre yrkesskaderettigheter for emosjonelle belastninger i kvinnedominerte yrker.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8822 fra LO region Telemark

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1639

Innskutt setning etter ...og fritid.: Kvinners yrkesskaderettigheter må styrkes.

Begrunnelse

HMS-tiltak i arbeidslivet treffer ikke for mange kvinnedominerte yrker. Kvinner jobber seg i senk og har høyere sykefravær og blir oftere uføre enn menn. Vi må få bedre yrkesskaderettigheter for emosjonelle belastninger i kvinnedominerte yrker.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8823 fra Fellesforbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1645

Enkeltpersoner arbeide sammen i en felles innsats for å sikre alle kvinners arbeidstakeres økonomiske frihet i Norge.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8824 fra Fellesforbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1649

For å sikre kvinners alles økonomiske frihet må vi sørge for at alle kvinner har et arbeid som gjør det mulig å jobbe heltid, får tilgang til faste heltidsstillinger og en lønn som gir økonomisk stabilitet og trygghet.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8825 fra LO region Rogaland

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1651

Forslagsstiller: LO på Jæren

Linje 1651-1654 - Legge til ny setning etter «inntekts- og jobbmuligheter.»: Det må derfor rettes mer fokus mot kvinnehelse i de kvinnedominerte sektorene, samt helse generelt i et kjønnsperspektiv.

Begrunnelse

For å sette mer fokus på kvinnehelse i arbeidslivet

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8826 fra Fagforbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1652

Endre etter komma:

, tilpasser for ulike livsfaser, slik at en kan jobbe hele og faste stillinger.

Begrunnelse

Vi ser at arbeidsgivere i mange tilfeller ikke er fleksible nok til å kunne tilpasse ulike livssituasjoner, slik at folk får mulighet til å jobbe hele stillinger. Derfor må det også henvises til det her. I tillegg er det viktig å være tydelig på hva vi vil: hele og faste stillinger. Setningen var formulert med at vi IKKE skulle ha deltid og IKKE midlertidig tilsetning. Vi må heller si hva vi vil ha.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8827 fra LO region Nordland

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1655

Linje 1655, endres til: fremme heltidskultur i det norske arbeidslivet

Begrunnelse

Vi har jo mange tilbydere i helse og omsorgssektoren/ vi har mye deltid i renholds bransjen, hotell og serveringsbransjen, butikk og privat omsorg (ofte i kvinnedominerte yrker/bransjer).

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8828 fra Fagforbundet**3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1656**

Setningen politikerne skal utfordres til å utforme

endres til:

Kommunene må pålegges til å utforme

Begrunnelse

Politikerne er et virkemiddel i kommunen for å få vedtak bl.a om heltidskultur, men det er kommunene som må ha ansvar for å utarbeide disse planene.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8829 fra Norsk Tjenestemannslag**3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1664**

Endring.

Bytte ut «medvirkning» med «medbestemmelse»

Begrunnelse

LO bør benytte et sterkere begrep når det er tale om arbeidstakernes makt, selv om ordlyden er forskjellig mellom avtaler.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8830 fra Fellesorganisasjonen (FO)**3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1674**

Tilleggsforslag: «som ikke kan forklares med noe annet enn kjønn.»

Begrunnelse

Forslaget tydeliggjør setningen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8831 fra Fagforbundet**3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1678**

Ny setning etter punktum:

Derfor vil LO jobbe for å finne mer treffsikre lavlønnsmodeller i tariffoppgjørene.

Begrunnelse

Lavlønnsmodellen som legges til grunn i hvem som skal få lavlønns tillegg er fra 90 tallet og treffer ikke nødvendigvis de med lavest lønn. Modellen gir lavtlønnede i overenskomster som ligger under 90 prosent gjennomsnittlig industriarbeiderlønn lavlønns tillegg. Problemet er bare at i enkelte bransjer er lønnsforskjellene så store at noen få trekker opp gjennomsnittslønnen som medfører at de som ligger godt under gjennomsnittet ikke får tillegget de skulle hatt. I tillegg kan man risikere at høytlønnede på overenskomster under 90 prosent får tillegget. Modellen har derfor ikke en god

nok profil og er ikke levedyktig om den hindrer lavlønnsgrupper å komme opp på et anstendig nivå.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8832 fra LO region Troms

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1681

Tilføyelse: Dette må også gjelde arbeidsklær.

Ny setning:

For å sikre likelønn og lik lønn for arbeid av lik verdi må vi fortsette å utvikle og styrke lover og retningslinjer som bidrar til likestilling og forbyr kjønnsbasert lønnsdiskriminering. Dette må også gjelde arbeidsklær

Begrunnelse

I mange kvinnedominerte yrker må arbeidstakerne selv betale store deler av bekledningen. Dette gir utslag på lønn, da en større del av lønna i disse type yrker går til arbeidsbekledning i forhold til et mannsdominert yrke

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8833 fra EL og IT Forbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1683

Tilleggstekst;

Gjeninnføre egen skattekasse for enslige.

Begrunnelse

Enslige hen skattes likt som ikke enslige, dette gjør at skattesystemet er usolidarisk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8834 fra Styrke

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1685

For å oppnå økt deltakelse av kvinner på tvers av bransjer i arbeidslivet, må både arbeidslivet

Begrunnelse

En satsing også i sektorer med lav kvinneandel er et viktig satsningsområde.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8835 fra LO region Østfold

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1688

Endres fra: barnehagedekning fra barnet er ett år,

Endres til: barnehagedekning fra før barnet er ett år.

Begrunnelse

Barnehagetilbudet må utvides så det tilrettelegges for foreldre.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8836 fra LO region Nordland

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1688

I linje 1688, barnehagedekning fra barnet er ett år, gode permisjonsordninger som sikrer hver avsette inn tillegg etter «...barnehagedekning fra barnet er ett år...» tillegg: « ...og løpende opptak hele året.

Begrunnelse

Viktig sak for mange når de trenger barnehageplass utenom dagens oppstart i barnehage.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8837 fra Norsk Tjenestemannslag

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1690

Tillegg.

Foreldrepermisjonen må økes til 52 uker med full lønnskompensasjon. Far, og medforeldres omsorgspermisjon knyttet til fødsel må økes til seks uker. Sykepengeordningen må utvides til å gjelde alle svangerskapsrelaterte plager som reduserer arbeidsevnen.

Begrunnelse

Et likestilt arbeidsliv forutsetter et likestilt familieliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8838 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1692

Tilleggsforslag: «Det er dokumentert at helsevesenet mangler kjønnsperspektiv og kjønnsspesifikk kunnskap. Kvinnehelse har fortsatt lav status i både forskning, finansiering og prioritering.»

Begrunnelse

Kvinnehelse må høyere opp på dagsordenen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8839 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1692

Tilleggsforslag: «Kvinnens helse vil også påvirke deres deltakelse i arbeidslivet. LO vil jobbe for at kvinnehelse må prioriteres høyere.»

Begrunnelse

Kvinnehelse må høyere opp på dagsordenen.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8840 fra Norsk Tjenestemannslag

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1693

Tillegg

Fødselspenger for studenter

LO ønsker en styrking av de økonomiske støtteordningene for studenter som får barn.

Begrunnelse

Å få barn må ikke være et hinder for utdanning.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8841 fra LO region Vestland

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1695

Linjenr: 1695, ny setning inn etter arbeidsmarkedet: «Arbeidstøy i kvinnedominerte yrker skal likestilles som verneutstyr i mannsdominerte yrker»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagstiller: I dag er det i dei fleste tilfelle opp til den enkelte arbeidsgjevar kva dei skal gje av arbeidstøy innanfor helse og oppvekst. Det er på høg tid at desse gruppene blir likebehandla, og for å få til dette er det naudsynt at det blir bestemt av sentrale aktørar. Om det er opp til den enkelte arbeidsgjevar, vil det alltid være økonomiske argument for å gje minst mogleg. Regionrådets vurdering: Kapittelet fra linje 1693 handler om hvordan vi kan «reduere kjønnssegregering i yrkes- og utdanningsvalg på overordnet nivå. Intensjonen i forslaget er bra, men passer ikke inn i denne delen av handlingsprogrammet. Forslaget kan legges inn i kapittel 3.1 Trygt arbeidsliv for alle Innstilling: Tiltres med følgende tekst, kapittel 3.1 fra linje 1115: I dag er det forskjell på hvordan enkelte arbeidsgivere tilbyr kvinner og menn hensiktsmessig arbeidstøy og verneutstyr. Det må arbeides for å fjerne denne forskjellen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8842 fra LO i Oslo

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1699

I tillegg til setningen på linjene 1699 og 1700 «For å sikre kontinuitet og fremdrift i dette arbeidet trengs det et nasjonalt senter for kjønnsnøytrale yrkes- og utdanningsvalg» legge til:

Det må jobbes for at det gjennomføres en nasjonal satsning over ti år for at flere unge skal velge og gjennomføre kjønnsutradisjonelle utdanningsprogram på yrkesfag.

Begrunnelse

Fra LO'S hørings svar: «Mannsutvalget foreslår en helhetlig og langsiktig nasjonal satsing for at flere unge skal velge kjønnsutradisjonelt på yrkesfag. LO støtter Mannsutvalgets forslag om en nasjonal og langsiktig satsing for å få flere unge til å velge kjønnsutradisjonelle utdanningsprogrammer på yrkesfag.» Dette vil være positivt for både gutter og jenter og et tiltak som ikke er en kampanje eller kortvarig prosjekt og mer omfattende enn et nasjonalt senter slik det står nå.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8843 fra LO region Innlandet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1700

Tilleggsforslag:

Utradisjonelle yrkesvalg krever økt kamp mot diskriminering og seksuell trakassering. Dette må inkluderes i HMS-arbeidet, og bli en viktig del av Arbeidstilsynets oppgaver.

Begrunnelse

Fortsatt er det diskriminering og seksuell trakassering på arbeidsplasser, både fra kollegaer og fra kunder/brukere der det er aktuelt. Arbeidet mot begge deler må trappes opp, og vi må inkludere det i større grad i HMS-arbeidet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8844 fra LO region Østfold

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1701

Endres fra: Det grønne og digitale skiftet gjør det spesielt viktig å øke kvinners kompetanse innen teknologi. Kvinner må være halvparten av de store omveltningene samfunnet går gjennom, for å få de mulighetene omstillingene gir og utøve innflytelse på dem. Dette vil blant annet sikre at ny teknologi er like godt tilpasset alle uavhengig av kjønn.

Endres til: Det grønne og digitale skiftet gjør det spesielt viktig å øke andelen kvinner innen relevante yrker og utdanninger innen teknologi og grønn industri. Kvinnelig deltagelse bør gjenspeile minst halvparten av de store omveltningene samfunnet går gjennom, for å få de mulighetene omstillingene gir og utøve innflytelse på dem. Flere kvinner i denne typen yrker vil blant annet sikre at ny teknologi er like godt tilpasset alle uavhengig av kjønn.

Begrunnelse

Det er fortsatt en sterk overvekt av menn som jobber i og utdanner seg til yrker knyttet til teknologi og grønn industri.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8845 fra Fagforbundet

3.5 Styrke kvinners økonomiske frihet, Linje 1701

Det grønne og digitale skiftet gjør det viktig å generelt øke kompetanse innen teknologi. Kvinner er halvparten av de

Begrunnelse

Det er ikke bare kvinner som trenger å øke sin kompetanse innen teknologi. Dette er viktig for alle uavhengig av kjønn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8846 fra EL og IT Forbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1706

Tillegg til tekst;

Retten til utdanning er en grunnleggende menneskerett, og et offentlig ansvar. Og en forutsetning for å lykkes i arbeidsliv og samfunnsliv.

Begrunnelse

Manglende begrunnelse.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8847 fra EL og IT Forbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1706

Endre linjen til å lyde som følger;

Retten til utdanning er en grunnleggende menneskerett, og et offentlig ansvar. Og en forutsetning for å lykkes i arbeidsliv og samfunnsliv.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8848 fra LO region Troms
3.6 Livslang læring, Linje 1709

Forslag

Tillegg ny setning: Det må jobbes for tiltak slik at framtidens kompetansebehov nås raskt nok.

Begrunnelse

Samfunnet har en høy omstillingstakt og behovet for ny kompetanse skjer i raskt tempo. LO må jobbe for hvordan vi skal møte framtidens endringer raskt nok.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8849 fra Skolenes Landsforbund
3.6 Livslang læring, Linje 1716

Ny setning linje 1716:

En forutsetning for gode barnehager og skoler, er at det er nok kvalifiserte lærere og andre ansatte med bred samlet kompetanse.

Begrunnelse

Vi ser en økende lærermangel i både barnehager og skoler. Skal vi opprettholde kvaliteten må det være nok utdannede lærere. Men barnehager og skoler trenger en bredere kompetanse enn det som pedagoger har. Dyktige fagarbeidere og ansatte med sosialfaglig kompetanse er nødvendig for å få et fullgodt lag rundt eleven.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8850 fra Fagforbundet
3.6 Livslang læring, Linje 1718

LO vil at det skal utredes muligheter og konsekvenser for hyppigere opptak i barnehage gjennom året.

Begrunnelse

Muligheter og konsekvenser av opptak gjennom året bør utredes, for å finne gode løsninger for barn, foreldre og ansatte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8851 fra Fagforbundet
3.6 Livslang læring, Linje 1719

viktig, og det er viktig med tidlig innsats for å motvirke sosiale forskjeller. Deltagelse er viktig for å styrke barns utvikling og

Begrunnelse

tidlig innsats er viktig blir nevnt i barnehage og SFO, ikke bare i fellesskolen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8852 fra Skolenes Landsforbund
3.6 Livslang læring, Linje 1720

Tillegg til linje 1720 (tillegget uthevet):

I hele åpningstiden må det være nok ansatte med tverrfaglig kompetanse som legger til rette ...

Begrunnelse

Bemanningsnormen i barnehager hadde truffet mye bedre om åpningstidene i barnehagen var på 7,5 timer. Da hadde man stort sett holdt bemanningsnormen.

Men barnehagene har lengre åpningstid enn dette, ofte mye lengre. I praksis fører dette til at det stort sett bare er midt på dagen at bemanningsnormen blir overholdt. Det er ofte dårlig bemanning både om morgenen og på ettermiddagstid. Bemanningsnormen må derfor gjelde i hele åpningstiden. For lav bemanning utgjør rett og slett en risiko for barna.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8853 fra LO region Vestfold

3.6 Livslang læring, Linje 1720

Tillegg: Det må være nok ansatte med tverrfaglig kompetanse, deriblant sosialfaglig, som legger til rette for barns frie lek, læring og sosialisering.

Begrunnelse

Mange blir preget for resten av livet av dårlige opplevelser i skole og barnehage. Barnehagelærere har ikke nok tid og kompetanse til å følge opp det psykososiale læringsmiljøet og barn som trenger ekstra hjelp. Det er behov for sosialfaglig kompetanse for å styrke tidlig innsats i barnehagen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8854 fra LO region Telemark

3.6 Livslang læring, Linje 1720

Tilleggsforslag: Det må være nok ansatte med tverrfaglig kompetanse, deriblant sosialfaglig, som legger til rette for barns frie lek, læring og sosialisering.

Begrunnelse

Mange blir preget for resten av livet av dårlige opplevelser i skole og barnehage. Barnehagelærere har ikke nok tid og kompetanse til å følge opp det psykososiale læringsmiljøet og barn som trenger ekstra hjelp. Det er behov for sosialfaglig kompetanse for å styrke tidlig innsats i barnehagen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8855 fra LO region Vestfold

3.6 Livslang læring, Linje 1720

Tilleggsforslag: Det må være nok ansatte med tverrfaglig kompetanse, deriblant sosialfaglig, som legger til rette for barns frie lek, læring og sosialisering.

Begrunnelse

Mange blir preget for resten av livet av dårlige opplevelser i skole og barnehage. Barnehagelærere har ikke nok tid og kompetanse til å følge opp det psykososiale læringsmiljøet og barn som trenger ekstra hjelp. Det er behov for sosialfaglig kompetanse for å styrke tidlig innsats i barnehagen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8856 fra LO region Telemark

3.6 Livslang læring, Linje 1720

Tillegg til linje 1720: Det må være nok ansatte med tverrfaglig kompetanse, deriblant sosialfaglig, som legger til rette for barns frie lek, læring og sosialisering.

Begrunnelse

Mange blir preget for resten av livet av dårlige opplevelser i skole og barnehage. Barnehagelærere har ikke nok tid og kompetanse til å følge opp det psykososiale læringsmiljøet og barn som trenger ekstra hjelp. Det er behov for sosialfaglig kompetanse for å styrke tidlig innsats i barnehagen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8857 fra LO region Østfold**3.6 Livslang læring, Linje 1723**

Private barnehager skal ikke kunne få støtte som overstiger virkelige lønns- og pensjonskostnader.

Begrunnelse

Det er avdekket mange hendelser der det kommer tydelig frem at det de private barnehagene får i støtte, for eksempel til økt pensjon, ikke går til det, men går inn i drift og/eller utbytte til eierne. Noe de ansatte taper på. Legger man støtten til virkelige lønns- og pensjonskostnader, kan ikke dette skje.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8858 fra Fagforbundet**3.6 Livslang læring, Linje 1724**

Nytt avsnitt med egen overskrift om SFO: SFO for alle. Kvaliteten på SFO-tilbudet varierer. Det er behov for en reform som integrerer SFO i det helhetlige skoletilbudet og som sikrer SFO forsvarlige rammer til drift. SFO-lederen skal være en del av skolens administrasjon. SFO-lederrollen må synliggjøres og styrkes.

Gratis SFO må fullfinansieres. Det må samtidig sikres god nok bemanning og reelle muligheter til kompetanseheving for fagarbeidere og andre ansatte i SFO. SFO må lovfestes og skal drives i offentlig regi.

Begrunnelse

Helhetlig og oppdatert avsnitt om SFO.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8859 fra LO region Buskerud**3.6 Livslang læring, Linje 1725**

LO må jobbe for bedre bemanning i barnehagene og skolene.

Begrunnelse

Dette sikrer bedre arbeidsvilkår for de ansatte og en tryggere hverdag for barna.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8860 fra LO region Østfold**3.6 Livslang læring, Linje 1726**

Det må sikres god nok, og lik bemanning og kvalitet til forsvarlig drift på SFO og skole.

Begrunnelse

Viktig med god, lik og kvalitet på tilbudet i skolen og på SFO.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8861 fra Skolenes Landsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1726

Tillegg linje 1726 (uthevet):

Det må sikres god nok bemanning og kvalitet til forsvarlig drift, og det må vektlegges at elever med vedtak tar med ressurs inn i SFO.

Begrunnelse

Bemanningsnormen i barnehager hadde truffet mye bedre om åpningstidene i barnehagen var på 7,5 timer. Da hadde man stort sett holdt bemanningsnormen.

Men barnehagene har lengre åpningstid enn dette, ofte mye lengre. I praksis fører dette til at det stort sett bare er midt på dagen at bemanningsnormen blir overholdt. Det er ofte dårlig bemanning både om morgenen og på ettermiddagstid. Bemanningsnormen må derfor gjelde i hele åpningstiden. For lav bemanning utgjør rett og slett en risiko for barna.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8862 fra LO region Agder

3.6 Livslang læring, Linje 1726

Tillegg til setning ved innføring av bemanningsnorm. Bemanningsnormen må sikre at barn som har rett på ekstra oppfølging på skolen også får dette i SFO.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8863 fra LO region Troms

3.6 Livslang læring, Linje 1726

“kvalitet til forsvarlig drift.”

Tilføyelse: Barn som har ekstra ressurser i skolen, må få ekstra ressurser også på SFO.

Begrunnelse

Barn med spesielle behov har ekstraressurser i skolen, disse ressursene blir ikke med over til SFO, som skaper utfordringer i forhold til bemanningen

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8864 fra LO region Vestland

3.6 Livslang læring, Linje 1726

Linjenr: 1726, ny setning mellom linje 1726 og 1727: «Ressurser til barn med særskilte behov, må være gjeldende gjennom hele skoledagen, inkludert SFO.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: I dag har barn med særskilte behov ekstra ressurs i skuledagen. Denne føl ikkje med inn i sfo. Disse barna har behov for ekstra oppfølging og i sfo, noko dei får. Dette går ut over dei totale ressursane i SFO, og det er færre vaksne som kan ta hand om barna utan særskilte behov. Regionrådets vurdering: I debattheftet er det sagt at vi trenger en SFO reform og at SFO må bli en del av det helhetlige skoletilbudet. Ressurser i SFO til barn med særlige behov er en viktig del av reformen. Innstilling: Linje 1725, ny setning etter punktum og før siste setning: Ressurser til barn med særskilte behov, må være gjeldende gjennom hele skoledagen og videreføres til SFO.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8865 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1726

Bemanning i SFO må gjenspeile antall barn, barns behov og rammeplanens krav til kvalitet. Barn som har behov for særskilt tilrettelegging i skolen, må få denne ekstra ressursen med seg til SFO.

Begrunnelse

Vi ønsker ikke flere bemanningsnormer, men vil heller jobbe for at bemanningen fra dag til dag styrkes. Vi erfarer at manglende ressurser til barn med særskilte behov bidrar til ekskludering fordi det ikke er ressurser til å tilrettelegge for inkludering.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8866 fra LO region Vestfold

3.6 Livslang læring, Linje 1726

Bemanningsnormen må gjelde pr avdeling og gjelde i hele barnehages/SFOs åpningstid. Denne må også fullfinansieres slik at de ansatte får muligheten til å gjøre sin jobb og morgensdagens samfunnsborgere kan få en god og trygg start på livet.

Begrunnelse

Å snakke om en bemanningsnorm slik praksisen er i dag, betyr at vi kun har dekning for denne noen få timer pr. dag. Ønsker vi å gi barna den oppfølgingen de fortjener, må vi begynne å jobbe for at det er nok antall voksne tilstede for dem under hele deres opphold.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8867 fra LO region Telemark

3.6 Livslang læring, Linje 1726

Bemanningsnormen må gjelde pr avdeling og gjelde i hele barnehages/SFOs åpningstid. Denne må også fullfinansieres slik at de ansatte får muligheten til å gjøre sin jobb og morgensdagens samfunnsborgere kan få en god og trygg start på livet.

Begrunnelse

Å snakke om en bemanningsnorm slik praksisen er i dag, betyr at vi kun har dekning for denne noen få timer pr. dag. Ønsker vi å gi barna den oppfølgingen de fortjener, må vi begynne å jobbe for at det er nok antall voksne tilstede for dem under hele deres opphold

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8868 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1727

Gutter presterer i snitt svakere på skolen enn jenter. LO vil arbeide for en skole som er rigget for at alle trives og opplever mestring og faglig utvikling.

Begrunnelse

Vi må ha en bevissthet om at jenter og gutter har forskjellig utgangspunkt. Skolen må tilrettelegge opplæringen også for de som lærer best gjennom praktiske fag og øvelser, og aktivitet.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8869 fra LO i Oslo

3.6 Livslang læring, Linje 1730

Linje 1730 tillegg:

Erfaringer med seksårsreformen må gi fem- og seksåringer økte mulighet til å utvikle seg gjennom lek, med pedagogisk tilpassede virkemidler og kompetanse.

Begrunnelse

Mange utredninger peker på at den tidlige skolestarten har fungert dårlig for mange barn. Både Stoltenbergutvalget og Mannsutvalget mener det er grunn for å vurdere fleksibel skolestart. LO er i sitt hørings svar på sistnevnte negative til dette. Det er liten grunn til å tro det vil være en ordning som får god oppslutning og skape ønskede resultater. Derimot vil det være fullt mulig med endrede mål og flere ulike kompetanser inn i første skoleår, være mulig å skape en hverdag med økt trivsel og individuell utvikling.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8870 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1735

Den frie leken må løftes frem i skolen, for å styrke barnas sosiale og kognitive utvikling.

Begrunnelse

I 2013 advarte FN om barns rett til lek, at det er et problem at barns lek i stadig økende grad organiseres og styres av voksne. FN uttrykte en sterk bekymring for lite fokus på den spontane leken i pedagogiske institusjoner. Nye studier viser at målstyrt læringsaktiviteter i tidlig alder virker mot sin hensikt, og får konsekvenser senere i livet. Barna blir mer urolige, mindre motiverte og preges av prestasjonsangst. Derfor må den frie leken få større plass i de første skoleårene.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8871 fra LO i Oslo

3.6 Livslang læring, Linje 1738

I linje 1738 legge til etterkunnskap:

En mer praktisk grunnskole krever relevant utstyr, kompetente lærere og delte/mindre klasser.

Begrunnelse

Rom for elektro, metall- og trearbeid, kjøkken og andre rom for praktisk arbeid er nedbygd eller fjernet på mange skoler. Det er behov for oppgradering, som er viktig for arbeidsglede og relevans for elevene for eventuelt senere yrkesliv. Læreres kompetanse krever etterutdanning eller ansettelse av håndverksfaglærere/yrkesfaglærere. For å få til reell og sikker læring i praktiske fag må ikke antallet elever overstige 15.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8872 fra LO region Vestland

3.6 Livslang læring, Linje 1738

Linjenr: 1738, stryk følgende tekst «..for de som trenger det..» av setning på linje 1738-1739. Ny setning blir da: «Tidlig innsats må styrkes, og alle må få mulighet til å lære grunnleggende ferdigheter.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: «for de som trenger det» må strykast, då det gjev rom for tolking. Kven er det som skal bestemme kven som treng det? Det er viktig å være tydeleg på at tidleg innsats skal være for alle. Regionrådets vurdering: Rådet er enig i intensjonen. Delsetningen «for de

som trenger det» kan gi store rom for tolkninger og vurderinger. Ved å ta bort denne setningen får vi en tydeligere tekst. Innstilling: Tiltres. Linjenr 1738, stryk følgende tekst «..for de som trenger det.» av setning på linje1738-1739. Ny setning blir da: «Tidlig innsats må styrkes, og alle må få mulighet til å lære grunnleggende ferdigheter.»

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8873 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1738

Tidlig innsats for de som trenger det må styrkes, og alle må få mulighet til å lære grunnleggende ferdigheter. Her strykes "for de som trenger det", og setningen blir då fylgjande: Tidlig innsats må styrkes, og alle må få mulighet til å lære grunnleggende ferdigheter

Begrunnelse

Stryker "for de som trenger det" fordi det gir rom for tolkning og tidlig innsats skal være for alle.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8874 fra Styrke

3.6 Livslang læring, Linje 1739

Tilleggs tekst, fortsetter på linje 1739: Derfor er det viktig at man styrker rettigheten til barn med lærevansker slik at individuell oppfølgingsplan (IOP) blir praktisk.

Finansieringsansvaret for disse ordningene må ligge på et statlig nivå.

Begrunnelse

I dag er det mange kommuner som bryter opplæringsloven, da de pga ressursmangel samordner barnas IOP`er i samme trinn til en ekstra undervisningsgruppe. Ekstralærere som er øremerket barn med lærevansker blir ofte brukt ved kontaktlærers fravær, noe som medfører at barn med ekstra utfordringer/lærevansker blir liggende enda mer etter normen for klassesettrinnet.

Dette vil sørge for at samfunnet vil ha flere mennesker som er skikket til å bidra som deltagende samfunnsborgere.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8875 fra Skolenes Landsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1740

Ny tekst linje 1740:

Noen elever vil ha behov som vanskelig kan dekkes i den vanlige skolen, selv om den blir gjort mer praktisk. Elever med slike behov må gis tilbud om opplæring ved en variert alternativ læringsarena, innenfor skolens ansvarsområde. Et slikt tilbud kan variere ut fra noen timer i uka, til heltidstilbud over en periode. Elevenes behov må være avgjørende.

Begrunnelse

For å tydeliggjøre at ressursene er innenfor skolen og ikke blir et sparetiltak.

Samme hvordan vi snur og vender på det, vil det være elever som ikke finner seg til rette i den vanlige skolen. Et vanlig skolebygg gir begrensede muligheter til å tilby et kvalitetsmessig alternativt tilbud.

Men det fins mange gode alternative læringsarenaer rundt omkring i landet. Mange elever har blitt reddet takket være disse tilbudene. Dessverre er det nokså tilfeldig ut fra hvor man er hen i landet om elever får et slikt tilbud. Vi mener elever som har behov for det, må ha en lovfestet rett til et slikt tilbud. Alternativet er ofte varig utenforskap.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8876 fra Skolenes Landsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1742

Endringsforslag til linjene 1742 – 1744:

Dette må bli grunnleggende kompetanse i hele skoleløpet, sammen med fullført videregående opplæring. Videregående opplæring vil dermed bli en viktigere del av fellesskolen.

Begrunnelse

I opprinnelig tekst ser det ut som kritisk refleksjon, praktiske ferdigheter og problemløsningsevne er en del av de grunnleggende ferdighetene. Slik er det ikke. Læreplanverket definerer fem grunnleggende ferdigheter: lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter.

Hvis man vil utvide grunnkompetansen, må de nevnte punkt inn som grunnleggende ferdigheter.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8877 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1747

Det må jobbes for å endre vurderingsformer

Begrunnelse

Formulering som både favner undervisvurdering og sluttvurdering.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8878 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1749

Ny linje etter; og variert skole i hele skoleløpet. Vi vil styrke rådgivningstjenesten på ungdomskolen, slik at elevene blir rusta til å ta riktige valg.

Begrunnelse

Rådgivningstjenesten på ungdomskolen trenger mer ressurser, slik at de kan veilede elevene til å ta riktige valg. Viktig her at rådgivningstjenesten har god kompetanse på yrkesfag, slik at de kan veilede de elevene som ønsker det, over på yrkesfag.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8879 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1749

Både elever som velger studieforbereende, og elever på yrkesfaglig studieretning må få opplæring som forbereder dem på deres videre løp.

Begrunnelse

Omfatter alle i videregående opplæring

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8880 fra LO region Akershus

3.6 Livslang læring, Linje 1751

Forslagstype: Tillegg

Forslaget: Ny setning: Rådgivningstjenesten på ungdomskolen må derfor styrkes, slik at alle elever blir rustet til å ta selvstendige valg.

Begrunnelse

Begrunnelse: Skal ungdomsskoleelevene ta riktige valg for seg selv, trenger de rådgivere som kan hjelpe de med å se mulighetene som finnes. Vi må ha rådgivere som har kompetanse på hvilke muligheter som finnes og ha god kompetanse på yrkesfag.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8881 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1751

LO skal arbeide for å øke kunnskap blant ungdom og unge voksne før de skal ut i arbeidslivet. Arbeidslivskunnskap må inn i ungdomsskole og videregående opplæring. (Legges som eget avsnitt mellom dagens 1751 og 1752)

Begrunnelse

Den økende globaliseringen og individualiseringen som har utviklet seg over en lengre periode har nå begynt å endre nordmenns oppfattelse av norsk arbeidsliv og velferdssamfunnet, og det vil på sikt kunne gjøre store skader for samfunnet vi kjenner i dag. Større avstand mellom fattig og rik, avstand mellom individene vil på sikt få mer og mer individmakt, trynefaktor og individualisering.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8882 fra LO region Østfold

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Ny setning etter - laget rundt eleven må styrkes: Styrking av helsesykepleiertjenesten er viktig i denne sammenhengen. Styrking av psykolog, sosialarbeider og helsesykepleiertjenesten.

Begrunnelse

Psykisk helse må settes i fokus på skolene. Mange skoler har kun helsesykepleiertjenesten tilgjengelig en dag i uken i noen få timer. Dette er for lite til store elevmasser.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8883 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Tilleggsforslag: Laget rundt eleven må styrkes, og sammensettes av tverrfaglig kompetanse.

Begrunnelse

LO må jobbe mer for tverrfaglighet i skolen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8884 fra Skolenes Landsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Tillegg til linje 1753 (tillegg uthevet):

Laget rundt eleven må styrkes og lovfestes.

Begrunnelse

Hvis man ikke lovfester hvilken kompetanse som det skal være tilgang til i laget rundt eleven, blir det bare fromme ønsker. Når kommunene skal spare, blir disse de første stillingene som ryker, siden de ikke er lovfestet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8885 fra Skolenes Landsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Ny setning linje 1753:

Sosialfaglig kompetanse må være en del av laget rundt eleven.

Begrunnelse

Verken lærere eller fagarbeidere har til vanlig sosialfaglig kompetanse. Skal man se hele eleven, og lage fornuftige tiltaksplaner, trenger vi også fagfolk som har sosialfaglig kompetanse. Ansatte med sosialfaglig kompetanse vil kunne jobbe forebyggende mot utenforskap, vold, trusler og mobbing.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8886 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Legg til etter ; å være lærer og rektor får tid til å være leder.

Begrunnelse

Mye av rektors tid går nå til administrasjons oppgaver, rektor trenger tid til å være en god leder for de ansatte.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8887 fra LO region Vestfold

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Hele laget rundt barnet må styrkes med sosialfaglig kompetanse. Dette vil kunne fremme sosial og emosjonell utvikling, styrke elevens motstandskraft (resiliens) og avverge en negativ utvikling.

Begrunnelse

Bruk av betegnelsen barn favner bredere enn elev, og tar innover seg livet utenom skolen (før/etter skoletid, fritidsarenaer, ferie og familieliv). Ved å bruke ordet barn og ikke elev, får man frem viktigheten av tverrfaglig samarbeid rundt barnet på alle arenaer, ikke bare på skolen. Mange blir preget for resten av livet av dårlige opplevelser i skole og barnehage. Lærere har ikke nok tid og kompetanse til å følge opp det psykososiale læringsmiljøet og elever som trenger ekstra hjelp. Det er mange av dem som faller fra i skolen som har strevd lenge uten at noen har fanget det opp.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8888 fra LO region Telemark

3.6 Livslang læring, Linje 1753

Tillegg/endring til linjenummer: 1753

Forslag: Hele laget rundt barnet må styrkes med sosialfaglig kompetanse. Dette vil kunne fremme sosial og emosjonell utvikling, styrke elevens motstandskraft (resiliens) og avverge en negativ utvikling.

Begrunnelse

Bruk av betegnelsen barn favner bredere enn elev, og tar innover seg livet utenom skolen (før/etter skoletid, fritidsarenaer, ferie og familieliv). Ved å bruke ordet barn og ikke elev, får man frem viktigheten av tverrfaglig samarbeid rundt barnet på alle arenaer, ikke bare på skolen. Mange blir preget for resten av livet av dårlige opplevelser i skole og barnehage. Lærere har ikke nok tid og

kompetanse til å følge opp det psykososiale læringsmiljøet og elever som trenger ekstra hjelp. Det er mange av dem som faller fra i skolen som har strevd lenge uten at noen har fanget det opp.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8889 fra LO region Østfold

3.6 Livslang læring, Linje 1763

Kulturskolen må drives av gratisprinsippet og må få mer ressurser til utvidet tilbud til flere barn.

Begrunnelse

Tilbudet må tilrettelegges for alle barn uavhengig av økonomi.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8890 fra LO region Nordland

3.6 Livslang læring, Linje 1764

LO vil sikre likestilte tilbud innen elevvelferd til elever, lærekandidater og lærlinger

Begrunnelse

Like tilbud for elever, lærekandidater og lærlinger.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8891 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1764

Endre setningene til: Lo vil sikre likestilte tilbud innen elevvelferd til elever, lærekandidater og lærlinger

Begrunnelse

Redaksjonell endring

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8892 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1764

Linje 1764-1765 LO vil sikre likestilte tilbud innen elevvelferd mellom elever, lærekandidater og lærlinger, som digitalt elev- og lærlingebevis. LO vil sikre at elever, lærerkandidater og lærlinger får samme kultur og velferdstilbud og tilgang på de samme rabattordningene på bl.a kollektivtrafikken

Begrunnelse

Redaksjonell endring

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8893 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1766

Eleven, lærerkandidater og lærlinger må sikres tilstrekkelig digitalt, herunder kompetanse på kildekritikk og

Begrunnelse

Viktig at yrkesfag også sikres

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8894 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.6 Livslang læring, Linje 1768

Tilleggsforslag: Elevene har krav på en trygg skolehverdag, og vi må jobbe sammen for å sikre de ressursene og den kompetansen som skal til for å unngå mobbing og få tilrettelagte og gode læremiljø for alle.

Begrunnelse

LO må engasjere seg sterke i skoleutfordringer.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8895 fra LO region Trøndelag

3.6 Livslang læring, Linje 1768

Tillegg til linje 1767 ny setning: I skolen må elevene gis kunnskap om trepartssamarbeidet, velferdsstaten, kollektive løsningene og bedriftsdemokrati. Dette bør inngå som en del av folkehelse og livsmestring.

Begrunnelse

Skolen er styrt etter lærerplaner, her er det foreslått et konkret sted hvor arbeidslivskunnskap kan komme inn uten å pålegge skolen flere oppgaver.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8896 fra EL og IT Forbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1768

Tilleggstekst;

LO vil øke kunnskapen om arbeidslivets parter i skolen, gjennom at trepartssamarbeidet og arbeiderhistorie blir en del av læreplanene i fellesskolen.

Begrunnelse

For få unge har kunnskap om arbeidslivet, partssamarbeid og arbeiderbevegelsens historie. Gjennom læreplan i fellesskolen kan kunnskapen økes. Mange tar rettigheter for gitt og ser derfor ikke den stadige kampen fagbevegelsen står i for å bevare rettigheter vi allerede har.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8897 fra Fellesforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1768

Tillegg: Elevene må sikres kunnskaper om det organiserte arbeidslivet som en viktig grunnstein i den norske samfunnsmodellen.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8898 fra Norsk Tjenestemannslag

3.6 Livslang læring, Linje 1768

Tillegg.

Alle elever i grunn- og videregående skole bør gis et tilbud om sunn og næringsrik skolemat. God næring er viktig for læring, gir økt konsentrasjon og opprettholder energinivå. Gratis skolemat bidrar til bedre prestasjoner, bedre helse og jevner ut sosiale forskjeller blant elevene.

Begrunnelse

For barn og ungdom som vokser og utvikler seg, er det spesielt viktig å få i seg de næringsstoffene og den energien kroppen trenger for å fungere bra. Sultne barn kan ha vanskelig for å konsentrere seg. Skolemåltidet er viktig for trivsel på skolen, fellesskap blant elevene og et godt skolemiljø. Gratis skolemat bidrar til bedre prestasjoner, bedre helse og jevner ut sosiale forskjeller blant elevene. En undersøkelse gjennomført på videregående skoler i Oslo viser at hver fjerde elev dropper frokosten, 4% spiste ikke lunsj, og under 30% spiste frukt i løpet av en vanlig skoledag. De kom og frem til at familiens økonomi har betydning for ungdommenes spisevaner. Spisevaner du får som barn, har en tendens til å vare lenge. Sunne spisevaner har derfor stor betydning for helsen både på kort og lang sikt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8899 fra LO region Nordland

3.6 Livslang læring, Linje 1769

Det må settes større søkelys på kvaliteten i fagopplæringen. Alle elever og lærlinger skal ha fått opplæring i alle kompetansemål i læreplanen. Elever som ønsker dette, skal få mulighet til å kvalifisere seg for deltagelse i skole NM.

Setningene foreslås føyet inn mellom linje 1785 og 1786.

Begrunnelse

Det er i dag et stort søkelys på frafall samt at elevene har fått oppnådd timetallet i de ulike fagene, men lite fokus på kvaliteten i opplæringen. Dette svekker statusen til fagbrevet. Vinnere av yrkeskonkurranser inspirerer ofte de som er i ferd med å lære seg et yrke på samme måte som toppidrettsutøvere kan inspirere de som driver breddeidrett.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8900 fra Skolenes Landsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1773

Ny setning 1773:

Det må utredes om stykkprisfinansiering er til hinder for en styrking av yrkesfagene.

Begrunnelse

Stykkprisfinansiering fastsetter hvor mange elever som må søke for å opprettholde et studietilbud i videregående opplæring. For eksempel kan et yrkesfaglig tilbud kreve minimum ni søkere for å opprettholde 15 tilgjengelige plasser; ved åtte eller færre søkere legges tilbudet vanligvis ned. Skolenes landsforbund mener at denne finansieringsmodellen neglisjerer behovet til lokalt næringsliv for lærlinger, og fører til nedleggelse av tilbud til tross for kvalifiserte lærere og gode fasiliteter. Dette skaper årlig fare for overtallighet og frustrasjon, både for lærere og elever.

Stykkprisfinansieringen resulterer i brå avslutning av studietilbud og tvungen omskolering for elever, som ofte fører til lavere motivasjon og høyt fravær. Denne økonomisk-administrative praksisen prioriterer søkertall over kvalitet, noe som fører til tap av kompetente lærere og svekker skole-Norge i en tid med lærermangel. Det er viktig at fylkeskommunen opprettholder finansiering av de videregående skolene på et slikt nivå at man ivaretar behovet til elevene, lokalmiljøet og næringslivet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8901 fra EL og IT Forbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1773

Tilleggstekst, nytt avsnitt;

LO må jobbe for at statusen til yrkesfag styrkes generelt. Fra utdanningshold og deler av samfunnet er det ansett som akseptabelt at man utdanner seg til yrkesfag, men at målsetningen må være en videreutdanning vekk til noe med høyere «status». Med andre ord det å være fagutdannet er ikke i seg selv godt nok for et livslangt yrke. Ved å jobbe for økning i status, vil man skape større aksept for at yrkesfag er gode yrker som er et godt alternativ til akademiske yrker.

Begrunnelse

Dette er holdninger vi dessverre ser og opplever fra utdanningsinstitusjoner, inkludert utdanningsetaten i Oslo. Blant annet i et møte hvor utdanningsetaten i Oslo skulle diskutere hvordan man kunne gjøre elektroutdannelsen mer attraktiv så var den viktigste løsningen på det å gjøre det lettere å videreutdanne seg. Samtidig er det gjengs holdning i samfunnet at statusen i håndverkeryrker dessverre ikke er spesielt høy. Det er jo akademiker alle må bli. Dette påvirker rekrutteringen til yrkesfag.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8902 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1773

Ny setning etter linje: Derfor må det innføres lovfestet rett til læreplass.

Begrunnelse

Viktig for å sikre fullføring av utdanningsløpet

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8903 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1775

For å få dette til, er det avgjørende å styrke den praktiske kompetansen i skolen.

Begrunnelse

Viktig å styrke den praktiske kompetansen også på andre måter enn yrkesfaglærere.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8904 fra Fellesforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1778

Tillegg: LO vil jobbe aktivt for å sikre god opplæring av lærlinger i bedrift og relevante læreplaner i fagene gjennom de faglige rådene

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8905 fra LO region Østfold

3.6 Livslang læring, Linje 1781

LO vil arbeide for at rett til lærlingplass lovfestes.

Begrunnelse

For å sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8906 fra Fellesforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1781

Tillegg: LO vil jobbe aktivt for en bedre kjønnsbalanse i yrkesfagene.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8907 fra LO region Østfold

3.6 Livslang læring, Linje 1783

Endre setning fra: Skoleverkstedene må være godt utstyrte, og ha nok og riktig materiell slik at opplæringen i skolen legger et relevant grunnlag for videre opplæring i bedrift.

Endre setning til: Skolene må være godt utstyrte, og ha nok og riktig materiell slik at opplæringen i skolen legger et relevant grunnlag for videre opplæring i bedrift.

Begrunnelse

Det er mange yrkesfaglinjer på skolene som ikke har nok eller riktig materiell, for å bli kjent med fagets utstyr, må dette brukes allerede på skolen.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8908 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1783

Endre setning til: Skolene må være godt utstyrte og ha nok og riktig materiell slik at opplæringen i skolen legger et relevant grunnlag for videre opplæring i bedrift

Begrunnelse

Hele skolen, ikke bare skoleverkstedene må ha nok og riktig utstyr.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8909 fra Styrke

3.6 Livslang læring, Linje 1785

1785 videre opplæring i bedrift. Yrkesfaglinjene må ligge der bedriftene er.

Begrunnelse

Viktig at rekruttering til bedriftene bedres med studietilbud i nærheten. Og samarbeid mellom bedrift og utdanningstilbudet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8910 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1785

Samarbeidet mellom skole og arbeidsliv må styrkes (settes på linje 1785).

Begrunnelse

Endret fra næringsliv til arbeidsliv for å favne bredere. Flytter til etter opplæringen, passer bedre der.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8911 fra LO i Oslo

3.6 Livslang læring, Linje 1787

Linje 1787 endre setning til:

For å lære opp faglig gode og selvstendige fagarbeidere ute i lærebedriftene, må det settes av nok ressurser og tid til opplæring av alle involverte i fagutdanningene. Dette gjelder instruktører, veiledere og prøve- og klagenemndene ha tid til å drive god opplæring, ha innsikt i praktisk opplæring og selv ha aktuell kompetanse i lærefaget.

Det med strek over foreslås strøket. Det uthevede er ny tekst.

Begrunnelse

Faglige ledere, instruktører i bedrift og prøve- og klagenemndene må nødvendigvis ha relevant kompetanse og erfaring, men i dag er det ofte slik at dette er oppgaver som det ikke avsettes nok tid og ressurser til å følge opp. Mange av oppgavene har blitt «satt ut» til Opplæringskontorene på grunn av arbeidspress i bedriftene og sammenhengen mellom teori og praksis blir ikke tydelig for lærlingene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8912 fra LO region Trøndelag

3.6 Livslang læring, Linje 1788

Tillegg til linje1788: Rettighetene til lærlinger må styrkes, også i skillet mellom arbeidsmiljøloven og opplæringsloven.

Begrunnelse

Læringer er det viktigste vi har vi må sørge for de blir godt i varetatt og ikke faller mellom to loverk.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8913 fra LO region Trøndelag

3.6 Livslang læring, Linje 1788

Legge til på linje 1788: Det må sikres at fagarbeidere i ulike sektorer blir verdsatt og etterspurt i arbeidsmarkedet.

Begrunnelse

Det må sikres at verdien av å ta et fagbrev blir reell, slik at fagarbeidere i enkelte sektorer i arbeidslivet ikke blir ansett som for dyre å ansette, og dermed faller ut av arbeidsmarkedet, eller ender opp som undersysselsatte i sin bransje.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8914 fra LO region Akershus

3.6 Livslang læring, Linje 1788

Forslagstype: Tillegg Forslaget: Siste setning i avsnittet: «For å få til dette må samarbeidet mellom skole og næringsliv styrkes.»

Begrunnelse

Ekstra formulering for å sette ord på samarbeidet som skal være mellom skole og næringsliv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8915 fra LO region Vestland

3.6 Livslang læring, Linje 1788

Tillegg linje 1788: Det må også satses mer på fagutdanning og videreutdanning i de mindre, verneverdige fagene (f.eks. smedfaget).

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Mange av de verneverdige, tradisjonelle håndverksfaga er under stadig press. Her trengs det satsing både på vidaregåande landslinjer og fagskule- og høgskuletilbod, samt lærlinge plassar og organisering av oppdrag. Regionrådets vurdering: Rådet mener at satsing på fagopplæring og etablering av relevante yrkesfagklasser, må henge sammen med tilgang på lære plasser og arbeidslivets behov for faglært arbeidskraft. De mindre verneverdige fagene mangler etterspørsel etter arbeidskraft, og følgelig er det få eller ingen lære plasser. En evt. satsing på verneverdige fag må innebære at de skilles ut fra de ordinære lærefagene og legges inn i en annen type opplæringsstruktur. Men dette bør vurderes før forslag fremmes. Innstilling: Tillegg linje 1788: "Det må også satses mer på fagutdanning og videreutdanning i de mindre, verneverdige fagene. "Vi må sikre de verneverdige fagene."

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8916 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1788

Legge til etter aktuell kompetanse: fortrinnsvis fag/svennebrev i lærefaget.

Begrunnelse

Spesielt innenfor helse og oppvekstfagene ser vi at mange for eksempel barnehagelærere og sykepleiere blir veiledere til barne- og ungdomsarbeidere og helsefagarbeidere. Derfor må aktuell kompetanse tydeliggjøres med at det betyr fortrinnsvis er fag/svennebrev.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8917 fra Styrke

3.6 Livslang læring, Linje 1790

For å kunne anerkjennes på lik linje med høyere akademisk utdanning må Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) revideres slik at fagskolene kan tilby høyere yrkesfaglig utdanning på nivå 6, 7 og 8, tilsvarende nivå for bachelor, master og doktorgrad.

Begrunnelse

For å kunne anerkjenne høyere yrkesfaglig utdanning på lik linje med høyere akademisk utdanning må nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk revideres. Dette i tråd med anbefalinger basert på evaluering av NKR fra NOKUT.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8918 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1791

Tillegg: Fagskolene skal samtidig fortsatt være en arena for videreutdanning.

Begrunnelse

Vi støtter den videre utviklingen av fagskolesektoren. Samtidig er det viktig at sektoren også beholder og videreutvikler mulighet til videreutdanning for fagarbeidere som ikke ønsker en grad. Vi ønsker derfor å legge inn en setning som tydeliggjøre at fagskolene fortsatt også skal være en arena for videreutdanning, for å balansere det som står i forslaget slik det foreligger.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8919 fra Styrke

3.6 Livslang læring, Linje 1792

1792 må utvikles desentralisert fagskoletilbud på flere områder i hele landet. Finansieringen må

Begrunnelse

For å møte behovet i hele landet må vi sikre at utdanningen skjer der det er behov.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8920 fra Styrke

3.6 Livslang læring, Linje 1795

Studiepoeng fra høyere yrkesfaglig utdanning må tilknyttes European Credit transfer and accumulation system (ECTS). Dette sikrer at studiepoeng fra fagskolene ikke lenger blir særnorsk, det kan bidra til mer studentutveksling, samt bedre overgangsordninger mellom HYU og UH både i Norge og internasjonalt.

Begrunnelse

Studiepoeng fra høyere yrkesfaglig utdanning mangler tilknytning til det europeiske studiepoengsystemet ECTS. Det ble på ministermøtet i Jerevan i 2015 enighet om at Short cycle educations (høyere yrkesfaglig utdanning på «EQF» nivå 5, tilsvarende «NKR» nivå 5) skulle tilknyttes ECTS for å gi en mer korrekt anerkjennelse samt bidra til nasjonale og internasjonale utvekslings- og overgangsordninger. Dette mangler fortsatt å implementeres i Norge, som er til hinder for både overgangsordninger og internasjonalisering.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8921 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1798

Nytt avsnitt under linje 1798:

LO må arbeide for å heve statusen på yrkesfag og fagskole. Det oppleves i dag at arbeidsgivere foretrekker nyutdannede fra høgskole og universitet fremfor personer med fagbrev, fagskole eller relevant erfaring. Forbundet vil fortsette arbeidet med å få nye fag inn under lov om fagopplæring, og bevisstgjøre arbeidsgiverne om nytten av å ha faglærte arbeidstakere. Fagbrev bør gi tilleggspoeng ved søking til opptak for høyere utdanning.

Begrunnelse

Det oppleves i dag at arbeidsgivere foretrekker nyutdannede fra høgskole og universitet fremfor personer med fagbrev, fagskole eller relevant erfaring.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8922 fra Fellesforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1804

LO vil jobbe for likeverdig tilgang til høyere akademisk utdanning...

Begrunnelse

.....

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8923 fra Norsk Tjenestemannslag

3.6 Livslang læring, Linje 1805

Tillegg.

Innføringen av skolepenger for studenter fra utenfor EU/EØS må reverseres. Inntil dette er reversert, er det nødvendig å sikre gode stipendordninger for disse studentene, som ikke skal gå på bekostning av Norges bistand til det globale sør.

Begrunnelse

Mangfoldet i universitets- og høyskolesektoren er truet av bruddet på gratisprinsippet ved innføringen av skolepenger for utenlandske studenter. Dette svekker og kan true nåtidig og fremtidig utdanning for internasjonale studenter og for våre medlemmer, sammen med mangfoldet i akademien. Det er en styrke for det norske akademien å ha et bredt mangfold som sikrer den kritiske og uavhengige delen av akademien.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8924 fra LO region Troms

3.6 Livslang læring, Linje 1806

Forslag

Tilføy: Studiefinansieringen må være helårig. Ny setning blir. Da må studiefinansieringen bedres gjennom og knyttes til grunnbeløpet i folketrygden og økes til 2 G og studiefinansieringen må være helårig.

Begrunnelse

Det må være gode studiefinansieringsordninger, slik at en kan være student på heltid og ikke må være avhengig av å måtte jobbe og være heltidsstudent.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8925 fra LO region Troms

3.6 Livslang læring, Linje 1807

Legge til setning

LO vil jobbe for likeverdig tilgang til høyere utdanning uavhengig av økonomi, kjønn og geografi. Da må studiefinansieringen bedres gjennom å knyttes til grunnbeløpet i folketrygden og økes til 2 G. Finansieringen av høyere utdanningsinstitusjonene må bidra til å opprettholde et desentralisert studietilbud. Staten må sette fastrente på studielån slik at alle har forutsigbarhet og mulighet for høyere utdanning.

Begrunnelse

Sikre like muligheter for alle til høyere utdanning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8926 fra Norsk Tjenestemannslag
3.6 Livslang læring, Linje 1808

Endring.

Ansatte i alle stillingsgrupper må gis gode arbeidsforhold med faste stillinger og midlertidigheten ved institusjonene må reduseres.

Begrunnelse

I UH-sektoren er det midlertidighet som er problemet, ikke "faste, hele stillinger". Å presisere at vi snakker om midlertidighet gjør vår politikk gjenkjennbar for ansattgruppen i sektoren.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8927 fra Norsk Tjenestemannslag
3.6 Livslang læring, Linje 1808

Endring

"Hovedregelen må være at vitenskapelige stillinger er delt mellom undervisning, forsknings- og utviklingsarbeid og formidling, slik at forskningsbasert undervisning sikres. Den individuelle forskningsretten må styrkes og den akademiske friheten må ivaretas"

Begrunnelse

Det er viktig både for arbeidsvilkårene til de ansatte i sektoren, og også for kvaliteten på undervisning og forskning. Det er også slik at det er helt avgjørende at den individuelle forskningsretten for å sikre at undervisningen blir forskningsbasert. Det er sterke krefter som ønsker å bryte denne sammenhengen. Man skal i større grad bruke forskning fra andre i sin undervisning. Hvis man åpner for dette er ikke lenger nødvendig å ansatte i delte stillinger. Man kan tilsette rene undervisere.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8928 fra Norsk Tjenestemannslag
3.6 Livslang læring, Linje 1810

Endring.

Demokratiet ved universiteter og høyskoler må styrkes, og valgt ledelse skal være hovedmodellen i sektoren.

Begrunnelse

Det fremkommer av dagens lov at både studenter og ansatte skal delta i valg av ledelse. Lovens § 4-5 lyder: "Rektor skal ansettes på åremål med mindre rektor er valgt etter § 4-6." Det betyr at ansatt rektor er hovedmodellen. Vi mener at rektor skal velges.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8929 fra Fagforbundet
3.6 Livslang læring, Linje 1814

LO vil arbeide for å styrke bruken av norsk språk på universiteter og høyskoler

Begrunnelse

For mange blir høyere utdanning enklere tilgjengelig på eget morsmål, særlig i begynnelsen av et studieløp.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8930 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

3.6 Livslang læring, Linje 1817

Legge til på slutten etter «Sykelønnsordningen består.» LO godtar ikke en forringing av sykelønnsordningen.

Begrunnelse

Begrunnelse mangler

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8931 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1817

Det må bygges flere rimelige studentboliger nær studiestedene

Begrunnelse

Boligene må bygges der studentene har behov for bolig.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8932 fra Norsk Tjenestemannslag

3.6 Livslang læring, Linje 1817

Tillegg.

Det må bygges flere rimelige studentboliger i regi av studentsamskipnadene. Det må gis støtte til renovering av eksisterende studentboliger. Dette for å sikre at overskudd fra drift og utleie av studentboliger går til bake til studentene i form av økte velferdstilbud og lav husleie. Vilkår for samskipnadene må løftes i form av at statstilskuddene for bygging av studentboliger økes.

Begrunnelse

Studentboligmangelen er stor og må utbedres. Rammevilkårene for studentsamskipnadene må bedres for å øke tilbudet til studentene.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8933 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1823

Kompetansemangel kan bremse grønn omstilling

Begrunnelse

Bedre formulering

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8934 fra EL og IT Forbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1826

Tilleggstekst;

LO vil derfor at det skal settes ned en gruppe for å se på hvorfor det er så stort gap mellom menn og kvinner når det kommer til høyere utdanning. Det må også ses på hvorfor jenter avslutter grunnskolen med flere grunnskolepoeng enn gutter og at andelen som har fullført videregående opplæring i løpet av fem/seks år er høyere blant jenter. Dette for å sikre kompetanse innenfor arbeidslivet, men også sikre at det er mangfold ved høyere utdanning.

Begrunnelse

Høyere utdanning blir stadig viktigere for å få innpass i arbeidslivet, og det er viktig for inntekt og karrieremuligheter. Generelt er det flere som tar høyere utdanning nå enn før. Samtidig ser vi at økningen er størst blant kvinner. I noen norske kommuner er andelen høyt utdannet kvinner mer enn dobbelt så stor som menn.

På tross av dette er indikatoren som måler forholdet mellom menns og kvinners utdanningsnivå, den indikatoren som tydeligst har endret seg i negativ retning i perioden 2008–2017. Dette kommer av at forskjellen mellom menn og kvinner stadig øker til kvinners fordel. I 2017 hadde kvinner høyere utdanningsnivå enn menn i alle landets kommuner.

Det er 32 prosent menn som har høyere utdanning, mot 42 prosent kvinner.

Siden 1970-tallet har det vært en økning i kvinneandelen i mannsdominerte utdanninger, samtidig har ikke mannsandelen i kvinnedominerte utdanninger økt tilsvarende i tillegg som gutter/menn føler seg mer utstøtt i samfunnet og faller tidligere fra under grunnskole og videregående utdanning.

<https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/statistikk/karakterer-ved-avsluttet-grunnskole>

<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/utdanningsgapet-bare-oket>

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8935 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1826

Arbeidsgivere skal ved nye ansettelser begrunne at ny ansettelse utenfra er nødvendig og ikke kan dekkes ved hjelp av økt kompetanse hos eksisterende personell.

Begrunnelse

Arbeidsgiverorganisasjoner har i ulike avtaler beskrevet bedriftenes/arbeidsgiverens ansvar for å ha klare mål for å imøtegå nåværende og fremtidige kompetansebehov. Ansvaret for å kartlegge og initiere tiltak er lagt til arbeidsgiver i samarbeid med ansatte. Det er likevel ikke tillagt større rolle eller ansvar hos arbeidstakerorganisasjonene for å påse at dette blir praktisert og fulgt opp hos den enkelte arbeidsgiver. Det er ikke sjelden at arbeidsgiver favoriserer nyansettelse med ferdig kompetanse når behovet er presserende, i stedet å tenke langsiktig, målrettet og med mål om å beholde eksisterende ansatte som kan med innsats oppfylle rollen. Det må for fagbevegelsen være av overordnet interesse å sørge for at medlemmer får slik mulighet, særlig i utsatte bransjer å få på plass ytterligere kompetanse utenfra, at man beviser å ha prøvd andre muligheter. En slik endring vil også være nær knyttet til det strategiske målene å få aksept og anerkjennelse for ervervet realkompetanse og ha livslangslæring til nytte for samfunnet og arbeidslivet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8936 fra Fellesforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1828

Tillegg: LO vil jobbe aktivt for en rett til etter- og videreutdanning uten tap av inntekt.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8937 fra LO region Troms

3.6 Livslang læring, Linje 1835

Forslag

Tilføye: Når bedrifter har behov for økt kompetanse, må den enkelte bedrift legge til rette slik at utgifter dekkes og det gis permisjon med lønn for den enkelte.

Begrunnelse

Arbeidsgiver må betale kostnader og gi permisjon med lønn til ansatte som tar utdanning som bedriften har behov for. Den ansatte skal ikke tape økonomisk.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8938 fra Fagforbundet

3.6 Livslang læring, Linje 1835

Tilføye: Når bedrifter har behov for økt kompetanse, må den enkelte bedrift legge til rette slik at utgifter dekkes og det gis permisjon med lønn for den enkelte.

Begrunnelse

Arbeidsgiver må betale kostnader og gi permisjon med lønn til ansatte som tar utdanning som bedriften har behov for. Den ansatte skal ikke tape økonomisk.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8939 fra LO i Oslo

3.6 Livslang læring, Linje 1842

Tillegg inn på linje 1842:

Det må innføres etter- og videreutdanningsreform for fagarbeidere for å sikre kompetanse til omstilling, det grønne skiftet, teknologiutvikling og konkurransekraft. Fagarbeidere må få rett til fri med lønn for å utdanne seg i relevante og gode utdanningstilbud.

Begrunnelse

Fagarbeidere trenger kontinuerlig utdanning for å møte framtidens krav. En utdanningsreform kan være viktig for å gjennomføre det grønne skiftet og styrke konkurransekraften.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8940 fra LO region Østfold

3.6 Livslang læring, Linje 1846

Endres fra; Det trengs særlige strategier for å møte voksende kompetansebehov innen helse, sosial og omsorg, innen IKT og for å få til grønn omstilling.

Endres til: Det trengs særlige strategier for å møte voksende kompetansebehov innen alle yrkesgrupper, særlig helse, sosial og omsorg, og innen IKT for å få til grønn omstilling.

Begrunnelse

Kompetansebehovet er et gjennomgående tema for alle yrkesgrupper.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8941 fra Norsk Tjenestemannslag

3.6 Livslang læring, Linje 1859

Endring.

Erstatte andre del av setningen med "og en større del av finansieringen må gis som basisbevilgning, på bekostning av den resultatbaserte delen."

Begrunnelse

Forslaget styrker kravet om endring av finansieringssystemet, som må ha en økning i basis, men der også den resultatbaserte delen reduseres/fjernes. Selv om det er gjort endringer i systemet, er det fortsatt insentiver som endrer fokus fra kvalitet til økonomisk uttelling/gevinst.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8942 fra Norsk Tjenestemannslag

3.6 Livslang læring, Linje 1859

Endring.

Endre setningen som starter med "..., samtidig som forskning..." til "Forskning og utvikling skal samtidig bidra til et samspill mellom relevante forskningsaktører."

Begrunnelse

Ivaretar intensjonen om samarbeid med andre utenfor institusjonene.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8943 fra LO region Trøndelag

3.7 Offentlig velferd, Linje 1873

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at økonomistyringsreformen i offentlig sektor, med regnskapsregler som i utgangspunktet var ment for store børsnoterte selskaper, oppheves.

Begrunnelse

Offentlig sektor skal ikke drives etter markedstenkingen, men etter folks behov.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8944 fra LO region Vestland

3.7 Offentlig velferd, Linje 1876

Linjenr: 1876, tilleggstekst: «Papirløse mennesker har ikke tilgang på offentlig helsehjelp utover det som defineres som nødvendig helsehjelp. Konsekvensen er at pasienter må vente til situasjonen blir akutt, noe som innebærer økt lidelse og risiko for dårlig behandlingsresultat»

Nytt kulepunkt:

«Papirløse og irregulære migranter gis lik rett på primærhelsetjenester som resten av befolkningen.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Papirløse mennesker har ikke tilgang på offentlig helsehjelp utover det som defineres som nødvendig helsehjelp. Konsekvensen er at pasienter må vente til situasjonen blir akutt, noe som innebærer økt lidelse og risiko for dårlig behandlingsresultat Regionrådets vurdering: Setningen synes å passe dårlig på linje 1876 som omhandler offentlig velferd. Flyktninger og papirløse er ikke omtalt i noe kapittel i debatheftet. Forslaget sendes inn som et åpent forslag til dagsorden punkt 5 Innstilling: Tiltres.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8945 fra Styrke

3.7 Offentlig velferd, Linje 1879

Det må bli mer attraktivt å jobbe i offentlig sektor. Viktige tiltak er redusert vikarbruk, mindre deltid og mer heltid, lønnsbetingelser, utdanningstilbud og arbeidsmuligheter i hele landet.

Begrunnelse

Det må bli mer attraktivt å jobbe i offentlig sektor.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8946 fra Fagforbundet**3.7 Offentlig velferd, Linje 1879**

Tannhelse må likestilles med øvrige helsetjenester.

Begrunnelse

Inkludering av tannhelse under egenandelsordningen vil redusere økonomiske barrierer for nødvendig tannbehandling, noe som er i tråd med LOs verdier om likhet og solidaritet. God tannhelse er viktig for generell helse og trivsel. Ved å senke terskelen for å oppsøke tannlege, kan flere få tilgang til forebyggende behandlinger. Dette kan bidra til å forhindre alvorlige tannhelseproblemer og dermed redusere samfunnets totale helseutgifter.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8947 fra LO region Buskerud**3.7 Offentlig velferd, Linje 1880**

LO må jobbe for å stoppe privatisering av offentlige tjenester i Norge.

Begrunnelse

Privatisering av offentlige tjenester bidrar ofte til at det blir profitt til private aktører som går føre kvaliteten på tilbudet. Dette påvirker arbeidsvilkår og lønninger til ansatte. Privatisering kan også føre til ett mere todelt samfunn, der du har de som er kapitalsterke får høykvalitetstilbud, mens de som har mindre ofte kan ende opp med ett mindre bra tilbud

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8948 fra LO i Oslo**3.7 Offentlig velferd, Linje 1886**

Setningen på linjene 1886 og 1887 endres til:

Offentlige finansierte velferdstjenester skal i all hovedsak drives i egen regi. I den grad det brukes ideelle og frivillige aktører, må det offentlige føre jevnlig tilsyn.

Begrunnelse

Vi mener at det ikke skal være et mål for LO at ideelle og ikke-kommersielle aktører skal drive offentlig finansierte velferdstjenester. Derimot er det viktig at hvis eller når ideelle og ikke-kommersielle aktører driver slike tjenester må de kontrolleres da de ofte konkurrerer mot kommersielle aktører og derfor må levere inn anbud som er lavest mulig.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8949 fra LO region Buskerud**3.7 Offentlig velferd, Linje 1886**

Det må stilles krav om at bedrifter som er med i offentlige anbudprosesser, skal ha tariffavtale.

Begrunnelse

Dette for å hindre useriøse aktører og sosial dumping. Dette kravet gjør det lettere for de seriøse bedriftene å konkurrere på like vilkår og det gjør det mere lukrativt for bedrifter å inngå tariffavtaler.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8950 fra Styrke

3.7 Offentlig velferd, Linje 1886

Med innslag av ideelle og ikke-kommersielle aktører erstattes med: Ideelle og ikke-kommersielle aktører er en viktig del av offentlige velferdstjenester.

Begrunnelse

Forslaget forsterker betydningen av de ideelle og ikke-kommersielle aktørene.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8951 fra LO region Vestfold

3.7 Offentlig velferd, Linje 1887

Legge til ny setning etter «... skal i hovedsak drives i egen regi, med innslag av ideelle og ikke-kommersielle aktører.»: Handlingsrommet i anskaffelsesregelverket må utnyttas for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

Begrunnelse

I diskusjonen om private aktører er det viktig å skilje mellom ideelle og kommersielle aktører. Dei kommersielle har som mål auka privat profitt og utbytte basert på drift av offentleg finansierte tenester og infrastruktur. Dette har mellom anna Klassekampen dokumentert inngående når det gjeld tilbyderar av tenester til Nav (juni 2024).

Ideelle aktører har ingen profittmotiv, representerer tung kompetanse og utgjør eit viktig supplement til dei offentlege tenestetilboda.

I Hurdalsplattformen uttaler Regjeringa: «... vil støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren og frivillige og ideelle tilbydere på helse- og omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift». Regjeringa lover også i same politiske erklæring at den vil: «Utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet».

Regjeringsplattforma gir med dette lovnader som tek Velferdstenesteutvalet si tydelege oppsummering på alvor, der det heiter: «Utvalgets kartlegging kan tyde på at bruk av åpne anskaffelser i realiteten innebærer en favorisering av kommersielle fremfor ideelle virksomheter, alt annet likt.» Vidare slår dei fast om ukritisk bruk av konkurransar i opne anskaffingar over tid, at «...kan det medføre at ideelle aktører forsvinner som leverandører av offentlig finansierte velferdstjenester.» (NOU 2020:13, Private aktører i Velferdsstaten, 5.12.6 Oppsummering, s. 99).

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8952 fra LO region Vestfold

3.7 Offentlig velferd, Linje 1887

Kvalitet er kritisk for helsetenester. Kvaliteten kan ha direkte konsekvensar for pasientanes liv og helse. LO krev at kvalitet må vege tyngre enn pris ved innkjøp av offentlege helse- og velferdstenester.

Begrunnelse

Pasientar og pårørande forventar høg kvalitet og tryggleik når det gjeld helsetenester. Tillit til kvaliteten er heilt sentralt også for å få gode resultat av behandlinga.

Likevel planlegg dei regionale helseføretaka innkjøp av til dømes rehabiliteringstenester, der dei vektar pris høgare enn kvalitet.

Dette er ikkje særleg tillitvekkjande for ein pasient som skal rehabiliterast etter livstruande skader.

Og heller ikkje i samsvar med politiske styringssignal, mellom anna frå helse- og omsorgskomiteen si handsaming av den nasjonale helse- og samhandlingsplanen, som peikar på vesentlege manglar når det gjeld tilgjenge, samhandling, styring og for å oppretthalde eit heilskapleg og godt rehabiliteringstilbod i Noreg.

Også sett i lys av den nylege undersøkinga av rehabilitering i helse- og omsorgstenestene frå Riksrevisjonen (Dokument 3:12 (2023–2024)) er det grunn til å stille seg undrande til slike prioriteringar.

Rehabiliteringstenestene blir gjennomgåande vurdert å ikkje vere av høg nok kvalitet, verken i kommunane eller spesialisthelsetenesta. Ein av konklusjonane er at svakheiter i desse tenestene får store konsekvensar for pasientanes helse, arbeidsliv, familieliv og fritid.

Anskaffingar er helseføretakas viktigaste verktøy for å påverke framtidens offentlege helse- og velferdstenester.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8953 fra LO region Telemark

3.7 Offentlig velferd, Linje 1887

Legge til ny setning etter «... skal i hovedsak drives i egen regi, med innslag av ideelle og ikke-kommersielle aktører.»:

Handlingsrommet i anskaffelsesregelverket må utnyttas for å prioritere ideelle tjenesteyterar og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

Begrunnelse

I diskusjonen om private aktørar er det viktig å skilje mellom ideelle og kommersielle aktørar. Dei kommersielle har som mål auka privat profitt og utbyte basert på drift av offentleg finansierte tenester og infrastruktur. Dette har mellom anna Klassekampen dokumentert inngående når det gjeld tilbyderar av tenester til Nav (juni 2024).

Ideelle aktørar har ingen profittmotiv, representerer tung kompetanse og utgjør eit viktig supplement til dei offentlege tenestetilboda.

I Hurdalsplattformen uttaler Regjeringa:

«... vil støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren og frivillige og ideelle tilbydere på helse- og omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift».

Regjeringa lover også i same politiske erklæring at den vil: «Utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet».

Regjeringsplattforma gir med dette lovnader som tek Velferdstenesteutvalet si tydelege oppsummering på alvor, der det heiter:

«Utvalgets kartlegging kan tyde på at bruk av åpne anskaffelser i realiteten innebærer en favorisering av kommersielle fremfor ideelle virksomheter, alt annet likt.»

Vidare slår dei fast om ukritisk bruk av konkurransar i åpne anskaffingar over tid, at

«...kan det medføre at ideelle aktører forsvinner som leverandører av offentlig finansierte velferdstjenester.» (NOU 2020:13, Private aktører i Velferdsstaten, 5.12.6 Oppsummering, s. 99).

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8954 fra LO region Vestfold

3.7 Offentlig velferd, Linje 1887

Der hvor offentlige tjenester er privatisert vil LO jobbe for å omgjøre disse til offentlig.

Begrunnelse

Det må være mulig å reversere privatisering.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8955 fra LO region Telemark**3.7 Offentlig velferd, Linje 1887**

Der hvor offentlige tjenester er privatisert vil LO jobbe for å omgjøre disse til offentlig.

Begrunnelse

Det må være mulig å reversere privatisering.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8956 fra LO region Telemark**3.7 Offentlig velferd, Linje 1887**

Kvalitet er kritisk for helsetenester. Kvaliteten kan ha direkte konsekvensar for pasientanes liv og helse. LO krev at kvalitet må vege tyngre enn pris ved innkjøp av offentlege helse- og velferdstenester.

Begrunnelse

Pasientar og pårørande forventar høg kvalitet og tryggleik når det gjeld helsetenester. Tillit til kvaliteten er heilt sentralt også for å få gode resultat av behandlinga.

Likevel planlegg dei regionale helseføretaka innkjøp av til dømes rehabiliteringstenester, der dei vektar pris høgare enn kvalitet.

Dette er ikkje særleg tillitvekkjande for ein pasient som skal rehabiliterast etter livstruande skader.

Og heller ikkje i samsvar med politiske styringssignal, mellom anna frå helse- og omsorgskomiteen si handsaming av den nasjonale helse- og samhandlingsplanen, som peikar på vesentlege manglar når det gjeld tilgjenge, samhandling, styring og for å oppretthalde eit heilskapleg og godt rehabiliteringstilbod i Noreg.

Også sett i lys av den nylege undersøkinga av rehabilitering i helse- og omsorgstenestene frå Riksrevisjonen (Dokument 3:12 (2023–2024)) er det grunn til å stille seg undrande til slike prioriteringar.

Rehabiliteringstenestene blir gjennomgåande vurdert å ikkje vere av høg nok kvalitet, verken i kommunane eller spesialisthelsetenesta. Ein av konklusjonane er at svakheiter i desse tenestene får store konsekvensar for pasientanes helse, arbeidsliv, familieliv og fritid.

Anskaffingar er helseføretakas viktigaste verktøy for å påverke framtidens offentlege helse- og velferdstenester.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8957 fra LO region Østfold**3.7 Offentlig velferd, Linje 1890**

Endre fra: gjennom hele livet. Ansvar for oppgavene til kommunene har vokst i tråd med utviklingen av

Endre til: gjennom hele livet. Ansvar for oppgavene til kommunene har vokst i tråd med utviklingen av

Begrunnelse

Språkvask, rettskriving

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8958 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.7 Offentlig velferd, Linje 1890

Korrigerings: «Ansvaret for oppgavene til kommunene ...»

Begrunnelse

Korrektur: Det mangler et ord i den opprinnelige setningen.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8959 fra Styrke

3.7 Offentlig velferd, Linje 1890

"Ansvaret oppgavene til kommunene har vokst i tråd med utviklingen av.."

Her mangler det nok et «og» mellom ansvaret og oppgavene.

Begrunnelse

Det mangler et "og" mellom ansvar og oppgavene

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8960 fra Fagforbundet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1890

Ansvaret for oppgavene til kommunene...

Begrunnelse

Redaksjonell endring - Sette inn - for.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8961 fra LO region Buskerud

3.7 Offentlig velferd, Linje 1894

LO må jobbe for at bevilgningene til kommunene står i samsvar med de velferdstilbudene de er pålagt å tilby og slik at de kan ha en forsvarlig kriseberedskap.

Begrunnelse

Mange kommuner står i dag ovenfor økende privatisering på grund av mangel på penger.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8962 fra LO region Trøndelag

3.7 Offentlig velferd, Linje 1895

Ny tekst i linje 1893-1895: LO vil arbeide for å styrke kommuneøkonomien for å sikre økonomisk handlingsrom til økt bemanning, og et handlingsrom til å prioritere oppgaver som ikke er lovpålagt. Dette er oppgaver som er særlig knytta til forebygging og investering i gode og trygge oppvekstmiljø

Begrunnelse

Skal vi ha en fungerende velferdsstat må vi ha nok folk på jobb. Mange velferdstjenester utføres av kommunene, og da må de ha penger til å betale for bedre bemanning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8963 fra Fagforbundet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1895

Blant annet bibliotekene i kommunene må videreutvikles som synlige og sentrale kunnskaps- og kulturinstitusjoner i lokalsamfunnet og en naturlig møteplass for folkeopplysning og kulturopplevelser.

Begrunnelse

Bibliotekene, inklusive skolebibliotekene, spiller en viktig rolle som et felles lokale møteplass, arenaer for inkludering, og kan brukes på flere og nyskapende måter i samspill med frivillighet og andre kommunale tilbud og aktører, i en tid der det gjelder å få mest mulig ut av knappe ressurser.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8964 fra LO region Telemark

3.7 Offentlig velferd, Linje 1895

Tillegg til linjenummer: 1895

Forslag: Ny setning etter "...trygge oppvekstmiljøer".; Kommunene bør få et lovpålagt ansvar for en grunnpakke med varig forebyggende tiltak.

Begrunnelse

Kommunene bør få et mer forpliktende ansvar for det forebyggende arbeidet med barn og unge, i stedet for at dette arbeidet pulveriseres ut. Det vil gjøre at kommunen er mer rustet til å fange opp barn i risiko. I tøffe økonomiske tider for kommunene så har lovpålagte oppgaver forrang, og viktigheten av forebygging og investering i trygge oppvekstmiljøer tilsier at dette må komme høyere på kommunenes prioriterte saker.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8965 fra LO region Innlandet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1899

Tilleggsforslag:

Legg til følgende kulepunkt:

LO vil jobbe for:

- * At kostnadene for ressurskrevende brukere dekkes i sin helhet av staten.
- * At oppgaver som er overført til kommunene finansieres fullt ut.

Begrunnelse

Disse to punktene ville bedret økonomien til veldig mange av de kommunene som sliter i dag.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8966 fra LO region Innlandet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1899

Endringsforslag

Ansvar for oppgavene til kommunene har vokst i tråd med utviklingen av velferdsstaten, og en stadig økende andel av kommunens økonomi brukes til lovpålagte oppgaver som tjenesteyter innen

helse, sosial, omsorg, skole, barnehage og barnevern. LO vil arbeide for at kommunene har økonomisk handlingsrom til å prioritere oppgaver som ikke er lovpålagte.

Endres til:

Oppgavene til kommunene har vokst i tråd med utviklingen av velferdsstaten, uten at de nye oppgavene har vært fullt ut finansiert. Det fører til at en stadig større andel av kommunenes økonomi brukes på lovpålagte oppgaver innen helse, sosial, omsorg, skole, barnehage og barnevern. Mange kommuner har nådd smertepunktet, og i neste runde vil salderingen gå ut over også lovpålagte tjenester. LO skal jobbe for at kommuneøkonomien bedres, slik at kommunene også får handlingsrom til å prioritere oppgaver som ikke er lovpålagte, men nødvendige for at vi ikke skal få kostnadene andre steder i samfunnet.

Begrunnelse

Når en så stor andel av kommunene i Norge nå sliter, så går det ut over både innbyggere, tjenestemottakere og ansatte. Det er ikke mer innsparinger å hente, mange steder, og det går ikke an å holde på slik som dette i en velferdsstat.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8967 fra LO region Troms 3.7 Offentlig velferd, Linje 1899

Ny setning:

LO mener det er viktig å verne om generalistkommunesystemet, som innebærer at alle kommuner har ansvaret for de samme oppgaver. Kommunene må få tilstrekkelige og forutsigbare rammer gjennom et omfordelende inntektssystem som sikrer at de er i stand til å levere hele bredden av gode kommunale tjenester til innbyggerne. «For å sikre kommunene tilstrekkelig arbeidskraft vil det være viktig at det er tilgang på nok boliger.».

Begrunnelse

Sikre bolyst også i distriktet

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8968 fra Fagforbundet 3.7 Offentlig velferd, Linje 1899

Tillegg etter punktum: Kommunene skal være attraktive arbeidsgivere.

Begrunnelse

Viktig kommunene tiltrekker seg og beholder nok og god kompetanse, slik at de ikke forsvinner ut av yrket eller ut av offentlig sektor.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8969 fra LO region Telemark 3.7 Offentlig velferd, Linje 1899

Det er behov for en tillitsreform og økte ressurser til kommunene for at sektoren skal kunne oppfylle samfunnsopdraget sitt på en god måte.

Begrunnelse

Behov for presisering av at kommunene trenger økte ressurser/midler for å ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8970 fra Norsk Tjenestemannslag
3.7 Offentlig velferd, Linje 1903

Endring

Legge til forskning slik at det blir "utdanning , forskning og kultur"

Begrunnelse

Forskning er en del av statlig sektor og et offentlig ansvar.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8971 fra Norsk Arbeidsmannsforbund
3.7 Offentlig velferd, Linje 1916

Nytt avsnitt under linje 1916:

LO må arbeide for at tannhelse er en del av det offentlige helsetilbudet, på lik linje på som annen sykdom og skader.

Begrunnelse

Begrunnelse:

Tannhelse er en essensiell del av vår generelle helse og velvære. Dagens system, hvor tannbehandling ofte utgjør en betydelig økonomisk byrde, fører til at mange utsetter eller unngår nødvendig behandling. Dette resulterer i alvorlige konsekvenser for både individer og samfunnet som helhet.

Innstilling

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8972 fra LO region Nordland
3.7 Offentlig velferd, Linje 1919

Ny setning: Forby innleie fra vikarbyrå. Ny setning på linje 1923 etter helsetjenesten. LO vil kreve et forbud om innleie fra vikarbyrå.

Begrunnelse

Viktig sak for fagbevegelsen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8973 fra LO region Rogaland
3.7 Offentlig velferd, Linje 1923

linje 1923 - stryke vil

Denne utviklingen kan over tid vil svekke

Begrunnelse

språklig endring

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8974 fra LO region Østfold
3.7 Offentlig velferd, Linje 1923

Endring fra: Denne utviklingen kan over tid vil svekke befolkningens oppslutning. Endring til: Denne utviklingen kan over tid svekke befolkningens oppslutning

Begrunnelse

Språkvask, rettskriving

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8975 fra Fellesorganisasjonen (FO)**3.7 Offentlig velferd, Linje 1923**

korrigerings: Denne utviklingen kan over tid svekke..... (stryke vil)

Begrunnelse

Korrektur for å klargjøre setningen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8976 fra Fagforbundet**3.7 Offentlig velferd, Linje 1923**

Ta bort "vil"

Begrunnelse

Redaksjonell endring

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8977 fra LO region Rogaland**3.7 Offentlig velferd, Linje 1924**

LOs standpunkt er tydelig med tanke på helsepersonell og helsevesenet i Norge. LO understreker viktigheten av en offentlig, desentralisert helsevesenstruktur som sikrer lik tilgang til spesialisthelsetjenester for alle innbyggere, uansett hvor de bor. LOs argumenter mot privat helseforsikring er basert på bekymringer om at parallelle private helsetjenester kan svekke det offentlige helsevesenets kapasitet og ressurser. Videre peker LO på at private helsetjenester ofte bidrar til overbehandling og unødvendige undersøkelser, noe som igjen kan føre til at pasienter tar beslutninger som ikke er i deres beste interesse. LO ønsker å innføre merverdiavgift på private helseforsikringer som et tiltak for å motvirke denne utviklingen. Tidligere har LO også meldt om behovet for fokus på oppgavedeling i helsevesenet for å benytte helsepersonell på best mulig måter, og understreker at beslutninger om helsevesenet må gjøres med innflytelse fra tillitsvalgte og demokratisk valgte organer. De uttrykker motstand mot privatisering og konkurranseutsetting av offentlige velferdstjenester og ønsker å fjerne muligheten for profittgenerering innenfor sektoren. Samlet sett er LOs holdninger på et sterkt engasjement for et samfunn der helsevesenet er offentlig, tilgjengelig og av høy kvalitet for alle, og der demokratisk kontroll over tjeneste sikres.

Begrunnelse

Privat helseforsikring: Unødvendig, urettferdig, dyrt og dårlig

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8978 fra LO region Rogaland**3.7 Offentlig velferd, Linje 1925**

Ny setning etter linje 1925

LO må likestille tennene som en del av kroppen. Egenandel ved behandling lik resten av kroppen

Begrunnelse

Tennene er en del av kroppen. Med dårlig tannhelse vil det påvirke fysisk og psykisk som igjen blir en belastning for enkelte og samfunn.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8979 fra LO region Rogaland

3.7 Offentlig velferd, Linje 1927

Tas ut og erstattes av punkt under

LO må jobbe aktivt for å sikre et bredt og desentralisert helsetilbud/sykehus. Offentlig helsetilbud må bygges ut for å sikre gode, forsvarlige og raske tjenester til menneskene som har bruk for dem.

Begrunnelse

Ved å bygge opp et privat helsevesen i Norge, har essensielt både personell og materiell som ellers ville vært forbeholdt offentlig helsevesen gått til det private. Privat helsevesen tilbyr ansatte bedre lønn og bedre balanse mellom jobb & familieliv. Offentlig helsevesen er underbemannet og nedlesset i byråkrati. Fastleger må bekrefte overfor NAV at folk faktisk er syke og gi elever gyldig fravær med forkjølelser i tillegg til ordinær pasientbehandling. Offentlige sykehus må leie inn helsepersonell til enorme summer for å ta unna arbeidsmengden som ellers kunne vært håndtert av faste ansatte. Offentlig helsesektor trenger bedre lønn/arbeidsvilkår, flere faste stillinger og mindre byråkrati for å kunne tilby hurtige og forsvarlige helsetjenester. Et desentralisert helsetilbud vil også sikre at innbyggere får helsetjenester i nærheten av sin bopel og dermed forhindre fremtidige innleggelses som er mer belastende for det øvrige systemet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8980 fra LO region Buskerud

3.7 Offentlig velferd, Linje 1928

LO må jobbe for att tannhelsetjenesten blir en del av egenandelsordningen for alle.

Begrunnelse

Tannhelse er dyrt! Mange har ikke mulighet til å ivareta en god tannhelse pga. kostnadene. Tenna er en del av kroppen og bør derfor inngå i egenandelsordningen.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8981 fra LO region Trøndelag

3.7 Offentlig velferd, Linje 1931

Legge til: Papirløse mennesker har ikke tilgang på offentlig helsehjelp utover det som defineres som nødvendig helsehjelp. Konsekvensen er at pasienter må vente til situasjonen blir akutt, noe som innebærer økt lidelse og risiko for dårlig behandlingsresultat. LO mener at rett til helsetjenester må springe ut fra individets medisinske behov, og papirløse mennesker må få likeverdig tilgang til offentlige helsetjenester

Begrunnelse

Papirløse flyktninger bør også ha krav på helsehjelp.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8982 fra LO region Innlandet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1932

Endringsforslag

LO vil arbeide for at spesialisthelsetjenesten kommer under sterkere demokratisk styring og reell folkevalgt kontroll.

Endres til:

Formålet med helseforetaksmodellen var, og er, å få et stadig sterkere fokus på bedriftsøkonomisk styrings- og ledelsesprinsipper som rettesnor for de offentlige sykehusene. LO vil utvikle helseforetaksmodellen, slik at spesialisthelsetjenesten kommer under demokratisk styring, og reell folkevalgt kontroll.

Begrunnelse

Etter over 20 år med helseforetaksreformen, har det vist seg at det ikke fungerer med helsetjenester som drives etter forretningsmessige regnskapsprinsipper. Vi kan ikke drifte offentlige oppgaver etter prinsipper som gjelder i vareproduksjonen. Det er syke mennesker det gjelder, det skal vi ikke late som vi kan tjene penger på. Målet er å redde mennesker, da kan ikke veien dit være at vi setter prislapp på hvilke sykehustjenester som er «verdt» mest. Det har åpnet for at private aktører kan «skumme fløten», og ta seg av operasjoner som er verdt mest, og ved komplikasjoner er det offentlige nødt å ta seg av det. Nå er det på tide å skrote hele foretaksmodellen, og få sykehusene og resten av spesialisthelsetjenesten drevet etter forvaltningsprinsipper, igjen.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8983 fra LO region Innlandet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1933

Tilleggsforslag på linje 1933 i handlingsplanen

LO vil arbeide for at spesialisthelsetjenesten kommer under sterkere demokratisk styring og reell folkevalgt kontroll, og utvikle foretaksmodellen.

Begrunnelse

En enstemmig LO-kongress sa i 2001 nei til foretaksmodellen da Stoltenberg 1 regjeringen innførte fra 2002 en foretaksmodell for sykehusene med styring etter markedsprinsipper. Sykehusreformen kan ikke si og ha svart til forventningene. Sykehusenes tilknytning til staten har blitt tilnærmet en reindyrka forretningsmodell, hvor styrene i helseforetakene har fått for stor beslutningsmyndighet.

Dette gjelder særlig i spørsmål som nedleggelse av helseinstitusjoner, sykehusstruktur og investeringer. De regionale helseforetakene fremstår som et byråkratiserende mellomledd i helsepolitikken. Samspillet mellom de lokale helseforetakene, de regionale helseforetakene og helse og omsorgsdepartementet i dagens styringsstruktur krever mye administrative ressurser og beslutningsprosessene fremstår som komplekse. Systemet gir rom for at helsebyråkratiet kan overstyre politiske signaler og beslutninger.

Helsetjenester skal ikke være en handelsvare og er ikke egnet for markedstenkning, bedriftsøkonomisk lønnsomhetsvurdering, konkurranseutsetting og privatisering. Helseforetakene pålegges å spare mange millioner for å få sine budsjett i balanse, og måtte se på sine tilbud til pasientene for å være lønnsomme. Den kan ikke være sånn at helsetjenester skal drives etter regnskapssystemer og prinsipper beregnet på forretningsverdenen.

Det må tas et oppgjør med New Public Management tankegangen og troen på stykkprisfinansiering. Foretaksmodellen gjør ikke sykehusene mer effektive eller billigere i drift. Erfaringer fra blant annet Skottland viser at det tvert imot er penger å spare på å ta tilbake styringen over sykehusene. Det må etableres en ny organisering av sykehusene gjennom en forvaltningsmodell med sterk politisk styring og et nytt finansierings- og regnskapssystem hvor en reduserer stykkprisfinansieringen og øker rammeoverføringene fra staten, og hvor sykehusene benytter samme regnskapsprinsipper som i offentlig forvaltning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8984 fra LO i Oslo

3.7 Offentlig velferd, Linje 1934

Tillegg inn på linje 1934 før setningen «Regnskapsregler for privat sektor må ikke brukes i offentlig forvaltning og tjenesteyting»:

LO ønsker å gå bort fra at sykehus blir belastet på driften med kapitalkostnader til lån. Vi har sett mange eksempler på at sykehus bygges for små og at en ikke har råd til nok ansatte og forsvarlig drift. Heller må en se på de systemene som er utviklet for god finansiering av fellesfinansierte velferdsgoder i kommuner og fylkeskommuner som alternativ, da dette gir bedre demokratisk styring og folkevalgt kontroll.

Begrunnelse

Vi mener at sykehus ikke skal drives etter forretningsmessige prinsipper og at kapitalkostnader derfor ikke skal belastes sykehusenes regnskaper.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8985 fra Norsk Tjenestemannslag

3.7 Offentlig velferd, Linje 1934

Endring Linje 1934 flyttes til linje 1886.

Begrunnelse

Denne politikken gjelder ikke bare helsesektoren, men hele offentlig sektor. Den bør derfor flyttes til kapittel 3.7 om Offentlig sektor.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8986 fra LO region Vestfold

3.7 Offentlig velferd, Linje 1934

Legge til setning: Sykehusene må få en mer forutsigbar finansiering. Alternative varige løsninger fremfor poliklinisk behandling må prioriteres slik at vi kan sikre et trygt og godt samfunn.

Begrunnelse

Samfunnet utvikler seg i negativ retning. Alvorlige psykiatriske pasienter bor i lokalsamfunn og opptrer altfor ofte som tikkende bomber med fatale utfall. Slik som tilbudene er lagt opp i dag med oppsplitting i ulike sektorer er det vanskelig å fange opp pasienter som trenger særskilt behandling. Sykehusene må få nok ressurser til å kunne fullføre behandlingsløp, slik at pasientene ikke blir kasterbatter ut til kommunene (svingdørspasienter).

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8987 fra LO region Telemark

3.7 Offentlig velferd, Linje 1934

Legge til setning: Sykehusene må få en mer forutsigbar finansiering. Alternative varige løsninger fremfor poliklinisk behandling må prioriteres slik at vi kan sikre et trygt og godt samfunn.

Begrunnelse

Samfunnet utvikler seg i negativ retning. Alvorlige psykiatriske pasienter bor i lokalsamfunn og opptrer altfor ofte som tikkende bomber med fatale utfall. Slik som tilbudene er lagt opp i dag med oppsplitting i ulike sektorer er det vanskelig å fange opp pasienter som trenger særskilt behandling. Sykehusene må få nok ressurser til å kunne fullføre behandlingsløp, slik at pasientene ikke blir kasterbatter ut til kommunene (svingdørspasienter).

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 8988 fra LO region Østfold

3.7 Offentlig velferd, Linje 1940

Endre tekst i linje 1940 fra;

LO vil jobbe for bedre utnyttelse av helsepersonell gjennom god oppgavedeling i

Ny tekst linje 1940:

LO vil jobbe for bedre utnyttelse av helsepersonell gjennom god oppgavedeling og ansette i 100% stillinger i (linje 1941) kommune- og spesialisthelsetjenesten."

Begrunnelse

Det hjelper ikke at vi bare jobber for en lønn og leve av, når vi vet at det er mange som ikke har en stor nok stillingsprosent til å kunne leve av den heller.

Derfor må vi også jobbe for at alle som kan jobbe 100% skal ha muligheten til det.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8989 fra Fellesorganisasjonen (FO)

3.7 Offentlig velferd, Linje 1940

Til linje 1940-1941 tilleggsforslag: Legge til «og tverrfaglighet» etter «oppgavedeling».

Ny setning blir: «LO vil jobbe for bedre utnyttelse av helsepersonell gjennom god oppgavedeling og tverrfaglighet i kommune- og spesialisthelsetjenesten».

Begrunnelse

Dette må også handle om tverrfaglighet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 8990 fra Handel og Kontor i Norge

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Tillegg etter punktum:

LO vil jobbe for å sikre helsehjelp til asylsøkere og de som ikke har lovlig opphold i landet.

Begrunnelse

Det er på tide at vi utfordrer ubegrunnede påstander om at retten til helsehjelp er en såkalt pull-faktor, altså at rett til helsehjelp vil føre til at flere migranter kommer til Norge. Mennesker migrerer og flykter i all hovedsak på grunnlag av push-faktorer som krig, terror, forfølgelse, fattigdom og manglende framtidssikter. Det finnes ikke vitenskapelig grunnlag for å hevde at papirløse kommer til Norge for å motta helsehjelp. Retten til helsehjelp bør gjelde for alle.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8991 fra LO region Innlandet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Tilleggsforslag – Nytt avsnitt

Psykiatrien

Vi må bygge et sterkt fellesskap, som inkluderer flere enn i dag. Ved individualiseringen av samfunnet, så skyver vi samfunnsproblemer over på individer, og systemfeil blir oppfattet av den enkelte som individuelle feil. Det må være plass til alle i et samfunn, da hindrer vi også utenforskap, ensomhet, og kan lettere ta vare på de som sliten med den psykiske helsen.

Det psykiatriske tilbudet over hele landet må styrkes, både i spesialisthelsetjenesten og kommunalt. De siste årene har vi sett en massiv nedbygging av psykiatrien, samtidig som behovet

for psykisk helsehjelp øker. Dersom kommunene kutter i lavterskeltilbud, og køene for å få en time hos psykolog øker, vil dette få konsekvenser for spesialisthelsetjenestene, spesielt når antall langtidsplasser i psykiatrien har gått ned over hele landet.

Pasienter som før ville fått psykiatrisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten, havner nå hos primærhelsetjenesten. Dette er en skummel utvikling, spesielt når vi ser det i sammenheng med anstrengt kommuneøkonomi. Når avdelinger går på minstebemanning, så sier det seg selv at dette ikke vil gå, til slutt.

Dette påvirker livene til de som er uheldige med psykisk uhelse, og det påvirker pårørende. Det kan føre til høyt sykefravær, spesielt hvis du ikke får hjelp tidsnok. Antall selvmord er økende i Norge, samtidig som vi ser denne nedbyggingen.

Vi har sett tilfeller av drapsforsøk og drap, som henger direkte sammen med at tilbud er lagt ned i distriktet, og de som har utført alvorlige handlinger har mistet de tilbudene de hadde. Dette handler derfor også om samfunnssikkerhet. Ved å fortsette i dette sporet, så svikter fellesskapet de mest sårbare i samfunnet.

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8992 fra LO i Oslo

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Tillegg inn på linje 1941:

De kommunale helsetjenestene må ha tilstrekkelig og riktig kompetanse slik at de kan overta pasienter som skrives ut fra spesialisthelsetjenesten på en god og forsvarlig måte. Videre må det sikres at det er god nok kommunikasjon mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen om hvilke tiltak den enkelte pasient trenger. Det er også viktig at grunnbemanningen økes, både for å sikre god kvalitet i tjenestene og for at ansatte skal bli værende i disse yrkene.

Begrunnelse

Riktig kompetanse og god kommunikasjon er nødvendige forutsetninger for å kunne oppnå målene i samhandlingsreformen. Grunnbemanningen er for lav på mange tjenestesteder for å kunne ha høy nok kvalitet, og derfor må grunnbemanningen økes.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 8993 fra LO i Oslo

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Foreslås inn som et nytt underkapittel/avsnitt 3.8, etter linje 1941. Nummerering på følgende underkapitler endres deretter.

Kunst og kultur

Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi livet et rikere og mer fullverdig innhold. Kultur bidrar også til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Alle skal ha tilgang til kunstopplevelser og mulighet for å delta i kulturlivet. Dette sikres best gjennom gratis tilgang for barn og unge, offentlig finansiering og gode og forutsigbare støtteordninger.

For å sikre særlig barn og unges deltakelse i kulturlivet må kulturskolen styrkes, og det må fastsettes en egen forskrift til opplæringsloven som regulerer krav til faglig nivå, kapasitet og egenbetaling. Skolen har en viktig rolle som formidler av kunnskap, ferdigheter og verdier knyttet til kunst og kultur. Kulturell kompetanse kommer til å ha stor betydning for framtidens arbeidsliv, næringsliv og samfunnsliv. LO vil derfor arbeide for å øke skoleverkets kompetanse innenfor estetikk, kunst og kultur.

Den kulturelle skolesekken er en viktig formidler av kunst og kultur som gir barn og unge tilgang til kunstopplevelser av høy kvalitet, skapt av kulturarbeidere over hele landet. Skolesekken må derfor få gode økonomiske forutsetninger. Bibliotekene i kommunene må videreutvikles som synlige og sentrale kunnskaps- og kulturinstitusjoner i lokalsamfunnet og en naturlig møteplass for folkeopplysning og kulturopplevelser.

De profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene utgjør infrastrukturen som produserer og formidler scenekunst av høy kvalitet til et bredt publikum over hele landet. Kulturinstitusjonene er viktige møteplasser og legger til rette for frie ytringer. LO ser at institusjonenes økonomi har blitt svekket og systematisk bygget ned over tid. LO vil arbeide for at de akkumulerte kuttene reverseres, og at institusjonsøkonomien gjenoppbygges. Det viktigste for kulturinstitusjonene er et stabilt rammetilskudd som sikrer forutsigbarhet og langsiktighet.

Ytringsfriheten er en sentral bærebjelke i kulturlivet. I en tid der vi ser tendenser også i Europa til innskrenket ytringsfrihet, innskrenking av ytringsrom og overvåking og forfølgning av sittende regjeringers meningsmotstandere, er det viktigere enn noensinne å verne om ytringsfriheten.

Det foregår svært mye kompetanseutvikling og erfaringsutveksling i kulturlivet. Det lokale kulturlivet bidrar i stor grad til å ta vare på både materiell og immateriell kulturarv. I kulturinstitusjonene holdes flere verneverdige fag i hevd, og det utvikles spesialkompetanse innen teknisk tilrettelegging av teateroppsetninger, konserter, arrangementer, osv. Å utvikle og beholde kompetanse gjøres enklest der hvor rammevilkårene er stabile. LO vil arbeide for at små- og verneverdige fag, som blant annet maskør- og parykkmaker, modist, smed, møbelsnekker, herreskredder og kostymesyer, styrkes. Disse fagene har lange håndverkstradisjoner og det er et samfunnsansvar å ta vare på de kunnskaper og ferdigheter som fagene representerer.

LO ønsker en systematisk satsing på kultur som næring og vil arbeide for bedre levekår for kunstnere og kulturarbeidere, og for robuste kunst- og kulturelle arbeidsplasser. Vi trenger sterke statlige institusjoner som sikrer et tilbud av høy kunstnerisk kvalitet og stabile arbeidsplasser over hele landet. Statlige institusjoner kan være en ressurs for den frie kulturen. Opphavsretten må styrkes slik at skapende og utøvende kunstneres inntekter sikres. Kulturfondet og det frie feltet må styrkes, kunstnerstipendene må følge normal lønnsutvikling, de må være pensjonsgivende, og det må satses på flere og flerårige stipender.

LO vil arbeide for å styrke det offentliges økonomiske innsats på kunst- og kulturområdet. Minst én prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturformål.

Begrunnelse

Med fremveksten av populisme og polarisering i en tid hvor vestlige demokratier er under press, mener vi at staten må styrke og ikke svekke sitt ansvar for kunst og kultur – som en betydelig samfunnsarena for refleksjon og meningsbygging. Dette må også LO ta stilling til.

I en tid med brutal russisk krigføring i Ukraina og urovekkende autoritære trekk i mange europeiske land, er fagbevegelse og solidaritet mellom kulturarbeidere viktigere enn noen gang. Kultur har kraft til å samle folk til kamp mot undertrykkelse, og kulturen kan knytte sammen mennesker og samfunn når folk igjen skal leve sammen i fred. Ofte er arenaer og miljøer for kunst- og kulturarbeidere viktige alternative møtepunkter for motstand i autoritære regimer. Internasjonal kontakt og solidaritet kan derfor være avgjørende for at disse miljøene holder stand.

Kultur og kulturaktiviteter utfolder seg der mennesker bor og lever sine liv, i det enkelte lokalsamfunn. Å styrke det lokale kulturlivet, den frivillige innsatsen og samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn.

Vi lever også i en digital hverdag preget av sosiale medier og med kunstig intelligens som en ny faktor som vi ikke kjenner rekkevidden av.

Møte mellom mennesker bringer refleksjon og dialog. Her har de ulike kulturinstitusjonene en nøkkelrolle. Det gjelder biblioteker, museer, konserter og teatre, som alle er arenaer for kontakt mennesker imellom. Det er helt essensielt for vårt samfunn og må være en del av LOs handlingsplan i årene som kommer. Samtidig opplever kultursektoren stadig trangere økonomiske rammer, og det er derfor avgjørende at LO har tydelig politikk på feltet.

Vi foreslår på dette grunnlag at det legges inn et avsnitt om kultur etter linje 1941 i forslaget til handlingsprogram 2025–2029.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8994 fra LO region Trøndelag

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Tilleggsforslag: Målet må være at alle som trenger pleie og omsorg får den hjelpen de trenger av kvalifiserte, faste fagpersoner enten de er hjemme eller i institusjon. Mange ansatte i hjemmetjenestene opplever et stort fokus på rammer og tidsskjema for gjennomføring av praktiske oppgaver og lite rom for å yte omsorg. Stoppeklokkeomsorgen fører til frustrasjon og stress og økt sykefravær.

Begrunnelse

Stoppeklokker fører til økt sykefravær og dårligere tilbud i hjemmetjenestene

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 8995 fra Fellesforbundet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Nytt avsnitt:

LO mener det er på tide med en ny retning for boligpolitikken og vil jobbe for at det føres en sterkere, mer aktiv sosial boligpolitikk. For at boligpolitikken skal bli en del av velferdspolitikken, må det offentlige spille en større rolle. Hva som skal bygges, hvor det skal bygges og når det skal bygges er avgjørelser fellesskapet skal ha betydelig innflytelse over, og bør ikke først og fremst overlates til markedet. LO vil arbeide for å gi kommunene flere verktøy til å styre boligtilførselen, styrke og utvide Husbanken som boligpolitisk virkemiddel og legge til rette for utbygging av ikke-kommersielle boligløsninger. Selv om mange eier boligen de bor i, er det nesten en million mennesker i Norge som leier. Stabilitet og forutsigbarhet er viktig for å bo trygt. LO vil jobbe for at normen i leiemarkedet er langvarige leieforhold og at leietakers rettigheter og beskyttelse styrkes i lovverket. Flere unge må få muligheten til å eie sin egen bolig.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8996 fra Fagforbundet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Erstatter linje 1940-1941: LO vil jobbe for bedre utnyttelse av helsepersonell gjennom god oppgavedeling, rekruttering av ulike yrkesgrupper og inntak av lærlinger i kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Begrunnelse

Det er viktig med en bredere rekruttering av ulike grupper og flere lærlingeplasser i kommune- og spesialisthelsetjenesten. Det vil ikke være riktig å nevne spesifikke yrkesgrupper.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 8997 fra Dramatikerforbundet

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Tillegg:

Kunst og kultur

Den kunstneriske ytring er en grunnleggende verdi i samfunnet og en bærebjelke i demokratiet. Kultur bidrar til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Offentlig finansiering som kan gi gode og forutsigbare støtteordninger for kunsten vil sikre at Norge fortsatt kan holde fanen høyt om retten til den frie ytring.

Vi trenger sterke statlige institusjoner som sikrer et tilbud av høy kunstnerisk kvalitet og stabile arbeidsplasser over hele landet, og som kan være samlingspunkt for den frie kunsten. Opphavsretten må styrkes slik at skapende og utøvende kunstneres inntekter sikres. Vi trenger også gode ordninger for alle frilans og selvstendige kunstnere som er med på å sikre et rikt mangfold av kunst og kultur over hele landet for alle aldersgrupper. Kulturfondet og det frie feltet må styrkes.

Kunstig intelligens utgjør en betydelig opphavsrettslig, kunstnerisk og økonomisk utfordring for kunstnerne i alle felt. Utnyttelse av opphavsrettslig materiale i trening av KI-modeller i både offentlig og privat regi må kompenseres for, og det må etableres systemer for vederlag ved kommersiell utnyttelse av slike modeller.

En sentral bærebjelke i kulturlivet er ytringsfrihet. Vi ser nå tendenser også i Europa på et innskrenket ytringsrom, overvåking og forfølgning av sittende regjeringers meningsmotstandere, da er det ekstra viktig å verne om og styrke frie ytringer.

Overnasjonale algoritmestyrte medieaktører utfordrer våre nasjonale kontrollfunksjoner og presseetikk. Dominans av ikke-redaktørstyrte medier har skapt store utfordringer knyttet til falske nyheter. Når grensene mellom sant og usant viskes ut undergraves tilliten i et samfunn og det får konsekvenser for demokratiet. En solid pressestøtteordning er avgjørende for et reelt mediemangfold. Et slikt mangfold av ytringer er en forutsetning for et velfungerende demokrati.

LO vil arbeide for å styrke det offentliges økonomiske innsats på kunst- og kulturområdet, og ønsker at minst én prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturformål.

Begrunnelse

Kunst- og medieforbundene i LO er skuffet over at det ikke er foreslått å ta inn en kort tekst om viktigheten av en god, solidarisk og rettferdig kultur- og mediepolitikk. Vi ser på LO som en viktig kulturbærer og håper dette kan komme fram også i handlingsprogrammet.

Med framveksten av populisme og polarisering i en tid der vestlige demokratier er under press, mener vi at staten må styrke og ikke svekke sitt ansvar for kunst, kultur og media. Både kultur og media er en betydelig samfunnsarena for refleksjon og meningsbygging.

Vi lever i en tid med brutal russisk krigføring i Ukraina og urovekkende autoritære trekk i mange europeiske land, da er fagbevegelse og solidaritet også med kulturarbeidere viktig. Kultur har kraft til å samle folk til kamp mot undertrykkelse og kulturen kan knytte sammen mennesker og samfunn når folk igjen skal leve sammen i fred. Arenaer og miljøer for kunst- og kulturarbeidere er viktige alternative møtepunkter for motstand i autoritære regimer. Internasjonal kontakt og solidaritet også innenfor kulturfeltet kan være avgjørende i dette arbeidet. Dette kan kobles både til sterkere totalberedskap (kap 3.8) og internasjonal demokratibyggning (kap 3.9)

Kultur og kulturaktiviteter utfolder seg der mennesker bor og lever sine liv, i det enkelte lokalsamfunn. Å styrke det lokale kulturlivet, den frivillige innsatsen og samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn. Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkeltes liv et rikere og mer fullverdig innhold. Kultur har en verdi i seg selv og bidrar til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse.

Også de redaktørstyrte mediene under press. LO må jobbe aktivt for en politikk som gir et mangfold av frie, uavhengige og redaktørstyrte medier. Dette er en grunnleggende forutsetning for å opprettholde et velfungerende og levedyktig demokrati.

Mediemangfoldet trues av overnasjonale algoritmestyrte medieaktører, dette utfordrer de nasjonale kontrollfunksjonene og presseetikken. Dominans av ikke-redaktørstyrte medier har skapt store utfordringer knyttet til falske nyheter. Når grensene mellom sant og usant viskes ut, undergraves tilliten i samfunnet noe som har konsekvenser for demokratiet.

Framveksten av kunstig intelligens gir oss nye og svært komplekse utfordringer både for medier og kunstfeltet. Grenseoppgangene mellom kunstig intelligens og opphavsrett, samt hvordan åndsverk skal forvaltes, må defineres.

LOs fire kunst- og medieforbund er opptatt av kunst og kultur, og LOs satsing har i løpet av siste tiårsperiode medført at to nye kunstnerforbund har meldt seg inn i LO. Vi tror det finnes et potensiale for flere slike innmeldinger om det synliggjøres at LO virkelig satser på feltet.

Kunst og kultur er ikke en særinteresse for våre fire forbund, det er vår felles historie, det er bærer av ytringsfriheten, det er limet i samfunnet som skaper samhold og fellesskap.

Vi vil derfor foreslå at det legges inn et eget avsnitt, med overskriften «Kunst og kultur». Dette er ordlyden Dramatikerforbundet ønsker inn i handlingsprogrammet:

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8998 fra Creo

3.7 Offentlig velferd, Linje 1941

Kunst og kultur

Den kunstneriske ytring er en grunnleggende verdi i samfunnet og en bærebjelke i demokratiet. Kultur bidrar til verdiskaping, kompetanse, læring, helse og toleranse. Offentlig finansiering som kan gi gode og forutsigbare støtteordninger for kunsten vil sikre at Norge fortsatt kan holde fanen høyt om retten til den frie ytring.

Vi trenger sterke statlige institusjoner som sikrer et tilbud av høy kunstnerisk kvalitet og stabile arbeidsplasser over hele landet, og som kan være samlingspunkt for den frie kunsten. Opphavsretten må styrkes slik at skapende og utøvende kunstneres inntekter sikres. Vi trenger også gode ordninger for alle frilans og selvstendige kunstnere som er med på å sikre et rikt mangfold av kunst og kultur over hele landet for alle aldersgrupper. Kulturfondet og det frie feltet må styrkes.

Kunstig intelligens utgjør en betydelig opphavsrettslig, kunstnerisk og økonomisk utfordring for kunstnerne i alle felt. Utnyttelse av opphavsrettslig materiale i trening av KI-modeller i både offentlig og privat regi må kompenseres for, og det må etableres systemer for vederlag ved kommersiell utnyttelse av slike modeller.

En sentral bærebjelke i kulturlivet er ytringsfrihet. Vi ser nå tendenser også i Europa på et innskrenket ytringsrom, overvåking og forfølgning av sittende regjeringers meningsmotstandere, da er det ekstra viktig å verne om og styrke frie ytringer.

Overnasjonale algoritmestyrt medieaktører utfordrer våre nasjonale kontrollfunksjoner og presseetikk. Dominans av ikke-redaktørstyrte medier har skapt store utfordringer knyttet til falske nyheter. Når grensene mellom sant og usant viskes ut undergraves tilliten i et samfunn og det får konsekvenser for demokratiet. En solid pressestøtteordning er avgjørende for et reelt mediemangfold. Et slikt mangfold av ytringer er en forutsetning for et velfungerende demokrati.

LO vil arbeide for å styrke det offentliges økonomiske innsats på kunst- og kulturområdet, og ønsker at minst én prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturformål.

Begrunnelse

Kunst- og medieforbundene i LO er skuffet over at det ikke er foreslått å ta inn en kort tekst om viktigheten av en god, solidarisk og rettferdig kultur- og mediepolitikk. Vi ser på LO som en viktig kulturbærer og håper dette kan komme fram også i handlingsprogrammet.

Med framveksten av populisme og polarisering i en tid der vestlige demokratier er under press, mener vi at staten må styrke og ikke svekke sitt ansvar for kunst, kultur og media. Både kultur og media er en betydelig samfunnsarena for refleksjon og meningsbygging.

Vi lever i en tid med brutal russisk krigføring i Ukraina og urovekkende autoritære trekk i mange europeiske land, da er fagbevegelse og solidaritet også med kulturarbeidere viktig. Kultur har kraft til å samle folk til kamp mot undertrykkelse og kulturen kan knytte sammen mennesker og samfunn når folk igjen skal leve sammen i fred. Arenaer og miljøer for kunst- og kulturarbeidere er

viktige alternative møtepunkter for motstand i autoritære regimer. Internasjonal kontakt og solidaritet også innenfor kulturfeltet kan være avgjørende i dette arbeidet. Dette kan kobles både til sterkere totalberedskap (kap 3.8) og internasjonal demokratibyggning (kap 3.9)

Kultur og kulturaktiviteter utfolder seg der mennesker bor og lever sine liv, i det enkelte lokalsamfunn. Å styrke det lokale kulturlivet, den frivillige innsatsen og samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn. Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkeltes liv et rikere og mer fullverdig innhold. Kultur har en verdi i seg selv og bidrar til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse.

Også de redaktørstyrte mediene under press. LO må jobbe aktivt for en politikk som gir et mangfold av frie, uavhengige og redaktørstyrte medier. Dette er en grunnleggende forutsetning for å opprettholde et velfungerende og levedyktig demokrati.

Mediemangfoldet trues av overnasjonale algoritmestyrte medieaktører, dette utfordrer de nasjonale kontrollfunksjonene og presseetikken. Dominans av ikke-redaktørstyrte medier har skapt store utfordringer knyttet til falske nyheter. Når grensene mellom sant og usant viskes ut, undergraves tilliten i samfunnet noe som har konsekvenser for demokratiet.

Framveksten av kunstig intelligens gir oss nye og svært komplekse utfordringer både for medier og kunstfeltet. Grenseoppgangene mellom kunstig intelligens og opphavsrett, samt hvordan åndsverk skal forvaltes, må defineres.

LOs fire kunst- og medieforbund er opptatt av kunst og kultur, og LOs satsing har i løpet av siste tiårsperiode medført at to nye kunstnerforbund har meldt seg inn i LO. Vi tror det finnes et potensiale for flere slike innmeldinger om det synliggjøres at LO virkelig satser på feltet.

Kunst og kultur er ikke en særinteresse for våre fire forbund, det er vår felles historie, det er bærer av ytringsfriheten, det er limet i samfunnet som skaper samhold og fellesskap.

Vi vil derfor foreslå at det legges inn et eget avsnitt, med overskriften «Kunst og kultur». Dette er ordlyden vi ønsker inn i handlingsprogrammet:

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 8999 fra Forfatterforbundet **3.7 Offentlig velferd, Linje 1941**

Kunst og kultur

Den kunstneriske ytring er en grunnleggende verdi i samfunnet og en bærebjelke i demokratiet. Kultur bidrar til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Offentlig finansiering som kan gi gode og forutsigbare støtteordninger for kunsten vil sikre at Norge fortsatt kan holde fanen høyt om retten til den frie ytring.

Vi trenger sterke statlige institusjoner som sikrer et tilbud av høy kunstnerisk kvalitet og stabile arbeidsplasser over hele landet, og som kan være samlingspunkt for den frie kunsten. Opphavsretten må styrkes slik at skapende og utøvende kunstneres inntekter sikres. Vi trenger også gode ordninger for alle frilans og selvstendige kunstnere som er med på å sikre et rikt mangfold av kunst og kultur over hele landet for alle aldersgrupper. Kulturfondet og det frie feltet må styrkes.

Kunstig intelligens utgjør en betydelig opphavsrettslig, kunstnerisk og økonomisk utfordring for kunstnerne i alle felt. Utnyttelse av opphavsrettslig materiale i trening av KI-modeller i både offentlig og privat regi må kompenseres for, og det må etableres systemer for vederlag ved kommersiell utnyttelse av slike modeller.

En sentral bærebjelke i kulturlivet er ytringsfrihet. Vi ser nå tendenser også i Europa på et innskrenket ytringsrom, overvåking og forfølgning av sittende regjeringers meningsmotstandere, da er det ekstra viktig å verne om og styrke frie ytringer.

Overnasjonale algoritmestyrte medieaktører utfordrer våre nasjonale kontrollfunksjoner og presseetikk. Dominans av ikke-redaktørstyrte medier har skapt store utfordringer knyttet til falske

nyheter. Når grensene mellom sant og usant viskes ut undergraves tilliten i et samfunn og det får konsekvenser for demokratiet. En solid pressestøtteordning er avgjørende for et reelt mediemangfold. Et slikt mangfold av ytringer er en forutsetning for et velfungerende demokrati.

LO vil arbeide for å styrke det offentliges økonomiske innsats på kunst- og kulturområdet, (og ønsker at minst én prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturformål).

Begrunnelse

Kunst- og medieforbundene i LO er skuffet over at det ikke er foreslått å ta inn en kort tekst om viktigheten av en god, solidarisk og rettferdig kultur- og mediepolitikk. Vi ser på LO som en viktig kulturbærer og håper dette kan komme fram også i handlingsprogrammet.

Med framveksten av populisme og polarisering i en tid der vestlige demokratier er under press, mener vi at staten må styrke og ikke svekke sitt ansvar for kunst, kultur og media. Både kultur og media er en betydelig samfunnsarena for refleksjon og meningsbygging.

Vi lever i en tid med brutal russisk krigføring i Ukraina og urovekkende autoritære trekk i mange europeiske land, da er fagbevegelse og solidaritet også med kulturarbeidere viktig. Kultur har kraft til å samle folk til kamp mot undertrykkelse og kulturen kan knytte sammen mennesker og samfunn når folk igjen skal leve sammen i fred. Arenaer og miljøer for kunst- og kulturarbeidere er viktige alternative møtepunkter for motstand i autoritære regimer. Internasjonal kontakt og solidaritet også innenfor kulturfeltet kan være avgjørende i dette arbeidet. Dette kan kobles både til sterkere totalberedskap (kap 3.8) og internasjonal demokratibyggning (kap 3.9)

Kultur og kulturaktiviteter utfolder seg der mennesker bor og lever sine liv, i det enkelte lokalsamfunn. Å styrke det lokale kulturlivet, den frivillige innsatsen og samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn. Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkeltes liv et rikere og mer fullverdig innhold. Kultur har en verdi i seg selv og bidrar til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse.

Også de redaktørstyrte mediene under press. LO må jobbe aktivt for en politikk som gir et mangfold av frie, uavhengige og redaktørstyrte medier. Dette er en grunnleggende forutsetning for å opprettholde et velfungerende og levedyktig demokrati.

Mediemangfoldet trues av overnasjonale algoritmestyrte medieaktører, dette utfordrer de nasjonale kontrollfunksjonene og presseetikken. Dominans av ikke-redaktørstyrte medier har skapt store utfordringer knyttet til falske nyheter. Når grensene mellom sant og usant viskes ut, undergraves tilliten i samfunnet noe som har konsekvenser for demokratiet.

Framveksten av kunstig intelligens gir oss nye og svært komplekse utfordringer både for medier og kunstfeltet. Grenseoppgangene mellom kunstig intelligens og opphavsrett, samt hvordan åndsverk skal forvaltes, må defineres.

LOs fire kunst- og medieforbund er opptatt av kunst og kultur, og LOs satsing har i løpet av siste tiårsperiode medført at to nye kunstnerforbund har meldt seg inn i LO. Vi tror det finnes et potensiale for flere slike innmeldinger om det synliggjøres at LO virkelig satser på feltet.

Kunst og kultur er ikke en særinteresse for våre fire forbund, det er vår felles historie, det er bærer av ytringsfriheten, det er limet i samfunnet som skaper samhold og fellesskap.

Dette innspillet foreslår vi legges til under «Offentlig velferd» etter linje 1941, med overskriften «Kunst og kultur».

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9000 fra LO region Troms

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1942

Nordområdene og Arktis

Utviklingen i Nordområdene og Arktis har stor nasjonal og internasjonal betydning. Norge har et ansvar for sosial, miljømessig, og økonomisk bærekraftig utvikling gjennom samarbeid, aktiv tilstedeværelse og håndheving av norsk suverenitet. Gode offentlige tjenester i nord er avgjørende

for både sysselsetting, næringsutvikling, samfunnssikkerhet, beredskap og bosetting i Nordområdene inklusiv Svalbard

Desentralisert beredskap og samfunnssikkerhet må bygge på kontinuitet og tilstedeværelse. Derfor er tilstrekkelig bemanning spesielt viktig i Nord-Norge. Flere kommuner har utfordringer med å opprettholde tjenestetilbudet til befolkningen på grunn av personalmangel. Pendling av personell (fly-inn-fly-ut) gjør regionen sårbar. LO vil ha fast ansatte som bosetter seg og bidrar til å bygge gode lokalsamfunn.

Norge må legge vekt på samarbeid i nordområdene og samtidig sikre en aktiv tilstedeværelse for kontroll og håndheving av norsk suverenitet. Dette skjer gjennom relevante bidrag fra alle forsvarsgrener, herunder Kystvakten. Det er viktig med en styrket maritim overvåkning. Etablert basepolitikk må videreføres og ikke bidra til å øke spenningsnivået i nordområdene. I nordområdene har Norge et særskilt ansvar for å søke dialog og samarbeid med naboland. Med Finland og Sverige som NATO-medlemmer åpner det seg nye muligheter for samarbeid i nord og om nordisk forsvar. Konkret må dette komme til uttrykk gjennom forsterket infrastruktur i nord, inklusiv satsning på veg og jernbane. Vi må også legge grunnsteinene for kontakt og samarbeid med vår russiske nabo igjen på sikt. Folk-til-folk-samarbeidet er en byggestein for gode naborelasjoner, LO vil bygge opp dette samarbeid i Norden. Samarbeid mellom fagbevegelsen i Norden er en forutsetning for folk-folk-samarbeid. Krig ødelegger tillit og samarbeid, og fred er en forutsetning for at tilliten kan gjenoppbygges.

Utvikling og forvaltning av naturressursene bør skje på en bærekraftig måte med offentlige eierskap i Norge, som ivaretar befolkning og natur i Nord.

Begrunnelse

Teksten er styrket og vi mener at Nordområdene og Arktis bør være et eget kapittel. Dette fordi Nordområdene og Arktis har stor nasjonal og internasjonal betydning.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9001 fra LO region Telemark

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1953

Etter linje 1953

Legge til: kommunene må sikre seg et minimum av helsepersonell for å ha god nok beredskap til å håndtere kriser

Begrunnelse

Nå er det vanskelig å rekruttere helsepersonell generelt, kommunene må sikre seg et minimum av helsepersonell for å ha god nok beredskap til å håndtere kriser

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9002 fra Norsk Tjenestemannslag

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1957

Endring.

«Det er alt fra tilgang til varer og tjenester, logistikk, infrastruktur, helse og sosial, klimatilpasning, brann og redning til politi og justis».

Begrunnelse

Utviklingen i trussel- og risikobildet de siste årene har ført til økt oppmerksomhet på mulige sårbarheter i forsyningslinjer og på kompleksiteten i verdikjeder. Beredskap og kontinuitetsplanlegging knyttet til disse slike utfordringer er av stor betydning både for befolkningen som helhet og for totalforsvaret. Få ting skaper like raskt panikk og engstelse som rykter om forsyningssvikt, tomme butikkhyller eller stopp i hjemmetjenester, snørydding eller renovasjon.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9003 fra Skolenes Landsforbund

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1958

Tillegg 1958 (uthevet):

Totalberedskapen handler om samfunnets samlede beredskapsressurser. Det er alt fra infrastruktur, helse og sosial, utdanningssektoren, klimatilpasning, brann og redning til politi og justis. Forvaltningen av alle disse områdene må organiseres målrettet og koordinert for å møte samfunnets helhetlige risikobilde.

Begrunnelse

Skolen er en viktig del av totalberedskapen

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9004 fra EL og IT Forbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1958

Ny tekst mellom setningene på linje 1958 og 1959:

Tillegg til tekst: Beredskapen er avhengig at man har riktig kompetanse til å ivareta disse områdene. Innen infrastruktur, for eksempel linjenett, nødnett, samband er det viktig at utbygging og vedlikehold gjennomføres av arbeidere som er sikkerhetsklarert, jobber for norske entreprenører og har fagbrev. Spesielt gjelder det innenfor Telekom-området

Begrunnelse

Totalberedskap må innebære at man har mulighet til å sikre nybygging og vedlikehold av samfunnskritiske områder som kommunikasjon. Krav til fagbrev, sikkerhetsklarering og vern av informasjon hvordan systemer er bygd opp burde være et ultimatum for sikkerhet.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9005 fra Norsk Arbeidsmannsforbund

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1960

Nytt avsnitt under linje 1960:

Overføring av godstransport fra vei til sjø og jernbane vil avlaste veinettet. Dette vil kreve utbygging av havner, sikring av farleder og tilknyttet infrastruktur. Gebyrer og avgifter i havner må reduseres for å få sikre anløp. Sjøsikkerhetstjenesten, slepebåttjenesten og oljevernberedskapen langs kysten må styrkes.

Begrunnelse

For å avlasteveinettet og styrke beredskapen langs kysten.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9006 fra LO region Vestfold

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1960

Nyutdannede politifolk må få fast ansettelse i løpet av det første året i langt større grad enn nå. LO kan ikke akseptere at den nasjonale beredskapen svekkes ved at politiutdannede velger annet type arbeid på grunn av manglende faste ansettelse.

Begrunnelse

Ifølge Politiets Fellesforbund var det 346 studenter som fullførte politiutdanningen i fjor. 181 har fått jobb i politiet ved årsskiftet, noe som utgjør 52,3% av kullet, men fortsatt så er det bare 4 som har fast jobb.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9007 fra Skolenes Landsforbund**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1963**

Ny setning linje 1963:

Fellesskolen skal favne alle, og et inkluderende og mangfoldig læringsmiljø er forebyggende mot radikaliserings som kan destabilisere demokratiet.

Begrunnelse

Viktig å synliggjøre fellesskolens rolle i det forebyggende arbeidet

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9008 fra Fagforbundet**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1971**

Beredskapen må bygges på en totaltenkning....

Begrunnelse

Redaksjonell endring - Sette på S i bygges.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9009 fra LO region Østfold**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1975**

Etter sivil-militært samarbeid.

Større politisk kontroll over egen kraftproduksjon vil være en viktig del av totalberedskapen.

Begrunnelse

Styrke totalberedskapen

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9010 fra LO region Troms**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1975**

Legge til setning

Beredskapen må bygges på en totaltenkning, hvor alle sektorer og samfunnsområder sees i sammenheng. Gjennom det moderniserte konseptet om totalforsvar skal Forsvaret få støtte av og samarbeide med sivile aktører, og sivile aktører skal få støtte av og samarbeide med Forsvaret. Totalberedskap handler om mye mer enn sivil-militært samarbeid. Større politisk kontroll over egen kraftproduksjon vil være en viktig del av totalberedskapen. Vi kan aldri bli helt trygge i et åpent, fritt og demokratisk samfunn, men vi kan jobbe systematisk for å redusere risiko og sårbarhet.

Begrunnelse

Styrke totalberedskapen

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9011 fra NNN

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1975

Vi kan aldri bli trygge i et åpent, fritt og demokratisk samfunn, men vi kan jobbe systematisk for å redusere risiko og sårbarhet. Økt selvforsyningsgrads og styrking av Norges største fastlandsindustri, næringsmiddelindustrien for redusere risiko og øke mattryggheten.

Begrunnelse

Selvforsyningsgraden i Norge må økes gjennom økt produksjon og bearbeiding av norsk mat, drikkevarer, og dyrefor vil styrke norsk industri.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9012 fra Dramatikerforbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1976

Tillegg: Da må det tenkes helhetlig og være en tydelig bevissthet i jobben med totalberedskap. Alle sektorer som blant annet forsvar, helse, skole og kultur må anerkjennes som viktige sektorer som både bidrar til å styrke landets beredskap.

Begrunnelse

Kultur er ikke nevnt i totalberedskapen. Det er et område som bør inn i helheten og har en viktig funksjon for samfunnets fellesskap og vilje til å kjempe for noe.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9013 fra Creo

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1976

Da må det tenkes helhetlig og være en tydelig bevissthet i jobben med totalberedskap. Alle sektorer som blant annet forsvar, helse, skole og kultur må anerkjennes som viktige sektorer som både bidrar til å styrke landets beredskap.

Begrunnelse

Kultur er ikke nevnt i totalberedskapen. Det er et område som bør inn i helheten og har en viktig funksjon for samfunnets fellesskap og vilje til å kjempe for noe.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9014 fra Forfatterforbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1976

Tillegg linje 1976 -

Da må det tenkes helhetlig og være en tydelig bevissthet i jobben med totalberedskap. Alle sektorer som blant annet forsvar, helse, skole og kultur må anerkjennes som viktige sektorer som både bidrar til å styrke landets beredskap.

Begrunnelse

Kultur er ikke nevnt i totalberedskapen. Det er et område som bør inn i helheten og har en viktig funksjon for samfunnets fellesskap og vilje til å kjempe for noe.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9015 fra LO region Vestfold
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1978

Endring av punkt/tilføyelse: En godt fungerende velferdsstat på minst dagens nivå er et viktig...

Begrunnelse

Må være mer konkret.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9016 fra LO region Telemark
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1978

Endring av punkt/tilføyelse: En godt fungerende velferdsstat på minst dagens nivå er et viktig...

Begrunnelse

Må være mer konkrete

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9017 fra Fellesforbundet
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1987

Økende sosial ulikhet og utenforskap er en trussel mot tilliten i samfunnet, og dermed mot vår evne til å ha en god totalberedskap.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9018 fra Norsk Tjenestemannslag
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1988

Strykning.

Fjerne: «og utenforskap»

Begrunnelse

Begrepet utenforskap er et høyreideologiske begrep som ikke anerkjenner folketrygdens formål som er å utjevne inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygdens oppgave er å sørge for det motsatte av "utenforskap". Folketrygdens inntektssikring inkluderer innbyggere og gjør samfunnsdeltakelse mulig til tross for sykdom, uførhet, pensjonering mv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9019 fra EL og IT Forbundet
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 1996

endre tekst i nevnte linje til;

forebygging av kriser, varsling av kriser og kriseberedskap faktisk fungerer

Begrunnelse

Varsling bør tas med som en del av beredskapen.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9020 fra Styrke
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2002

Silotekning strykes og erstattes med: for lite samarbeid på tvers

Begrunnelse

Det er viktig at handlingsprogrammet benytter ord som folk har hørt om og vet betydningen av.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9021 fra Fagforbundet
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2015

Tillegg etter punktum:

«Mer styring og koordinering basert på tillit, medbestemmelse, kompetanse og tjenesteutvikling vil styrke beredskapen og sikre autonomi.»

Begrunnelse

Setningen er ment å understreke hva LO sin løsning er på å unngå å flytte avgjørelser oppover i systemet. Det er også et poeng å løfte frem viktigheten av autonomi i beredskapen for å kunne håndtere kriser.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9022 fra Fagforbundet
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2025

Endre følgende setning linje 2025 og 2026:

«Samfunnets beredskapsbehov bør også være styrende for økt inntak, også utover forsvarets egne behov, som del av en bredere beredskapsplikt.»

Endres til:

«Sivilforsvarets behov bør også være styrende for økt inntak.»

Begrunnelse

Formuleringene «utover forsvarets behov» og «bredere beredskapsplikt» er upresise og kan både tolkes som at man ønsker verneplikt med samfunnstjeneste innenfor en rekke yrker med beredskapsfunksjoner eller om man peker på Sivilforsvaret.

Samfunnstjeneste for å sikre beredskap i stedet for lønnet arbeid bør ikke være del av LOs politikk. Det strider også mot veletablerte og omforente beredskapsprinsipper. Setningen foreslås endret for å tydeliggjøre og peker på Sivilforsvaret ved navn.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9023 fra Fagforbundet
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2045

Legge til begrepene «bemanning» og «derfor»

Setningen blir da:

«minimumskrav til bemanning, øvelser, analyser og planer. Evnen til å håndtere kriser er derfor for tynn.»

Begrunnelse

Brann- og redningsvesenforskriften stiller minimumskrav til bemanning som i mange tilfeller ikke blir oppfylt på grunn av enten økonomi eller manglende rekruttering. Dette gjør at beredskapen blir for tynn.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9024 fra Fagforbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2046

Endre følgende setning ved å legge til brannvesen: «Kommunehelsetjenesten og vannforsyningen er to områder innen totalberedskapen som»

Endres til:

«Kommunehelsetjenesten, brannvesen og vannforsyningen er områder innen totalberedskapen som»

Begrunnelse

Brannvesenet er en del av den kommunale beredskapen på lik linje med kommunehelsetjenesten og vannforsyningen, men blir alt for ofte ikke sett i sammenheng. Også i denne sammenheng.

I Meld. St. 16 (2024) om brannvesenet belyser behovene i årene fremover og omtaler en rekke forslag som vil ha økonomisk konsekvens. Behovet for å styrke finansieringen er til stede også innenfor brann og redning.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9025 fra LO region Troms

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2051

Ny setning:

De sterke lokalsamfunnene må vernes om gjennom gode vilkår for å bo, leve og arbeide i hele landet. LO skal jobbe for å skape sterke lokalsamfunn der kommuner med negativ folkevekst skal være prioritert. I sterke lokalsamfunn stiller folk opp for hverandre når krisen rammer.

Begrunnelse

Legge til rette for at folk ikke trenger å pendle, dette vil være viktig for beredskap i akutte situasjoner.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9026 fra LO region Troms

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2052

Setninger etter 2052Virksomheter med maskiner, utstyr og industrivern gir større trygghet når kriser rammer. Det vil være viktig for totalberedskapen at arbeidere bor der de jobber.

Begrunnelse

Legge til rette for at folk ikke trenger å pendle, dette vil være viktig for beredskap i akutte situasjoner.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9027 fra Fagforbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2063

Starten på setning 2063-2064 endres fra:

«Det er viktig å satse på kompetanse og gode rammebetingelser»

Endres til:

«Det er viktig å stoppe oppgaveglidningen samtidig som man satser på kompetanse og gode rammebetingelser»

Begrunnelse

Oppgaveglidningen fra statlige tjenester som politi og akutthelsetjenesten til den kommunale brann- og redningstjenesten er en utilsiktet og uønsket svekkelse av de kommunale tjenestene.

Oppgavene tilfaller brannvesenet kun fordi de er nærmere enn de andre nødetatene og ikke nødvendigvis fordi de er mer kompetente eller at det er til fordel for den nødstilte.

I distriktene består brannberedskapen av personer som inngår i en vaktordning og må rykke ut fra sin ordinære jobb ved utalarmering. Enhver utrykning vil være belastende på hovedarbeidsgiveren og må holdes på et minimum.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9028 fra Fagforbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2065

Ny linje etter 2064; LO må arbeide for å øke nærheten til politi og ambulanse i distriktene, for å ivareta egne oppgaver.

Begrunnelse

Viktig å øke nærheten til politi og ambulanse i distriktene, for å ivareta egne oppgaver.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9029 fra Fagforbundet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2069

Nytt underkapittel inn etter 2069: Nordområdene og Arktis Utviklingen i nordområdene og Arktis har stor nasjonal og internasjonal betydning for beredskap. Norge har et ansvar for sosial, miljømessig, og økonomisk bærekraftig utvikling gjennom samarbeid, aktiv tilstedeværelse og håndheving av norsk suverenitet. Gode offentlige tjenester og godt utviklet transportsystemer i nord er avgjørende for både sysselsetting, næringsutvikling, samfunnssikkerhet, beredskap og bosetting i nordområdene. Desentralisert beredskap og samfunnssikkerhet må bygge på kontinuitet og tilstedeværelse. Mange arbeidsplasser i Nord-Norge er avhengig av arbeidskraft som er bosatt andre steder i landet, noe som gjør regionen sårbar og vanskeliggjør opprettholdelsen av tjenestetilbudet til befolkningen. LO vil ha fast ansatte med helårige arbeidsplasser, som bosetter seg, og bidrar til å bygge gode lokalsamfunn. Utvikling og forvaltning av naturressursene bør skje på en bærekraftig måte med offentlige eierskap i Norge, som ivaretar befolkning og natur i Nord gjennom en dialog som involverer alle parter.

Begrunnelse

Nordområdene og Arktis er av stor nasjonal og internasjonal betydning for beredskapen, og bør omtales i et kapittel om sterkere totalberedskap.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9030 fra LO region Troms

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2074

Legge til en setning

Beredskap og samfunnssikkerhet må få større vekt når det vurderes om oppgaver skal løses av offentlige eller private aktører. Beredskap er et offentlig kjerneoppdrag. Ryggraden i beredskapen må være offentlige beredskapsaktører, mens private aktører spiller en supplerende rolle. En viktig del av beredskapen er at det bor mennesker i alle landområder i hele Norge.

Begrunnelse

Rikets sikkerhet

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9031 fra Fellesorganisasjonen (FO)**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2076**

Endringsforslag: «LO mener derfor at privatisering og oppsplitting av beredskapsfunksjoner må unngås.»

Begrunnelse

FO ønsker å forsterke setningen ved å erstatte «bør» med «må».

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9032 fra Fellesorganisasjonen (FO)**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2076**

Korrigerings til linje 2076-2077: «Det fører til mer komplekse ...»

Begrunnelse

Korrektur – det mangler et ord: «til».

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9033 fra LO region Rogaland**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2082**

Linje 2082-2084 - Legge til ny setning etter «produkter i Norge.»: LO skal holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i norsk landbruk.

Begrunnelse

For å sikre norsk matproduksjon

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9034 fra LO i Oslo**3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2082**

Setningen på linjene 2082-84 : «Selvforsyningsgraden av mat må opp, og en større andel av råvarene må videreføres til ferdige produkter i Norge» endres til:

Selvforsyningsgraden må opp ved økt satsning på planteproduksjon, og matproduksjon som utnytter gressressursene. Agroøkologisk produksjon må gjøres mer lønnsomt.

Begrunnelse

Hovedutfordringen i norsk matproduksjon er import av kraftfôr til kjøtt- og melkeproduksjon. Norge har en lang større grad av bruk av kraftfôr enn Sverige og Danmark. Dette gjør oss avhengige av importert fôr. Vi «høster» for mye øverst i næringskjeden. Langt større andel av melken i Sverige er for eksempel produsert av gress. Så stor bruk av kraftfôr er sløsing med ressurser og øker kjøttprisene. Det må også i større grad «høstes» lengre ned i næringskjede som for eksempel dyrking av bønner o.l. I dag stimuleres ikke dette økonomisk.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9035 fra Fagforbundet
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2083

Tillegg:

«en større andel av råvarene må produseres og videreføres til ferdige produkter i Norge.

Begrunnelse

Det kan være forskjellige oppfatninger av hva som ligger i høyere selvforsyningsgrad. Det hjelper lite å videreføre produktene i Norge hvis vi ikke har tilgang til nok råvarer. Det hjelper også lite i en krise å ha nok råvarer hvis man ikke har mulighet til å videreføre den selv.

Det må understrekes at både produksjon og videreføring er nødvendig for økt selvforsyning.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9036 fra LO region Østfold
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

LO vil etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse

Importvernet er en av grunnpilarene i landbrukspolitikken, og nødvendig for å gi rom for å føre en nasjonal landbrukspolitikk. Uten importvern har vi ingen nasjonal næringsmiddel industri.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9037 fra LO region Østfold
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Mellom linje 2084-2086 Endre setningen som starter på linje 2084 og som slutter på linje 2086, hvor man legger til råvare til legemidler. Endres fra: Norge har stort og uutnyttet potensial for å produsere legemidler og medisinsk 2085 utstyr, og både næringspolitiske og beredskapsmessige hensyn tilsier at dette potensialet 2086 bør tas i bruk. Endres til: Norge har et stort og uutnyttet potensial for å produsere legemidler, råvare til legemidler og medisinsk utstyr, og både næringspolitisk og beredskapsmessige hensyn tilsier at dette potensialet bør tas i bruk.

Begrunnelse

I en verden med stadig forstyrrelser som krig, terror handlinger, stengte sjøveier etc må vi jobbe aktivt for å sikre egen produksjon ikke bare av legemidler og medisinsk utstyr, men også råvarene til legemidlene. Det er i dag til tider problemer med å få tak i råvarer da det ikke produseres for nok og de som er villige til å betale mest får først. Vi har nettopp vært igjennom en pandemi hvor vi opplevde at råvarer til produksjon av legemidler ble stoppet på grensen fordi landene som produserer råvarene ville sikre seg og sine først. Vi klarte oss igjennom pandemien den gangen, men det er ikke sikkert vi er like heldige neste gang verden møter et lignende problem.

Innstilling

Ivarettatt

Forslagsnummer: 9038 fra LO region Møre og Romsdal
3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

LO vil etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse

Selvforsyningsgraden av mat må opp og det må holdes sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9039 fra LO region Innlandet

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Tilleggsforslag:

LO vil jobbe for å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse

Viktig for å øke sjølforsyningsgraden.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9040 fra LO region Buskerud

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

LO må jobbe for at vi har en større egenproduksjon av medisiner i Norge

Begrunnelse

Dette vil skape flere arbeidsplasser, salgsmuligheter og bidra til at vi har en større selvstendighet i tilfelle ny krise.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9041 fra LO region Trøndelag

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Tilleggsforslag på linje 2084: LO vil etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse

Vi må sikre egen matproduksjon

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9042 fra LO region Trøndelag

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Tilleggsforslag på linje 2084: LO vil jobbe for demokratisk kontroll over fiskeressursene slik at kvotene ikke skal være en kommersiell salgsvare, kvotene tilbakeføres til kystflåten, og leveringsplikt slik at all fisk skal bearbeides i Norge for å sikre bærekraftig produksjon og arbeidsplasser langs kysten.

Begrunnelse

Vi må sikre en bærekraftig fiskeripolitikk

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9043 fra LO region Agder

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Tilleggsforslag på linje 2084

LO vil etter at prosent toll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket

Begrunnelse

Begrunnelsen ligger i forslaget

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9044 fra Styrke

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Endring i setningen som starter på linje 2084 og slutter på linje 2086.

Opprinnelig tekst: Norge har et stort og uutnyttet potensial for å produsere legemidler og medisinsk utstyr, og både næringspolitisk og beredskapsmessige hensyn tilsier at dette potensialet bør tas i bruk.

Ny tekst:

Norge har et stort og uutnyttet potensial for å produsere legemidler, råvare til legemidler og medisinsk utstyr, og både næringspolitisk og beredskapsmessige hensyn tilsier at dette potensialet bør tas i bruk.

Begrunnelse

I en verden med stadig forstyrrelser som krig, terror handlinger, stengte sjøveier etc må vi jobbe aktivt for å sikre egen produksjon ikke bare av legemidler og medisinsk utstyr, men også råvarene til legemidlene.

Det er i dag til tider problemer med å få tak i råvarer da det ikke produseres fort nok og de som er villige til å betale mest får først.

Vi har nettopp vært igjennom en pandemi hvor vi opplevde at råvarer til produksjon av legemidler ble stoppet på grensen fordi landene som produserer råvarene ville sikre seg og sine først. Vi klarte oss igjennom pandemien den gangen, men det er ikke sikkert vi er like heldige neste gang verden møter et lignende problem.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9045 fra LO region Vestfold

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser med krav som innebærer at forskning- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse

Den opprinnelige teksten forsterkes for å styrke industriell virksomhet.

Innstilling

Delvis ivarettatt

Forslagsnummer: 9046 fra NNN

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Forslag til tillegg til tekst etter punktum: Videre må verdikjeden for mat, drikke, fôr og gjødsel sees i sammenheng.

Begrunnelse

Selvforsyningsgraden i Norge må økes gjennom økt produksjon og bearbeiding av norsk mat, drikkevarer, fôr og gjødsel.

Innstilling

Ivarettatt

Forslagsnummer: 9047 fra LO region Telemark

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2084

Tilleggsforslag på linje 2084: LO vil etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse

Dette er viktig for å beholde landbruk i Norge

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9048 fra LO region Nordland

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2094

Nytt kapittel:

Datasikkerhet - et nasjonalt ansvar. LO må arbeide for medvirkning når det gjelder utvikling av digitale verktøy, og forsvarlig bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor. Digital krigføring foregår daglig. Det er derfor viktig at vi tar kontroll og sikrer all informasjon som det offentlige har ansvar for. I dag bruker det offentlige en "tredjepart" som har laget programvaren. Det er på høy tid at vi begynner å jobbe for å utvikle våre egne plattformer, lagringsdomener og saksbehandlingsprogrammer. En nasjonal plattform med ulike kraftfulle it-systemer vil styrke den nasjonale sikkerheten. Og vi vil også ha kontroll på egne data. LO må arbeide for at det opprettes en skytjeneste om eies og driftes av det offentlige for å sikre viktige data og ivareta personvernet.

Begrunnelse

En nasjonal plattform med ulike kraftfulle it-systemer vil styrke den nasjonale sikkerheten. Og vi vil også ha kontroll på egne data. LO må arbeide for at det opprettes en skytjeneste om eies og driftes av det offentlige for å sikre viktige data og ivareta personvernet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9049 fra LO region Trøndelag

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2094

Nytt avsnitt etter linje 2094 «Det må jobbes for desentralisering av dagligvarebransjen for å sikre forsyningsberedskapen for nødvendige varer. Denne må utvikles for å redusere sårbarheten mot hyppigere forekomst av ekstremvær og brudd på forsyningslinjene.»

Begrunnelse

Vi må styrke forsyningsgraden i hele landet

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9050 fra NNN

3.8 Sterkere totalberedskap, Linje 2094

Ny tekst etter linje 2094: For å sikre at vareforsyning i Norge forblir åpen og effektiv, slik at ikke eierkonstellasjoner eller enkeltpersoner kan begrense tilgangen til distribusjon av matvarer i Norge, skal LO i perioden jobbe målrettet for styrking av lov- og regelverk for Konkurranselov og Dagligvaretilsynet opp mot dagligvarekjedenes maktdominans. Videre må distribusjonsleddet skilles fra grossistleddet slik at det ikke er til hinder for nyetablering butikker, dagligvarekjeder eller nye varegrupper. Matvareprodusentene må sikres tilgang direkte til butikk for å hindre innlåsing og tap av effektiv distribusjon. Videre må rabatt som gis til dagligvarekjedene ved salg av produkter følge varen helt fram til forbruker.

Begrunnelse

Lov- og regelverket for Konkurranselov og Dagligvaretilsynet må styrkes kraftig, siden de pr. i dag ikke har reel makt for å regulere konkurranseforholdene i dagligvaremarkedet.

Tilgang til grossist- og distribusjonstjenester på like vilkår er et av de største hindrene for god konkurranse og mulighet for nye aktører å etablere seg i dagligvarebransjen.

Uavhengig av hva de tre kjedene får i innkjøpsbetingelser er det de som setter prisen til en ny kjede/aktør, som må kjøpe sine varer fra det etablerte grossistleddet. En «åpning» av grossist og logistikkjenester gjennom å skille forhandling av pris på produkt i fra forhandling om logistikkjenester og distribusjon av varer, vil gi bedre konkurranse i dagligvaremarkedet. Levering av varer i dagligvaremarkedet direkte til butikk må reguleres slik at leverandørene i dagligvaremarkedet selv kan bestemme om de vil levere direkte til butikkene eller til kjedenes egne grossistlager.

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 9051 fra Styrke

3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2098

Gammel versjon: "Demokrati og folkestyre er under voldsomt press internasjonalt."

Nytt forslag: " Demokrati, folkestyre og folkerett er under voldsomt press internasjonalt."

Begrunnelse

Mer dekkende

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9052 fra LO region Trøndelag

3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2100

Legge til: Det har aldri før vært så mange mennesker på flukt i verden som nå, over 117 millioner. Krig, naturkatastrofer og politisk forfølgelse er noen av mange årsaker til hvorfor rekordmange mennesker blir tvunget til å flykte fra sine hjem. LO skal jobbe for at Norge følger UNHCR sine anbefalinger på antall kvoteflyktninger, også i perioder med høye asylankomster.

Begrunnelse

I en stadig mer urolig verden må vi ta vår del av vårt fellesansvar for flyktninger.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9053 fra LO region Vestland

3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2100

Linjenr: 2100, tillegg: «Det har aldri før vært så mange mennesker på flukt i verden som nå, over 110 millioner. Krig, naturkatastrofer og politisk forfølgelser noen av mange årsaker til hvorfor rekordmange mennesker blir tvunget til å flykte fra sine hjem.»

Kulepunkt under:

- «Følge UNHCR sine anbefalinger på antall kvoteflyktninger, også i perioder med høye asylankomster.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Det har aldri før vært så mange mennesker på flukt i verden som nå, over 110 millioner. Krig, naturkatastrofer og politisk forfølgelser noen av mange årsaker til hvorfor rekordmange mennesker blir tvunget til å flykte fra sine hjem. Regionrådets vurdering: Setningen synes å passe dårlig på linje 2100 som omhandler internasjonal demokratibyggning. Flyktninger og flyktningpolitikk er ikke omtalt i noe kapittel i debattheftet. Forslaget sendes inn som et åpent forslag til dagsorden punkt 5. Innstilling: Tiltres.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9054 fra Styrke
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2104

Legge til en setning etter punktum:

"I Europas umiddelbare nærområder, som i Palestina, Ukraina og Vest-Sahara, begås det alvorlige brudd på grunnleggende folkerett og undergraver demokrati, selvbestemmelsesrett og fagbevegelse"

Begrunnelse

Mer dekkende

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9055 fra Norsk Arbeidsmannsforbund
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2106

Nytt avsnitt under linje 2106:

Styrk Samarbeidet

Internasjonalt samarbeid og internasjonal utvikling har bidratt til velstanden i den industrialiserte verden. Det er en stor utfordring å sikre at også utviklingslandene får ta del i denne positive utviklingen. Internasjonal solidaritet gjennom mer rettferdig fordeling, fellesskapsløsninger og overnasjonale beslutninger kan være bidrag til å møte utfordringen. Dialog og samhandling på tvers av landegrenser må styrkes både på nordisk, europeisk og globalt nivå.

Begrunnelse

Samarbeidet må styrkes og bidra til å heve andre lands leve vilkår.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9056 fra Norsk Arbeidsmannsforbund
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2106

Nytt avsnitt under linje 2106:

Rettferdig handel

Fagbevegelsen må arbeide for etiske og rettferdige internasjonale handelsregler, og for at sosiale minstestandarder og miljøklausuler blir inkludert i internasjonale handelsavtaler. Forbundet vil arbeide for opprettelsen av et internasjonalt register over eierskap av selskaper og verdipapirer. Registeret skal fungere slik at det ikke lenger vil være mulig å skjule de faktiske eierne av disse verdiene.

Begrunnelse

For å få etisk og rettferdig handel.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9057 fra Handel og Kontor i Norge
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2106

Nytt avsnitt etter punktum:

Det har aldri før vært så mange mennesker på flukt i verden som nå. Krig, naturkatastrofer og politisk forfølgelse er noen av mange årsaker til hvorfor rekordmange mennesker blir tvunget til å flykte fra sine hjem. LO skal jobbe for at Norge følger UNHCR sine anbefalinger på antall kvoteflyktninger, også i perioder med høye asylankomster.

Begrunnelse

Fordi vi kan og bør.

Innstilling

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnummer: 9058 fra Styrke**3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2106**

3.9 internasjonal demokratibyggning Nytt avsnitt etter linje 2106

Våre tillitsvalgte må stille krav til sine bedrifter som samarbeider/handler med bedrifter i «udemokratiske» land om å be dem legge press på myndighetene i sine respektive land for å bedre forholdene.

Begrunnelse

Det er viktig at bedrifter tar et slikt samfunnsansvar.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9059 fra Styrke**3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2122**

styrke ordlyden i avsnittet – i dag står det at LO vil bidra til beskyttelse av fagforeningsledere på flukt prioriteres. Her er det ønskeleg å endre «bidra» til «kreve».

Begrunnelse

Nå står det at LO vil bidra til beskyttelse av fagforeningsledere på flukt prioriteres. Ordlyden i avsnittet må styrkes. Derfor foreslås det at avsnittet endres til kreve.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9060 fra Styrke**3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2125**

, enten det være seg næringslivets rolle, infrastruktur, medisintilgang eller matproduksjon.

Forslag til tekst (etter linje 2125): «LO vil i samarbeid med forbundene aktivt arbeide for at det inngås globale rammeavtaler i konsern, særlig konsern med hovedkontor i Norge. Tillitsvalgte må aktivt med både ved inngåelse og oppfølging av avtalene.»

Begrunnelse

Vi er glade for at LOs handlingsprogram nå i kapittel 1 trekker fram viktigheten av inngå globale rammeavtaler i konsern, men vi vil at dette også kommer til uttrykk i forpliktende handling i kapittel 3.

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9061 fra LO region Østfold**3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2136**

LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse

Prinsipielt er dette noe LO skal mene noe om, og synes det skal stå nevnt i handlingsprogrammet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9062 fra Norsk Arbeidsmannsforbund
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2136

LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse

Prinsipielt er dette noe LO skal mene noe om, og synes det skal stå nevnt i handlingsprogrammet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9063 fra LO region Vestfold
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2136

Tilleggsforslag: LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse

Prinsipielt er dette noe LO skal mene noe om, og synes det skal stå nevnt i handlingsprogrammet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9064 fra LO region Telemark
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2136

Tilleggsforslag: LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre

Begrunnelse

Prinsipielt er dette noe LO skal mene noe om, og synes det skal stå nevnt i handlingsprogrammet.

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9065 fra Styrke
3.9 Internasjonal demokratibyggning, Linje 2163

Linjene 2163 til og med 2165 endres til: LO vil aktivt bidra til å styrke den sosiale dialogen og trepartssamarbeidet i andre land blant annet gjennom å engasjere tillitsvalgte fra forbundene og ikke minst bedrifter som er etablert i landet. Samtidig vil LO fokusere på å øke kunnskapen om behovet for organisering, tillit og sterke kollektive forhandlingssystemer som viktige pilarer for trepartssamarbeid.

Begrunnelse

Den sosiale dialogen og trepartssamarbeidet i andre land bør styrkes

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9066 fra Norsk Tjenestemannslag
3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2173

Tillegg.

En offensiv arbeiderbevegelse må også jobbe for å utvide den demokratiske kontrollen over økonomi og arbeidsliv.

Begrunnelse

Selvforklarende.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9067 fra Handel og Kontor i Norge
3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2190

Ny setning etter punktum:

Det er derfor viktig å løfte stemmene til disse gruppene og styrke deres demokratiske posisjon.

Begrunnelse

Styrke intensjonen

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9068 fra Fellesforbundet
3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2201

samt hindre varig utenforskap og økende mistillit til demokratiet

Begrunnelse

.....

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9069 fra LO region Innlandet
3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2202

Tilleggsforslag:

Demokratisk deltakelse handler om mer enn å stemme i valg hvert andre år. Det handler om å delta i fagforeninga, i den lokale velforeninga, i aksjonsgrupper og diskusjoner om saker ved lunsjbordet. Når folk opplever at de som styrer ikke gjør hverdagen for deg og dine bedre, og det ikke nytter å engasjere seg, så sørger de som styrer for at flere blir likegyldige. For at vi skal øke den demokratiske deltakelsen, må LO sørge for at de partiene vi samarbeider med, gjør hverdagen bedre for befolkninga og våre medlemmer, ut ifra medlemmenes virkelighet.

Begrunnelse

Når LO går med på forslag som har stor motstand i befolkninga, så sørger vi også for at færre engasjerer seg i det demokratiet som er i fagbevegelsen, og en større avstand mellom topp og grasrot. Vi må legge et større press på våre samarbeidspartnere, både for deres og for vår egen skyld, hvis vi skal snu utviklingen vi er inne i nå, med utenforskap, mistillit og annen grobunn for ekstremisme.

Avmakt og sofavelger skal være det motsatte av å være organisert. For å få et samfunn der vi har engasjerte arbeidstakere, engasjerte klubber og engasjerte medlemmer, er det viktig at folk føler at deres engasjement blir tatt på alvor og betyr noe. For at demokratiet skal fungere er det viktigere enn noe at de som sitter i posisjon lytter til folkets røst. Derfor er det viktig at LO er reelt representativ for medlemmenes interesser.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9070 fra Norsk Tjenestemannslag
3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2202

Fjerne: «varig utenforskap og..»

Begrunnelse

Begrepet utenforskap er et høyreideologiske begrep som ikke anerkjenner folketrygdens formål som er å utjevne inntekt og levekår over den enkeltes livsløp og mellom grupper av personer. Folketrygdens oppgave er å sørge for det motsatte av "utenforskap". Folketrygdens inntektssikring inkluderer innbyggere og gjør samfunnsdeltakelse mulig til tross for sykdom, uførhet, pensjonering mv.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9071 fra LO region Troms

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2217

Ny setning

LOs rolle, linje 2210-2217

Arbeiderbevegelsen har i hele vår historie vært den viktigste pådriveren for et demokratisk Norge, der alle mennesker har rett til deltakelse ved valg og i samfunnsliv, uavhengig av kjønn og opprinnelse. Det var arbeiderbevegelsen som startet kampen for allmenn stemmerett. Sammen med kvinnebevegelsen vant vi fram, da kvinner fikk stemmerett på lik linje med menn. LO ser det som en viktig oppgave å bidra til at vanlige arbeidstakere deltar i det formelle demokratiet på lik linje med andre samfunnsgrupper, herunder deltakelse ved valg og deltakelse i styringsorganene. LO skal jobbe for at befolkningen skal ønske å engasjere seg i sine lokalsamfunn.

Begrunnelse

Styrke demokratiet

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9072 fra LO region Troms

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2218

LOs rolle, Nytt avsnitt etter linje 2218

LO skal jobbe for at flere medlemmer og tillitsvalgte fra fagbevegelsen skal engasjere seg politisk. Det er arbeidsfolk som "kjenner hvor skoen trykker", da må vi legge til rette for at de som ønsker å bidra til positiv endring, faktisk får muligheten til det. LO må også være med å ta opp kampen mot nettrull, netthets og slikt som forekommer både i kommentarfeltene i (sosiale) media og ute i debatten.

Begrunnelse

Bygge demokrati og tilhørighet til sitt lokal-samfunn

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9073 fra LO region Troms

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2243

Ekstra setning

Skolering om demokratisk deltakelse og fagbevegelsen rolle i demokratiet linje 2242-2243

LO skal bidra til å øke kunnskapen om demokratiet, demokratisk deltakelse og fagbevegelsenes betydning, særlig blant skoleelever og LOs medlemmer og tillitsvalgte. LO skal jobbe for å motvirke forskjells Norge gjennom å øke organisasjonsgraden, spesielt i privat sektor, og gjennom opplysningsarbeid.

Begrunnelse

Øke organisasjonsgraden og tariffmakten

Innstilling

Ivaretatt

Forslagsnummer: 9074 fra LO region Telemark

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2243

Arbeiderbevegelsens historie og kunnskap om rettigheter og plikter i arbeidslivet må få større fokus i ungdomsskolen.

Begrunnelse

Mange unge arbeidstakere har liten eller ingen kunnskap om dette.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9075 fra LO region Vestfold

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2243

Arbeiderbevegelsens historie og kunnskap om rettigheter og plikter i arbeidslivet må få større fokus i ungdomsskolen.

Begrunnelse

Mange unge arbeidstakere har liten eller ingen kunnskap om dette.

Innstilling

Delvis ivaretatt

Forslagsnummer: 9076 fra LO region Trøndelag

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2248

Nytt avsnitt i linje 2248: Kultur er viktig for ytringsfrihet, samfunnsdebatt og dialog. Vi trenger økt satsing der kulturbudsjettet gjenopprettet til 1% av statsbudsjettet. Kuttene i statlige institusjoner må reverseres, og kommunale institusjoner må få tilstrekkelige midler. Kultur må være uavhengig av politisk innblanding, og kutt truer mangfoldet. Det er et mål for LO at dette bidraget bedres og utvides gjennom økte bevilgninger.

Begrunnelse

Kultur er viktig for ytringsfrihet og samfunnsdebatt.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9077 fra Skolenes Landsforbund

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2253

Ny setning 2253:

Forebygging koster mindre enn å reparere. I en sterk fellesskole, der elevene blir sett og hørt, minsker risikoen for at de søker tilhørighet i radikale miljøer.

Begrunnelse

Synliggjøre fellesskolens rolle i det forebyggende arbeidet

Innstilling

Tiltres

Forslagsnummer: 9078 fra Styrke

3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2264

Forslag til ny tekst etter linje 2264: «LO skal utarbeide en antirasistisk handlingsplan og i samarbeid med forbundene støtte opp om arbeidet som gjøres av Norsk Folkehjelp og Antirasistisk Senter. I dette arbeidet er det viktig å engasjere og trekke med tillitsvalgte på arbeidsplassene.»

Begrunnelse

Vi savner konkret forpliktelse i avsnittet om bekjempelse av ekstremisme. Derfor fremmes forslaget.

Innstilling

Tiltres ikke

Forslagsnummer: 9079 fra Fellesforbundet**3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2264**

Tillegg: LO skal i tillegg til handlingsplanen mot ekstremisme og rasisme utarbeide verktøy for å sette tillitsvalgte og medlemmer i stand til å jobbe antirasistisk på arbeidsplassen og i egen organisasjon.

Begrunnelse

.....

Innstilling

Oversendes sekretariatet

Forslagsnummer: 9080 fra LO region Vestland**3.10 Styrke den demokratiske deltakelsen, Linje 2270**

Linjenr: 2270, tillegg: «Det må utarbeides ulike verktøy for tillitsvalgte til å jobbe antirasistisk på sin arbeidsplass, i egen organisasjon og tariffpolitisk. Det må inngå prøveordninger for blindrekruttering i ansettelsesprosessen for å redusere sjansen for å bli diskriminert ved ansettelse.»

Begrunnelse

Begrunnelse fra forslagsstiller: Det må utarbeides ulike verktøy for tillitsvalgte til å jobbe antirasistisk på sin arbeidsplass, i egen organisasjon og tariffpolitisk. Det må inngå prøveordninger for blindrekruttering i ansettelsesprosessen for å redusere sjansen for å bli diskriminert ved ansettelse. Regionrådets vurdering: Regionrådet støtter forslaget intensjon, men viser til at kapittel 3.2 Inkludering i arbeidslivet synes mer hensiktsmessig. Innstilling: Tiltres, ny tekst etter linje 1246; Det må utarbeides ulike verktøy for tillitsvalgte til å jobbe antirasistisk og med inkludering på sin arbeidsplass, i egen organisasjon og tariffpolitisk.

Innstilling

Tiltres ikke

NOTATER

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo

E-post: lo@lo.no

Telefon: 23 06 10 00

lo.no

Trykksak
2041 0702

Kongress2025

LOs 36. ordinære kongress
lo.no/kongress2025

